



**R O M Â N I A**  
**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ**  
**CABINETUL PREȘEDINTELUI**



PARLAMENTUL ROMÂNIEI  
328/07.05.2018

*Palatul Parlamentului*  
*Calea 13 Septembrie nr.2, Intrarea B1, Sectorul 5, 050725, București, România*  
*Telefon: (+40-21) 313.25.31; Fax: (+40-21) 312.54.80*  
*Internet: <http://www.ccr.ro> E-mail: [pres@ccr.ro](mailto:pres@ccr.ro)*

**Dosar nr.642A/2018**

**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ**  
**REGISTRATURĂ JURISDIȚIONALĂ**  
**NR. 3308 / 04 MAY 2018**

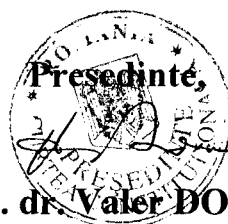
**SENAT**  
**PREȘEDINTE**  
Nr. 7990  
Data 4.05.2018

**Domnului**  
**Călin Constantin Anton POPESCU-TĂRICEANU**  
**Președintele Senatului**

În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă trimitem, alăturat, în copie, sesizarea formulată de un număr de 62 deputați aparținând grupului parlamentar al Partidului Național Liberal referitoare la neconstituționalitatea Legii pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.70/2017 privind modificarea și completarea Legii nr.160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar.

Vă adresăm rugămintea de a ne comunica punctul dumneavoastră de vedere până la data de 25 mai 2018 (inclusiv, în format electronic la adresa de mail [ccr-pdv@ccr.ro](mailto:ccr-pdv@ccr.ro)), ținând seama de faptul că dezbaterile Curții Constituționale vor avea loc la data de 6 iunie 2018.

Vă asigurăm, domnule Președinte, de deplina noastră considerație.



prof. univ. dr. Valer DORNEANU

**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ**

Dosar nr. 642 A 1 2018



**Parlamentul României  
Camera Deputaților**

**CABINET SECRETAR GENERAL**



București, 03.05.2018  
Nr. 2/4307

**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ**  
**REGISTRATURĂ JURISDIȚIONALĂ**  
NR. 3291 / 03 MAY 2018

**Domnului**

**VALER DORNEANU**  
**Președintele Curții Constituționale**

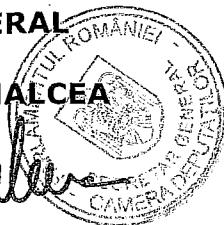
Stimate domnule Președinte,

Vă trimitem, alăturat, sesizarea formulată de un număr de 62 de deputați aparținând Grupului parlamentar al Partidului Național Liberal referitoare la neconstituționalitatea Legii pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.70/2017 privind modificarea și completarea Legii nr.160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar.

Cu deosebită considerație,

**SECRETAR GENERAL**

**Silvia Claudia MIHALCEA**





ROMANIA

## Parlamentul României Camera Deputaților



*Grupul Parlamentar al Partidului Național Liberal*

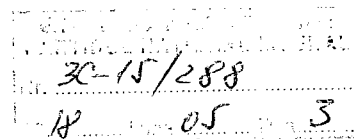
telefon: (021) 414 10 70

fax: (021) 414 10 72

email: pnl@cdep.ro

Către:

Secretariatul General al Camerei Deputaților



**Doamnei Silvia-Claudia MIHALCEA**

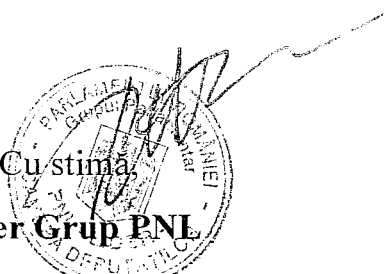
*Doamnă Secretar General,*

În temeiul prevederilor art. 146 lit. a) din Constituția României și ale art. 15 alin. (1) din Legea 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, vă prezentăm Sesizarea cu privire la neconstituționalitatea **Legii pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 70/2017 privind modificarea și completarea Legii nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar**, adoptată de Camera Deputaților, în ședința din data de 25 aprilie 2018, în calitate de Cameră decizională, solicitându-vă să o înaintați Curții Constituționale a României, la data depunerii.

Cu stimă,

**Lider Grup PNL**

**Raluca TURCAN**





## Parlamentul României Camera Deputaților



Domnului Valer DORNEANU,  
Președintele Curții Constituționale

**Stimate Domnule Președinte,**

În temeiul art. 146 lit. a) din Constituția României și al art. 11 lit. a) raportat la art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, parlamentarii menționați în anexă formulăm prezenta

### **SESIZARE DE NECONSTITUȚIONALITATE**

**cu privire la Legea pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 70/2017 privind modificarea și completarea Legii nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar, adoptată de către Camera Deputaților în ședința din data de 13 decembrie 2017, trimisă spre reexaminare de către Președintele României, pentru motive intrinseci derivate din încălcarea art.9, art.40 alin.(1), art.41 alin. (1), art.53, și pentru încălcarea art. 34 alin.(1) și alin.(2) și art.35 din Constituția României și aprobată în aceeași formă inițială, urmare a respingerii cererii de reexaminare de către Camera Deputaților, în ședința din data de 25 aprilie 2018.**



### *Situația de fapt*

În data de 13.11.2017, Biroului Permanent al Camerei Deputaților i-a fost prezentat *Proiectul de lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 70/2017 privind modificarea și completarea Legii nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar (PL-x nr. 450/2017)*.

În data de 12.12.2017 a fost emis raportul comun favorabil adoptării proiectului de lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 70/2017 de către Comisia pentru agricultură, silvicultură, industrie alimentară și servicii specifice și Comisia pentru sănătate și familie și a fost înscris pe ordinea de zi a plenului Camerei Deputaților.

În data de 13 decembrie 2017 a fost adoptată de plenul Camerei Deputaților.

În data de 18 decembrie 2017 a fost depusă cererea de sesizare a neconstituționalității din partea a 55 de deputați aparținând grupului parlamentar al Partidului Național Liberal, iar prin Decizia nr.51/2018, Curtea Constituțională a respins-o.

În data de 23 februarie 2018 Președintele României a transmis Parlamentului cererea de reexaminare, în ceea ce privește modificarea art.16 alin. (2) prin Legea de aprobare a OUG 70/2017(Anexa nr. 2).

Descrierea evoluției legislației în materia medicinei veterinare este utilă soluționării prezentei sesizări. Astfel, **medicina veterinară** este una dintre profesiile reglementate sectorial prin Directiva 2005/36/CE a Parlamentului și a Consiliului European din 7 septembrie 2005 privind recunoașterea calificărilor profesionale, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 255 din 30 septembrie 2005 și transpusă în legislația națională prin HG nr. 860/06.06.2004, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 529 din 11 iunie 2004.

Exercitarea profesiei de medic veterinar este reglementată prin Legea nr. 160/1998, același act normativ reglementând organizarea și funcționarea Colegiului Medicilor Veterinari ca formă de organizare autonomă, neguvernamentală, apolitică și nonprofit, care, potrivit art. 9 alin. (1) lit. e), reprezintă profesiunea și pe membrii săi în fața organelor guvernamentale, a forurilor profesionale și științifice, a oricăror instituții publice sau private.

În România anumite profesii sunt reglementate, iar baza legală este reprezentată de Legea 200/2004 privind recunoașterea diplomelor și calificărilor profesionale pentru profesiile reglementate din România.

La art.1 alin.(3) din Legea 200/2004 se stipulează însă faptul că: "*(3) Prevederile prezentei legi nu se aplică în cazul profesiilor de medic, medic dentist, farmacist, asistent medical generalist, moașă, medic veterinar și arhitect, cu excepția situațiilor prevăzute la alin. (4) și (5), precum și a activităților prevăzute în anexa nr. 1.*"

Prevederile Legii 200/2004 nu se aplică profesiilor menționate la art.1 alin.(3) întrucât aceste **profesii sunt reglementate sectorial** prin Directiva 2005/36/CE. Prin urmare, pentru reglementarea acestora, Parlamentul României a reglementat fiecare dintre aceste profesii ( *medic, medic dentist, farmacist, asistent medical generalist, moașă, medic veterinar și arhitect* ) printr-o lege specială. Prin legea specială de reglementare a fiecăreia dintre profesiile menționate anterior a fost înființat și organismul profesional care are atribuții de reglementare, autorizare și control al exercitării profesiei în cauză.

În ceea ce privește medicina veterinară, actul normativ care reglementează exercitarea profesiei de medic veterinar și prin care se înființează, totodată, Colegiul Medicilor Veterinari ca organism profesional ( „**statutory body**” conform denumirii din legislația internațională), este Legea nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar. Precizăm faptul că, Colegiul Medicilor Veterinari a fost

înființat pentru prima dată în anul 1939, interzis apoi în perioada comunistă și, în mod firesc, el trebuia repus în drepturi după revenirea României la democrație (Anexa nr. 3)

La data de 05.10.2017, respectiv imediat după publicarea Deciziei 511/2017 a CCR, a fost adoptată Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 70/2017.

Senatul României, în calitate de primă Cameră sesizată, a adoptat proiectul de lege privind aprobarea OUG nr. 70/2016 în data de 07.11.2017, cu 73 voturi pentru și 10 voturi împotriva. Ulterior proiectul a fost înregistrat la Camera Deputaților, în calitate de Cameră decizională.

În cadrul ședinței comune a Comisiei pentru agricultură, silvicultură, industrie alimentară și servicii specifice și Comisiei pentru sănătate și familie au fost propuse numeroase amendamente față de forma inițială, unul dintre acestea având ca obiect introducerea după punctul 3 al articolului unic, a punctului 3<sup>1</sup> cu următorul conținut: *„Alineatul (2) al articolului 16 (din Legea nr. 160/1998 n.n.) se modifică și va avea următorul cuprins: (2) Calitatea de membru al Colegiului Medicilor Veterinari, în cazul funcționarilor publici, se suspendă pe perioada exercitării funcției publice.”*

Proiectul de lege a fost adoptat de Camera Deputaților într-o formă finală care conține atât modificările prevăzute la pct. 3 și 4 din forma inițială a OUG nr. 70/2017, cât și amendamentul anterior menționat.

În data de 20 martie 2018, Senatul României adoptă Legea pentru aprobarea OUG 70/2017 cu modificarea punctului 3<sup>1</sup>, având următorul conținut: *„Alineatul (2) al articolului 16 (din Legea nr. 160/1998 n.n.) se modifică și va avea următorul cuprins: (2) Pe perioada exercitării funcției publice, medicul veterinar nu poate profesa ca medic veterinar concesionar sau de liberă practică, iar calitatea acestuia de membru al Colegiului Medicilor Veterinari, se suspendă pe această perioadă.”*

În data de 25 aprilie 2018, Camera Deputaților respinge cererea de reexaminare a Președintelui României și păstrează forma inițială a Legii pentru aprobarea OUG 70/2017.

## MOTIVE INTRINSECI DE NECONSTITUȚIONALITATE

**1. Încălcarea Art. 9, Art.40 alin. (1) și Art. 53 din Constituție decurgând din dreptul de a face parte din organizațiile profesionale, dreptul la asociere și exercitarea unor drepturi și libertăți, motiv pe care s-a fundamentat cererea de reexaminare formulată de Președintele României**

Conform art.9 din Constituție: „*Sindicatelor, patronatele și asociațiile profesionale se constituie și își desfășoară activitatea potrivit statutelor lor, în condițiile legii. Ele contribuie la apărarea drepturilor și la promovarea intereselor profesionale, economice și sociale ale membrilor lor.*”

Conform art.40 din Constituție alin.(1) “*Cetățenii se pot asocia liber în partide politice, în sindicate, în patronate și în alte forme de asociere*”.

Legea 188/1999 privind statutul funcționarului public prevede la art. 29 alin.(4) faptul că:

”(4) *Funcționarii publici se pot asocia în organizații profesionale sau în alte organizații având ca scop protejarea intereselor profesionale.*”

Prin urmare, un medic veterinar care deține calitatea de funcționar public are dreptul legal să facă parte din Colegiul Medicilor Veterinari.

Motivarea pentru modificarea art.16 alin.(2) din raportul comun depus de comisiile sesizate în fond ale Camerei Deputaților este următoarea: ”*Amendamentul este motivat de necesitatea asigurării corelării prevederilor propunerii legislative cu cele*

*aplicabile în materia funcției publice, având în vedere că pentru medicii veterinari care ocupă sau vor ocupa funcții publice sunt aplicabile, pe perioada ocupării funcției publice, dispozițiile Legii nr. 188/1999, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și dispozițiile altor acte normative subsecvente. Astfel cum a fost subliniat de Agenția Națională a Funcționarilor Publici, prin adresa nr. 5276/10.02.2016, înregistrată la Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor cu nr. 4899/15.02.2016, având în vedere atribuțiile Colegiului Medicilor Veterinari, acesta nu poate fi încadrat în accepțiunea organizațiilor profesionale sau a altor organizații având ca scop protejarea intereselor profesionale menționate de art. 29 alin. (3) din Legea nr. 188/1999, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Acestea din urmă se referă la organizații cu caracter sindical care reprezintă și promovează interesele funcționarilor publici în raport cu instituția angajatoare, or Colegiul Medicilor Veterinari reprezentând un organism de evidență și gestiune a medicilor veterinari care exercită o profesie liberală. Pe cale de consecință, în situația în care un medic veterinar înscris în Colegiul Medicilor Veterinari este numit într-o funcție publică, acestuia este firesc să i se suspende calitatea de membru din Colegiul Medicilor Veterinari cu toate drepturile și obligațiile ce decurg de aici. În ipoteza în care fiind funcționar public, un medic veterinar dorește să se înscrie în Colegiu, reglementarea poate prevedea soluția înscrierii cu consecința suspendării imediate. “*

Practic, motivarea se bazează pe un punct de vedere al Agenției Naționale a Funcționarilor Publici **care afirmă că medicii veterinari care sunt funcționari publici pot face parte doar din sindicat, ori art. 29 alin.(4) din Legea 188/1999, stipulează foarte clar că ei pot să facă parte din orice organizație profesională.**

Subliniem faptul că Agenția Națională a Funcționarilor Publici nu are competența legală de a interpreta textele de lege și nici competența legală de a încadra cazurile de

incompatibilitate sau conflict de interese în cazul funcționarilor publici care sunt și membri ai Colegiului Medicilor Veterinari. De altfel, prin răspunsurile la adresele Colegiului Medicilor Veterinari nr. 5578/21.11.2016 și nr. 5696/25.11.2018, ANFP, prin adresele nr. 61495/06.12.2016, respectiv nr. 63287/13.12.2016, confirmă faptul că nu are aceste competențe legale și că singura instituție care are astfel de competențe, în speța dată, este Agenția Națională de Integritate (ANI). (Anexa nr.4 )

Agenția Națională de Integritate, prin adresa 101157/03.07.2014 (Anexa nr.5), precizează foarte clar : *”Din cele expuse de dumneavoastră și din interpretarea sistematică a prevederilor legale incidente, opinăm că, exercitarea simultană de către medicii veterinari a funcțiilor publice (inclusiv de conducere) din cadrul A.N.S.V.S.A. sau din cadrul D.S.V.S.A. județene și a calității de membru al Colegiului Medicilor Veterinari din România (inclusiv membru cu funcție de conducere) nu este de natură să genereze o situație de incompatibilitate, însă poate genera un conflict de interese în condițiile în care funcționarului public, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, îndeplinește un act ori participă la luarea unei decizii prin care s-a obținut, direct sau indirect, un folos patrimonial, pentru Colegiul Medicilor Veterinari din România.”*

Mai mult decât atât, Curtea de Apel București precizează în motivarea Deciziei Civile 96/2017 pronunțată în data de 11.08.2017 în dosarul nr.1269/3/2017, la pagina 8 paragraful 3, faptul că: *”Din analiza formală a cadrului legislativ aplicabil în acest moment, se evidențiază cel puțin următoarele prevederi care generează o aparență de drept favorabilă apelantului, fiind invocate în acest sens prevederi ale art.40 din Constituția României, care reglementează dreptul la asociere, ale art.7 și art. 9 din Legea 160/1998, din a căror interpretare rezultă atribuțiile CMVRO de a reprezenta profesia de medic veterinar inclusiv în ipoteza exercitării acesteia în rețeaua veterinară de stat; și ale art.29 din Legea nr.188/199, care prevede dreptul*

*funcționarilor publici de a se asocia în organizații profesionale cum este și CMVRO. În plus, fără a depăși cadrul formal al analizei, trebuia observat că aparența de drept favorabilă apelantei este confirmată de ANI și de împrejurarea că multe alte categorii de funcționari publici fac parte, în mod efectiv, din organizații profesionale similare CMVRO.”*

De la înființarea Colegiului Medicilor Veterinari (CMVRO) în anul 1998, medicii veterinari care sunt funcționari publici au fost și sunt membrii activi. Pe durata celor 20 de ani de funcționare a Colegiului Medicilor Veterinari, au existat numeroase sesizări ale Agenției Naționale de Integritate privind posibilele incompatibilități sau conflicte de interese ale medicilor veterinari funcționari publici care dețineau simultan calitatea de membru CMVRO și chiar funcții de conducere în diferite structuri ale CMVRO, fără să se identifice vreun caz de încălcare a legislației.

Inspekția de integritate din cadrul Agenției Naționale de Integritate (ANI) a întocmit Raportul de evaluare nr. 5034/G/II/14.02.2017 cu privire la un medic veterinar care deținea concomitent funcția de vicepreședinte al ANSVSA și de membru și președinte al unei filiale județene a CMVRO și a concluzionat că **“nu au fost identificate elemente de încălcare a legislației privind regimul juridic al conflictelor de interese și al incompatibilităților”**.

Medicii veterinari care sunt și funcționari publici **nu sunt numiți în funcții în cadrul structurilor CMVRO, ci sunt aleși conform Statutului medicului veterinar.**

**Funcțiile din structurile CMVRO nu sunt funcții publice și nici funcții de demnitate publică și, prin urmare, nu sunt încălcate nici prevederile Legii 161/2003, care la Art.94 alin (1) și Art. 96 alin (1) stipulează:**

**“Art.94.(1) Calitatea de funcționar public este incompatibilă cu exercitarea oricărei alte funcții publice sau calități decât cea în care a fost numit, precum și cu funcțiile de demnitate publică.**

....

*Art.96.(1) Funcționarii publici, funcționarii publici parlamentari și funcționarii publici cu statut special pot exercita funcții sau activități în domeniul didactic, al cercetării științifice, al creației literar-artistice. Funcționarii publici, funcționarii publici parlamentari și funcționarii publici cu statut special pot exercita funcții în alte domenii de activitate din sectorul privat, care nu sunt în legătură directă sau indirectă cu atribuțiile exercitate ca funcționar public, funcționar public parlamentar sau funcționar public cu statut special, potrivit fișei postului.”*

Dacă s-ar aplica suspendarea din Colegiul Medicilor Veterinari a medicilor veterinari care dețin și calitatea de funcționar public s-ar crea o discriminare a acestei profesii prin comparație cu restul profesiilor reglementate și, în special, cu cele reglementate sectorial. Prin urmare se ajunge la:

- restrângerea dreptului medicului veterinar-funcționar public de a face parte dintr-o organizație profesională, încălcându-se astfel art.9 din Constituție;
- restrângerea dreptului la asociere, încălcându-se art.40 alin.(1) din Constituție,
- restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, încălcându-se art.53 din Constituție.

Or, Constituția României precizează foarte clar, la Art. 53, când și în ce condiții se poate restrânge exercițiul unor drepturi.

**„Art.53 (1) Exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți poate fi restrâns numai prin lege și numai dacă se impune, după caz, pentru: apărarea securității naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și a libertăților cetățenilor;**



*desfășurarea instrucției penale; prevenirea consecințelor unei calamități naturale, ale unui dezastru ori ale unui sinistru deosebit de grav.*

*(2) Restrângerea poate fi dispusă numai dacă este necesară într-o societate democratică. Măsura trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o, să fie aplicată în mod nediscriminatoriu și fără a aduce atingere existenței dreptului sau a libertății.”*

În cazul medicilor veterinari care sunt funcționari publici se aplică prevederile Legii 188/1999 și ale Legii 161/2003 privind regimul incompatibilităților și conflictelor de interese.

OUG 70/2017, care a transpus în legislația națională prevederile Directivei 2013/55/CE, nu a adus nicio modificare privind statutul juridic al medicului veterinar sau al medicului veterinar care este funcționar public.

Transpunerea Directivei 2013/55/CE s-a efectuat pentru toate profesiile reglementate modificându-se și completându-se Legea nr. 200/2004, precum și toate legile speciale pentru profesiile reglementate sectorial. În cazul celorlalte profesii reglementate sectorial, în actele normative de transpunere legiuitorul nu a prevăzut suspendarea calității de membru al organismului profesional în cazul profesioniștilor care dețin calitatea de funcționar public.

**Deci, suspendarea calității de membru al organismului profesional, în cazul funcționarilor publici, a fost prevăzută doar în legea care reglementează profesia de medic veterinar, această prevedere neexistând în legislația care reglementează celelalte profesii, iar prevederea respectivă a fost introdusă de către Parlament și nu de către Guvern, care a fost inițiatorul actului de transpunere legislativă, respectiv al OUG 70/2017.**

Pentru a exercita o profesie reglementată este obligatoriu ca profesionistul să facă parte din organismul profesional care are atribuții de reglementare, autorizare și control asupra exercitării profesiei.

Conform art. 2 alin.(3) din Legea nr. 200/2004, “Sunt considerate, de asemenea, activități profesionale reglementate *activitățile desfășurate de membrii unei organizații profesionale*, dacă organizația respectivă:

- a) are ca obiectiv fundamental promovarea și menținerea unui nivel ridicat într-un anumit domeniu profesional;
- b) este recunoscută prin legea română în vederea realizării acestui obiectiv;
- c) eliberează membrilor săi un document care atestă nivelul de formare profesională;
- d) impune membrilor săi respectarea unor reguli de conduită profesională elaborate de aceasta;
- e) conferă membrilor săi dreptul de a folosi un titlu profesional sau abrevierea acestuia și de a beneficia de un statut corespunzător nivelului de formare profesională.

Spre exemplu, în cazul exercitării profesiei de **arhitect**, Legea nr. 184/2001 prevede la art.9 că:” *Exercitarea profesiei de arhitect se face atît în sectorul privat, cât și în sectorul public, conform prevederilor legale.*”

De asemenea, în cazul exercitării profesiei de **asistent medical generalist, moașă și asistent medical**, OUG nr.144/2008, prevede la art.12 următoarele:

” (1) *Profesia de asistent medical generalist, moașă și asistent medical se exercită pe teritoriul României de persoanele prevăzute la art. 1, care îndeplinesc următoarele condiții: a) sunt posesoare ale unui titlu oficial de calificare de asistent medical generalist, moașă și, respectiv, asistent medical; b) nu se găsesc în vreunul dintre cazurile de nedemnitate sau incompatibilitate prevăzute de prezenta ordonanță de*

urgență; c) sunt apti din punct de vedere medical pentru exercitarea profesiei de asistent medical generalist, moașă și asistent medical; d) sunt membri ai **Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România.**”

Un alt exemplu este cel al profesiei de **medic**, a cărei exercitare este condiționată de calitatea de membru al CMR, în conformitate cu prevederile art. 385 din Legea 95/2006:

“Art.385 (1) *Profesia de medic se exercită pe teritoriul României de către persoanele prevăzute la art. 376 care îndeplinesc următoarele condiții: a) dețin un titlu oficial de calificare în medicină; b) nu se găsesc în vreunul dintre cazurile de nedemnitate sau incompatibilitate prevăzute de prezenta lege; c) sunt apti din punct de vedere medical pentru exercitarea profesiei de medic; d) sunt membri ai CMR; e) prin excepție de la lit. d), în caz de prestare temporară sau ocazională de servicii, medicii care întrunesc condițiile prevăzute la art. 376 alin. (1) lit. b), d) sau f) trebuie să înștiințeze Ministerul Sănătății cu privire la prestarea temporară sau ocazională de servicii medicale pe teritoriul României și să fie înregistrați pe această perioadă la CMR. (2) Medicii cetățeni ai unui stat membru al UE, ai unui stat aparținând SEE sau ai Confederației Elvețiene, stabiliți pe teritoriul României, precum și medicii care întrunesc condițiile prevăzute la art. 376 alin. (1) lit. c) și e) exercită profesia de medic cu aceleași drepturi și obligații ca și medicii cetățeni români membri ai CMR.*”

În ceea ce privește exercitarea profesiei de **medic dentist**, art.482 din Legea nr. 95/2006 prevede:

“Art. 482 (1) *Profesia de medic dentist, indiferent de forma de exercitare, salariată și/sau independentă, se exercită numai de către medicii dentiști membri ai CMDR. (2) În vederea accesului la una dintre activitățile de medic dentist și exercițiului acesteia, medicii dentiști cetățeni ai unui stat membru al UE, ai unui stat aparținând SEE sau ai*

*Confederației Elvețiene, stabiliți în unul dintre aceste state, sunt exceptați, în caz de prestare temporară sau ocazională de servicii medico-dentare, de la obligativitatea înscrierii în CMDR.”*

De asemenea, exercitarea profesiei de **farmacist este condiționată de calitatea de membru al CFR**, conform art. 570 din Legea nr. 95/2006:

*”Art.570 (1) Profesia de farmacist poate fi exercitată pe teritoriul României de persoanele prevăzute la art. 563, care îndeplinesc următoarele condiții: a) dețin un titlu oficial de calificare în farmacie, prevăzut de lege; b) nu se găsesc în vreunul dintre cazurile de nedemnitate sau incompatibilitate prevăzute de prezenta lege; c) sunt apte din punct de vedere medical pentru exercitarea profesiei de farmacist; **d) sunt membri ai CFR.** (2) Farmaciștii cetățeni ai unui stat membru al UE, ai unui stat aparținând SEE sau ai Confederației Elvețiene, stabiliți în România, precum și farmaciștii care întrunesc condițiile prevăzute la art. 563 lit. c) și e) au, în exercitarea profesiei, aceleași drepturi și obligații ca și farmaciștii cetățeni români, membri ai CFR.”*

În cazul profesiei de **medic veterinar, Legea 160/1998** pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prevede:

*”Art. 1 alin.(1)Profesiunea de medic veterinar este o profesie liberală și independentă, cu organizare autonomă reglementată. Este organizată și funcționează în baza principiului autonomiei, în cadrul forului profesional reprezentat de **Colegiul Medicilor Veterinari.***

*Art. 7 Profesiunea de medic veterinar se exercită în cadrul următoarelor structuri profesionale: a)**rețeaua veterinară de stat**; b)serviciile medicale veterinare particulare, autorizate legal; c)instituțiile de învățământ veterinar autorizate și acreditate sau autorizate să funcționeze provizoriu; d)alte instituții publice și private*

*Art. 16 (1) Calitatea de membru al Colegiului Medicilor Veterinari se dobândește de orice medic veterinar, cetățean român sau al statelor membre ale Uniunii Europene, ale Spațiului Economic European ori cetățean elvețian, indiferent de convingerile politice, religioase, culturale, de origine etnică, care îndeplinește următoarele condiții: a) exercită în mod legal profesiunea de medic veterinar în România, în conformitate cu dispozițiile art. 2; b) nu se află în cazurile de nedemnitate prevăzute de legislația în vigoare; c) este apt din punct de vedere medical pentru exercitarea profesiei de medic veterinar.*

*(2) Calitatea de membru al Colegiului Medicilor Veterinari este obligatorie pentru exercitarea profesiei de medic veterinar.”*

**După cum se poate observa, toate legile speciale care reglementează sectorial cele 7 profesii menționate în Directiva 2005/36/CE, prevăd că, pentru a exercita profesia în cauză, profesionistul trebuie să fie membru al organismului profesional respectiv.**

Reiterăm faptul că, în vederea transpunerii Directivei 2013/55/CE, Guvernul României și Parlamentul României au modificat și completat legile speciale pentru profesiile reglementate, fără să modifice sau să elimine însă prevederea prin care, pentru a-și exercita profesia, profesioniștii trebuie să facă parte din organismul profesional în cauză, **singura excepție fiind legea care reglementează profesia de medic veterinar.** Parlamentul României a propus înlocuirea prevederilor de la art.16 alin.(2) din Legea 160/1998, cu textul care prevede obligativitatea suspendării calității de membru al CMVRO în cazul medicilor veterinari care sunt funcționari publici. Prin această modificare legislativă, practic profesia de medic veterinar **este dereglementată iar consecințele vor fi extrem de grave în ceea ce privește exercitarea profesiei, dar mai ales în ceea ce privește libertatea de mișcare și de stabilire a medicilor veterinari în țările membre ale Uniunii Europene.**

Conform noii reglementări propuse de Parlament, medicii veterinari care sunt funcționari publici trebuie să respecte prevederile Legii 188/1999 privind statutul funcționarului public dar nu și prevederile Ordonanței Guvernului nr. 42/2004 aprobată prin Legea nr. 215/2004 privind organizarea activității sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor.

La Art.4, Art.8 (1), Art.13, Art. 14 (1) și Art.15 (1) din OG nr. 42/2004, cu modificările și completările ulterioare, se stipulează:

**“Art.4 Serviciile sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor se organizează și funcționează ca sistem veterinar unic și sunt structurate astfel:**

- a) servicii de stat - publice - sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor;*
- b) activități sanitar-veterinare de liberă practică.*

.....

*Art. 8 alin. (1) Medicii veterinari oficiali sunt medicii veterinari din cadrul Autorității, institutelor veterinare și direcțiilor sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor județene și a municipiului București.”*

.....

**Art. 13 În exercitarea profesiei medicii veterinari au următoarele obligații:** *a) să anunțe de urgență autoritatea sanitar-veterinară și pentru siguranța alimentelor despre orice suspiciune privind apariția unei boli supuse notificării obligatorii, conform legii, precum și a oricărui risc privind sănătatea animalelor, sănătatea publică, bunăstarea și protecția animalelor, protecția mediului și siguranța alimentelor; b) să ia măsurile de urgență prevăzute de lege, pentru a preveni și a opri difuzarea unor boli transmisibile ale animalelor sau a oricărui risc de natură a afecta sănătatea animalelor și sănătatea publică, protecția animalelor, protecția mediului și siguranța alimentelor; c) să participe, la solicitarea direcției sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor județene, respectiv a municipiului București, sau, după caz, a Autorității, la acțiuni de eradicare a unor boli transmisibile ale animalelor sau la cele de control în*

*cazul izbucnirii unor boli transmisibile emergente pentru România; d) să dispună respectarea perioadelor de așteptare și întrerupere, referitoare la eliminarea sau prezenta de reziduuri la animale vii, în produse ori subproduse de origine animală destinate consumului uman; e) să înregistreze și să păstreze, pentru o perioadă stabilită de Autoritate, un registru cu activitatea desfășurată și evidența modului de prescriere, distribuire și utilizare a produselor medicinale veterinare, a aditivilor furajeri și a furajelor medicamentate; f) să păstreze confidențialitatea asupra oricăror fapte, informații sau documente de care iau cunoștință în exercitarea activităților, pentru care există drepturi de autor, protecție de confidențialitate comercială sau dacă utilizarea acestor date este licențiată.*

**Art.14 alin.(1) Medicii veterinari oficiali au următoarele obligații principale:** *a) dispun aplicarea prevederilor legislației sanitar-veterinare, controlează respectarea acestora și efectuează activitățile sanitar-veterinare publice ce intră în responsabilitatea lor; b) dispun măsurile necesare și supraveghează aplicarea acestora de către persoanele fizice și juridice, pentru apărarea și îmbunătățirea sănătății animalelor, protecția sănătății publice, protecția animalelor, protecția mediului și siguranța alimentelor; c) dispun fără întârziere măsurile necesare, până la clarificarea oricăror suspiciuni referitoare la apariția unei boli sau a unui element de risc în relație cu sănătatea animalelor, sănătatea publică, protecția animalelor, protecția mediului și siguranța alimentelor; d) dispun măsurile necesare pentru precizarea cauzelor îmbolnăvirilor și controlează aplicarea măsurilor specifice în vederea controlului și eradicării bolilor transmisibile ale animalelor și zoonozelor; e) participă la evaluarea costurilor de compensare, în cazul tăierii sau uciderii de animale vii, a celor de ecarisare și procesare a deșeurilor animaliere, de dezinsecție, deratizare și dezinsecție, de confiscare sau distrugere de material germinativ de origine animală ori de produse și subproduse supuse supravegheții și controlului sanitar-veterinar; f) asigura controlul produselor și subproduselor de origine animală destinate consumului uman,*

*precum și al celor ce nu sunt destinate acestui scop, al materiilor furajere utilizate în nutriția animalelor și al produselor medicinale veterinare, în toate fazele de producere, depozitare, colectare, transport, procesare, intermediere, punere pe piață, și al celor ce fac obiectul importului, exportului, tranzitului și comerțului; g) participă la cursuri de instruire în domeniul sanitarveterinar. (2) Masurile stabilite de medicii veterinari oficiali în exercitarea atribuțiilor și responsabilităților lor sunt obligatorii pentru toate persoanele fizice și juridice care desfășoară activități ce intră sub incidența competențelor serviciilor sanitar-veterinare. (3) Drepturile specifice ale medicilor veterinari oficiali sunt conferite de competențele autorității sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor, prevăzute la art. 11. (4) În funcție de strategia națională în domeniul sanitar-veterinar, Autoritatea poate stabili și alte drepturi și obligații ale medicilor veterinari oficiali.*

...

**Art. 15 (1) Medicii veterinari de liberă practică împuterniciți au obligațiile prevăzute la art. 13, precum și cele ce rezultă din contractele pentru efectuarea unor activități sanitar-veterinare publice, încheiate cu direcțiile sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor județene și a municipiului București.”**

***Prin urmare medicii veterinari care sunt funcționari publici (medici veterinari oficiali) exercită profesia de medic veterinar în sistem public, nu sunt doar „birocați” și, ca atare, trebuie să facă parte din Colegiul Medicilor Veterinari.***

Organismele europene și internaționale care au evaluat serviciile veterinare din România au apreciat pozitiv sistemul unic, de tip piramidal, precum și coordonare dintre sistemul public și privat, fiind totodată invidiat de foarte multe țări care nu au reușit să realizeze o astfel de organizare.

România este membră a OIE (Organizația Mondială a Sănătății Animalelor) fiind reprezentată de către ANSVSA și trebuie să respecte standardele acestei organizații în



materie de sănătate a animalelor în comerțul internațional cu animale și produse de origine animală. OIE are o procedură standard de evaluare a serviciilor veterinare, care include atât ANSVSA, cât și Colegiul Medicilor Veterinari în calitate de organism profesional = statutory body. Criteriile de evaluare prevăd ca organismul profesional să aibă toți medicii veterinari înregistrați (indiferent de sistem public sau privat).

Anual ANSVSA raportează către OIE situația din România, inclusiv informațiile privind numărul medicilor veterinari înregistrați ca membrii ai CMVRO atât din sistemul public, cât și din sistemul privat, respectiv medicii de liberă practică "licențiați" (cu drept de liberă practică), solicitând în acest sens informațiile de la CMVRO.

**Parlamentul României dorește suspendarea medicilor veterinari care sunt funcționari publici doar din Colegiul Medicilor Veterinari nu și din alte organizații/asociații profesionale, cum ar fi de exemplu Asociația Generală a Medicilor Veterinari din România, în cadrul căreia 33 dintre cei 44 de președinți de filiale sunt medici veterinari funcționari publici și majoritatea membrilor sunt medici veterinari funcționari publici.**

Vă solicităm să constatați că legea de aprobare a OUG nr.70/2017 este neconstituțională deoarece încalcă dispozițiile art. 9, art. 40 alin. (1) și art. 53 din Constituția României.

**2. Încălcarea Art. 41 alin. (1) și Art.53 din Constituție - prin aceea că Legea pentru aprobarea OUG nr. 70/2017 îngreădește dreptul la muncă al medicilor veterinari care sunt funcționari publici, motiv derivat din cererea de reexaminare a Președintelui României.**

Conform Art. 41 alin. (1) din Constituție „(1) Dreptul la muncă nu poate fi îngrădit. Alegerea profesiei, a meseriei sau a ocupației, precum și a locului de muncă este liberă.”

**Conform art.96 din Legea 161/2003** „(1) Funcționarii publici, funcționarii publici parlamentari și funcționarii publici cu statut special pot exercita funcții sau activități în domeniul didactic, al cercetării științifice, al creației literar-artistice. **Funcționarii publici**, funcționarii publici parlamentari și funcționarii publici cu statut special **pot exercita funcții în alte domenii de activitate din sectorul privat, care nu sunt în legătură directă sau indirectă cu atribuțiile exercitate ca funcționar public**, funcționar public parlamentar sau funcționar public cu statut special, **potrivit fișei postului.**”

Prin urmare, dacă un medic veterinar care este funcționar public dorește să profeseze în libera practică medicală veterinară, după orele de program sau/și în weekend, deși Constituția și Legea nr. 161/2003 îi permite, **prin modificarea adusă art.16 alin.(2) din Legea nr.160/1998 i se restrânge acest drept.**

Dacă medicul veterinar funcționar public este suspendat din Colegiul Medicilor Veterinari, pe durata suspendării calității de membru al colegiului este suspendat și dreptul de liberă practică medicală veterinară, precum și dreptul de a utiliza parafa și, prin urmare, nu are dreptul de a efectua activități de liberă practică medicală veterinară.

**Or, restrângerea unor drepturi și libertăți este posibilă doar în condițiile stipulate de Art. 53 din Constituție și se poate constata faptul că speța de față nu se încadrează în niciuna dintre condițiile respective.**

**De asemenea, constatăm încălcarea Art. 148 alin. (2) din Constituție - prin aceea că OUG nr. 70/2017 nu respectă legislația europeană din domeniu iar textul nu este pus în acord cu Hotărârea CJUE din 1 martie 2018 dată în cauza 297/16.**

Conform Constituției, art.148 alin.(2) “Ca urmare a aderării, prevederile tratatelor constitutive ale Uniunii Europene, precum și celelalte reglementări comunitare cu

*caracter obligatoriu, au prioritate față de dispozițiile contrare din legile interne, cu respectarea prevederilor actului de aderare.”*

Prin modificarea art.16 alin (2) din Legea nr.160/1998, CMVRO este pusă în imposibilitatea de a aplica prevederile Directivei 2013/55/CE, deci chiar a actului comunitar care trebuia transpus prin OUG 70/2017.

Ne referim la prevederile din directive care se referă la obligativitatea de informare, fără întârziere, a autorităților competente omoloage din toate statele membre cu privire la medicii veterinari cărora li s-a restrâns sau interzis de către autoritățile sau instanțele judecătorești naționale să desfășoare, pe teritoriul României, chiar și cu caracter temporar, dreptul de a desfășura activități medicale veterinare, respectiv de a exercita profesia de medic veterinar.

Colegiul Medicilor Veterinari nu poate aplica sancțiuni și nu este informat de către instanțele judecătorești naționale cu privire la aplicarea sancțiunilor complementare de interdicere a exercitării profesiei de medic veterinar decât în cazul în care medicul veterinar este membru al CMVRO.

Or, instanțele judecătorești aplică pedeapsa complementară de interdicere a exercitării profesiei de medic veterinar, pentru o anumită perioadă de timp, chiar și medicilor veterinari funcționari publici.

Exemplificăm un astfel de caz prin adresa Tribunalului București Secția I Penală din data de 23.06.2017, prin care CMVRO este informat cu privire la aplicarea, în cazul unui medic veterinar funcționar public, angajat al ANSVSA, condamnat penal la închisoare cu executare, și a unei pedepse complementare de interdicere a exercitării profesiei de medic veterinar pe o perioadă de 5 ani după executarea pedepsei principale, solicitându-i-se totodată să *“facă cuvenitele mențiuni în evidențe”*.

Urmare a acestei adrese, CMVRO a înscris în Tabloul general al membrilor mențiunea privind interdicția de a profesa pentru medicul veterinar respectiv și a transmis

autorităților competente din celelalte state membre această informativă, prin sistemul rapid de alertă.

**Modificarea adusă art.16 alin.(2) din Legea nr. 160/1998 încalcă și Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (2010/C 83/02) art.12 alin.(1) care stipulează:” (1) Orice persoană are dreptul la libertatea de întrunire pașnică și la libertatea de asociere la toate nivelurile și în special în domeniile politic, sindical și civic, ceea ce implică dreptul oricărei persoane de a înființa împreună cu alte persoane sindicate și de a se afilia la acestea pentru apărarea intereselor sale”.**

Statutul funcționarului public al Uniunii Europene, aprobat prin Regulamentul 31/1962, prevede la Art. 24b *”Funcționarii beneficiază de dreptul la asociere; aceștia pot fi, în special, membri ai organizațiilor sindicale sau profesionale ale funcționarilor europeni”.*

**Eliminarea competenței exclusive a medicului veterinar în ceea ce privește comercializarea cu amănuntul și utilizarea produselor medicinale veterinare, prin modificarea art.4 litera i) din Legea 160/1998, încalcă prevederile Art.15 din Directiva 2006/123/CE, coroborată cu Directiva 2005/36/CE, întrucât aceste activități sunt rezervate profesiei de medic veterinar.**

**Totodată sunt încălcate și prevederile Art. 168 alin. (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.**

**CJUE în Hotărârea din 1 martie 2016 dată în cauza 297/16 precizează clar următoarele:**

*„63. În consecință, exclusivitatea comercializării și a utilizării anumitor substanțe veterinare acordată medicilor veterinari, din moment ce aceștia dispun de cunoștințele și de calitățile profesionale pentru a administra ei înșiși aceste substanțe în mod corect și în cantitatea corectă sau pentru a instrui corect în legătură cu aceste aspecte alte persoane vizate, constituie o măsură adecvată pentru a garanta*

realizarea obiectivului de protecție a sănătății publice identificat la punctul 57 din prezenta hotărâre.

.....  
71. În ceea ce privește împrejurarea, evocată de asemenea de Comisie, ca vânzarea anumitor medicamente de uz veterinar să fie supusă unei prescripții medicale, subînțelegându-se că aceasta indică deja modul de administrare și doza acestor medicamente, ținând seama de marja de apreciere de care dispun statele membre, acestea din urmă pot aprecia că o prescripție medicală, ca atare, nu este suficientă pentru a înlătura riscul ca medicamentele astfel prescrise să fie administrate în mod incorect sau în cantitate incorectă (a se vedea prin analogie Hotărârea din 16 decembrie 2010, Comisia/Franța, C-89/09, EU:C:2010:772, punctul 60).

.....  
73. Din tot ceea ce precedă rezultă că trebuie să se răspundă la prima întrebare că articolul 15 din Directiva 2006/123 trebuie interpretat în sensul că nu se opune unei reglementări naționale precum cea în discuție în litigiul principal, care prevede, în favoarea medicilor veterinari, o exclusivitate a comercializării cu amănuntul și a utilizării produselor biologice, a antiparazitarelor de uz special și a medicamentelor de uz veterinar”.

**De asemenea, în Decizia CCR 511/2017 se menționează:**

“14. Exclusivitatea conferită medicilor veterinari de art. 4 lit. i) din Legea nr. 160/1998, cu eliminarea implicită a posibilității oricărei persoane care nu are calitatea de medic veterinar de a comercializa tipurile de produse enumerate de textul de lege criticat, este o expresie a prevederilor art. 35 alin. (1) și (2) din Constituție, potrivit cărora statul recunoaște dreptul oricărei persoane la un mediu înconjurător sănătos și echilibrat ecologic și, în acest scop, trebuie să asigure cadrul legislativ pentru exercitarea acestui drept. Animalele pot fi privite ca o parte constitutivă a unui mediu înconjurător durabil și echilibrat ecologic, protecția acestora fiind încorporată în cadrul mai larg al asigurării condițiilor pentru

menținerea unei naturi sănătoase, de care să beneficieze atât generațiile prezente, cât și cele viitoare.

15. Totodată, mediul înconjurător de calitate implică și o faună sănătoasă, problemele animalelor putând afecta, în același timp, sănătatea și siguranța oamenilor. Grija pentru sănătatea animalelor apare, așadar, ca o reflexie a dreptului oamenilor la ocrotirea sănătății, garantat la nivel constituțional prin prevederile art. 34, care instituie în sarcina statului obligația de a lua măsuri pentru asigurarea igienei și a sănătății publice. Tratarea necorespunzătoare a unor boli ale animalelor transmisibile oamenilor sau potențialele probleme de sănătate ale populației pe care consumul de produse provenind din animale bolnave ori cărora li s-au administrat în mod irațional anumite medicamente sunt doar câteva dintre riscurile pe care comercializarea cu amănuntul doar de către medicii veterinari a produselor menționate în textul de lege criticat le poate evita.

16. Activitățile pe care legiuitorul le dă în competența exclusivă a medicilor veterinari prezintă o importanță deosebită, având un impact direct asupra sănătății animalelor și indirect asupra celei a oamenilor. În considerarea acestor valori ce se urmărește a fi protejate, desfășurarea activităților date de lege în competența medicilor veterinari - inclusiv cea asupra căreia poartă critica de neconstituționalitate în cauza de față - necesită o pregătire teoretică și practică specială, pe care doar persoanele care au obținut diplomă de medic veterinar eliberată de o instituție de învățământ superior o pot dovedi. Absolvirea studiilor academice de medicină veterinară (învățământ universitar desfășurat pe parcursul a 6 ani) reprezintă o garanție pentru dobândirea cunoștințelor de specialitate care conturează un profesionist autentic, apt să acționeze cu responsabilitate și competență pentru prevenirea, combaterea și vindecarea bolilor animalelor. Stabilindu-se prin lege exclusivitatea medicului veterinar în domeniul comercializării și utilizării produselor biologice, antiparazitare de uz special și medicamentelor de uz veterinar, se conferă profesionalism actului medical-veterinar și

*se evită riscul ca o persoană lipsită de pregătire de specialitate să exercite competențe proprii unei profesii strict specializate, cu consecința periculoasă a posibilei comiteri a unor greșeli care să afecteze negativ sănătatea animalelor și, consecutiv, pe cea a oamenilor.*

*17. Exclusivitatea stipulată prin textul de lege criticat este justificată cu atât mai mult cu cât în domeniul veterinar nu există profesia de farmacist veterinar, calificat prin studii superioare de specialitate, așa cum există în domeniul farmaciei umane. O altă formă de specializare în domeniul veterinar, în afară de Facultatea de Medicină Veterinară, o reprezintă colegiile postliceale cu învățământ de scurtă durată (3 ani), dar absolvenții acestora obțin diplomă de asistent veterinar sau tehnician veterinar.”*

Înlocuirea prevederilor art.4 litera i) din Legea nr.160/1998 cu un text care prevede doar competența exclusivă pentru *“prescrierea produselor medicinale veterinare”*, încalcă prevederile Legii nr.24/2000. Ca urmare, prevederile art.4 lit. i din Legea nr. 160/1998 nu pot fi înlocuite cu sintagma *“prescrierea produselor medicinale veterinare”*, ci doar, eventual, completate cu această sintagmă.

Directiva 2001/82/CE transpusă în legislația națională prin Ordinul ANSVSA nr.187/2007, menționează la art.67 condițiile pentru emiterea unei prescripții medicale veterinare, iar la art.1 pct. 21 definește prescripția veterinară și menționează cine o emite.

**Conform acestor prevederi, în România doar un medic veterinar poate emite o prescripție medicală veterinară.**

**Eliminarea din textul legii a dreptului exclusiv al medicului veterinar de a comercializa cu amănuntul și utiliza medicamentele veterinare, dă posibilitatea oricărei persoane care nu este calificată în domeniul medical veterinar să efectueze astfel de activități, punând în pericol sănătatea publică și încălcându-se astfel Art. 168 alin. (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Art.15 din Directiva 2006/123/CE și considerentul (2) din Directiva 2001/82/CE.**

**Prevederile alin.(2) ale Art.37 de la pct.4 al OUG 70/2017 contravin interpretării CJUE din Hotărârea dată în cauza 297/16 care precizează că medicii veterinari trebuie să dețină majoritatea capitalului social al entităților care practică comercializarea cu amănuntul a produselor medicinale veterinare.**

**Astfel, la pct.82 din Hotărâre, CJUE precizează:**

*”82.În această privință, ținând seama de marja de apreciere de care dispune un stat membru, astfel cum a fost amintită la punctul 64 din prezenta hotărâre, acesta poate aprecia că, în cazul în care neveterinarii sunt în poziția de a exercita o influență asupra administrării unităților care comercializează cu amănuntul medicamente de uz veterinar, există un risc ca aceștia să adopte strategii economice susceptibile să aducă atingere obiectivului aprovizionării sigure și de calitate a deținătorilor de animale cu medicamente, precum și independenței medicilor veterinari care intervin în cadrul acestor unități, în special prin faptul că îi incită să comercializeze medicamente a căror stocare nu mai este rentabilă sau prin recurgerea la reduceri ale cheltuielilor de funcționare (a se vedea prin analogie Hotărârea din 19 mai 2009, Apothekerkammer des Saarlandes și alții, C-171/07 și C-172/07, EU:C:2009:316, punctul 40).*

*86. Or, deși, astfel cum reiese din jurisprudența Curții citată la punctul 82 din prezenta hotărâre, un stat membru poate împiedica în mod legitim ca operatori economici neveterinari să fie în poziția de a exercita o influență determinantă asupra administrării unor unități care comercializează cu amănuntul medicamente de uz veterinar, obiectivul evocat la același punct din prezenta hotărâre nu poate justifica înlăturarea completă a acestor operatori de la deținerea capitalului unităților menționate, atât timp cât nu este exclus ca medicii veterinari să poată exercita un control efectiv asupra acestor unități chiar și în ipoteza în care aceștia nu ar deține totalitatea capitalului unităților menționate, în măsura în care deținerea de către neveterinari a unei părți limitate a acestui capital nu ar împiedica în mod necesar un astfel de control.”*



**Prevederile alin.(3) ale art.37 de la pct.4 contravin celor menționate de CJUE în Hotărârea dată în cauza 297/16, precum și argumentelor pe baza cărora CCR și-a bazat Decizia 511/2017.**

**Astfel, la pct.68 din Hotărârea dată în cauza 297/16, CJUE precizează:**

*” 68. În ceea ce privește, în sfârșit, al treilea element al celei de a treia condiții prevăzute la articolul 15 alineatul (3) din Directiva 2006/123 referitoare la lipsa unor măsuri mai puțin restrictive care permit atingerea aceluiași rezultat, Comisia susține că obiectivul protecției sănătății publice ar fi putut fi atins într-un mod la fel de eficace printr-o măsură care permite comercializarea produselor în discuție de alți profesioniști calificați în mod corespunzător precum farmaciștii sau alte persoane care au o formare profesională avansată în domeniul farmaceutic.*

*69. Cu toate acestea, deși acești alți profesioniști pot într-adevăr dispune de cunoștințe foarte aprofundate în ceea ce privește proprietățile diferitor componente ale medicamentelor de uz veterinar, nimic nu indică faptul că ei au o formare specială adaptată la sănătatea animalelor.”*

*70. Astfel, nu rezultă în mod evident că măsura propusă de Comisie este susceptibilă să asigure același rezultat ca măsura prevăzută de o reglementare națională precum cea în discuție în litigiul principal.”*

**De asemenea, în Decizia 511/2017 CCR precizează:**

*” 19. În consecință, ținând seama de cele mai sus arătate, Curtea apreciază că este justificat ca medicul veterinar să fie cel care să comercializeze produsele biologice, antiparazitare de uz special și medicamentele de uz veterinar conștientizând responsabilitatea exercițiului actului medical specific, cunoscând necesitatea respectării anumitor scheme de tratament și importanța aprecierii corecte cu privire la compatibilitatea substanțelor active existente în anumite medicamente în cazul asocierilor de tratamente și având permanent în vedere prevenirea riscului*

*accidentelor medicamentoase, în scopul asigurării deopotrivă a sănătății animalelor și a sănătății oamenilor.*

*20. Din această perspectivă, prevederile art. 4 lit. i) din Legea nr. 160/1998, care formează obiectul prezentei excepții, nu contravin dispozițiilor art. 45 din Constituție, care garantează accesul liber al persoanei la o activitate economică, precum și libera inițiativă, dar care, în același timp, condiționează exercitarea acestora de respectarea exigențelor stabilite prin lege. Or, în acest caz, ținând cont de importanța domeniului vizat, legiuitorul a înțeles să permită doar medicilor veterinari să desfășoare activitățile enumerate în textul de lege criticat, măsura fiind de natură să asigure un just echilibru între cerințele de interes general referitoare la sănătatea publică și limitarea instituită prin prevederile de lege supuse controlului de constituționalitate și întrunind, totodată, și exigențele referitoare la caracterul adecvat și necesar, așa cum rezultă din cele mai sus prezentate.*

*31. Importanță prezintă exclusivitatea medicului veterinar în ce privește comercializarea și utilizarea produselor biologice, antiparazitare de uz special și medicamentelor de uz veterinar, care, așa cum s-a arătat mai sus, își găsește o justificare rezonabilă prin prisma prevederilor constituționale ale art. 34 și 35 din Constituție care consacră dreptul la ocrotirea sănătății, respectiv dreptul la un mediu sănătos.*

*32. Față de toate aceste considerații, Curtea constată că prevederile art. 4 lit. i) din Legea nr. 160/1998 nu contravin dispozițiilor art. 44 și 45 din Constituție, întrucât consacrarea legală a exclusivității medicilor veterinari în ce privește comercializarea cu amănuntul și utilizarea produselor biologice, antiparazitare de uz special și a medicamentelor de uz veterinar se justifică din perspectiva importanței valorilor apărute prin intermediul acestei prevederi și a gravității consecințelor ce pot apărea în cazul unei soluții legislative diferite.”*

**Având în vedere argumentele CJUE și CCR menționate anterior, considerăm că medicul veterinar trebuie să fie permanent prezent atât în farmaciile veterinare, cât și în punctele farmaceutice veterinare, iar în textul legii trebuie să se regăsească prevederi similare celor de la art.5 din Legea farmaciei nr.266/2008.**

Dovada că legiuitorul nu a urmărit ca activitatea de comercializare cu amănuntul să fie realizată de către medicul veterinar, respectiv în prezența și sub supravegherea lui, este proiectul de ordin pentru modificarea Ordinului 83/2014 prin care se modifică art.12.alin.(2), în sensul că se înlocuiește obligativitatea funcționării unei farmacii veterinare doar în prezența unui medic veterinar, cu sintagma "*activitatea este coordonată de către un medic veterinar*".

Or, conform dicționarului explicativ al limbii române, coordonare înseamnă "îndrumare".

**Prevederile alin.(10) ale art.37 de la pct.4 din OUG 70/2017 contravin interpretării date de CJUE în Hotărârea din Cauza 297/16 și, totodată, încalcă prevederile art.66 și art.68 din Directiva 2001/82/CE.**

**Argumentăm prin redarea următoarelor puncte din Hotărârea CJUE dată în cauza 297/16:**

*"47. În acest context, trebuie de asemenea înlăturată interpretarea Directivei 2001/82 susținută de Asociația Distribuitorilor de Produse de Uz Veterinar, potrivit căreia s-ar putea deduce din cuprinsul articolelor 67 și 69 din această directivă un drept al proprietarilor de animale de a administra ei înșiși animalelor lor medicamentele de uz veterinar care le-au fost prescrise.*

*48. Astfel, este suficient să se arate în această privință că, pe de o parte, deși articolul 67 din Directiva 2001/82 urmărește să reglementeze eliberarea medicamentelor către public, același articol precizează că se aplică fără a aduce atingere normelor naționale mai restrictive care au rolul de a proteja sănătatea umană. Pe de altă parte, deși articolul 69 din această directivă impune proprietarilor de animale să fie în măsură să*

*justifice utilizarea oricărui produs medicamentos veterinar timp de cinci ani, această dispoziție nu precizează totuși că proprietarii de animale dispun de dreptul de a administra ei înșiși aceste produse medicamentoase”.*

**Prin urmare, în conformitate cu prevederile Directivei 2001/82/CE, doar medicul veterinar are competența și dreptul de a utiliza și administra medicamente veterinare la animale.**

In acest sens sunt și prevederile Art. 4 din **Directiva CE 96/22/CE**: *”Prin derogare de la articolele 2 și 3, statele membre pot autoriza:*

*1. administrarea, pentru anumite animale de fermă, în scopuri terapeutice, de testosteron și de progesteron sau de derivați care dau foarte ușor la hidroliză compusul inițial după resorbție în locul aplicării. Medicamentele veterinare folosite în tratamentul terapeutic trebuie să se conformeze dispozițiilor de introducere pe piață prevăzute de Directiva 81/851/CEE și nu pot fi administrate decât de către un medic veterinar, sub formă de injecție sau, pentru tratamentul unei disfuncții ovariene, sub formă de spirale vaginale, cu excepția implanturilor, la animalele de fermă care au fost identificate în mod clar. Tratamentul animalelor identificate trebuie să facă obiectul unei înregistrări din partea medicului veterinar responsabil. Acesta trebuie să noteze într-un registru, care poate fi cel prevăzut de Directiva 81/851/CEE, cel puțin informațiile următoare: — natura tratamentului; — natura produselor autorizate; — data tratamentului; — identitatea animalelor tratate. Acest registru trebuie pus la dispoziția autorității competente, la cererea acesteia;*

*2. administrarea în scopuri terapeutice de medicamente veterinare autorizate care conțin:*

*(i) alin trembolon, administrat pe cale orală, sau substanțe betaagoniste ecvideelor, cu condiția ca ele să fie utilizate în conformitate cu indicațiile fabricantului;*

*(ii) substanțe b-agoniste sub formă de injecții, pentru inducerea de tocoliză la vacile parturiente.*

Această administrare trebuie efectuată de către un medic veterinar sau, în cazul medicamentelor veterinare prevăzute la punctul (i), sub supravegherea sa directă; tratamentul trebuie să facă obiectul unei înregistrări de către medicul veterinar responsabil, cu menționarea cel puțin a informațiilor prevăzute la punctul 1.

*Deținerea de către crescător a medicamentelor veterinare cu substanțe b-agoniste care pot fi utilizate în inducerea tocolizei este interzisă.”*

De asemenea, **Directiva 96/23/CE** privind măsurile pentru monitorizarea substanțelor interzise și reziduurilor medicamentoase la animale vii și în produsele de la acestea, stipulează la Art. 10: *“Statele membre se asigură că termenii de referință și responsabilitățile medicilor veterinari care supraveghează fermele sunt extinse și asupra condițiilor de creștere și formelor de tratament prevăzute de prezenta directivă.*

*În acest cadru, medicul veterinar consemnează într-un registru ținut la fermă data și felul tratamentelor prescrise sau administrate, identificarea animalelor tratate, precum și perioadele de așteptare corespunzătoare.”*

**3. Încălcarea Art. 34 alin. (1) și alin. (2) și Art. 35 din Constituție - prin aceea că OUG nr. 70/2017 nu garantează dreptul la ocrotirea sănătății, nu asigură sănătatea publică a cetățenilor și nu asigură dreptul la un mediu înconjurător sănătos .**

Constituția prevede la art. 34 alin.(1) că *„Dreptul la ocrotirea sănătății este garantat”*, iar la alin.(2) că *”Statul este obligat să ia măsuri pentru asigurarea igienei și a sănătății publice”*.

Conform Directivei 2001/82 (2) *“Obiectivul esențial al normelor ce reglementează producția și distribuția produselor medicamentoase veterinare trebuie să fie protecția sănătății publice.”*

Modificările aduse Legii nr. 160/1998 prin Articolul unic, pct. 3 și 4 din OUG nr. 70/2017, generează un efect contrar garanțiilor constituționale, în sensul în care

comercializarea și utilizarea produselor medicinale în afara regulilor stricte ale profesiei de medic veterinar, crește riscul consumului de produse alimentare provenite de la animale tratate fără respectarea timpului de așteptare, crește numărul reacțiilor adverse în rândul proprietarilor de animale, crește riscul antibioretistenței și crește consumul de antimicrobiene în detrimentul vaccinurilor.

**Se încalcă art. 12 al Regulamentului 529/2016 al CE.**

Conform legislației în vigoare, utilizarea /administrarea produselor medicinale veterinare este o activitate rezervată profesiei de medic veterinar, iar prin curricula universitară este singura profesie care la finalizarea studiilor are această competență (Directiva 36/2005 - Art. 38). Comercializarea cu amănuntul a produselor medicinale veterinare nu poate fi efectuată de către altă persoană decât cea de medic veterinar pentru că nu are calificarea necesară. Produsele medicinale veterinare nu sunt o marfă oarecare, ci „*produse cu caracter special*” ce au impact major asupra sănătății publice.

In considerentul nr. 18 din Decizia Curții Constituționale 511/2017 s-a reținut că, “[...] prin urmare, doar medicul veterinar deține competențele necesare pentru desfășurarea activităților specifice prin care se asigură sănătatea și bunăstarea animalelor, și, implicit, calitatea mediului înconjurător, de care beneficiază deopotrivă oamenii și animalele. Așa cum se statuează în art. 1 alin. (3) din Legea nr. 160/1998, „Medicina veterinară este o știință medicală care asigură confortul și protecția animalelor și contribuie la menținerea sănătății publice și la protecția mediului”. Totodată, art. 3 alin. (1) din Legea nr. 160/1998 prevede că „Profesiunea de medic veterinar are ca obiective apărarea sănătății animalelor, sănătății publice, protecția consumatorului și a mediului înconjurător, în scopul ameliorării efectivelor de animale, al asigurării securității alimentare a populației, al facilitării relațiilor comerciale și al păstrării echilibrului ecologic”.

Prin contactul direct cu animalele bolnave și/sau cu mediul în care acestea trăiesc, cât și prin consumul de produse alimentare de origine animală, se pot transmite

o serie de boli extrem de grave de la animale la om (zoonoze). În acest context, medicului veterinar îi revine un rol esențial atât în ceea privește asigurarea sănătății animalelor, cât și în protecția sănătății oamenilor. Produsele alimentare de origine animală pot pune în pericol sănătatea oamenilor atunci când provin de la animale bolnave sau purtătoare de bacterii rezistente la antibiotice, precum și atunci când conțin reziduuri ale medicamentelor utilizate la tratarea animalelor. Din acest considerent, Louis Pasteur a afirmat: "*Medicul uman salvează omul, medicul veterinar salvează omenirea!*"

Antibioticele utilizate pentru a trata și preveni infecțiile la animale țin de aceleași grupuri chimice ca și cele utilizate în medicina umană. Animalele pot să fie purtătoare de bacterii rezistente la antibiotice utilizate pentru tratarea infecțiilor în medicina umană. De asemenea, consumul de alimente de origine animală contaminate cu reziduuri de antibiotice determină antibioretistență la om.

Conform statisticilor oficiale, în fiecare an, la nivelul Uniunii Europene, peste 25.000 de oameni mor urmare a infecțiilor cauzate de bacterii rezistente la antibiotice, iar în realitate situația ar putea fi mult mai gravă decât este ilustrată de statistici. Acesta este motivul pentru care antibioretistența (RAM) generează o îngrijorare semnificativă pentru sistemul de sănătate și constituie o problemă pentru siguranța alimentelor la nivel mondial. De altfel, chiar în cadrul Parlamentului European au fost manifestate îngrijorări privind efectele grave pe care le are creșterea semnificativă a antibioretistenței atât la animale, cât și la om, din cauza faptului că, la ora actuală, este dificil de controlat utilizarea antibioticelor la animale, proprietarii de animale putând să achiziționeze, relativ ușor, antibiotice de la farmacii<sup>1</sup>. În acest context, încă din 2011, Parlamentul European a adoptat o rezoluție fără caracter legislativ privind rezistența la antibiotice, în care subliniază faptul că RAM a devenit o problemă extrem de mare în

---

<sup>1</sup> Opinion of the Committee on Agriculture and Rural Development for the Committee on the Environment, Public Health and Food Safety on the Microbial Challenge – Rising threats from Antimicrobial Resistance (2012/2041(INI));

ultimii ani și, în prezent, reprezintă o amenințare uriașă la adresa sănătății la nivel mondial.

Deoarece în România există un număr semnificativ de cazuri de antibioretistență la om, iar o cauză importantă pare să o reprezinte consumul alimentelor de origine animală provenite de la animalele contaminate cu bacterii zoonotice rezistente la antimicrobiene sau care conțin reziduuri de antibiotice<sup>2</sup>, medicilor veterinari le revine responsabilitatea de a se asigura că medicamentele sunt administrate terapeutic corect tuturor animalelor (numai când este absolut necesar și în doze adecvate) și că alimentele de origine animală provenite de la acestea nu conțin reziduuri de medicamente sau bacterii rezistente la antibiotice care pot afecta sănătatea consumatorilor. Precizăm faptul că bacteriile zoonotice rezistente la antimicrobiene sunt extrem de periculoase pentru sănătatea oamenilor întrucât pot compromite efectul tratamentelor antiinfecțioase aplicate oamenilor. Or, nu pot să fie atinse aceste obiective fără a exista un control strict asupra circulației produselor medicinale veterinare și asupra persoanelor care intră în posesia lor și le administrează animalelor. Ca urmare, este necesar ca toate tratamentele la animale să fie efectuate sub controlul strict al medicilor veterinari, singurii în măsură să decidă dacă produsele alimentare provenite de la acestea sunt sigure pentru consumul uman. Din aceste considerente, activitatea de comercializare a produselor medicinale veterinare în cadrul farmaciilor veterinare trebuie înțeleasă și privită ca o activitate medicală veterinară și nu ca o activitate pur comercială.

În acest context, din perspectiva celor reglementate la Articolul unic, pct. 4 (cu referire la Art. 37, alin. 2), trebuie subliniat că eliminarea calității de asociat majoritar a unui medic veterinar din acționariatul farmaciilor și punctelor farmaceutice veterinare va da posibilitatea oricărei persoane, indiferent de pregătire, să înființeze astfel de unități, iar **obiectivul principal va fi efectiv comerțul**. Prin urmare, numărul

---

<sup>2</sup> The European Union summary report on antimicrobial resistance in zoonotic and indicator bacteria from humans, animals and food 2014; European Food Safety Authority, European Centre for Disease Prevention and Control, published 11 febr. 2016, amended 11 march 2016).



farmaciilor și al punctelor farmaceutice veterinare va crește exponențial, lucru care va face imposibil controlul circulației medicamentului veterinar în România. Tot astfel, va crește posibilitatea comercializării produselor medicinale fără prescripție medicală veterinară, crescând și riscurile pentru sănătatea publică și mediul înconjurător.

În altă ordine de idei, comercializarea cu amănuntul a produselor biologice, așa cum se menționează la Articolul unic, pct. 4 (cu referire la Art. 37, alin. 6) -România devenind singura țară din UE în care se poate realiza comercializarea cu amănuntul a produselor biologice-, **va crește riscul expunerii proprietarilor de animale la efectele secundare (unele vaccinuri au efecte devastatoare asupra sănătății și integrității fizice în caz de utilizare necorespunzătoare), va scădea eficiența acestora prin nerespectarea condițiilor de păstrare și utilizare (păstrarea obligatorie la 2-8 grade Celsius), va diminua rata promovării vaccinării de către medicii veterinari în detrimentul folosirii antibioticelor și va crea confuzie în ceea ce privește utilizarea rețetelor veterinare.**

**Vaccinarea animalelor de companie sau de fermă este un act medical.** Este inadmisibil să credem că un medic veterinar va emite o rețetă unui proprietar de animale pentru ca apoi acesta să meargă să cumpere vaccinul de la farmacie. Vă imaginați un crescător de animale care să meargă cu rețeta și termosul la farmacia veterinară să cumpere un vaccin, să-l transporte în condiții optime de temperatură, pentru ca apoi să-l păstreze în frigider și să cheme medicul veterinar pentru administrare?

În fine, prin amendamentul propus la Articolul unic, pct. 4 (cu referire la Art. 37, alin. 7), **se ignoră faptul că acest aspect este reglementat la nivel de lege (Legea 339/2005), iar prin Hotărârea de Guvern nr.1915/2006, art.64, ANSVSA și Ministerul Sănătății trebuia să emită un ordin comun pentru "Procedurile specifice referitoare la exercitarea activității de control și supraveghere a**

*operațiunilor cu plante, substanțe și preparate stupefiante și psihotrope prevăzute în tabelele I, II și III din anexa la Legea nr. 339/2005, care sunt utilizate în medicina veterinară, autorizarea pentru depozitarea și comercializarea preparatelor stupefiante și psihotrope utilizate în medicina veterinară, autorizarea pentru distrugerea preparatelor stupefiante și psihotrope utilizate în medicina veterinară, modelul formularului de prescripție medicală veterinară și modul de utilizare a acesteia, precum și lista preparatelor stupefiante și psihotrope utilizate în medicina veterinară.”*

Prin amendamentul propus la **pct. 4. art.37 alin. (7)** se dă posibilitatea ca personalul cu studii medii (tehnician/asistent veterinar) să utilizeze și să administreze produsele medicinale din categoria stupefiante și psihotrope, **în condițiile în care, conform Legii nr. 339/2005 și normelor de aplicare ale acesteia privind regimul juridic al substanțelor stupefiante și psihotrope, doar medicul veterinar are dreptul de a prescrie, utiliza și administra astfel de produse. Ținerea la zi a registrului de evidență al substanțelor stupefiante și psihotrope este sub responsabilitatea și semnătura medicului veterinar.** Medicul veterinar consemnează în registrul zilnic substanța utilizată, cantitatea etc. Astfel, se încalcă Directiva 36/2005/CE, deoarece singura profesie care are competențe dobândite prin curricula obligatorie să utilizeze produsele medicinale veterinare la animale este cea de medic veterinar. **Activitatea medicilor veterinari este una rezervată prin Directiva 2005/36/CE privind recunoașterea calificărilor profesionale și 2006/123/CE privind serviciile în cadrul pieței interne**

Prin prevederile de la **pct. 4. art. 37, alin. (10)** se încalcă art. 34 din Constituție, respectiv articolul privind dreptul la ocrotirea sănătății. În fapt, prin eliminarea dreptului exclusiv al medicului veterinar de a utiliza produsele medicinale veterinare, coroborat cu posibilitatea proprietarilor de animale de a cumpăra din farmacii veterinare medicamente și vaccinuri de uz veterinar, vor avea și posibilitatea să le dețină și să le administreze fără un control strict din partea medicului veterinar (fiind

singurul care are aceste competențe). Prin textul de lege se dă dreptul unor persoane care nu au pregătirea și calificarea necesară să administreze la animale produse medicinale veterinare punând în pericol sănătatea consumatorilor și mediul înconjurător.

Să ne imaginăm un scenariu în care un cetățean din mediul rural, fără pregătire, are o vacă de lapte și un copil. Merge și cumpără de la o farmacie veterinară un antibiotic pe bază de amoxicilină. Administrează apoi antibioticul la vacă și nu distruge laptele timp de 7 zile de la ultima administrare cum spune prospectul, ci îl consumă în familie. Copilul este alergic la amoxicilină și după ce bea laptele face șoc anafilactic și moare până ajunge la medic. Într-adevăr, scenariul este sumbru dar este posibil.

**Prevederile art. 37 alin. (10) intră în contradicție cu prevederile art. 45 din aceeași Lege nr. 160/1998 care prevede că:” Exercițarea fără drept a oricărei activități specifice profesiei de medic veterinar constituie infracțiune și se sancționează potrivit legii.”**

Conform prevederilor de la art.37 alin.(5) de la pct.4, farmaciile și punctele farmaceutice veterinare vor putea să comercializeze cu amănuntul orice produs medicinal veterinar, ***întrucât prin lege nu există nicio interdicție.*** În acest mod se încalcă legislația europeană și, în special, prevederile referitoare la produsele ce conțin substanțe hormonale, tireostatice și betagoniste, care trebuie să se găsească doar la medicul veterinar în vederea administrării la animale pentru a evita riscurile asupra sănătății publice (*Directiva 96/22/CE*).

Prevederile de la pct.4 art.37. alin.(10) încalcă art. 35 din Constituție, întrucât proprietarii de animale nu au pregătirea corespunzătoare, nu au responsabilitatea ca după utilizarea produselor medicinale să distrugă toate ambalajele, conform legislației în vigoare, protejând astfel mediul înconjurător. Menționăm faptul că unele produse

medicinale veterinare, din raționamente privind protecția mediului, nu se administrează la animale mai mari de 90 de Kg (toltrazuril).

**Foarte multe prevederi ale pct.4 nu respectă prevederile Legii 24/2000 întrucât textele sunt neclare, confuze și nu evită paralelismul.**

Prevederile alin.(3) “*Activitatea din cadrul farmaciilor veterinare și al punctelor farmaceutice veterinare se desfășoară în coordonarea și în responsabilitatea unui medic veterinar cu drept de liberă practică*”, nu precizează clar faptul că medicul veterinar realizează comercializarea sau că supraveghează personal activitatea de comercializare, ceea ce dă naștere la interpretări diferite.

Prevederile alin.(4) “*Depozitele farmaceutice veterinare, farmaciile veterinare și punctele farmaceutice veterinare funcționează în baza autorizației/inregistrării sanitar veterinare emise de Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor, prin direcțiile sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor județene, respectiva municipiului București*”, reprezintă un paralelism al art.18 alin.(1) din OG 42/2004 care stipulează că: ” (1) *Funcționarea exploatațiilor de animale, a fermelor de carantină, a celor cu animale de vânat, parcurilor, rezervațiilor naționale și grădinilor zoologice, pășunilor și taberelor de vara, aglomerărilor temporare de animale, stațiilor de incubație a ouălor, precum și a unităților care produc, depozitează, colectează, transportă, procesează, intermediază, pun pe piață, importa, exporta sau comercializează animale vii, material germinativ de origine animală, produse și subproduse de origine animală destinate consumului uman, produse medicinale veterinare, deșeuri, subproduse de origine animală care nu sunt destinate consumului uman sau agenți patogeni de origine animală, produse și materii utilizate în nutriția animalelor ori alte materii și produse ce pot influența starea de sănătate a animalelor este permisă numai dacă sunt autorizate de către direcțiile sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor*

*judetene, respectiv a municipiului București, ori, după caz, de către Autoritate și au asigurate supravegherea și controlul sanitar-veterinar, în condițiile legii.”*

Pentru acest domeniu, pentru punerea în aplicare a textului mai susmenționat, ANSVSA a emis Ordinul 83/2014.

Prevederile alin.(6) *“Produsele biologice de uz veterinar se comercializează prin unități autorizate sanitar-veterinar, pe bază de prescripție”, sunt confuze, și contradictorii cu prevederile art.67 al Directivei 2001/82 și Ordinului ANSVSA nr. 83 din 2014.* Prescripția se emite doar pentru comercializarea cu amănuntul, nu și în cazul comerțului en-gros. Conform Ordinului ANSVSA nr. 83 din 2014 sunt autorizate sanitar veterinar depozitele farmaceutice veterinare și farmaciile veterinare. Prin urmare, cum se poate ca printr-o lege să se impună unei entități să comercializeze produse biologice pe bază de prescripție când practic, în conformitate cu legislația europeană transpusă în legislația națională, acest lucru nu este posibil. Mai mult decât atât, punctele farmaceutice veterinare nu au dreptul să comercializeze produse biologice întrucât ele **se supun procedurii de înregistrare și nu procedurii de autorizare.**

Prevederile de la alin.(7) sunt reglementate prin Legea 339/2007 și HG 1915/2009 art.64, însă timp de 11 ani ANSVSA și Ministerul Sănătății au neglijat crearea cadrului legal de implementare a acestor prevederi în domeniul medical veterinar.

Prevederile de la alin.(9) sunt neclare, foarte confuze și lipsite de profesionalism și creează un paralelism cu art. 36 din OG 42/2004 care stipulează:” *Autoritatea stabilește cerințele sanitar-veterinare pentru producerea, comercializarea, deținerea și utilizarea substanțelor tireostatice, hormonale, beta agoniste ori a altor substanțe similare, pentru administrare la animale producătoare de hrană”.*

**În concluzie, vă rugăm să constatați atât neconstituționalitatea în ansamblu a Legii pentru aprobarea OUG nr. 70/2017 privind modificarea și completarea Legii nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar, cât și**

**neconstituționalitatea punctuală a Articolului unic - punctele 3, 3<sup>1</sup>, și 4 din cuprinsul acestei legi.**

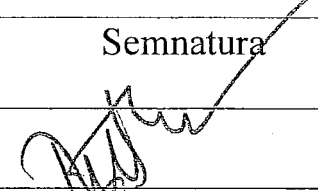

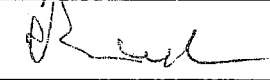
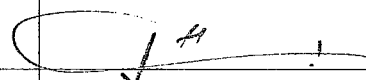
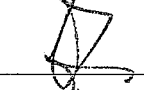
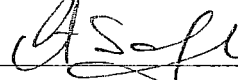
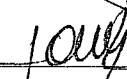

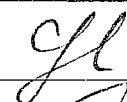
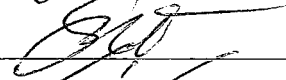
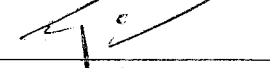

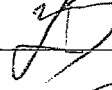

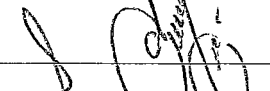
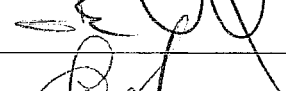
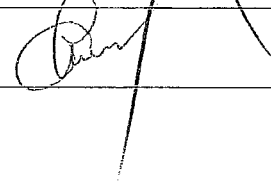
Ne întemeiem prezenta sesizare de neconstituționalitate pe dispozițiile Art. 146 lit. a) din Constituția României, republicată, și Art. 11 lit. a) raportat la Art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, precum și pe toate celelalte texte constituționale indicate în cuprinsul prezentei.

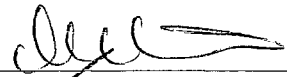


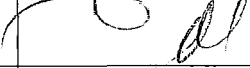
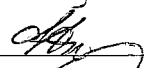


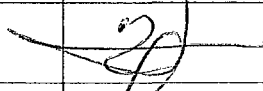


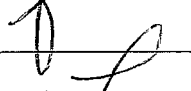
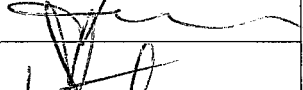
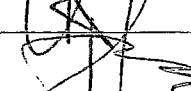


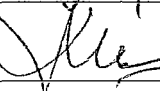


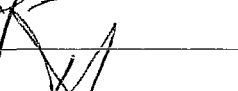
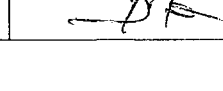

**Anexăm prezentei următoarele înscrisuri :**

1. Lista nominală a semnatarilor sesizării de neconstituționalitate (*Anexa nr. 1*);
2. Cerere de reexaminare transmisă Camerei Deputaților de Președintele României (*Anexa nr.2*)
3. Fișele care atestă procesul legislativ finalizat cu adoptarea Legii nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar și al propunerilor de modificare și completare, din care rezultă caracterul organic al legii (*Anexa nr. 3*);
4. Adresele Colegiului Medicilor Veterinari nr. 5578/21.11.2016 și nr. 5696/25.11.2018, precum și răspunsurile primite de la Agenția Națională a Funcționarilor Publici prin adresele nr. 61495/06.12.2016, respectiv nr. 63287/13.12.2016 (*Anexa nr.4*);
5. Adresa emisă de Agenția Națională de Integritate nr. 101157/03.07.2014 (*Anexa nr.5*);

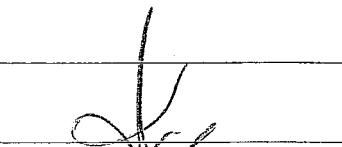
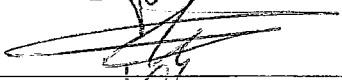
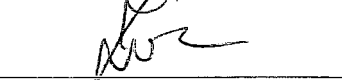


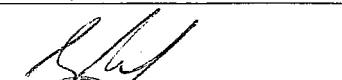


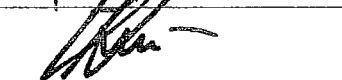


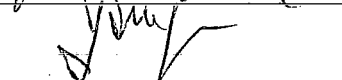
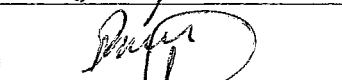



**În drept**, ne motivăm sesizarea pe dispozițiile art. 133 alin. (3) din Regulamentul Camerei Deputaților și art. 15 alin. (1) și (2) din Legea 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale.

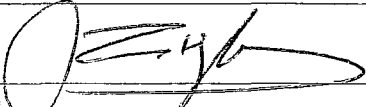


TABEL CU SEMNATARII SESIZĂRII  
 LA CURTEA CONSTITUȚIONALĂ CU PRIVIRE LA LEGEA PENTRU  
 APROBAREA OUG NR. 7/2017 PRIVIND MODIFICAREA ȘI COMPLETAREA  
 LEGII NR. 160/1998 PENTRU ORGANIZAREA ȘI  
 EXERCITAREA PROFESIUNII DE  
 MEDIC VETERINAR

Nr. Crt.	Deputat	Semnatura
1.	Răduca Turcom	
2.	IONEL PAJOR	
3.	ROMANESCU CRISTINEC	
4.	Heius Lucian Ovidiu	
5.	MARA CALISTA	
6.	Adriana Soțoiu	
7.	ROMAN FURIN	
8.	BICA DANUT	
9.	Florica Chereches	
10.	SERIU-IANU MOLDOVAN	
11.	Mihalescu Dumitru	
12.	Fedea Angelica	
13.	LUNGU TUDORITA	
14.	VILCEANU DAN	
15.	GIUGEA NICOLAE	
16.	GUOBU VADICA	
17.	Chilea Pavula	

18.	Mara Mares	
19.	Roxana Clouderu	
20.	BULIB SORINA	
21.	OLAR Cosmina	
22.	Ionita Antonela	
23.	BOGDAN GHEORGHIU	
24.	Prada Cepor	
25.	Milagor COZMANIUC	
26.	Bodlea Marius	
27.	Ascei George	
28.	Alexe Costel	
29.	LEOREANU Laura Maria Doru	
30.	Neagu Nicolae	
31.	Hidson Bigel	
32.	PAVEL POPESCU	
33.	OROS ADRIAN	
34.	Joboe Voicu Paul	
35.	Stamatian Flavia	
36.	ANDRONACHE GABRIEL	
37.	Olivia Iamw	
38.	LUCIAN BODE	



39.	Popescu Virgil	
40.	Stefan Ion	<del></del>
41.	Javescu George	
42.	COLEAȘA MIHA	<del></del>
43.	STROE IONUȚ MARIUȘ	
44.	PREDEALU	Chiriac
45.	Trerle Aneta	
46.	ANALEAN DEN-OMI	
47.	RĂZVAN PRISCA	
48.	Balan Jean	
49.	Peddie Andre	Andre
50.	Ylucica Bogdan	
51.	Adela Vone Cristian	<del></del>
52.	CHERCHETI VIORICA	Aluaces
53.	ROBERTA ANASTASE	Rheoshe
54.	George Vivel	
55.	CRISTIAN BUICAN	
56.	Schulian Dufchou Valeric	
57.	VARHA GLAD	
58.	SOVANIAU CATH	
59.	PIRIBTA MAROLEIT	palgott

60.	Robert SIGHIARTAU	
61.	Voupa Voupe	
62.	GEORGE DANIEL	
63.		
64.		
65.		
66.		
67.		

ANEXA Nr. 2

ROMANIA

Administrația  
Prezidențială



Cancelaria  
Ordinelor

Telefon: 021.319.31.82  
Fax: 021.411.18.78

E-mail: cancelariaordinelor@presidency.ro  
Web: www.presidency.ro

Nr. CA/...../.....2018

Nesecret

2018/03/01

Către:

CAMERA DEPUTAȚILOR  
Domnului președinte NICOLAE-LIVIU DRAGNEA

*Stimate domnule președinte,*

Avem onoarea de a vă trimite, alăturat, în copie, *Cererea de Reexaminare* formulată de domnul **Klaus-Werner Iohannis**, Președintele României, asupra *Legii pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 70/2017 privind modificarea și completarea Legii nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar*.

Totodată, vă aducem la cunoștință că originalul *Cererii de Reexaminare* a fost transmis domnului **Călin Popescu-Tăriceanu**, președintele Senatului.

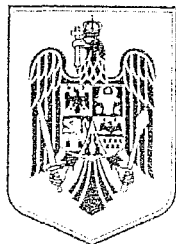
*Cu deosebită stimă și considerație,*

Consilier de stat,

GHEORGHE ANGELESCU



ROMÂNIA



## PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

București, 23 februarie 2018

**Domnului Călin Popescu Tăriceanu  
Președintele Senatului**

În temeiul articolului 77 alineatul (2) din Constituția României, republicată,  
formulez următoarea

### CERERE DE REEXAMINARE

asupra

**Legii pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 70/2017  
privind modificarea și completarea Legii nr. 160/1998  
pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar**

Legea pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 70/2017 privind modificarea și completarea Legii nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar creează cadrul pentru aplicarea măsurilor necesare recunoașterii titlurilor oficiale de calificare în profesia de medic veterinar, asigurând transpunerea legislației europene în domeniu.

Art. unic pct. 1 din legea transmisă la promulgare - alin. (2) al art. 16 din Legea nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar - reglementează efectul incompatibilității între calitatea de membru al Colegiului Medicilor Veterinari și cea de funcționar public. Astfel, calitatea de membru al Colegiului Medicilor Veterinari, în cazul funcționarilor publici, se suspendă pe perioada exercitării funcției publice.

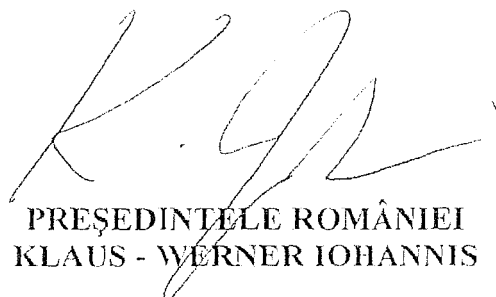
Menționăm că art. 16 alin. (2) din Legea nr. 160/1998 în forma în vigoare prevede că pentru exercitarea profesiei de medic veterinar este obligatorie calitatea de membru al Colegiului Medicilor Veterinari.

Ca efect al intervenției legislative asupra acestui alineat se elimină condiționarea expresă a exercitării profesiei de medic veterinar de calitatea de membru al Colegiului Medicilor Veterinari.

Potrivit art. 1 alin. (1) din Legea nr. 160/1998, profesia de medic veterinar este liberală și independentă și se organizează și funcționează în baza principiului autonomiei, în cadrul forului profesional reprezentat de Colegiul Medicilor Veterinari. Având în vedere statutul, rolul și atribuțiile Colegiului Medicilor Veterinari, precum și drepturile și obligațiile membrilor săi, obligația expresă ca orice medic veterinar să dețină calitatea de membru al Colegiului Medicilor Veterinari ar trebui menținută. În opinia noastră, norma în vigoare este de natură să asigure un act medical responsabil, dar și exercitarea profesiei într-un cadru reglementat, în care organismul profesional, în calitate de autoritate competentă gestionează cariera medicului veterinar. Prin urmare, considerăm că se impune reanalizarea oportunității eliminării din dreptul pozitiv a normei de la alin. (2) al art. 16 din Legea nr. 160/1998, cu consecința menținerii ca alineat distinct de acesta a alin. (2) al art. 16 din legea transmisă la promulgare.

În vederea realizării scopului urmărit de legiuitor - asigurarea integrității în exercitarea funcției publice - considerăm că în ceea ce privește prevederile art. unic pct. 1 din legea transmisă la promulgare acestea ar trebui reanalizate de Parlament și sub aspectul clarității normei, întrucât pe de o parte suspendarea ar trebui să opereze și cu privire la exercițiul profesiei de medic veterinar, iar pe de altă parte norma ar trebui să conțină referiri la procedura aplicabilă în cazul suspendării și ulterior, al reluării exercițiului profesiei.

**Față de argumentele expuse mai sus și având în vedere competența legislativă exclusivă a Parlamentului, vă solicităm reexaminarea Legii pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 70/2017 privind modificarea și completarea Legii nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar.**



**PREȘEDINTELE ROMÂNIEI  
KLAUS - WERNER IOHANNIS**

LEGIILE Nr. 705 și 706  
din 4 și 6 Octombrie 1939

drumurilor naționale Galați să adăpostească mașinile Direcției generale a drumurilor în clădirile județului, până când acea Direcție va avea posibilitatea de a construi pe locul rămas un garaj pentru mașinile rutiere.

(Avizul Consiliului Legislativ, Secția I, Nr. 445/1939).

## MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DOMENIILOR

### Legea Nr. 706

pentru exercitarea profesiei de medic veterinar  
și înființarea Colegiului medicilor veterinari

Decretul Nr. 3.594 din 30 Septembrie 1939.

Monitorul Oficial Nr. 271 din 5 Octombrie 1939.

#### CAPITOLUL I

Art. 1. — Colegiul medicilor veterinari din România, înființat prin prezenta lege, este o persoană juridică de drept public și funcționează potrivit dispozițiilor prezentei legi, având sediul central în București.

Colegiul medicilor veterinari din România este organizația profesională a Corpului medical veterinar, care are însărcinarea să controleze practica medicală veterinară și să vegheze la păstrarea prestigiului Corpului veterinar, luând măsurile necesare pentru preîntâmpinarea sau sancționarea abaterilor săvârșite prin actele profesionale și de ontologie veterinară.

#### CAPITOLUL II

Art. 2. — Nimeni nu poate exercita profesia medicală veterinară dacă nu este înscris în Colegiul medicilor veterinari.

Art. 3. — Pentru a fi admis în Colegiul medicilor veterinari se cer următoarele condițiuni:

- a) Să fie cetățean român, fără deosebire de sex;
- b) Să aibă titlul de doctor în medicină veterinară, precum și dreptul de liberă practică a medicinei veterinare în România, în condițiunile fixate de legile și regulamentele de organizare;

LEGEA Nr. 706  
din 5 Octombrie 1939

alimentare, îndeplinind în sensul acestei legi o acțiune de interes public.

Întințurarea de mai sus nu este limitativă.

Art. 10. — Nimeni nu poate deschide sau conduce pentru folosință publică un laborator de analize microbiologice, serologice, urologice sau chimice, cu aplicațiuni la medicina veterinară, fără autorizarea prealabilă a Ministerului Agriculturii și Domeniilor. Conducătorii acestor laboratorii trebuie să fie medici veterinari specializați, cu o practică de cel puțin 2 ani într'un institut sau laborator de bacteriologie de Stat.

Art. 11. — Nimeni nu poate deschide sau conduce stabilimente, spitale, clinici, infirmerii, ambulatorii sau alte instituțiuni, cu scopul de a consulta și trata animale bolnave, decât cu autorizația prealabilă a Ministerului Agriculturii și Domeniilor, dată pe temeiul avizului Consiliului Central al Colegiului medicilor veterinari.

Conducătorii stabilimentelor sau instituțiilor dela art. 10 și 11 nu pot fi decât medici veterinari cu dreptul de liberă practică în țară și înscrși în Colegiul medicilor veterinari.

Art. 12. — Medicii veterinari, care la data intrării în vigoare a legii de față fac parte din cadrele Corpului veterinar, care funcționează pe temeiul legii din 6 Ianuarie 1926, vor fi înscrși din oficiu de către departamentul respectiv în colegiu.

Toți ceilalți medici veterinari, care, după intrarea în vigoare a legii de față, exercită sau doresc să exercite profesia de medic veterinar, fie în serviciile publice, fie în cele particulare, fie ca liber profesionist, sunt obligați să ceară înscrierea în Colegiul medicilor veterinari, pe baza actelor în original, doveditoare că îndeplinesc condițiunile prevăzute la art. 3, cel mai târziu în termen de 60 zile dela publicarea prezentei legi.

Art. 13. — Înscrierea în Colegiu și autorizațiunea de a exercita profesia de medic veterinar se acordă în termen de 30 zile libere dela depunerea cererii, de către Consiliul Colegiului, ale cărui hotărâri sunt definitive și executorii.

Ele sunt considerate ca acte administrative de autoritate și pot fi atacate în contenciosul administrativ.

Art. 14. — Medicii veterinari militari în activitate pot face parte din Colegiul medicilor veterinari dacă îndeplinesc condițiunile art. 3. Aceia care nu sunt înscrși în Colegiul medicilor veterinari nu pot practica profesia decât pe animalele armatei.

Prevederile prezentei legi referitoare la exercitarea profe-

LEGEA Nr. 708  
din 5 Octombrie 1939

Atribuțiunile adunării generale sunt următoarele:

a) Să alege membrii comitetului secțiunii și pe membrii comisiei disciplinare.

Alegerea se va face prin vot secret. Cei ce nu iau parte la adunare pot vota prin corespondență, astfel cum se va preciza prin regulament;

b) Să se pronunțe asupra tuturor chestiunilor de ordin profesional sau de interes general în legătură cu problemele locale.

Adunarea generală a secțiunii se întrunește în fiecare an în luna Ianuarie, înaintea adunării generale a Colegiului medicilor veterinari.

Convocarea se va face prin publicarea în Monitorul Oficial și în câteva publicațiuni periodice zilnice din cele mai răspândite în țară.

Adunarea generală este legal constituită, dacă vor fi prezenți jumătate plus unul din numărul membrilor secțiunii de Ținut. În cazul când nu s'ar întruni acest număr, o a doua adunare generală se va ține în a 8-a zi dela data celei precedente și va fi legal constituită cu orice număr de membri prezenți.

Adunarea generală extraordinară se întrunește oricând ori nevoia o va cere, în baza unei hotărâri motivate a comitetului secțiunii, sau la cererea scrisă a 1/10 din numărul membrilor secțiunii, cu arătarea scopului pentru care se cere convocarea.

Art. 19. — Comitetul secțiunii de Ținut sau al Municipiului București se compune din 7 membri, aleși de adunarea generală a secțiunii respective, dintre care: patru vor face parte din serviciile publice de Stat, iar dintre aceștia doi vor avea gradul cel mai înalt din corp existent între membrii secțiunii de Ținut la data alegerii.

Pentru a fi ales membru în comitet se cere o activitate profesională de cel puțin 10 ani.

Mandatul membrilor comitetului este de 3 ani.

Comitetul alege în fiecare an, din membrii săi, prin vot secret, un președinte, un vicepreședinte, un casier și un secretar.

Comitetul nu poate lucra legal decât cu cel puțin 4 membri prezenți în ședință. Deciziunile se iau cu majoritatea membrilor prezenți.

Membrii comitetului care vor lipsi nemotivat de la 3 ședințe consecutive vor fi considerați demisionați.



LEGEA Nr. 700  
din 6 Octombrie 1939

cu o vechime în profesione de cel puțin 12 ani, aleși prin vot secret de adunarea generală a secțiunii pe termen de 3 ani și este prezidată de un președinte de tribunal, numit prin decret regal pe o perioadă de 4 ani.

### Organele centrale ale Colegiului

#### Atribuții

Art. 22. — Organele centrale de conducere, control și judecată disciplinară ale Colegiului medicilor veterinari sunt:

- Adunarea generală.
- Consiliul Colegiului.
- Decanul și pro-decanul Colegiului.
- Comisiunea de control financiar.
- Comisiunea de disciplină.

Art. 23. — Adunarea generală a Colegiului se compune din totalitatea membrilor comitetului de secțiuni prevăzuți la articolul 19.

Adunarea generală este ordinară și extraordinară.

Adunarea generală, fie ordinară, fie extraordinară, se va convoca de Consiliul Colegiului medicilor veterinari cu cel puțin 15 zile înainte de data fixată de conaliu și va fi prezidată de decanul Colegiului sau în lipsă de pro-decan.

Convocarea se va face prin publicare în Monitorul Oficial și în câteva publicațiuni periodice zilnice) din cele mai răspândite în țară.

Adunarea generală este legal constituită dacă vor fi prezenți înăntate plus unul din numărul membrilor ce o compun. În cazurile când nu s'ar întruni acest număr, o a doua adunare generală se va ține în a 8-a zi dela data celei precedente și va fi legal constituită cu orice număr de membri prezenți.

Hotărârile adunării generale se iau cu majoritate absolută a voturilor exprimate.

Adunarea generală ordinară se întrunește în fiecare an, în luna Februarie în București, la sediul Colegiului.

Art. 24. — Atribuțiunile adunării generale ordinare sunt:

- a) Examinează darea de seamă prezentată de Consiliul Colegiului;
- b) Examinează gestiunile financiare ale comitetelor secțiilor din Timuț, ale secțiunii Municipiului București, precum și ale Consiliului Colegiului și le dă descărcare, fiind

LEGEA Nr. 706  
din 5 Octombrie 1939

dicilor veterinari și face să se observe stricta îndeplinire a îndatoririlor lor profesionale; hotărăște cu privire la cele prevăzute de art. 20, alin. e;

d) Cere prin decan deschiderea acțiunii disciplinare contra celor ce calcă sau contravin regulilor profesionale;

e) Dă avizale prevăzute în lege și sesizat sau din oficiu se pronunță în toate cazurile de interpretare ale art. 9;

f) Examinează propunerile făcute de comitetele de secțiuni prevăzute la art. 20, lit. f; își dă avizul asupra lor și le supune aprobării adunării generale a Colegiului;

g) Face cunoscut Facultății de Medicină Veterinară toate observațiile strânse și coordonate din practica profesională a membrilor Colegiului, cu privire la programele învățământului aplicativ. În acest scop delegă un membru al Consiliului Colegiului să ia parte la ședințele Consiliului profesoral al Facultății de Medicină Veterinară, ori de câte ori sunt la ordinea zilei asemenea chestiuni de interes general profesional;

h) Administrează averea Colegiului, aprobă cheltuielile în limitele bugetului și dă decanului autorizarea de a accepta donațiunile sau legatele Colegiului, de a înstrăina, ipoteca sau contracta împrumuturi în numele Colegiului;

i) Alcătuește proiectul de buget al Colegiului, îl supune aprobării adunării generale și îl aplică;

j) Numeste personalul administrativ și pe secretarul general;

Stabilește retribuțiunile lor, licențiază personalul administrativ și retrage înstrăinările secretarului general;

k) Convoacă adunarea generală, fixând ordinea de zi;

l) Aduce la îndeplinire deciziile adunării generale;

m) Intocmește tariful minimal de onorarii ale medicilor veterinari pe ținuturi, ținând seama de avizul comitetului Ținutului respectiv. Acest tarif va fi aprobat de Ministerul Agriculturii și Domeniilor.

Acest tarif odată aprobat va fi obligator și pentru instanțele judecătorești în procesele de onorarii ale medicilor veterinari cu terții, în fixarea onorariilor, precum și pentru toate autoritățile;

n) Discută și rezolvă orice chestiune privitoare la administrarea și conducerea Colegiului, decizând în conformitate cu legea de față;

at Publică în fiecare an un raport despre activitatea ținut-

LEGEA Nr. 700  
din 5 Octombrie 1939

Art. 31. — În exercitarea atribuțiilor sale, decanul, sau în lipsa sa pro-decanul, va fi ajutat de secretarul general, care trebuie să fie medic veterinar. El este directorul serviciilor administrative ale Colegiului.

Secretarul general conduce întreaga administrație a Colegiului medicilor veterinari, controlează personalul, pregătește lucrările pentru consiliu și îndeplinește însăși măsurile date de consiliu și decan.

Secretarul general ia parte fără drept de vot la ședințele consiliului Colegiului, întocmește procesele-verbale de ședință.

Poate fi delegat secretar general și unul din membrii consiliului, în care caz ia parte cu drept de vot la ședințele consiliului.

Art. 32. — Membrii consiliului, ai comitetului de Timut, decanul și pro-decanul și locuitorii acestora nu sunt retribuiți. Secretarul general va fi retribuit.

Art. 33. — Medicii veterinari înscriși în Colegiu vor plăti o cotizație care se va fixa de Consiliul Colegiului.

Produsul acestor cotizațiuni va servi pentru acoperirea cheltuielilor de administrație, pentru a veni în ajutorul medicilor veterinari invalizi, văduvelor și orfanilor medicilor veterinari membri ai Colegiului și pentru crearea de instituțiuni cu scop filantropic, colegial sau științific.

Medicii veterinari care nu sunt în curent cu plata cotizațiilor stabilite, după trei somațiuni scrise vor fi eliminați din Colegiu cu toate consecințele ce decurg de aci și vor fi urmăriți pentru achitarea sumelor datorate, dându-se în debit organelor fiscului din regiunea respectivă.

#### Comisia de control financiar

Art. 34. — Gestionea Colegiului se face după normele stabilite de Consiliul Colegiului și aprobate de adunarea generală a Colegiului.

Art. 35. — Controlul financiar se va exercita de „Comisia de control financiar”, care se compune din 3 membri și 3 supleanți aleși pe termen de un an de adunarea generală ordinară a Colegiului.

#### Comisia disciplinară centrală

Comisia disciplinară centrală se compune

LEGEA Nr. 706  
din 5 Octombrie 1939

De rezultatul cercetărilor, care trebuie să fie depus președintelui în termen de 15 zile, va depinde trimiterea sau nu a cazului în judecata comisiei disciplinare.

Art. 39. — Medicul veterinar învinuit își va putea face apărarea înaintea comisiei disciplinare singur sau printr-un medic veterinar membru al Colegiului.

Toate probele de descărcare sunt admise în fața comisiei disciplinare.

Chiar dacă a fost ales un apărător, comisia disciplinară trebuie să ceară prezentarea inculpatului.

Citarea medicului veterinar învinuit, ca să apară înaintea comisiei disciplinare la dezbaterile orale, trebuie trimisă inculpatului cu cel puțin 8 zile înainte de ședință.

Recuzarea membrilor comisiei disciplinare este admisibilă din motive de suspiciune, care sunt lăuate aprecierii suverane a Consiliului de disciplină a Colegiului.

Deciziunea comisiei de disciplină, rămasă definitivă, trebuie publicată în buletinul Colegiului medicilor veterinari.

Ședințele comisiei sunt publice, afară de cazuri speciale și în urma cererii făcute de către părți, cerere adresată președintelui comisiei de disciplină.

Deciziunile comisiei disciplinare se dau motivat, ele trebuind în mod obligatoriu a fi redactate cel mai târziu în termen de 10 zile dela data pronunțării.

Art. 40. — Deciziunile comisiei disciplinare a secțiilor de Ținut și a secției Municipiului București se dau cu drept de apel în termen de 15 zile dela comunicare.

Apelurile vor fi judecate de comisia centrală de disciplină prevăzută la art. 36, după procedura și formele prevăzute de art. 39. Deciziunile Comisiei centrale de disciplină a Colegiului se dau motivat și sunt definitive și executorii. Ele sunt considerate ca acte administrative de autoritate și pot fi atacate în contenciosul administrativ.

Art. 41. — Comisiunile disciplinare ale secțiilor de Ținut și comisia centrală de disciplină a Colegiului pot pronunța, după gravitatea faptului, una din următoarele pedepse disciplinare:

- a) Muștrarea în scris;
- b) Muștrarea cu ridicarea dreptului de a fi ales în comitetul de secție sau în Consiliul Colegiului un timp de 1—3 ani;



LEGEA Nr. 706  
din 5 Octombrie 1939

formă avizului consiliului zootehnic și sanitar veterinar și patru medici veterinari ai Asociației generale a medicilor veterinari din România. Comisiunea va luera sub președinția unui medic veterinar, desemnat dintre membrii săi, ca președinte și va avea un secretar, medic veterinar.

Evidența înscrierilor în Colegiu a medicilor veterinari, repartizați pe secțiuni de Ținut și a Municipiului București, va fi ținută de secretarul comisiei de mai sus, pe care o va preda secretariatului general al Colegiului după constituirea acestuia.

Holăririle comisiei se iau cu majoritatea de voturi, iar în caz de paritate votul președintelui decide.

Art. 46. — Mandatul acestei comisii se mărginește la verificarea actelor și înscrierea în Colegiu a acelor care vor îndeplini cererile lor, potrivit art. 12 și vor îndeplini condițiile cerute de legea de față, fiind în același timp măsurile de urgență ce vor fi necesare pentru funcționarea Colegiului.

Cu 15 zile înainte de depunerea mandatului său, comisiunea va convoca adunarea generală ordinară a secțiilor de Ținut și a secțiunii Municipiului București ale Colegiului medicilor veterinari. De asemenea va convoca la București adunarea generală anuală a Colegiului medicilor veterinari, în termen de 30 zile dela ultima adunare generală de secții.

Mandatul comisiei nu va depăși termenul de 15 Noembrie 1939.

Art. 47. — După publicarea în Monitorul Oficial a prezentei legi, nicio autorizațiune de a exercita profesia de medic veterinar nu se mai poate da decât numai în condițiile și cu formele acestei legi.

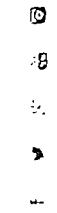
Art. 48. — Amănuntele de aplicare ale legii de față se vor dezvolta printr'un regulament care se va întocmi în termen de 4 luni dela data intrării în vigoare a legii de față.

Art. 49. — Toate legile, regulamentele și deciziile ministeriale de orice fel, depe întreg teritoriul României, privitoare la exercitarea profesiei și la purtarea titlului de medic veterinar, în vigoare la promulgarea legii, sunt și rămân abrogate, afară de legea de organizare a Corpului medicilor veterinari din 6 Ianuarie 1926, în ceea ce privește dispozițiunile care nu sunt în contradicție cu legea de față.

Prezenta lege intră în vigoare la data publicării ei în Monitorul Oficial.



ROMANIA  
CAMERA  
DEPUTAȚILOR



Buletinul Legislativ  
al Camerei Deputaților

Străduința parlamentară  
Asesorele parlamentară  
Informații publice

Pagina veche | Mențiune juridică | Istoric | Contact

Urmărirea procesului legislativ  
Căminul Deputaților

Pl nr. 588/2002

Propunere legislativă privind modificarea și completarea Legii pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar nr.1507/1998.

Ar. înregistrare

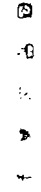
Căminul Deputaților nr. 588/2002

- Senat
- 2011.12.05.2002
- Procedura legislativă
- 27.11.2011.01.100
- Camera Deputații
- Procedura legislativă
- 27.11.2011.01.100
- Caracter
- Procedura de urgență
- 27.11.2011.01.100
- Statut
- 27.11.2011.01.100
- În discuție
- 27.11.2011.01.100
- Consultanță
- 27.11.2011.01.100

- > Proiecte de hotărâre
- > Inițiative legislative înregistrate în 2017
- > Legi promulgate în 2017
- > Proiecte legislative
- > Proiecte legislative de dezbatere publică
- > Interogare bază de date
- > Verificare termene legale
- > Buletine legislative
- > Inițiative legislative la Senat



ROMANIA  
CAMERA  
DEPUTATILOR



Pagina veche Meniune juridică Istoric Contact



### PI-X nr. 722/2015

Propunere legislativă privind organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar

- > Proiecte de hotărâre
- > Indicație legislativă
- > Legi promulgate în 2017
- > Proiecte legislative
- > Proiecte legislative în dezbatere curentă
- > Interogări date de date
- > Verificare termene legale
- > Soluțiri legislative
- > Legislative legislative la Senat

- > Negocierile
- > Camera Deputați nr. 722/2015
- > Procedura legislativă
- > Camera constituțională
- > Camera Deputaților
- > Procedura de urgență
- > Procedura de urgență
- > Procedura de urgență
- > Procedura de urgență

Camera Deputaților  
Strada Republicii nr. 120, Sector 5, București  
Tel: +40 21 310 12 12  
Fax: +40 21 310 12 13  
E-mail: [camera@parlament.ro](mailto:camera@parlament.ro)  
[www.cdep.ro](http://www.cdep.ro)





ROMANIA  
CAMERA  
DEPUTAILOR

Pagina veche Manupare juridică Istoric Contact

Unificarea procesului legislativ Camera Deputatilor

### PL-X nr. 450/2017

Proiect de Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 70/2017 privind modificarea și completarea Legii nr.1607/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar

- > Proiect de hotărâre
- > Proiect de lege
- > Lege promulgată în 2017
- > Proiect de rezoluție
- > Proiect de rezoluție de aprobare a proiectului de lege
- > Proiect de rezoluție de aprobare a proiectului de lege
- > Proiect de rezoluție de aprobare a proiectului de lege
- > Proiect de rezoluție de aprobare a proiectului de lege

- > Proiect de lege
- > Proiect de rezoluție
- > Proiect de rezoluție de aprobare a proiectului de lege
- > Proiect de rezoluție de aprobare a proiectului de lege
- > Proiect de rezoluție de aprobare a proiectului de lege
- > Proiect de rezoluție de aprobare a proiectului de lege
- > Proiect de rezoluție de aprobare a proiectului de lege
- > Proiect de rezoluție de aprobare a proiectului de lege





ANEXA Nr. 4

**MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE ȘI ADMINISTRAȚIEI PUBLICE**  
**Agenția Națională a Funcționarilor Publici**

Operator de date cu caracter personal, înregistrat la Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal sub nr. 5129

București, 6 DEC. 2016  
Nr. 61495

Către,  
**COLEGIUL MEDICILOR VETERINARI**  
București, sector 5, Splaiul Independenței nr. 105  
Domnului Președinte Conf. univ. dr. Viorel Andronic

Referitor la adresa nr. 5578/21.11.2016 transmisă Agenției Naționale a Funcționarilor Publici și înregistrată cu nr. 61495/21.11.2016, prin care solicitați precizări cu privire la regimul conflictelor de interese și al incompatibilităților aplicabil funcționarilor publici, vă comunicăm următoarele:

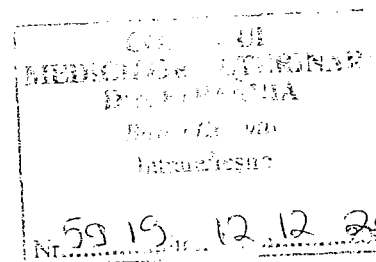
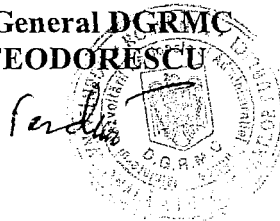
Cartea I, Titlul IV din Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, cu modificările și completările ulterioare, reglementează regimul juridic al incompatibilităților și al conflictului de interese pentru funcționarii publici.

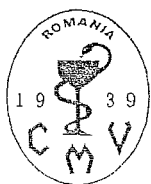
Aprecierea concretă asupra stării de incompatibilitate se realizează prin raportare la situațiile individual determinate, competența aparținând Agenției Naționale de Integritate conform art. 8 alin (1) din *Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative.*

Având în vedere competențele specializate ale Agenției Naționale de Integritate, vă informăm ca am transmis adresa dumneavoastră către această instituție, cu rugămintea comunicării unui punct de vedere privind situația prezentată prin raportare la dispozițiile legale care reglementează în materie.

Cu stimă,

Director General DGRMC  
Xenia TEODORESCU





---

**COLEGIUL MEDICILOR VETERINARI**  
**BIROUL EXECUTIV**  
Splaiul Independenței 105, sector 5, Cod 050097, BUCUREȘTI  
Tel.021/319.45.04; Fax 021/319.45.05 E-mail: [office@cmvro.ro](mailto:office@cmvro.ro)  
[www.cmvro.ro](http://www.cmvro.ro)

Operator de date cu caracter personal nr. 21554/2011

---

N r . 5 5 7 8 / 2 1 . 1 1 . 2 0 1 6

**Către AGENȚIA NAȚIONALĂ A FUNCȚIONARILOR PUBLICI**

**Domnului Cristian BITEA,**

În temeiul prevederilor Legii 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, Colegiul Medicilor Veterinari vă adresează rugămintea de a ne comunica punctul de vedere al instituției dumnevoastră pentru următoarea situație:

*„dacă exercitarea simultană de către medicii veterinari a funcțiilor publice (inclusiv de conducere) în cadrul A.N.S.V.S.A. sau în cadrul D.S.V.S.A. județene și a calității de membru al Colegiului Medicilor Veterinari din România (inclusiv membru cu funcție de conducere), este de natură să genereze o situație de incompatibilitate”.*

Avem rugămintea ca punctul dumnevoastră de vedere să fie emis în baza prevederilor legale aflate în vigoare la această dată.

Cu deosebită considerație,

Președinte,

Conf.univ.dr.Viorel Andronie



# MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE ȘI ADMINISTRAȚIEI PUBLICE

## Agenția Națională a Funcționarilor Publici

Operator de date cu caracter personal, înregistrat la Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal sub nr. 5129

București,  
Nr. 63287

Către,  
**COLEGIUL MEDICILOR VETERINARI**  
București, sector 5, Splaiul Independenței nr. 105  
Domnului Președinte Conf. univ. dr. Viorel Andronic

Referitor la adresa nr. 5696/25.11.2016 transmisă Agenției Naționale a Funcționarilor Publici și înregistrată cu nr. 63287/28.11.2016, prin care solicitați precizări cu privire la regimul conflictelor de interese și al incompatibilităților aplicabil funcționarilor publici, vă comunicăm următoarele:

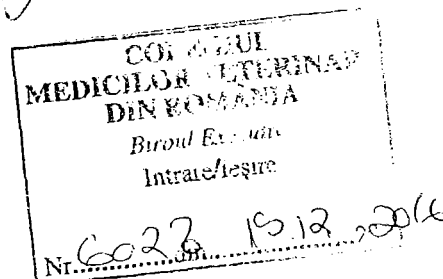
Cartea I, Titlul IV din Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, cu modificările și completările ulterioare, reglementează regimul juridic al incompatibilităților și al conflictului de interese pentru funcționarii publici.

Aprecierea concretă asupra stării de incompatibilitate se realizează prin raportare la situațiile individual determinate, competența aparținând Agenției Naționale de Integritate conform art. 8 alin (1) din *Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative.*

Având în vedere competențele specializate ale Agenției Naționale de Integritate, vă informăm că am transmis adresa dumneavoastră către această instituție, cu rugămintea comunicării unui punct de vedere privind situația prezentată prin raportare la dispozițiile legale care reglementează în materie.

Cu stimă,

Secretar General  
Carmen - Dorina DRĂGAN





**COLEGIUL MEDICILOR VETERINARI  
BIROUL EXECUTIV**

Splaiul Independenței 105, sector 5, Cod 050097, BUCUREȘTI  
Tel.021/319.45.04; Fax 021/319.45.05 E-mail: [office@cmvro.ro](mailto:office@cmvro.ro)  
[www.cmvro.ro](http://www.cmvro.ro)

Operator de date cu caracter personal nr. 21554/2011

N r . 5 6 9 6 / 2 5 . 1 1 . 2 0 1 6

**Către AGENȚIA NAȚIONALĂ A FUNCȚIONARILOR PUBLICI**

**Domnului Cristian BITEA,**

În temeiul prevederilor Legii 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, Colegiul Medicilor Veterinari vă adresează rugămintea de a ne comunica punctul de vedere al instituției dumnevoastră pentru următoarele situații:

**1.Dacă exercitarea simultană de către medicii veterinari a funcțiilor publice (inclusiv de conducere) în cadrul A.N.S.V.S.A. sau în cadrul D.S.V.S.A. județene și a calității de membru al Asociației Generale a Medicilor Veterinari din România (inclusiv membru cu funcție de conducere), este de natură să genereze o situație de incompatibilitate si ca atare este nevoie sa se suspende din aceasta calitate?**

**2.Dacă exercitarea simultană de către consilierii juridici a funcțiilor publice (inclusiv de conducere) în cadrul A.N.S.V.S.A. sau în cadrul D.S.V.S.A. județene și a calității de membru al Colegiului Consilierilor Juridici (inclusiv membru cu funcție de conducere), este de natură să genereze o situație de incompatibilitate si ca atare este nevoie sa se suspende din aceasta calitate?**

**3.Dacă exercitarea simultană de către arhitecți a funcțiilor publice (inclusiv de conducere) în cadrul institutiilor publice și a calității de membru al Ordinului Arhitecților din Romania (inclusiv membru cu funcție de conducere), este de natură să genereze o situație de incompatibilitate si ca atare este nevoie sa se suspende din aceasta calitate?**

**4.Dacă exercitarea simultană de către medicii umani a funcțiilor publice (inclusiv de conducere) în cadrul Ministerului Sanatatii (inclusiv cei care lucreaza in spitale care au**

fost declarati de ICCJ-functionari publici) și a calității de membru al Colegiului Medicilor din Romania (inclusiv membru cu funcție de conducere), este de natură să genereze o situație de incompatibilitate si ca atare este nevoie sa se suspende din aceasta calitate?

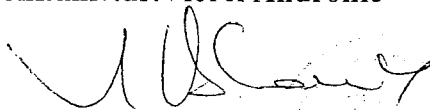
In situatia in care raspunsul este afirmativ va rugam sa precizati temeiul legal sau in situatia in care considerati ca din alte motive trebuie sa se suspende va rugam sa le precizati alaturi de temeiul legal.

Avem rugămintea ca punctul dumnevoastră de vedere să fie emis în baza prevederilor legale aflate în vigoare la această dată.

Cu deosebită considerație,

**Președinte,**

**Conf.univ.dr.Viorel Andronie**





MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

Nr. 207317

București, ..... decembrie 2016

Stimate domnule Președinte,

Ref.: adresa dumneavoastră nr. 5651/2016

Urmare adresei dumneavoastră nr. 5651/2016, adresată Guvernului României și Domnului Prim-ministru Dacian Cioloș, transmisă spre soluționare Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, înregistrată la M.A.D.R. sub nr. 16.958/207317/2016, vă comunicăm următoarele:

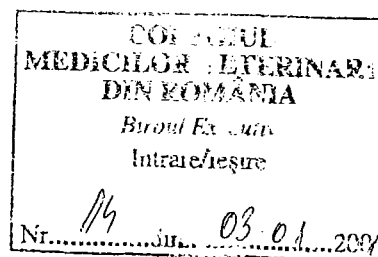
Urmare analizării celor expuse în solicitarea dumneavoastră, *opinăm* că prevalează punctul de vedere al Agenției Naționale de Integritate, cu mențiunea că Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale nu are atribuții cu privire la emiterea unui punct de vedere referitor la speța prezentată de dumneavoastră.

Cu stimă,

Secretar de stat  
Daniela Giurcă

Domnului Președinte Viorel Andronie  
Biroul Executiv al Colegiului Medicilor Veterinari

Bd. Carol I nr. 2-4, Sector 3, București, cod 020921  
Tel. +4 021 307 2350 fax. +4 021 307 8438.  
Web: www.madr.ro



• AGENTIA NATIONALA DE INTEGRITATE

Nr. 10157/03.07.2014

*Stimate Domn,*

Urmare adresei dumneavoastra înregistrată la Agenția Națională de Integritate cu nr. **8215/ 28.05.2014** vă comunicăm următoarele:

1. **Situația de fapt analizată:** dacă exercitarea simultană de către medicii veterinari a funcțiilor publice (inclusiv de conducere) în cadrul A.N.S.V.S.A. sau în cadrul D.S.V.S.A. județene și a calității de membru al Colegiului Medicilor Veterinari din România (inclusiv membru cu funcție de conducere), este de natură să genereze o situație de incompatibilitate sau un conflict de interese.

2. **Dispoziții legale aplicabile:**

În conformitate cu dispozițiile art. 94 din Legea nr. 161/2003 *privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției*, cu modificările și completările ulterioare:

**“Art.94:**

(1) Calitatea de funcționar public este incompatibilă cu orice altă funcție publică decât cea în care a fost numit, precum și cu funcțiile de demnitate publică.

(2) *Funcționarii publici nu pot deține alte funcții și nu pot desfășura alte activități, remunerate sau neremunerate, după cum urmează:*

a) *în cadrul autorităților sau instituțiilor publice;*

b) *în cadrul cabinetului demnitarului, cu excepția cazului în care funcționarul public este suspendat din funcția publică, în condițiile legii, pe durata numirii sale;*

c) *în cadrul regiilor autonome, societăților comerciale ori în alte unități cu scop lucrativ din sectorul public;*

d) *în calitate de membru al unui grup de interes economic.*

(2<sup>1</sup>) *Nu se află în situație de incompatibilitate, în sensul prevederilor alin.*

(2) *lit. a) și c), funcționarul public care:*

a) este desemnat printr-un act administrativ, emis în condițiile legii, să reprezinte interesele statului în legătură cu activitățile desfășurate de operatorii economici cu capital ori patrimoniu integral sau majoritar de stat, în condițiile rezultate din actele normative în vigoare;

b) este desemnat printr-un act administrativ, emis în condițiile legii, să participe în calitate de reprezentant al autorității ori instituției publice în cadrul unor organisme sau organe colective de conducere constituite în temeiul actelor normative în vigoare;

c) exercită un mandat de reprezentare, pe baza desemnării de către o autoritate sau instituție publică, în condițiile expres prevăzute de actele normative în vigoare.

(2<sup>a</sup>) Nu se află în situație de incompatibilitate, în sensul prevederilor alin. (2), funcționarul public care este desemnat prin act administrativ pentru a face parte din echipa de proiect finanțat din fonduri comunitare nerambursabile postaderare, precum și din împrumuturi externe contractate sau garantate de stat rambursabile sau nerambursabile, cu excepția funcționarilor publici care exercită atribuții ca auditor sau atribuții de control asupra activității derulate în cadrul acestora și a funcționarilor publici care fac parte din echipa de proiect, dar pentru care activitatea desfășurată în cadrul respectivei echipe generează o situație de conflict de interese cu funcția publică pe care o ocupă.

(3) Funcționarii publici care, în exercitarea funcției publice, au desfășurat activități de monitorizare și control cu privire la societăți comerciale sau alte unități cu scop lucrativ de natura celor prevăzute la alin. (2) lit. c) nu pot să-și desfășoare activitatea și nu pot acorda consultanță de specialitate la aceste societăți timp de 3 ani după ieșirea din corpul funcționarilor publici.

(4) Funcționarii publici nu pot fi mandatarii ai unor persoane în ceea ce privește efectuarea unor acte în legătură cu funcția publică pe care o exercită.

(5) În situația prevăzută la alin. (2) lit. b), la încheierea mandatului demnitarului, funcționarul public este reîncadrat în funcția publică deținută sau într-o funcție similară.”

**În conformitate cu dispozițiile art. 96 din Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, cu modificările și completările ulterioare:**

**“Art.96:**

(1) Funcționarii publici, funcționarii publici parlamentari și funcționarii publici cu statut special pot exercita funcții sau activități în domeniul didactic, al cercetării științifice, al creației literar-artistice. Funcționarii publici, funcționarii publici parlamentari și funcționarii publici cu statut special pot exercita funcții în alte domenii de activitate din sectorul privat, care nu sunt în legătură directă sau indirectă cu atribuțiile exercitate ca funcționar public, funcționar public parlamentar sau funcționar public cu statut special, potrivit fișei postului.”



(2) În situația funcționarilor publici care desfășoară activitățile prevăzute la alin. (1), documentele care alcătuiesc dosarul profesional sunt gestionate de către autoritatea sau instituția publică la care aceștia sunt numiți.

De asemenea, prin dispozițiile art.79 din același act normativ este stabilit regimul conflictului de interese în cazul funcționarilor publici, după cum urmează:

**“Art.79:**

(1) Funcționarul public este în **conflict de interese** dacă se află în una dintre următoarele situații:

a) este chemat să rezolve cereri, să ia decizii sau să participe la luarea deciziilor cu privire la persoane fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial;

b) participă în cadrul aceleiași comisii, constituite conform legii, cu funcționari publici care au calitatea de soț sau rudă de gradul I;

c) interesele sale patrimoniale, ale soțului sau rudelor sale de gradul I pot influența deciziile pe care trebuie să le ia în exercitarea funcției publice.

(2) În cazul existenței unui conflict de interese, funcționarul public este obligat să se abțină de la rezolvarea cererii, luarea deciziei sau participarea la luarea unei decizii și să-l informeze de îndată pe șeful ierarhic căruia îi este subordonat direct. Acesta este obligat să ia măsurile care se impun pentru exercitarea cu imparțialitate a funcției publice, în termen de cel mult 3 zile de la data luării la cunoștință.

(3) În cazurile prevăzute la alin. (1), conducătorul autorității sau instituției publice, la propunerea șefului ierarhic căruia îi este subordonat direct funcționarul public în cauză, va desemna un alt funcționar public, care are aceeași pregătire și nivel de experiență.

(4) Încălcarea dispozițiilor alin. (2) poate atrage, după caz, răspunderea disciplinară, administrativă, civilă ori penală, potrivit legii.”

**Articolul 301 din Legea nr. 286 din 17 iulie 2009 privind Codul penal reglementează conflictul de interese în materie penală ca fiind:**

„(1) Fapta funcționarului public care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, a îndeplinit un act ori a participat la luarea unei decizii prin care s-a obținut, direct sau indirect, un folos patrimonial, pentru sine, pentru soțul său, pentru o rudă ori pentru un afin până la gradul II inclusiv sau pentru o altă persoană cu care s-a aflat în raporturi comerciale ori de muncă în ultimii 5 ani sau din partea căreia a beneficiat ori beneficiază de foloase de orice natură, se pedepsește cu închisoarea de la unu la 5 ani și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică.”

(2) Dispozițiile alin. (1) nu se aplică în cazul emiterii, aprobării sau adoptării actelor normative.”

În conformitate cu prevederile art. 8 alin (1) din Legea Nr. 160 din 30 iulie 1998 Republicată pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar:

**„Art. 8:**

(1) Se înființează Colegiul Medicilor Veterinari, ca formă de organizare profesională autonomă, neguvernamentală, apolitică și nonprofit. Colegiul are personalitate juridică.”

Din cele expuse de dumneavoastră și din interpretarea sistematică a prevederilor legale incidente, opinăm că, exercitarea simultană de către medicul veterinar a funcțiilor publice (inclusiv de conducere) din cadrul A.N.S.V.S.A. sau din cadrul D.S.V.S.A. județene și a calității de membru al Colegiului Medicilor Veterinari din România (inclusiv membru cu funcție de conducere) nu este de natură să genereze o situație de incompatibilitate, însă poate genera un conflict de interese în condițiile în care funcționarului public, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, îndeplinește un act ori participă la luarea unei decizii prin care s-a obținut, direct sau indirect, un folos patrimonial, pentru Colegiului Medicilor Veterinari din România.

Precizăm că opiniile exprimate mai sus reprezintă un punct de vedere și nu o interpretare generală și obligatorie a textelor de lege menționate.

***Agencia Națională de Integritate***



**R O M Â N I A**  
**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ**  
**CABINETUL PREȘEDINTELUI**

388/21.12.2017

*Palatul Parlamentului*

*Calea 13 Septembrie nr. 2, Intrarea B1, Sectorul 5, 050725 București*  
*40, România*

*Telefon: (+40-21) 313 25 31*

*Fax: (+40-21) 312 54 80*

*Internet : <http://www.ccr.ro>*

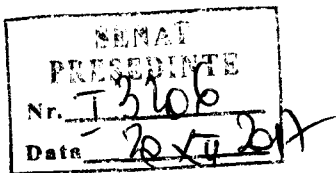
*E-mail: [ccr@ccr.ro](mailto:ccr@ccr.ro)*

**Dosarul nr.2942A/2017**

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ  
REGISTRATURĂ JURISDICȚIONALĂ  
**12449**  
NR. .... / ... 20 DEC. 2017...

*Domnului*

**CĂLIN CONSTANTIN ANTON POPESCU-TĂRICEANU**  
**PREȘEDINTELE SENATULUI**

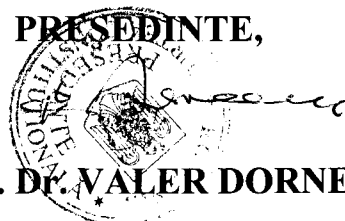


În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, vă transmitem, alăturat, în copie, sesizarea de neconstituționalitate formulată de un număr de 55 de deputați aparținând Grupului Parlamentar al Partidului Național Liberal, sesizare referitoare la neconstituționalitatea Legii pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.70/2017 privind modificarea și completarea Legii nr.160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar (PL-x nr.450-2017).

Vă adresăm rugăminte de a ne comunica punctul dumneavoastră de vedere până la data de 11 ianuarie 2018, ținând seama de faptul că dezbaterile Curții Constituționale vor avea loc la data de 18 ianuarie 2018.

Vă asigurăm, domnule președinte, de deplina noastră considerație.

**PREȘEDINTE,**



**Prof. Univ. Dr. VALER DORNEANU**

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Dosar nr. 29624 / 2017



CURTEA CONSTITUȚIONALĂ  
REGISTRATURĂ JURISDICTIONALĂ

NR. 12445 / 19 DEC 2017

PARLAMENTUL ROMÂNIEI  
CAMERA DEPUTAȚILOR

Cabinet Secretar General

București, 18.12.2017

Nr. 2/12044

Domnului

VALER DORNEANU  
Președintele Curții Constituționale

*Stimate domnule Președinte,*

În temeiul dispozițiilor art.15 alin.(4) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, vă trimitem, alăturat, sesizarea de neconstituționalitate formulată de un număr de 55 deputați aparținând Grupului parlamentar al Partidului Național Liberal referitoare la neconstituționalitatea Legii pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 70/2017 privind modificarea și completarea Legii nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar (PL-x nr. 450/2017).

*Cu deosebită considerație,*

SECRETAR GENERAL

*Silvia-Claudia MIHALCEA*  
Silvia-Claudia MIHALCEA





# Parlamentul României Camera Deputaților

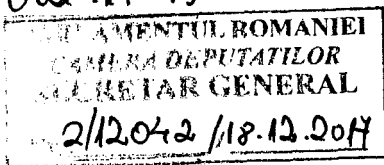
Grupul Parlamentar al Partidului Național Liberal

telefon: (021) 414 10 70

fax: (021) 414 10 72

email: pnl@cdep.ro

no. 17:45



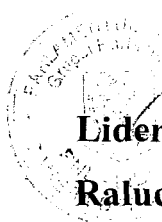
30-15/832  
17 12 18

**Către: Secretariatul General al Camerei Deputaților**

**În atenția: Doamnei Secretar General Silvia Claudia MIHALCEA**

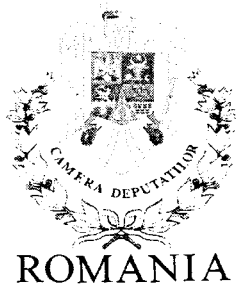
*Stimată Doamnă Secretar General,*

În temeiul prevederilor art. 146 lit. a) din Constituția României și în baza art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă înaintăm *Sesizarea referitoare la neconstituționalitatea Legii pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 70/2017 privind modificarea și completarea Legii nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar* (PL-x nr. 450/2017), formulată de 55 de deputați aparținând Grupului Parlamentar al Partidului Național Liberal și adoptată în ședința Camerei Deputaților din 13 decembrie 2017, spre a fi înaintată Curții Constituționale a României în data depunerii.



**Lider Grup PNL,**

**Raluca TURCAN**



# *Parlamentul României*

## *Camera Deputaților*

**Domnului Valer DORNEANU,**  
**Președintele Curții Constituționale**

**Stimate Domnule Președinte,**

În temeiul art. 146 lit. a) din Constituția României și al art. 11 lit. a) raportat la art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, deputații aparținând Grupului Parlamentar al Partidului Național Liberal, enumerați în tabelul anexat (*Anexa 1*), formulează prezenta

### **SESIZARE DE NECONSTITUȚIONALITATE**

**cu privire la Legea pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 70/2017 privind modificarea și completarea Legii nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar, adoptată de către Camera Deputaților în ședința din data de 13 decembrie 2017 pentru motive extrinseci derivate din încălcarea art. 61 alin.(2), art. 75 alin. (1) raportat la art. 115 alin. (5), art.115 alin. (7) și (8) din Constituție și pentru motivul intrinsec de neconstituționalitate derivat din încălcarea art. 34 alin. (1) și (2) din Constituția României.**

### *Situația de fapt*

În data de 13.11.2017, Biroului Permanent al Camerei Deputaților i-a fost prezentată *Proiectul de lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 70/2017 privind modificarea și completarea Legii nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar (PL-x nr. 450/2017)*. Această inițiativă face parte din categoria legilor ordinare.

În data de 12.12.2017 a fost emis raportul comun favorabil adoptării proiectului de lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 70/2017 de către Comisia pentru agricultură, silvicultură, industrie alimentară și servicii specifice și Comisia pentru sănătate și familie și a fost înscris pe ordinea de zi a plenului Camerei Deputaților.

În data de 13 decembrie a.c. a fost adoptată de plenul Camerei Deputaților.

Descrierea evoluției legislației în materia medicinei veterinare este utilă soluționării prezentei sesizări. Astfel, **medicina veterinară** este una dintre profesiile reglementate sectorial prin Directiva Parlamentului și a Consiliului European nr. 2005/36/CE din 7 septembrie 2005 privind recunoașterea calificărilor profesionale, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 255 din 30 septembrie 2005 și transpusă în legislația națională prin HG nr. 860/06.06.2004, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 529 din 11 iunie 2004.

Exercitarea profesiei de medic veterinar este reglementată prin Legea nr. 160/1998, același act normativ reglementând organizarea și funcționarea Colegiului Medicilor Veterinari din România ca formă de organizare autonomă, neguvernamentală, apolitică și nonprofit, care, potrivit art. 9 alin. (1) lit. e), reprezintă

profesiunea și pe membrii săi în fața organelor guvernamentale, a forurilor profesionale și științifice, a oricăror instituții publice sau private.

Prin art. 4 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 160/1998, în forma anterioară intrării în vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 70/2017, se prevedea că *„profesiunea de medic veterinar are exclusivitate în următoarele domenii de competență: [...] comercializarea cu amănuntul și utilizarea produselor biologice, antiparazitare de uz special și medicamentelor de uz veterinar”*. Această reglementare a principiului exclusivității nu a fost niciodată întâmplătoare, accidentală, reprezentând voința expresă a Parlamentului României, care a înțeles să realizeze în acest mod scopurile propuse prin art. 168 alin. (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, respectiv art. 66 – Art. 70 din Directiva 2001/82/CE.<sup>1</sup>

Conform art. 168 alin. (1) din TFUE, *“în definiția și punerea în aplicare a tuturor politicilor și acțiunilor Uniunii se asigură un nivel ridicat de protecție a sănătății umane. Acțiunea Uniunii, care completează politicile naționale, are în vedere îmbunătățirea sănătății publice și prevenirea bolilor și afecțiunilor umane, precum și a cauzelor de pericol pentru sănătatea fizică și mentală [...].”*

Directiva 2001/82/CE prevede la art. 66 alin. (1) obligația tuturor statelor membre de a lua măsurile necesare pentru a se asigura că vânzarea cu amănuntul a produselor medicinale veterinare este efectuată doar de către persoane autorizate să efectueze această activitate conform legislației naționale. De asemenea, în directivă se menționează faptul că utilizarea și comercializarea medicamentelor veterinare trebuie să fie strict reglementată și controlată de statele membre, având în vedere faptul că *obiectivul esențial al normelor ce reglementează producția și distribuția produselor*

---

<sup>1</sup> Directiva 2001/82/CE a Parlamentului European și a Consiliului de instituire a unui cod comunitar cu privire la produsele medicamentoase veterinare, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 311, 28.11.2001, p. 1–66



*medicamentoase veterinare trebuie să fie protecția sănătății publice, stabilind totodată, prin art. 67, 68, 70 și 72, o serie de reguli și restricții de utilizare și comercializare cu amănuntul a acestora.*

Inclusiv Curtea Constituțională a României a subliniat importanța recunoașterii în favoarea medicinei veterinare și a medicilor veterinari, a unei exclusivități în comercializarea cu amănuntul a produselor de uz veterinar, reținând prin Decizia nr. 511/04.07.2017, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 788 din 04.10.2017, că *„exclusivitatea conferită medicilor veterinari de Art. 4 lit. i) din Legea nr.160/1998, cu eliminarea implicită a posibilității oricărei persoane care nu are calitatea de medic veterinar de a comercializa tipurile de produse enumerate de textul de lege [...], este o expresie a prevederilor Art. 35 alin. (1) și (2) din Constituție, potrivit cărora statul recunoaște dreptul oricărei persoane la un mediu înconjurător sănătos și echilibrat ecologic și, în acest scop, trebuie să asigure cadrul legislativ pentru exercitarea acestui drept. [...] Grija pentru sănătatea animalelor apare, așadar, ca o reflexie a dreptului oamenilor la ocrotirea sănătății, garantat la nivel constituțional prin prevederile Art. 34, care instituie în sarcina statului obligația de a lua măsuri pentru asigurarea igienei și a sănătății publice”.*

La data de 05.10.2017, respectiv imediat după publicarea Deciziei CCR nr. 511/04.07.2017, prin care s-a respins excepția de neconstituționalitate a Art. 4 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 160/1998 și s-a confirmat astfel că principiul exclusivității reprezintă voința expresă a Parlamentului României din perspectiva cadrului legal necesar respectării Art. 35 alin. (1) și (2) din Constituție, a fost adoptată Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 70/2017. Prin măsurile menționate la pct. 3 și 4 din acest act publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 799 din 10.10.2017, a fost efectiv anulat principiul exclusivității în forma anterior prezentată.

În concret, prin pct. 3 din OUG nr. 70/2017 s-a dispus modificarea Art. 4 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 160/1998, în sensul înlocuirii exclusivității în *„comercializarea cu amănuntul și utilizarea produselor biologice, antiparazitare de uz special și medicamentelor de uz veterinar”*, printr-o exclusivitate ce vizează în mod limitativ *„prescrierea produselor medicinale veterinare”*. Prin pct. 4 din OUG nr. 70/2017 au fost luate o serie de măsuri menite să garanteze faptul că exclusivitatea prevăzută inițial de Legea nr. 160/1998 nu mai produce niciun efect.

Raportat la modificările pe care pct. 3 și 4 din OUG nr. 70/2017 le-a adus principiilor de exercitare a profesiei de medic veterinar, profesiunea însăși a fost prejudiciată, iar prin aceasta au fost vătămați inclusiv medicii veterinari care o practică. În plus, România s-a îndepărtat de la scopurile propuse prin Art. 168 alin. (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și prin Directiva 2001/82/CE, fiind practic eliminat orice tip de control calificat profesional în activitatea de comercializare a medicamentelor pentru animalele a căror carne face obiectul consumului uman.

Senatul României, în calitate de primă Cameră sesizată, a adoptat proiectul de lege privind aprobarea OUG nr. 70/2016 în data de 07.11.2017 cu 73 voturi pentru și 10 voturi împotriva. Ulterior proiectul a fost înregistrat la Camera Deputaților, în calitate de Cameră decizională.

În cadrul ședinței comune a Comisiei pentru agricultură, silvicultură, industrie alimentară și servicii specifice și Comisiei pentru sănătate și familie au fost propuse numeroase amendamente față de forma inițială, unul dintre acestea având ca obiect introducerea după punctul 3 al articolului unic, a punctului 3<sup>2</sup> cu următorul conținut:

*„Alineatul (2) al articolului 16 (din Legea nr. 160/1998 n.n.) se modifică și va avea următorul cuprins: (2) Calitatea de membru al Colegiului Medicilor Veterinari, în cazul funcționarilor publici, se suspendă pe perioada exercitării funcției publice.”*

Proiectul de lege a fost adoptat de Camera Deputaților într-o formă finală care conține atât modificările prevăzute la pct. 3 și 4 din forma inițială a OUG nr. 70/2017, cât și amendamentul anterior menționat.

## **I. MOTIVE EXTRINSECI DE NECONSTITUȚIONALITATE**

### **I.1. Încălcarea principiului bicameralismului cât și a limitelor în care legiuitorul poate modifica dispozițiile ordonanței supuse aprobării sau respingerii**

În ceea ce privește încălcarea principiului bicameralismului, trebuie observat și subliniat faptul că amendamentul introdus și cuprins în forma pentru promulgare de aprobare a OUG nr. 70/2017, nu a fost nici analizat și nici votat de Senat, în calitate de primă Cameră sesizată. Astfel, cum s-a statuat în practica constantă a Curții, principiul bicameralismului se reflectă nu numai în dualismul instituțional în cadrul Parlamentului, care este format din Camera Deputaților și Senat, ci și în cel funcțional. Ținând seama de indivizibilitatea Parlamentului ca organ reprezentativ suprem al poporului român și de unicitatea sa ca autoritate legiuitoare a țării, Constituția nu permite adoptarea unei legi de către o singură Cameră, fără ca proiectul de lege să fi fost dezbătut și de cealaltă Cameră [*Decizia nr.710 din 6 mai 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 358 din 28 mai 2009, sau Decizia nr. 89 din 28 februarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 13 aprilie 2017, paragraful 53*].

Dezbaterea unui proiect de lege sau a unei propuneri legislative nu poate face abstracție de evaluarea acesteia în plenul celor două Camere ale Parlamentului. Așa fiind, modificările și completările pe care Camera decizională le aduce proiectului de lege sau propunerii legislative adoptate de prima Cameră sesizată, trebuie să se raporteze la materia avută în vedere de inițiator și la forma în care a fost reglementată de prima Cameră. Altfel, se ajunge la situația ca o singură Cameră, și anume Camera decizională, să legifereze în mod exclusiv, ceea ce contravine principiului bicameralismului [*Decizia nr. 472 din 22 aprilie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 336 din 30 aprilie 2008, sau Decizia nr. 89 din 28 februarie 2017, paragraful 53*].

Curtea a stabilit două criterii esențiale pentru a se determina cazurile în care, prin procedura legislativă se încalcă principiul bicameralismului: pe de o parte, existența unor deosebiri majore de conținut juridic între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului și, pe de altă parte, existența unei configurații semnificativ diferite între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului. Întrunirea cumulativă a celor două criterii este de natură a afecta principiul constituțional care guvernează activitatea de legiferare a Parlamentului, plasând pe o poziție privilegiată Camera decizională, cu eliminarea, în fapt, a primei Camere sesizate din procesul legislativ [*Decizia nr. 710 din 6 mai 2009, Decizia nr. 413 din 14 aprilie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 291 din 4 mai 2010, Decizia nr. 1.533 din 28 noiembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 905 din 20 decembrie 2011, Decizia nr. 62 din 7 februarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 161 din 3 martie 2017, paragraful 29, sau Decizia nr. 89 din 28 februarie 2017, paragraful 54*].

Art. 75 alin. (3) din Constituție, folosind sintagma „decide definitiv” cu privire la Camera decizională, nu exclude, ci presupune ca proiectul sau propunerea legislativă adoptată de prima Cameră sesizată să fie dezbătută în Camera decizională, unde i se pot aduce modificări și completări. Curtea a subliniat însă că, în calitatea sa de Cameră decizională, aceasta din urmă nu poate modifica substanțial obiectul de reglementare și configurația inițiativei legislative, cu consecința deturnării de la finalitatea urmărită de inițiator [Decizia nr. 624 din 26 octombrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 937 din 22 noiembrie 2016, sau Decizia nr. 89 din 28 februarie 2017, paragraful 56].

Modificările și completările pe care Camera decizională le aduce asupra inițiativei legislative adoptate de prima Cameră sesizată trebuie să se raporteze la materia avută în vedere de inițiator și la forma în care a fost reglementată de prima Cameră. Altfel, se ajunge la situația ca o singură Cameră, și anume Camera decizională, să legifereze în mod exclusiv, ceea ce contravine principiului bicameralismului (a se vedea în acest sens Decizia nr. 472 din 22 aprilie 2008 sau Decizia nr. 62 din 7 februarie 2017, paragraful 28).

Legea este, cu aportul specific al fiecărei Camere, opera întregului Parlament, autoritatea legiuitoare trebuind să respecte principiile constituționale în virtutea cărora o lege nu poate fi adoptată de către o singură Cameră [Decizia nr.1.029 din 8 octombrie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.720 din 23 octombrie 2008, Decizia nr.3 din 15 ianuarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.71 din 29 ianuarie 2014, Decizia nr.355 din 25 iunie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.509 din 8 iulie 2014, paragraful 38, Decizia nr.624 din 26 octombrie 2016, paragraful 39, Decizia nr.765 din 14 decembrie 2016, paragraful 29, sau Decizia nr.62 din 7 februarie 2017, paragraful 32].

Or, din analiza comparată a documentelor privind inițierea și desfășurarea procesului legislativ în cauza de față, respectiv a proiectului de lege depus de Guvern, a formei adoptate de Senat ca primă Cameră sesizată și a celei adoptate de Camera Deputaților, în calitate de Cameră decizională, se observă că există deosebiri majore de conținut și de formă.

Una dintre aceste deosebiri s-a concretizat în introducerea punctului 3<sup>2</sup> al Articolului unic din forma adoptată de Camera Deputaților, prin care se aduc modificări de substanță ale Legii nr. 160/1998, neavute în vedere nici de inițiator și nici de Senat în calitate de primă Cameră sesizată. Legea de aprobare a OUG nr. 70/2017 și, cu precădere, acest punct 3<sup>2</sup> al Articolului unic, contravin astfel principiului bicameralismului consacrat de art.61 alin.(2) din Constituție.

În altă ordine de idei, în ceea ce privește modificările pe care legea de aprobare le poate aduce ordonanței de urgență pe care o aprobă, trebuie observat că Art. 115 alin. (7) și (8) din Constituție reglementează limite stricte care în cauză au fost încălcate. Așa cum am arătat anterior, punctul 3<sup>2</sup> al Articolului unic din legea de aprobare nu are nicio legătură cu Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 70/2017, cu scopul și obiectul declarat al acestui act normativ, respectiv cu efectele juridice pe perioada de aplicare a ordonanței, aducând modificări de substanță asupra Legii nr. 160/1998, neavute în vedere nici de către inițiator - Guvernul României.

În practica Curții, prin Decizia nr.1 din 14 ianuarie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.85 din 2 februarie 2015, paragraful 23, s-a statuat că, potrivit art. 41 alin.(1) din Legea nr.24/2000, „*Titlul actului normativ cuprinde denumirea generică a actului, în funcție de categoria sa juridică și de autoritatea emitentă, precum și obiectul reglementării exprimat sintetic*”. În cazul proiectelor de legi de aprobare a ordonanțelor/ordonanțelor de urgență, titlul legii este cel care

califică obiectul său de reglementare, ceea ce înseamnă că, potrivit Art. 115 alin. (7) din Constituție, ordonanța de urgență ar urma să înceteze să mai fie un act normativ de sine stătător și să devină, ca efect al aprobării de către autoritatea legiuitoare, act normativ cu caracter de lege, iar legea astfel adoptată va viza numai obiectul de reglementare al ordonanței de urgență și măsurile conexe de corelare sau de politică legislativă ce au legătură cu domeniul astfel determinat.

În consecință, o atare lege fie aprobă pur și simplu ordonanța de urgență, fie aprobă ordonanța de urgență cu modificarea, completarea, abrogarea sau chiar suspendarea unor dispoziții, putând însă să reglementeze NUMAI în privința domeniilor în care intervine ordonanța de urgență și, eventual, să asigure măsurile conexe de corelare sau de politică legislativă necesare pentru realizarea obiectului său propriu de reglementare [*Decizia nr.1 din 14 ianuarie 2015, paragraful 24*].

## **I.2 Încălcarea Art. 75 alin. (1) și Art. 115 alin. (5) din Constituție decurgând din calificarea greșită a actului normativ adoptat ca aparținând categoriei legilor ordinare.**

Referindu-ne la prezenta critică de neconstituționalitate, vă rugăm să constatați că Legea pentru aprobarea OUG nr. 70/2017 a fost adoptată de Parlamentul României ca lege ordinară și conține ea însăși prevederi care cad în sfera exclusivă de reglementare a legii organice. Astfel, toate normele cuprinse în textul legii criticate, instituie reguli noi, diferite de cele stabilite prin Legea nr. 160/1998 care a fost adoptată ca lege organică. Sub acest aspect, Curtea Constituțională a statuat, în jurisprudența sa, că „*ori de câte ori o lege derogă de la o lege organică, ea trebuie calificată ca fiind organică, întrucât intervine tot în domeniul rezervat legii organice*” [*Decizia nr.442 din 10 iunie 2015,*

*publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.526 din 15 iulie 2015, paragraful 29].*

În cuprinsul legii de modificare se regăesc inclusiv dispoziții care se încadrează și/sau care interferează cu cele privind „*statutul funcționarilor publici*” care intră în gestiunea Colegiului Medicilor Veterinari din România [Art. 73 alin. (3) lit. j) din Constituție], „*organizarea generală a învățământului*” în domeniul sanitar veterinar [Art. 73 alin. (3) lit. n) din Constituție] și respectiv „*regimul general privind raporturile de muncă*” în sistemul veterinar privat [Art. 73 alin. (3) lit. p) din Constituție].

Prin urmare, reglementările cuprinse în Legea pentru aprobarea OUG nr. 70/2017 trebuie să aibă aceeași forță juridică precum cea în detalierea cărora sunt edictate, legea de aprobare trebuind să respecte ea însăși rigorile procedurale aplicabile legii organice. Cu toate acestea, Legea pentru aprobarea OUG nr. 70/2017 a fost înregistrată, analizată și adoptată ca lege ordinară, cu toate particularitățile decurgând din stabilirea greșită a caracterului legii.

În jurisprudența sa recentă, Curtea a statuat că reglementarea într-un domeniu care, prin excelență, aparține legii organice, prin adoptarea unei legi cu caracter derogatoriu sau special, trebuie să se supună dispozițiilor Art. 76 alin. (1) din Constituție, indiferent de majoritatea de vot întrunită în cele două Camere ale Parlamentului [*a se vedea Decizia nr. 442 din 10 iunie 2015, paragraful 31*]. Prin aceste considerații, Curtea a dat prevalență celor înscrise în formula de atestare a autenticității legii, care, potrivit Art. 40 coroborat cu Art. 46 alin. (5) și (6) din Legea nr. 24/2000, include formula de atestare a legalității adoptării proiectului de lege, utilizată de fiecare Cameră a Parlamentului.



Importanța acestei mențiuni rezidă în faptul că ea reprezintă indiciul esențial cu privire la respectarea procedurii de adoptare a legilor.

Ordinea în care cele două Camere ale Parlamentului vor dezbate proiectul sau propunerea legislativă depinde de caracterul legii, ca fiind organică sau ordinară, în funcție de acesta urmând să fie determinată Camera competentă să adopte legea în calitate de Cameră de reflecție, respectiv Cameră decizională, în temeiul Art. 75 alin. (1) din Constituție. Așadar, calificarea *ab initio* a legii ce urmează să fie adoptată, ca organică sau ordinară, are o influență hotărâtoare asupra procesului legislativ, determinând automat parcursul proiectului de lege sau al propunerii legislative.

În cazul de față, astfel cum rezultă din fișa aferentă înregistrării la fiecare din cele două Camere ale Parlamentului, legea a fost dezbătută și adoptată greșit ca fiind ordinară, ceea ce a atras competența Senatului ca primă Cameră sesizată, respectiv pe cea de Cameră decizională a Camerei Deputaților. Este adevărat că aceeași ordine de sesizare și de decizie ar fi fost aplicabilă și în situația în care legea ar fi fost calificată ca fiind organică, urmând să fie adoptată în procedura prevăzută de teza finală a Art. 75 teza I din Constituție, însă acest aspect nu acoperă neregularitatea rezultată din incorecta calificare a legii ca ordinară, în loc de organică.

Viciul de neconstituționalitate extrinsecă generat de încadrarea legii supuse controlului de constituționalitate în categoria legilor ordinare devine și mai evident în considerarea faptului că, potrivit Art. 115 alin. (5) din Constituție, inclusiv ordonanțele de urgență care conțin norme de natura legii organice, trebuie aprobate cu majoritatea prevăzută la Art. 76 alin. (1). Această majoritate a fost ocolită prin încadrarea greșită a legii în categoria celor ordinare, proiectul de aprobare a OUG nr. 70/2016 fiind analizat și adoptat cu o majoritate inferioară celei prevăzută în Constituția României.

**I.3 Încălcarea Art. 115 alin. (4) și Art. 61 alin. (1) din Constituție - prin aceea că OUG nr. 70/2017, aprobată prin legea ce face obiectul prezentei sesizări de neconstituționalitate, nu respectă condițiile impuse de textul constituțional pentru emiterea ordonanțelor de urgență și înfrânge voința anterior exprimată de Parlamentul României.**

Sub un prim aspect esențial, subliniem faptul că, potrivit practicii constante a Curții Constituționale, aprobarea prin lege a unei ordonanțe de urgență nu are un caracter absolut, în sensul că prin efectul aprobării de Parlament a unei ordonanțe viciate de neconstituționalitate, viciul preexistent al ordonanței în cauză nu este acoperit, nu dispăre, de vreme ce prin lege nu se poate deroga de la Constituție, ci se transmite și legii de aprobare, care devine astfel, în aceeași măsură și pentru aceleași motive, neconstituțională [*Decizia nr. 255 din 11 mai 2005*].

Altfel spus, viciul de neconstituționalitate a unei ordonanțe sau ordonanțe de urgență emise de Guvern nu poate fi acoperit prin aprobarea de Parlament a ordonanței respective, legea care aprobă o ordonanță de urgență neconstituțională fiind ea însăși neconstituțională [*a se vedea, în acest sens, cu titlu exemplificativ, Decizia nr. 584 din 13 iunie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 457 din 6 iulie 2007 și Decizia nr. 421 din 9 mai 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 367 din 30 mai 2007*].

În acest context, sub un al doilea aspect esențial, vă rugăm să observați că pct. 3 și 4 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 70/2017, preluate în legea de aprobare, au fost adoptate cu încălcarea condițiilor restrictive prevăzute de Art. 115 alin. (4) din Constituția

României. Potrivit acestui articol: „*Guvernul poate adopta ordonanțe de urgență numai în situații extraordinare a căror reglementare nu poate fi amânată, având obligația de a motiva urgența în cuprinsul acestora*”.

În concret, așa cum vom arăta pe larg în cele ce urmează, au fost încălcate toate cele trei condiții impuse de textul constituțional pentru emiterea ordonanțelor de urgență, respectiv :

- a) nu a existat o situație extraordinară care să justifice adoptarea prin ordonanță de urgență a măsurilor în discuție;
- b) nu a existat și nu a fost justificată imposibilitatea reglementării ulterioare, prin legea adoptată în Parlament, a măsurilor ce fac obiectul reglementării prin pct. 3 și 4 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 70 din 05.10.2017;
- c) în cuprinsul OUG nr. 70/2017 nu există o motivare pertinentă a urgenței, care să poată justifica adoptarea prin ordonanță de urgență a măsurilor în discuție.

Sub un al treilea aspect esențial, trebuie observat că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 70 din 05.10.2017 contracarează, anulează efectele unei legi adoptată de Parlamentul României [Art. 4 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 160/1998] și înfrânge în acest mod voința legiuitorului primar. Din această perspectivă este încălcat Art. 61 alin. (1) din Constituție, text potrivit căruia „*Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului român și unica autoritate legiuitoare a țării*”. Așa cum vom arăta pe larg în cele ce urmează, există o bogată jurisprudență a Curții Constituționale a României, conform căreia, Guvernul, cu ocazia adoptării ordonanțelor de urgență, nu poate în mod fățiș să se opună unei legi adoptate de Parlament.

Chiar dacă Art. 61 alin. (1) din Constituție prevede *expressis verbis* principiul potrivit căruia Parlamentul este unica autoritate legiuitoare a țării, Art. 115 reglementează o

procedură excepțională de substituie în edictarea actelor normative de reglementare primară. Substituirea se poate face doar în condițiile reglementate prin textul constituțional și doar dacă actul emis prin substituie nu se concretizează într-o înfrângere, într-o contracarare a voinței exprimate anterior de Parlament. Instituția delegării legislative este definită de doctrina juridică ca fiind un „*transfer al unor atribuții legislative la autoritățile puterii executive printr-un act de voință al Parlamentului ori pe cale constituțională, în situații extraordinare*”.

Art. 115 din Constituție consacră două tipuri de acte prin care executivul are competența de a aduce la îndeplinire delegarea legislativă, și anume ordonanțele simple (*ce pot fi emise numai pe baza unei legi de abilitare, deci ca urmare a unei delegări legislative acordate de legiuitor*) și ordonanțele de urgență, în cazul cărora delegarea legislativă este acordată de Constituția însăși.

Prin Decizia nr. 34 din 17 februarie 1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 88 din 25 februarie 1998, Curtea Constituțională a stabilit că regimul juridic al celor două categorii de ordonanțe este diferit. Prin urmare, ordonanța de urgență nu este o varietate a ordonanței adoptate în baza unei legi de abilitare, ci o măsură de ordin constituțional ce permite Guvernului, sub controlul strict al Parlamentului, să facă față unei situații extraordinare și care se justifică prin necesitatea și urgența reglementării unei situații care, datorită circumstanțelor sale extraordinare, impune adoptarea de soluții imediate în vederea evitării unei grave atingeri aduse interesului public.

Prin Decizia nr. 15 din 25 ianuarie 2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 267 din 14 iunie 2000, Curtea a statuat că „*posibilitatea Guvernului ca, în cazuri excepționale, să poată adopta ordonanțe de urgență, în mod limitat, chiar în domeniul rezervat legii organice, nu poate echivala cu un drept*

*discreționar al Guvernului și, cu atât mai mult, această abilitare constituțională nu poate justifica abuzul în emiterea ordonanțelor de urgență. Posibilitatea executivului de a governa prin ordonanțe de urgență trebuie să fie, în fiecare caz, justificată de existența unor situații excepționale, care impun adoptarea unor reglementări urgente*<sup>1</sup>”.

De asemenea, prin Decizia nr. 544 din 28 iunie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 568 din 30 iunie 2006, Curtea a constatat că *„reglementarea pe calea ordonanțelor și a ordonanțelor de urgență constituie, așa cum se prevede expres în Art. 115 din Constituție, o atribuție exercitată de Guvern în temeiul delegării legislative, iar depășirea limitelor acestei delegări, stabilite prin însuși textul Constituției, reprezintă o imixtiune nepermisă în competența legislativă a Parlamentului, altfel spus, o violare a principiului separației puterilor în stat”*.

**Jurisprudența Curții Constituționale în privința limitelor prevăzute de Art. 115 alin. (4) din Constituție** - Prin Decizia nr. 255 din 11 mai 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 511 din 16 iunie 2005, Curtea a stabilit că Guvernul poate adopta ordonanțe de urgență în următoarele condiții, întrunite în mod cumulativ:

- existența unei situații extraordinare;
- reglementarea acesteia să nu poată fi amânată;
- urgența să fie motivată în cuprinsul ordonanței.

---

<sup>1</sup> În formularea anterioară revizuirii Constituției, fostul Art. 114 alin. (4) prevedea că Guvernul poate adopta ordonanțe de urgență în „cazuri excepționale”. După revizuirea Constituției în anul 2003, sintagma în cauză a fost înlocuită, actualul text al Art. 115 alin. (4) din Constituție prevăzând că ordonanțele de urgență se adoptă în „situații extraordinare”, ceea ce exprimă un grad și mai mare de abatere de la obișnuit.

Prin folosirea sintagmei „*situație extraordinară*” legiuitorul a încercat „*restrângerea domeniului în care Guvernul se poate substitui Parlamentului, adoptând norme primare în considerarea unor rațiuni pe care el însuși este suveran să le determine*”. Situațiile extraordinare exprimă un grad mare de abatere de la obișnuit sau comun, aspect întărit și prin adăugarea sintagmei „*a căror reglementare nu poate fi amânată*”, consacându-se astfel, *in terminis* imperativul urgenței reglementării. Prin aceeași decizie, Curtea a mai statuat că invocarea unui element de oportunitate nu satisface exigențele Art. 115 alin. (4) din Constituție, întrucât acesta este, prin definiție, de natură subiectivă și nu are, în mod necesar și univoc, caracter obiectiv, ci poate da expresie și unor factori subiectivi, de oportunitate.

Prin Decizia nr. 258 din 14 martie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 341 din 17 aprilie 2006, Curtea a stabilit că „*inexistența sau neexplicarea urgenței reglementării situațiilor extraordinare, [...] constituie în mod evident o barieră constituțională în calea adoptării de către Guvern a unei ordonanțe de urgență în sensul arătat. A decide altfel înseamnă a goli de conținut dispozițiile Art. 115 din Constituție privind delegarea legislativă și a lăsa libertate Guvernului să adopte în regim de urgență acte normative cu putere de lege, oricând și – ținând seama de împrejurarea că prin ordonanță de urgență se poate reglementa și în materii care fac obiectul legilor organice – în orice domeniu*”. Mai mult, Curtea, prin Decizia nr. 421 din 9 mai 2007 publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 367 din 30 mai 2007, a statuat că „*urgența reglementării nu echivalează cu existența situației extraordinare, reglementarea operativă putându-se realiza și pe calea procedurii obișnuite de legiferare*”. Urgența măsurii nu poate fi justificată nici de nevoia armonizării legislației române cu cea comunitară, Curtea Constituțională statuând prin Decizia nr. 15 din 25 ianuarie 2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea

I, nr. 267 din 14 iunie 2000, că „*modificarea sau unificarea legislației într-un domeniu sau altul nu justifică, prin ea însăși, emiterea unei ordonanțe de urgență*”.

**Jurisprudența Curții Constituționale în privința limitelor impuse prin dispozițiile de art. 61 alin. (1) din Constituția României** – O dată cu Decizia nr. 1221 din 12 noiembrie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 804 din 2 decembrie 2008, Curtea Constituțională a adus în balanță un nou element care limitează sfera de acțiune a Guvernului prin adoptarea ordonanțelor de urgență.

Prin decizia menționată, aplicabilă MUTATIS MUTANDIS în cauza de față, Curtea a statuat că „*adoptarea de către Guvern a Ordonanței de urgență nr. 136/2008 nu a fost motivată de necesitatea reglementării într-un domeniu în care legiuitorul primar nu a intervenit, ci, dimpotrivă, de contracararea unei măsuri de politică legislativă în domeniul salarizării personalului din învățământ adoptată de Parlament. Așa fiind, în condițiile în care legiuitorul primar a stabilit deja prin Legea nr. 221/2008 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 15/2008 privind creșterile salariale ce se vor acorda în anul 2008 personalului din învățământ, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 730 din 28 octombrie 2008, condițiile și criteriile de acordare a acestor creșteri salariale, Guvernul, prin intervenția sa ulterioară, intră în conflict cu prevederile art. 61 alin. (1) din Constituție, potrivit cărora «Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului român și unica autoritate legiuitoare a țării»*”.

De asemenea, prin Deciziile nr. 842 din 2 iunie 2009<sup>1</sup>, nr. 984 din 30 iunie 2009<sup>2</sup> și nr. 989 din 30 iunie 2009<sup>3</sup>, Curtea a stabilit că „*adoptarea ordonanțelor de urgență*

---

<sup>1</sup> Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 464 din 6 iulie 2009.

<sup>2</sup> Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 542 din 4 august 2009.

<sup>3</sup> Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 531 din 31 iulie 2009.

numai în scopul contracarării unei măsuri de politică legislativă [...] încalcă Art. 1 alin. (4), Art. 61 alin. (1), Art. 115 alin. (4)”.

Din cele patru decizii menționate rezultă cu evidență că Guvernul, cu ocazia adoptării ordonanțelor de urgență, pe lângă respectarea condițiilor prevăzute de Art. 115 alin. (4) și (6) din Constituție, trebuie să țină cont și de dispozițiile constituționale ale Art. 61 alin. (1). Practic, prin adoptarea unei ordonanțe de urgență, Guvernul nu poate în mod fățiș să se opună unei legi deja adoptate de Parlament. O atare limitare a legiuitorului delegat rezultă chiar din însăși rațiunea existenței delegării legislative. Astfel, atribuțiile legislative delegate în favoarea Guvernului nu se pot constitui în piedici pentru punerea în aplicare a unui act de reglementare primară adoptat chiar de către puterea legiuitoare în exercitarea competenței sale originare.

Guvernul trebuie să acționeze în sensul punerii în aplicare a legilor edictate de către Parlament, iar când consideră că există impedimente de orice natură pentru aplicarea legii adoptate, va uza de alte căi constituționale prin care va putea modifica legea în cauză. Astfel, Guvernul va putea să își angajeze răspunderea în temeiul Art. 114 din Constituție sau va putea supune spre adoptare Parlamentului un proiect de lege în procedură de urgență. În niciun caz Guvernul *proprio motu* nu poate altera sau contracara voința materializată a Parlamentului.

**Argumente care susțin în concret încălcarea Art. 115 alin. (4) și Art. 61 alin. (1) din Constituție.**

**(aa)** În contextul celor anterior descrise, trebuie observat că măsurile privind modificarea/alterarea principiului exclusivității profesiei de medic veterinar în modalitatea prevăzută de Art. 4 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 160/1998 au fost adoptate,



deși nu exista o situație extraordinară care să justifice folosirea procedurii ordonanței de urgență.

Pentru a înțelege pe deplin situația, trebuie încă din start să subliniem faptul că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 70 din 05.10.2017 conține două categorii de măsuri, care nu au nicio legătură între ele și care au la bază motivări diferite.

Primele sunt măsurile de la punctele 1, 2 și 5 din OUG nr. 70/2017, adoptate pentru transpunerea Directivei 55/2013 în domeniul medical veterinar. Sub acest aspect, arătăm că la data de 23.03.2016 Comisia Europeană a declanșat procedura de infringement împotriva României în cauza 2016/0228, transmițând Guvernului scrisoarea de somație și punere în întârziere C(2016)2500/23. În luna iunie a anului 2016 Comisia Europeană a transmis Guvernului României un AVIZ MOTIVAT, fapt ce corespunde cu încheierea primei faze a procedurii de infringement și cu iminența sesizării Curții de Justiție a Uniunii Europene pentru obligarea României la plata unei sume forfetare în valoare de 1.855.000 de euro.

În antiteză se situează măsurile de la punctele 3 și 4 din OUG nr. 70/2017, care nu au nicio legătură cu transpunerea Directivei 55/2013, ci cu o procedură de infringement total diferită, începută în cauza 2014/4096 și aflată într-o fază în care nu există niciun pericol pentru sesizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene și/sau pentru obligarea României la penalități.

În concret, deși în cauza 2014/4096 (singura care interesează din perspectiva măsurilor criticate n.n.) au fost emise o Scrisoare de punere în întârziere nr. C(2014) 4886 final și o Scrisoare de somație suplimentară nr. C(2015) 3352 final, procedura de infringement a fost stopată de Comisia Europeană întrucât :

- a) Guvernul a răspuns, în mod coerent și într-un mod considerat corespunzător, la fiecare din cele două scrisori de somație/punere în întârziere <sup>1</sup>;
- b) obiectul principal al scrisorilor de punere în întârziere are legătură cu obiectul cauzei 1733/D/2015 a Curții Constituționale, în care s-a respins excepția de neconstituționalitate a Art. 4 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 160/1998 (în forma anterioară intrării în vigoare a OUG nr. 70/2017);
- c) obiectul scrisorilor de punere în întârziere are legătură cu obiectul cauzei C297/16 a Curții de Justiție a Uniunii Europene, în care urmează să se stabilească concordanța principiului exclusivității (în forma anterioară intrării în vigoare a OUG nr. 70/2017), cu normele comunitare în materie. Trebuie subliniat faptul că dosarul CJUE C297/16 nu are nicio legătură cu procedura de infringement, fiind format ca urmare a unei cereri de pronunțare a unei hotărâri preliminare în temeiul Art. 267 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene, formulată de către Curtea de Apel București – Secția a VIII-a Contencios Administrativ și Fiscal în cauza 3754/2/CAF/2015 (nesoluționată nici ea până în prezent);

Față de răspunsurile Guvernului și de cele două dosare în care s-a analizat constituționalitatea Art. 4 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 160/1998 (în forma anterioară intrării

---

<sup>1</sup> În răspunsul K2/2460 din 29 septembrie 2015 la scrisoarea de somație suplimentară a Comisiei Europene nr. C(2015) 3352 final, reprezentând punerea în întârziere în cauza 2014/4096, Guvernul României preciza: "[...] *exclusivitatea competențelor rezervate medicilor veterinari în România se aplică fără discriminare, de ea beneficiind atât medicii veterinari calificați în România, cât și medicii veterinari care au dobândit această calificare într-un stat membru UE, care beneficiază de recunoașterea calificărilor profesionale pe teritoriul României și își pot exercita profesia de medic veterinar într-una din formele de exercitare a profesiei, ca persoană fizică sau juridică. Având în vedere clarificările de mai sus, autoritățile române consideră că legislația română nu contravine articolului 14 alin. (1) lit. a) și lit. b) și alin. (3) din Directiva 2006/123/CE privind serviciile în cadrul pieței interne, întrucât nu condiționează accesul la activitatea de medic veterinar sau exercitarea acestei profesii pe teritoriul României prin impunerea de cerințe discriminatorii pe criteriul cetățeniei/naționalității [...]*".

în vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 70 din 05.10.2017), urmează să se analizeze concordanța normei interne cu normele comunitare. În cauza 2014/4096 nu s-a mai întreprins nicio măsură din data de 29.09.2015. Cel puțin până la momentul pronunțării Curții de Justiție a Uniunii Europene în cauza C297/16, nu există absolut niciun risc ca procedura de infringement să avanseze, iar România să fie pasibilă de vreo sancțiune. Raportat la această împrejurare obiectivă, nu se justifică situația extraordinară pentru ca măsurile de la punctele 3 și 4 din OUG nr. 70/2017 să fie adoptate prin folosirea procedurii ordonanței de urgență.

**(bb)** În strânsă legătură cu cele enunțate, sub aspectul inexistenței situației extraordinare, trebuie constatat că nu suntem într-o situație în care reglementarea criticată să nu poată suferi amânări.

Altfel spus, nu există și nu este în niciun mod justificată imposibilitatea reglementării ulterioare, printr-o lege adoptată în Parlament, a măsurilor care fac obiectul reglementării prin pct. 3 și 4 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 70 din 05.10.2017. Sub acest aspect, Curtea Constituțională a reținut în Decizia nr. 15 din 25 ianuarie 2000, că *„modificarea sau unificarea legislației într-un domeniu sau altul nu justifică, prin ea însăși, emiterea unei ordonanțe de urgență”*.

Din moment ce procedura de infringement în cauza 2014/4096 a fost oprită și va rămâne oprită cel puțin până la momentul soluționării cauzei C297/16 a Curții de Justiție a Uniunii Europene, neaflându-se oricum într-o fază care să implice pericole pentru România, măsurile în discuție puteau fi adoptate printr-un proiect de lege în procedură normală sau în procedură de urgență. Graba cu care Guvernul României a acționat în procedura ordonanței de urgență este cu atât mai inexplicabilă și nejustificată cu cât în ziua anterioară fusese publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 788/2017 Decizia Curții

Constituționale nr. 511/04.07.2017, prin care s-a confirmat deplina constituționalitate a Art. 4 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 160/1998.

Conform celor expres reținute în motivarea Deciziei nr. 511/04.07.2017, „prevederile Art. 4 lit. i) din Legea nr.160/1998, [...] nu contravin dispozițiilor Art. 45 din Constituție, care garantează accesul liber al persoanei la o activitate economică, precum și libera inițiativă, dar care, în același timp, condiționează exercitarea acestora de respectarea exigențelor stabilite prin lege. Or, în acest caz, ținând cont de importanța domeniului vizat, legiuitorul a înțeles să permită doar medicilor veterinari să desfășoare activitățile enumerate în textul de lege criticat, măsura fiind de natură să asigure un just echilibru între cerințele de interes general referitoare la sănătatea publică și limitarea instituită prin prevederile de lege supuse controlului de constituționalitate și întrunind, totodată, și exigențele referitoare la caracterul adecvat și necesar [...]”.

**(cc)** În preambulul OUG nr. 70 din 05.10.2017 nu există o motivare pertinentă a urgenței, care să poată justifica adoptarea acestui act normativ în procedura ordonanței de urgență.

În preambulul OUG nr. 70/2017 s-au reținut, sub aspectul urgenței, două argumente: (a) existența scrisorii Comisiei Europene C(2015) 3352 final în cauza 2014/4096 și (b) punctul de vedere al Comisiei Europene în cauza C297/16 a Curții de Justiție a Uniunii Europene. Ambele argumente sunt puerile, formale și irelevante, neputând satisface cerința textului constituțional.

Astfel, în ceea ce privește scrisoarea Comisiei Europene C(2015) 3352 final, în cauza 2014/4096, aceasta nu prezintă relevanță din perspectiva urgenței, întrucât a fost emisă într-o fază prealabilă a procedurii de infringement, în care nu exista nici riscul

sesizării CJUE și nici riscul aplicării vreunei sancțiuni. În plus, Guvernul României a răspuns motivat acestei scrisori, prin Adresa K2/2460 din 29.09.2015 arătând următoarele: *”referitor la menținerea exclusivității comercializării cu amănuntul a produselor medicinale veterinare în cadrul unităților de asistență medical-veterinară, autoritățile române consideră că aspectul relevant care trebuie reținut este că exclusivitatea competențelor rezervate medicilor veterinari în România se aplică fără discriminare [...]. Având în vedere clarificările de mai sus, autoritățile române consideră că legislația română nu contravine articolului 14 alin. (1) lit. a) și lit. b) și alin. (3) din Directiva 2006/123/CE privind serviciile în cadrul pieței interne, întrucât nu condiționează accesul la activitatea de medic veterinar sau exercitarea acestei profesii pe teritoriul României prin impunerea de cerințe discriminatorii pe criteriul cetățeniei/naționalității [...].”*

Punctul de vedere al Comisiei Europene în cauza C297/16 nu prezintă nici el relevanță, singura relevantă fiind soluția Curții de Justiție a Uniunii Europene. În ipoteza în care am admite că soluția în respectiva cauză este în măsură să influențeze cursul procedurii de infringement și politica legislativă față de aspectele supuse discuției, tot nu există nicio justificare a faptului că măsurile au fost adoptate prin ordonanță de urgență înainte ca dosarul C297/16 să fie soluționat.

**(dd)** Din perspectiva Art. 61 alin. (1) din Constituție, subliniem faptul că pct. 3 și 4 din OUG nr. 70/2017 intră în contradicție cu prevederile Legii nr. 160/1998, lipsind de efecte dispozițiile unei legi adoptată de Parlamentul României.

În concret, așa cum am arătat anterior, exclusivitatea în forma anterioară intrării în vigoare a OUG nr. 70/2017, reprezintă opțiunea clară a legiuitorului de a organiza exercitarea în acest mod a profesiei de medic veterinar și a activităților specifice acesteia,

cu scopul de a apăra profesia în fața concurenței din partea neprofesioniștilor și pe beneficiarii serviciilor profesionale, din perspectiva asistenței calificate la care au dreptul. Această opțiune a legiuitorului a fost materializată prin instituirea principiului exclusivității, ca formă de îndeplinire, de punere în practică a scopurilor propuse prin Art. 168 alin. (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, respectiv Art. 66 – Art. 70 din Directiva 2001/82/CE.

Având în vedere riscurile pentru sănătatea publică și echilibrul financiar care trebuie păstrat pentru asigurarea serviciilor de asistență sanitar – veterinară publice, de interes național, Parlamentul României a apreciat că se poate rezerva vânzarea cu amănuntul a medicamentelor veterinare în favoarea exclusivă a medicilor veterinari, în considerarea garanțiilor profesionale pe care aceștia le prezintă. Prin măsurile prevăzute la punctele 3 și 4 din OUG nr. 70/2017 a fost înfrântă această voință expresă a Parlamentului ca *“organ reprezentativ suprem al poporului român și unica autoritate legiuitorie a țării”*, exclusivitatea reglementată prin Legea nr. 160/1998 fiind desființată.

Reamintim, sub acest aspect, că Guvernul trebuie să acționeze în sensul punerii în aplicare a legilor edictate de către Parlament, neavând dreptul de a le modifica în mod discreționar prin ordonanțe de urgență. Atunci când există impedimente de orice natură pentru aplicarea legii adoptate de Parlament, Guvernul poate să o modifice prin angajarea răspunderii în temeiul Art. 114 din Constituție sau prin supunerea spre adoptare a unui proiect de lege în procedură de urgență. În niciun caz, Guvernul *proprio motu* nu poate altera sau contracara voința materializată a Parlamentului.

## II. MOTIVE INTRINSECI DE NECONSTITUȚIONALITATE

**Încălcarea Art. 34 alin. (1) și alin. (2) din Constituție - prin aceea că OUG nr. 70/2017 nu garantează dreptul la ocrotirea sănătății și nu asigură sănătatea publică a cetățenilor.**

Constituția prevede la art. 34 alin.(1) că *„Dreptul la ocrotirea sănătății este garantat”*, iar la alin. (2) că *”Statul este obligat să ia măsuri pentru asigurarea igienei și a sănătății publice”*.

Conform Directivei 2001/82 (2) *“Obiectivul esențial al normelor ce reglementează producția și distribuția produselor medicamentoase veterinare trebuie să fie protecția sănătății publice.”*

Or, modificările aduse Legii nr. 160/1998 vor avea ca rezultat tocmai opusul considerentului Directivei 2001/82, în sensul că **va crește riscul utilizării produselor medicinale fără responsabilitatea medicului veterinar, va crește riscul consumului de produse alimentare provenite de la animale tratate fără respectarea timpului de așteptare, va crește numărul reacțiilor adverse în rândul proprietarilor de animale, va crește riscul antibioretistenței, va crește consumul de antimicrobiene în detrimentul vaccinurilor etc. Se încalcă art. 12 al Regulamentului 529/2016 al CE.**

Precizăm faptul că antibioticele utilizate pentru a trata și preveni infecțiile la animale țin de aceleași grupuri chimice ca și cele utilizate în medicina umană. Animalele pot să fie purtătoare de bacterii rezistente la antibiotice utilizate pentru tratarea infecțiilor în medicina umană. De asemenea, consumul de alimente de origine animală contaminate cu reziduuri de antibiotice determină antibioretistență la om.

Conform statisticilor oficiale, în fiecare an, la nivelul Uniunii Europene, peste 25.000 de oameni mor urmare a infecțiilor cauzate de bacterii rezistente la antibiotice, iar în

realitate situația ar putea fi mult mai gravă decât este ilustrată de statistici. Acesta este motivul pentru care antibioretistența (RAM) generează o îngrijorare semnificativă pentru sistemul de sănătate și constituie o problemă pentru siguranța alimentelor la nivel mondial. De altfel, chiar în cadrul Parlamentului European au fost manifestate îngrijorări privind efectele grave pe care le are creșterea semnificativă a antibioretistenței, atât la animale cât și la om, datorită faptului că, la ora actuală, este dificil de controlat utilizarea antibioticelor la animale, proprietarii de animale putând să achiziționeze, relativ ușor, antibiotice de la farmacii. În acest context, încă din 2011, Parlamentul European a adoptat o rezoluție fără caracter legislativ privind rezistența la antibiotice, în care subliniază faptul că RAM a devenit o problemă extrem de mare în ultimii ani și, în prezent, reprezintă o amenințare uriașă la adresa sănătății la nivel mondial.

Precizăm faptul că lipsa de control în utilizarea antibioticelor la animalele de rentă va afecta și comerțul cu produse alimentare de origine animală provenite din România, având în vedere faptul că în niciun stat membru sau terț nu este permisă punerea în consum uman a produselor alimentare de origine animală care conțin reziduuri de antibiotice, din motivul prezentat anterior.

Comercializarea cu amănuntul al produselor biologice, așa cum se menționează la **pct. 4. art. 37 alin. (6) (România devenind singura țară din UE în care se poate realiza comercializarea cu amănuntul al produselor biologice)**, va crește riscul expunerii proprietarilor de animale la efectele secundare, va crește rata de ineficiență a acestora prin nerespectarea condițiilor de păstrare și utilizare (**păstrarea obligatorie la 2-8 grade Celsius**), va diminua rata promovării vaccinării de către medicii veterinari în detrimentul folosirii antibioticelor și va crea confuzie în ceea ce privește utilizarea rețetelor veterinare etc.



**Vaccinarea animalelor de companie sau de fermă este un act medical.** Este inadmisibil să credem că un medic veterinar va emite o rețetă unui proprietar de animale pentru ca apoi acesta să meargă să cumpere vaccinul de la farmacie.

Vă imaginați un crescător de animale care va merge cu rețeta și termosul la farmacia veterinară să cumpere un vaccin și să-l transporte în condiții optime de temperatură, pentru ca apoi să-l păstreze în frigider și după aceea să cheme medicul veterinar pentru administrarea acestuia? Prin amendamentul propus la **pct. 4. art. 37 alin. (7)** se dă posibilitatea ca personalul cu studii medii (tehnician/asistent veterinar) să utilizeze și să administreze produsele medicinale din categoria stupefiante și psihotrope, **în condițiile în care, conform Legii nr. 339/2005 și normelor de aplicare ale acesteia privind regimul juridic al substanțelor stupefiante și psihotrope, doar medicul veterinar are dreptul de a prescrie, utiliza și administra astfel de produse. Ținerea la zi a registrului de evidență al substanțelor stupefiante și psihotrope este sub responsabilitatea și semnătura medicului veterinar.** Medicul veterinar consemnează în registrul zilnic substanța utilizată, cantitatea etc. Astfel, se încalcă Directiva 36/2005, deoarece singura profesie care are competențe dobândite prin curricula obligatorie să utilizeze produsele medicinale veterinare la animale este cea de medic veterinar. **Activitatea medicilor veterinari este una rezervată prin Directiva 2005/36/CE privind recunoașterea calificărilor profesionale și Directiva 2006/123/CE privind serviciile în cadrul pieței interne.**

Farmaciile veterinare vor putea să comercializeze cu amănuntul orice produs medicinal veterinar, întrucât prin lege nu există nicio interdicție. În acest mod se încalcă legislația europeană și, în special, prevederile referitoare la produsele ce conțin substanțe hormonale, tireostatice și betagoniste, care trebuie să se găsească doar la

medicul veterinar în vederea administrării la animale pentru a evita riscurile asupra sănătății publice (*Directiva 96/22/CE*).

**În concluzie, vă rugăm să constatați atât neconstituționalitatea în ansamblu a Legii pentru aprobarea OUG nr. 70/2017 privind modificarea și completarea Legii nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar.**

Ne întemeiem prezenta sesizare de neconstituționalitate pe dispozițiile Art. 146 lit. a) din Constituția României, republicată, și Art. 11 lit. a) raportat la Art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, precum și pe toate celelalte texte constituționale indicate în cuprinsul prezentei.

**Anexăm prezentei următoarele înscrisuri :**

1. Lista nominală a semnatarilor sesizării de neconstituționalitate (*Anexa 1*);
2. Fișele care atestă procesul legislativ finalizat cu adoptarea Legii nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar și al propunerilor de modificare și completare, din care rezultă caracterul organic al legii (*Anexa 2*);
3. Răspunsul Guvernului României din data de 10.11.2014 – Ministerul Afacerilor Externe – la Scrisoarea de punere în întârziere transmisă de Comisia Europeană în cauza 2014/4096 (*Anexa 3*);
4. Răspunsul Guvernului României din data de 29 septembrie 2015 – Ministerul Afacerilor Externe – Agentul Guvernamental pentru Curtea de Justiție a Uniunii Europene – la Scrisoarea Comisiei Europene nr. C(2015) 3352 final (*Anexa 4*);
5. Încheierea pronunțată de Curtea de Apel București – Secția a VIII-a Contencios Administrativ și Fiscal – în ședința publică din data de 11.02.2016 și Încheierea pronunțată de Curtea de Apel București – Secția a VIII-a Contencios Administrativ și Fiscal – în ședința publică din data de 01.03.2016, în dosar nr. 3754/2/CAF/2015, prin care a fost dispusă sesizarea Curții de Justiție a Uniunii


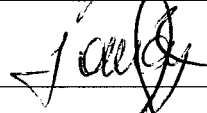
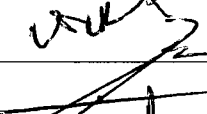
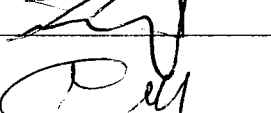
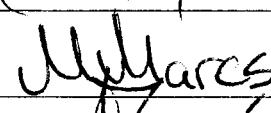
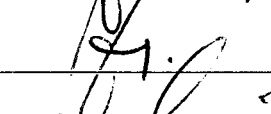
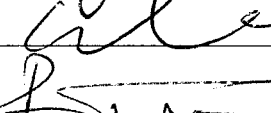
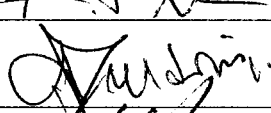

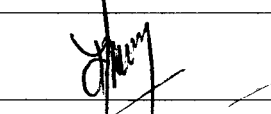
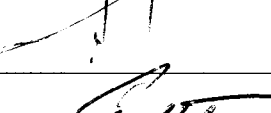
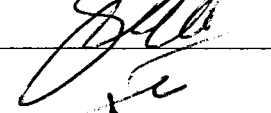
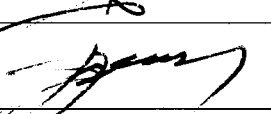



Europene spre a se pronunța, cu titlu preliminar, asupra exclusivității de comercializare cu amănuntul și utilizare a produselor biologice, antiparazitare de uz special și a medicamentelor de uz veterinar în beneficiul medicului veterinar (*Anexa 5*);

6. Observațiile scrise depuse de Comisia Europeană, din data de 14 septembrie 2016, în cauza C-297/16 a Curții de Justiție a Uniunii Europene (*Anexa 6*);
7. Observațiile scrise depuse de Guvernul României – Ministerul Afacerilor Externe – Agentul Guvernamental pentru Curtea de Justiție a Uniunii Europene, din data de 21 septembrie 2016, în cauza C-297/16 a Curții de Justiție a Uniunii Europene (*Anexa 7*);
8. Punctul de vedere al Colegiului Medicilor Veterinari din România cu privire la Proiectul de Ordonanță de urgență a Guvernului pentru modificarea și completarea Legii nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar înregistrat sub nr. 2362/31.05.2017 și transmis către Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor (*Anexa 8*);
9. Observații scrise depuse de Colegiului Medicilor Veterinari din România, din data de 31 august 2016, în cauza C-297/16 a Curții de Justiție a Uniunii Europene (*Anexa 8<sup>1</sup>*);
10. Avizul negativ al Ministerului Justiției nr. 2/67212/09.08.2017 (*Anexa 9*);
11. Decizia Curții Constituționale nr. 511 din 4 iulie 2017, publicată în Monitorul Oficial nr. 788, Partea I, din data de 04.10.2017(*Anexa 10*).

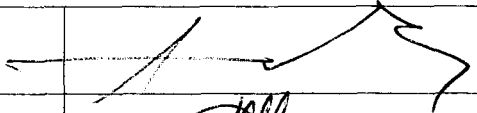
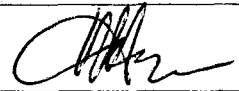



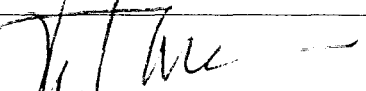
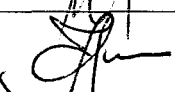
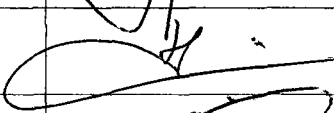

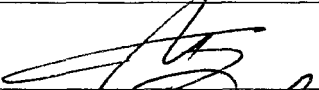



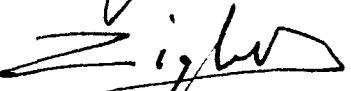



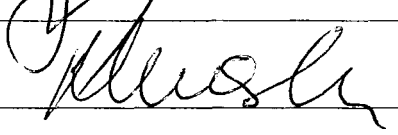
**În drept**, art. 133 alin. (3) din Regulamentul Camerei Deputaților și art. 15 alin.

(1) și (2) din Legea 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale.

**LISTA DEPUTAȚILOR CARE SUSȚIN SESIZAREA PENTRU NECONSTITUȚIONALITATE A  
PROIECTULUI DE LEGE PENTRU APROBAREA O.U.G. NR. 70/2017 PRIVIND  
EXERCITAREA PROFESIUNII DE MEDIC VETERINAR**

NR. CRT.	NUME ȘI PRENUME	GRUP PARLAMENTAR	SEMNĂTURA
1.	OROS ADRIAN	PNL	
2.	ROMAN FIORIN	PNL	
3.	VARGA VASILE	PNL	
4.	Pococi Claudiu	PNL	
5.	OLAR CORNELIU	PNL	
6.	Mara Mares	PNL	
7.	MARA CALISTA	PNL	
8.	ROMBO NICOLAE	PNL	
9.	RĂZVAN PRÎSCĂ	PNL	
10.	C. PRĂDĂRU	PNL	
11.	IOAN BALAN	PNL	
12.	FĂBOD ANGEICA	PNL	
13.	Mihalăscu Nicolae	PNL	
14.	Sorin-Dan Moldovan	PNL	
15.	Stamatiu Popu	PNL	
16.	Oprea Dumitru	PNL	

17	IONIȚĂ ANTONIETA	PNL	
18	LUCIAN BODE	PNL	
19	DOBRE VICTOR PAUL	PNL	
20	GHEORGHE DANIEL	PNL	
21	LEORGANU LAURENTIU DAN	PNL	
22	Șoftea Adrian	PNL	
23	CHERECHEȘ FLORICA	PNL	
24	LUNGU TUDORIAN	PNL	
25	Achite Vasile Christian	PNL	
26	GOȘU VASILE	PNL	
27	ȘISCU GEORGE	PNL	
28	GIUGEA NICOLAE	PNL	
29	BUHĂB SORIN	PNL	
30	Cherecheș Florica	PNL	
31	Reș. Dumitru Andrei	PNL	
32	TRĂIȚĂ CRISTINA	PNL	
33	Bodra Marius	PNL	
34	OLTEANU DANIEL	PNL	
35	BICA DANUȘ	PNL	
36	Popescu Virgil	PNL	
37	PALAR IONEL	PNL	

38	ȘOVĂILĂ CĂTIN	PNL	
39	VOICU MIHAI ALEXANDRU	PNL	
40	COLEAFĂ MIHAI	PNL	
41	ȘTIJOU GIGEL	PNL	
42	ANDRONACHE GABRIEL	PNL	
43	FALUCE IUREAN	PNL	
44	OLPȘA IONU	PNL	
45	HEANU LUCIAN	PNL	
46	VILCEANU DAN	PNL	
47	ȘTEFAN ION	PNL	
48	BORȘTEANU ROBERT	PNL	
49	ȘTEFANIO ȘTEFAN	PNL	
50	MEAGU NICOLAE	PNL	
51	ROBERT ȘIGHURTĂ	PNL	
52	PIRTEA MARCELA	PNL	
53	GHILEA GAVILĂ	PNL	
54	ȘTEFAN ȘTEFAN	PNL	
55	ROBERTA ANASTASE	PNL	



## PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

### L E G E

**pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 70/2017 privind modificarea și completarea Legii nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar**

**Parlamentul României adoptă prezenta lege.**

**Articol unic.** – Se aprobă Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 70 din 5 octombrie 2017 privind modificarea și completarea Legii nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 799 din 10 octombrie 2017, cu următoarele modificări și completări:

**1. La articolul unic, după punctul 3 se introduce un nou punct, punctul 3<sup>1</sup>, cu următorul cuprins:**

**„3<sup>1</sup>. La articolul 16, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:**

**«(2) Calitatea de membru al Colegiului Medicilor Veterinari, în cazul funcționarilor publici, se suspendă pe perioada exercitării funcției publice.»»**

**2. La articolul unic punctul 4, alineatele (1), (3), (5) – (7) și (9) ale articolului 37 se modifică și vor avea următorul cuprins:**

„Art. 37. – (1) Produsele medicinale veterinare se comercializează în conformitate cu cerințele stabilite de Autoritatea Sanitar Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor, numai din depozite farmaceutice veterinare, puncte farmaceutice veterinare și farmacii veterinare înregistrate/autorizate sanitar-veterinar.

.....

(3) Activitatea din cadrul farmaciilor veterinare și al punctelor farmaceutice veterinare se desfășoară în coordonarea și în responsabilitatea unui medic veterinar cu drept de liberă practică.

.....

(5) Produsele medicinale veterinare, a căror comercializare cu amănuntul nu este interzisă prin lege, pot fi comercializate cu amănuntul prin farmacii veterinare și puncte farmaceutice veterinare, cu sau fără prescripție, după caz; lista produselor medicinale veterinare care se comercializează pe bază de prescripție, precum și condițiile de comercializare a acestora se stabilesc de către Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor.

(6) Produsele biologice de uz veterinar se comercializează prin unități autorizate sanitar-veterinar, pe bază de prescripție.

(7) Produsele medicinale veterinare care conțin substanțe din categoria stupefiante, psihotrope, sunt utilizate și se administrează de către medicii veterinari sau de personalul cu studii medii veterinare sub coordonarea directă a medicului veterinar, atât la sediul unităților de asistență medicală veterinară, cât și în condiții de teren; medicul veterinar întocmește și păstrează un registru de evidență a acestor produse medicinale veterinare, care este prezentat organelor de control sau de inspecție, la solicitarea acestora.

.....

(9) Este interzisă comercializarea cu amănuntul online a produselor medicinale veterinare cu timp de așteptare, a produselor medicinale veterinare altele decât cele cu timp de așteptare, care se eliberează pe bază de prescripție medicală veterinară, fără dovada acesteia, a produselor medicinale veterinare biologice și antibiotice, a produselor medicinale veterinare ce conțin substanțe hormonale, tireostatice și betaagoniste, a produselor care conțin substanțe din categoria psihotrope, stupefiante, precum și a produselor medicinale veterinare care conțin substanțe aflate sub control național; în cazul în



care, prin legislația europeană, comercializarea cu amănuntul online a produselor medicinale veterinare este altfel reglementată, prevalează prevederile legislației europene.”

**3. La articolul unic punctul 4, după alineatul (10) al articolului 37 se introduc două noi alineate, alineatele (11) și (12), cu următorul cuprins:**

„(11) Farmaciile comunitare au obligația de elibera produsele de uz uman în baza prescripțiilor medicale veterinare emise în situațiile în care nu există un produs medicinal veterinar similar autorizat pentru a fi comercializat pe piața din România.

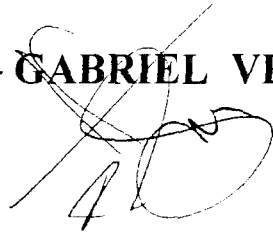
(12) Exploatațiile care dețin animale și sunt autorizate/înregistrate sanitar-veterinar, pot achiziționa produse medicinale veterinare pe bază de comandă vizată de către un medic veterinar de liberă practică care asigură asistență medicală veterinară sau care a consultat animalul/animalele și a stabilit diagnosticul sau care a monitorizat permanent starea de sănătate a animalului/animalelor.”

*Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.*

p. PREȘEDINTELE  
CAMEREI DEPUTAȚILOR

PREȘEDINTELE  
SENATULUI

PETRU – GABRIEL VLASE



CĂLIN POPESCU-TĂRICEANU



București,  
Nr.







ROMANIA  
CAMERA DEPUTAȚILOR  
Urmărirea procesului legislativ Camera Deputaților

Structuri parlamentare Activitate parlamentară Informații publice  
Pagina vechi Maniștură juristică Istoric Contact

### PL-x nr. 450/2017

Proiect de Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.70/2017 privind modificarea și completarea Legii nr.160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar

- > Proiecte de hotărâre
- > Inițiative legislative
- > Proiecte de lege
- > Legi promulgate în 2017
- > Proiecte legislative
- > Proiecte legislative în dezbateri publice
- > Interogări bază de date
- > Verificarea termenilor legale
- > Buletin legislative
- > Inițiative legislative la Senat
- > Inițiative legislative
- > Proiecte legislative
- > Proiecte legislative în dezbateri publice
- > Interogări bază de date
- > Verificarea termenilor legale
- > Buletin legislative
- > Inițiative legislative la Senat



ROMÂNIA  
Ministerul Afacerilor Externe

Strada Afacerilor Externe, Sectorul 1  
București, România

TEL: +40 (0)21 319 2100  
+40 (0)21 319 2125  
FAX: +40 (0)21 319 2822  
www.mae.ro

K2/3119

10 noiembrie 2014

**Doamnă membru al Comisiei,**

În răspuns la scrisoarea de punerea în întârziere<sup>1</sup> transmisă de Comisia Europeană<sup>2</sup> în cauza nr. 2014/4096, acțiune în constatarea neîndeplinirii obligațiilor prevăzute de articolul 11 alineatul (1), articolului 15 alineatul (2) lit.(c) coroborată cu alineatul (3) și al articolului 15 alineatul (2) lit.(d) coroborată cu alineatul (3) din Directiva 2006/123/CE privind serviciile în cadrul pieței interne (Directiva 2006/123/CE), am onoarea să vă aduc la cunoștință următoarele:

*1. Cu privire la durata autorizațiilor farmaciilor veterinare*

Autoritățile române doresc să informeze Comisia că, la data de 16 septembrie 2014, a fost publicat în Monitorul Oficial al României nr. 676 Noul statut al medicului veterinar, aprobat prin Hotărârea Congresului Național al Consiliului Național al Medicilor Veterinari nr.3/octombrie 2013 (anexa 1 la prezentul răspuns).

Potrivit modificărilor aduse prin acest nou Statut, art. 34 alin. (6) din Statutul medicului veterinar din România, la care face referire Comisia în punerea în întârziere și care stabilea vizarea anuală a certificatului de înregistrare a farmaciilor veterinare, a fost eliminat.

Potrivit art. 49 din Ordinul președintelui ANSVSA nr. 83/2014<sup>3</sup> pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind condițiile de organizare și funcționare a unităților farmaceutice veterinare, precum și procedura de înregistrare sanitară veterinară/autorizare sanitară veterinară a unităților și activităților din domeniul farmaceutic veterinar, autorizația sanitară-veterinară de funcționare pentru farmacia veterinară are valabilitate nelimitată (anexa 2 la prezentul răspuns).

**Doamnei Elżbieta BIENKOWSKA  
Membru al Comisiei  
Comisia Europeană**

<sup>1</sup> Scrisoarea SG-Greffe(2014) D/9981 din 11.07.2014.

<sup>2</sup> Denumită în continuare „Comisia”.

<sup>3</sup> Publicat în Monitorul Oficial al României nr. 541 din 22 iulie 2014, intrat în vigoare la 21 august 2014

De asemenea, potrivit art. 57 din același Ordin, înregistrarea sanitară veterinară pentru puncte farmaceutice veterinare, emisă în conformitate cu prevederile prezentei norme sanitare veterinare, are valabilitate nelimitată.

Conform art.32 alin(5) din noul Statut al medicului veterinar, certificatul de înregistrare emis de Colegiul Medicilor Veterinari la înregistrarea farmaciilor veterinare/punctelor farmaceutice veterinare în Registrul unic al cabinetelor medicale veterinare cu sau fără personalitate juridică are valabilitate nelimitată

## *2. Cu privire la cerințele privind deținerea capitalului farmaciilor veterinare*

În considerarea consultărilor tehnice avute cu Comisia și a dialogului constant în legătură cu acest aspect semnalat de Comisie în punerea în întârziere, autoritățile române au elaborat o propunere de modificare a prevederilor art. 4 lit. (i) din Legea nr. 160/2008 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar, republicată, în sensul eliminării exclusivității deținerii farmaciilor veterinare.

Societățile comerciale înființate în România care vor avea ca obiect de activitate comerțul cu amănuntul al produselor farmaceutice în magazine specializate vor trebui să dețină capital exclusiv privat deținut în procent de min.51% de medici veterinari asociați/acționari și să fie reprezentate legal de un medic veterinar asociat desemnat și înregistrat la Oficiul National al Registrului Comerțului.

Modificările vor fi promovate printr-un proiect de act normativ aflat în prezent în elaborare la instituția inițiatoare, care va finaliza acest proiect în cel mai scurt timp în strânsă colaborare cu serviciile Comisiei cărora le-au fost trimise, informal, propunerile de modificare în vederea obținerii unui punct de vedere.

Autoritățile române doresc să aducă în continuare argumente care să ajute Comisia în analiza acestor modificări.

În conformitate cu prevederile art. 1 și art. 3 din Legea nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar, republicată, cu modificările și completările ulterioare, profesia de medic veterinar este o profesie liberală și independentă, care are ca obiective apărarea sănătății animalelor, sănătății publice, protecția consumatorului și a mediului înconjurător.

Profesia de medic veterinar este o profesie reglementată și comercializarea cu amănuntul a produselor medicinale veterinare trebuie privită ca o operațiune strâns legată de exercitarea profesiei de medic veterinar.

Conform prevederilor art 26 alin (1) din Legea nr. 160/30.07.1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar, republicată, cu modificările și completările ulterioare:

„Art. 26 (1)-Activitățile efectuate prin libera practică medical-veterinară sunt: asistența medical-veterinară, înșămânțările artificiale, diferitele servicii de specialitate și consultanța tehnică și legislativă sanitar-veterinară, producerea și comercializarea medicamentelor antiparazitare și de uz veterinar și a aparatului și instrumentarului de uz veterinar.”

Potrivit art. 21 din Legea nr. 160/2008, „ Membrii Colegiului Medicilor Veterinari au următoarele obligații:

a) sa respecte legile și celelalte acte normative în vigoare referitoare la exercitarea profesiei de medic veterinar și sa se supună hotărârii organelor de conducere ale Colegiului Medicilor Veterinari;

b) să respecte și să aplice în orice împrejurare normele de etică și deontologie medical-veterinară;

c) să promoveze întregul ansamblu de măsuri menite să conducă la dezvoltarea creșterii animalelor și a potențialului lor productiv;

d) să protejeze sănătatea omului împotriva bolilor comune omului și animalelor, să participe la protejarea mediului, în scopul menținerii echilibrului ecologic;

e) să urmărească și să sprijine măsurile de protecție a animalelor, în conformitate cu reglementările internaționale;

f) medicul veterinar care desfășoară activitate medical-veterinara răspunde în mod individual, potrivit legii, pentru deciziile profesionale.”

Autoritățile române precizează că, potrivit art. 22 și art.23 din Legea nr. 160/1998 republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și art. 43 din Statutul medicului veterinar, nerespectarea de către medicii veterinari a obligațiilor prevăzute la art.21 alin (1) atrage sancționarea lor de către Colegiul Medicilor Veterinari.

În România, serviciile medicale veterinare private (din care fac parte și farmaciile veterinare în cadrul cărora se desfășoară atât activitatea de comercializare a produselor medicinale veterinare cât și de consultanță de specialitate) fac parte din sistemul unic veterinar național.

Sanțiunile aplicate medicilor veterinari care încalcă prevederile legislației din domeniul veterinar (inclusiv în ceea ce privește comercializarea produselor medicinale de uz veterinar) pot fi extrem de drastice, incluzând retragerea temporară sau definitivă a Atestatului de liberă practică, respectiv a dreptului de a profesa.

Autoritățile române consideră că acestea sunt garanții care asigură că măsura este adecvată atingerii obiectivelor imperative de interes general.

O măsură mai puțin restrictivă este insuficientă și nu ar răspunde aceluiași obiective de protecție a sănătății. Colegiul Medicilor Veterinari nu poate aplica sancțiuni unei societăți comerciale sau asociațiilor/acționarilor din cadrul societății, decât dacă aceștia sunt medici veterinari.

Autoritățile române consideră relevant să sublinieze că medicul veterinar nu poate fi asimilat unui simplu vânzător și nici comercializarea produselor medicinale veterinare nu poate fi asimilată cu comercializarea altor bunuri de larg consum.



Produsele medicinale veterinare comercializate cu amănuntul prin farmaciile veterinare au implicații atât asupra sănătății animalelor, cât și asupra sănătății omului, iar deșeurile provenite de la acestea, asupra mediului înconjurător.

În acest context, autoritățile române trimit chiar la prevederile exprese ale Directivei 2006/123/CE care recunoaște expres aceste motive imperative de interes general.

În situația în care medicul veterinar are doar calitate de salariat, în modul în care acesta este obligat să își desfășoare activitatea se pot interpune alte categorii profesionale, în condițiile în care un medic veterinar salariat nu are putere de decizie și trebuie să se supună deciziilor pe care le iau asociații/acționarii societății în care lucrează ca salariat.

În conformitate cu prevederile art. 20 alin (1) lit.e) din Legea nr. 160/1998 republicată, cu modificările și completările ulterioare, medicul veterinar are dreptul să-și desfășoare activitatea nestingherit și fără vreo imixtiune din partea, iar conform art 8 alin (2) – Colegiul Medicilor Veterinari are obligația de a reprezenta interesele și de a apăra drepturile profesionale ale membrilor săi.

Doar în aceste condiții, Colegiul Medicilor Veterinari se află în măsura de a angaja răspunderea medicului veterinar și de a-i imputa acestuia sancțiuni efective pentru modul în care își exercită activitatea prin luarea de decizii care îi aparțin.

Or, în aceste condiții în care medicul veterinar este expus unor decizii asupra cărora nu are control și putere de a le schimba, acesta poate invoca exonerarea sa de răspundere în fața Colegiului Medicilor Veterinari.

Autoritățile române consideră că propunerile privind acționariatul farmaciilor/punctelor farmaceutice veterinare sunt în concordanță și răspund și obiectivelor urmărite de prevederile alin (8) din Preambulul Directivei 2005/36/CE privind recunoașterea calificărilor profesionale, potrivit cărora: „(8) Prestatorul de servicii trebuie să facă obiectul aplicării nomelor disciplinare ale statului membru gazdă care au o legătură directă și specifică cu calificările profesionale, precum definirea profesiilor, sfera activităților acoperite sau rezervate unei profesii, utilizarea calificărilor și erorile profesionale grave care au o legătură directă și specifică cu protecția și siguranța consumatorilor.”

Cu privire la calendarul de adoptare a acestor noi măsuri, autoritățile române se angajează ca, după finalizarea proiectului, acesta să fie trimis de îndată în procedură legislativă de adoptare.

În acest context, autoritățile române invită Comisia să fie de acord cu următorul calendar de adoptare a noului proiect de act normativ:

- finalizarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 160/2008, până la data de 15 decembrie 2014;
- ianuarie 2015, supunerea proiectului spre dezbateră publică conform procedurii legale;

- februarie 2015, supunerea proiectului de lege aprobării Guvernului României;
- martie-mai 2015, înaintarea proiectului spre dezbateră și adoptare de către Parlamentul României.

2. *Cu privire la restricțiile privind comercializarea furajelor destinate unor scopuri nutriționale speciale*

Autoritățile române au elaborat un proiect de Ordin de modificare și completare a Ordinului președintelui ANSVSA nr. 11/2013 privind aprobarea Normei sanitare veterinare care stabilește lista utilizărilor prevăzute pentru furajele destinate unor scopuri nutriționale speciale.

Modificările propuse au fost transmise, informal Comisiei pentru consultare și, prin acest răspuns la punerea în întârziere sunt comunicate și oficial, după cum urmează:

“Art. 2 - (1) Furajele destinate unor scopuri nutriționale speciale pot fi comercializate:

a)- cu ridicata de către depozitele farmaceutice veterinare, depozitele de furaje și depozitele de hrană pentru animalele de companie;

b)- cu amănuntul, doar în ambalaje originale:

- de către farmaciile veterinare, punctele farmaceutice veterinare, în baza unei recomandări verbale a medicului veterinar din cadrul acestor unități;

- de către magazinele pentru comercializarea animalelor de companie și/sau a hranei pentru acestea și magazine pentru comercializarea furajelor, în baza recomandării scrise a medicului veterinar.

c) Furajele destinate unor scopuri nutriționale speciale pot fi achiziționate de către proprietarii de animale, atât din unitățile menționate la lit. b, cât și din unitățile în care se desfășoară activități de asistență medical-veterinară, ca urmare a recomandării lor de către medicul veterinar curant al animalului/animalelor.

(2) În magazinele pentru comercializarea animalelor de companie și/sau a hranei pentru acestea și în magazinele pentru comercializarea furajelor, furajele destinate unor scopuri nutriționale speciale se comercializează în spații special amenajate, cu condiția ca vânzarea acestora să se facă exclusiv pe baza recomandării scrise a unui medic veterinar de liberă practică, organizat în condițiile legii.”

Autoritățile române consideră că aceste cerințe asigură realizarea scopului Directivei 2008/38/CE de comercializare a furajelor destinate unor scopuri nutriționale speciale doar la recomandarea medicului veterinar, având în vedere faptul că ele se administrează doar animalelor care prezintă anumite afecțiuni, la recomandarea medicului veterinar și pentru o perioadă limitată de timp, care poate fi prelungită doar de către medicul veterinar.

Autoritățile române doresc ca aceste noi prevederi să fie promovate în cel mai scurt timp posibil, prin modificarea Ordinului nr. 11/2013 de către conducerea ANSVSA. În acest sens, vor informa Comisia de îndată ce acesta va fi publicat în Monitorul Oficial al României.

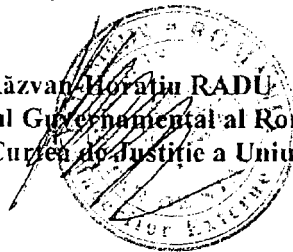
În considerarea informațiilor menționate mai sus, autoritățile române își exprimă disponibilitatea de a păstra, în cadrul acțiunii declanșate, un dialog constant cu serviciile Comisiei, informându-le asupra evoluției procesului de adoptare a modificărilor legislative ce fac obiectul acestui răspuns la punerea în întârziere.

\*\*\*

Totodată, autoritățile române reiterează preocuparea lor constantă pentru îndeplinirea obligațiilor de stat membru al Uniunii Europene. În acest context, Ministerul Afacerilor Externe, în calitate de coordonator național, își manifestă întreaga disponibilitate de a dialoga cu serviciile Comisiei, inclusiv pe cale informală, în scopul clarificării oricărui aspect care face obiectul cauzei nr. 2014/4096 și al clasării acțiunii declanșate.

Vă rog să primiți, doamnă membru al Comisiei, expresia celei mai înalte considerații.

**Răzvan Horatiu RADU**  
Agentul Guvernamental al României  
pentru Curtea de Justiție a Uniunii Europene



ANEXA 4



MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE

Agentul Guvernamental pentru Curtea de Justiție a Uniunii Europene

K2/2460

București,  
29 septembrie 2015

**Doamnă membră a Comisiei,**

În răspuns la scrisoarea Comisiei Europene<sup>1</sup> nr. C(2015) 3352 final, reprezentând punerea în întârziere în cauza 2014/4096, acțiune în constatarea neîndeplinirii obligațiilor care revin autorităților române în temeiul articolului 11 alineatul (1), articolului 15 alineatul (2) litera c) coroborată cu alineatul (3) și al articolului 15 alineatul (2) litera d) coroborat cu alineatul (3) din Directiva 2006/123/CE privind serviciile în cadrul pieței interne (Directiva 2006/123/CE), am onoarea să vă aduc la cunoștință următoarele:

*I. Durata autorizațiilor farmaciilor veterinare*

După cum Comisia cunoaște și a menționat în scrisoarea de punere în întârziere suplimentară, cerința privind durata limitată a autorizațiilor farmaciilor veterinare a fost eliminată prin noile reglementări naționale aflate deja în vigoare, în conformitate cu articolul 11 alineatul (1) din Directiva 2006/123/CE.

*II. Structura acționariatului farmaciilor veterinare*

Potrivit articolului 2 din Legea nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar, republicată<sup>2</sup>, prin medic veterinar se înțelege orice persoană, cetățean român, care posedă diplomă de medic veterinar echivalentă potrivit legii, precum și cetățenii statelor membre ale Uniunii Europene, ale Spațiului Economic European și ai Elveției, care posedă diplome de medic veterinar, certificate sau alte documente care atestă această calificare prevăzută de lege, eliberate de o instituție de învățământ din aceste state.

Legea prevede explicit la alineatul (5) al aceluiași articol 2 că medicii veterinari, cetățeni români cu domiciliul în străinătate, precum și medicii veterinari cetățeni ai statelor membre ale Uniunii Europene, ale Spațiului Economic European și cetățenii Elveției, care exercită profesia de medic veterinar în România, au aceleași drepturi și obligații cu privire la exercitarea acesteia ca și medicii veterinari membri ai Colegiului Medicilor Veterinari.

**Doamnei Elzbieta BIENKOWSKA**  
**Membru al Comisiei**  
**Comisia Europeană**

<sup>1</sup> Denumită în continuare „Comisia”.

<sup>2</sup> Publicată în Monitorul Oficial al României nr. 209/24.03.2014 și denumită în continuare „Legea nr. 160/1998.”

Prevederile integrale ale articolului 2 din Legea nr. 160/1998 asigură, în cazul dreptului de stabilire, recunoașterea automată, de către Colegiul Medicilor Veterinari ca autoritate competentă, a calificării de medic veterinar obținute legal într-un stat membru UE în conformitate cu prevederile Directivei 2005/36/CE privind recunoașterea calificărilor profesionale, cu modificările și completările ulterioare, precum și exercitarea profesiei în aceleași condiții ca cele impuse medicilor calificați în România.

Aceste prevederi trebuie coroborate cu cele ale articolului 27 alineatul (1) din Legea nr. 160/1998, potrivit cărora medicii veterinari cu drept de liberă practică își pot desfășura activitatea independent, atât ca persoane fizice autorizate, cât și ca persoane juridice, într-una din formele de exercitare a profesiei care poate fi cabinet medical-veterinar individual sau cabinete medical-veterinar asociate sau societăți comerciale ce au ca obiect principal de activitate activitățile veterinare. Prin urmare, medicii veterinari, fără discriminare în funcție de cetățenie sau de alte criterii, pot alege să își exercite profesia ca persoane fizice sau ca persoane juridice. Contrar afirmațiilor Comisiei din punerea în întârziere suplimentară, legislația română nu împiedică ca părți sociale dintr-o societate constituită de medici veterinari să fie deținute de alte societăți deținute de medici veterinari.

În consecință, legislația română nu prevede restricții privind accesul la activitatea de medic veterinar și nici cu privire la forma de exercitare a profesiei pe teritoriul României pentru persoanele care îndeplinesc cerințele de calificare obținute legal într-unul din statele membre UE și recunosc. În plus, menționăm că legislația națională conformă cu prevederile Directivei 2005/36/CE nu impune "obligativitatea deținerii unor calificări profesionale astfel cum sunt prevăzute de dreptul unui anumit stat membru (în speță, România) pentru a permite accesul la o activitate", calificările profesionale obținute în celelalte state membre, menționate în anexa V.4.2 a Directivei fiind recunoscute automat pe teritoriul României; în baza acestei recunoașteri, cetățenii statelor membre beneficiază, în ceea ce privește exercitarea profesiei, de aceleași drepturi ca și cetățenii care au dobândit calificarea pe teritoriul României.

Potrivit legislației în vigoare (articolul 4 din Legea nr. 160/1998), profesiunea de medic veterinar are exclusivitate în domeniul comercializării cu amănuntul și utilizării produselor biologice, antiparazitare de uz special și medicamentelor de uz veterinar.

Activitățile desfășurate de medicii veterinari sunt activități în domeniul sănătății publice, domeniu în care Curtea<sup>3</sup> a recunoscut statelor membre marja de apreciere de care acestea dispun pentru a stabili nivelul la care intenționează să asigure protecția sănătății publice și modul în care acest nivel trebuie atins.

De asemenea, Curtea<sup>4</sup> a recunoscut caracterul special al medicamentelor, precum și piața acestora, având în vedere că medicamentele prescrise și utilizate în scopuri terapeutice pot să dăuneze grav sănătății.

Articolul 66 alin. (1) din Directiva 2001/82/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 6 noiembrie 2001 de instituire a unui cod comunitar cu privire la produsele medicamentoase veterinare prevede obligația statelor membre de a lua toate măsurile necesare pentru a se asigura că vânzarea cu amănuntul a produselor medicinale veterinare este efectuată numai de către persoane autorizate să desfășoare asemenea activități prin legislația statului membru în cauză.

<sup>3</sup> A se vedea Hotărârea din 16 decembrie 2010 pronunțată în cauza C-89/09, Comisia împotriva Republicii Franceze, pct. 34.

<sup>4</sup> A se vedea Hotărârea pronunțată la 19 mai 2009 în cauza C-531/06, Comisia împotriva Italia, pct 55 și pct 90.

De altfel, în scrisoarea de punere în întârziere suplimentară, chiar Comisia precizează că “în implementarea articolului 66 alineatul (1) din Directiva 2001/82/CE, România poate impune ca vânzarea cu amănuntul să fie realizată de medici veterinari.”

În acest context, autoritățile române își manifestă în continuare preocuparea să asigure un cadru normativ coerent care să atingă obiectivele de protecție a sănătății publice, recunoscute și consacrate la nivelul UE prin jurisprudența constantă a Curții și prin reglementările în materia comercializării medicamentelor, în situația de față, produselor medicinale veterinare.

În acest scop, așa cum Comisia a fost informată, în Parlamentul României se află în dezbatere o propunere legislativă privind modificarea Legii nr. 160/1998. Aceasta vizează, printre altele, reglementarea activității de comercializare cu amănuntul a produselor medicinale veterinare și va asigura implementarea articolului 66 din Directiva 2001/82/CE.

Referitor la menținerea exclusivității comercializării cu amănuntul a produselor medicinale veterinare, autoritățile române consideră că aspectul relevant care trebuie reținut este că exclusivitatea competențelor rezervate medicilor veterinari în România se aplică fără discriminare, de ea beneficiind atât medicii veterinari calificați în România, cât și medicii veterinari care au dobândit această calificare într-un stat membru UE, care beneficiază de recunoașterea calificărilor profesionale pe teritoriul României și își pot exercita profesia de medic veterinar într-una din formele de exercitare a profesiei, ca persoană fizică sau juridică.

Având în vedere clarificările de mai sus, autoritățile române consideră că legislația română nu contravine articolului 14 alin. (1) lit. a) și lit. b) și alin. (3) din Directiva 2006/123/CE privind serviciile în cadrul pieței interne, întrucât nu condiționează accesul la activitatea de medic veterinar sau exercitarea acestei profesii pe teritoriul României prin impunerea de cerințe discriminatorii pe criteriul cetățeniei/naționalității, în condițiile în care art. 15 din Directiva 2006/123/CE privind serviciile în cadrul pieței interne prevede că cerințe, cum sunt acelea care privesc domeniile reglementate de Directiva 2005/36/CE, care rezervă accesul la activitatea de servicii în cauză pentru anumiți prestatori în temeiul specificului activității, sunt nediscriminatorii putând fi menținute de statele membre.

### *III. Mențiuni referitoare la restricțiile privind comercializarea furajelor destinate unor scopuri nutriționale speciale*

Autoritățile române au elaborat un proiect de Ordin de modificare și completare a Ordinului președintelui ANSVSA nr. 11/2013 privind aprobarea Normei sanitare veterinare care stabilește lista utilizărilor prevăzute pentru furajele destinate unor scopuri nutriționale speciale<sup>5</sup> (proiect de ordin anexat prezentei scrisori). Acest proiect are în vedere abrogarea articolului 2, respectiv a Anexei 2 din Ordinul președintelui ANSVSA nr. 11/2013. Prin abrogarea acestor prevederi nu vor mai exista limitări ale comercializării categoriilor de furaje în cauză la anumite tipuri de unități.

Proiectul de Ordin de modificare a Ordinului președintelui ANSVSA nr. 11/2013 a fost publicat, în data de 18 septembrie 2015, pe pagina oficială a ANSVSA ([www.ansvsa.ro](http://www.ansvsa.ro)), conform prevederilor Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică.

Autoritățile române intenționează ca acest proiect să fie adoptat și publicat în Monitorul Oficial al României, până în luna noiembrie a acestui an.

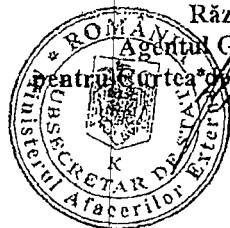
Imediat după publicare, autoritățile române vor informa Comisia în acest sens.

<sup>5</sup> Publicat în Monitorul Oficial nr. 92 din 13 februarie 2013.

\*\*\*

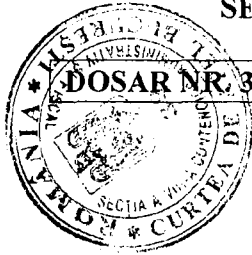
Totodată, autoritățile române reiterează preocuparea constantă pentru îndeplinirea obligațiilor de stat membru al Uniunii Europene. În acest context, Ministerul Afacerilor Externe în calitate de coordonator național își manifestă întreaga disponibilitate de a dialoga cu serviciile Comisiei, inclusiv pe cale informală, în scopul clarificării oricărui aspect care face obiectul cauzei nr. 2014/4096 și al clasării acțiunii declanșate.

Vă rog să primiți, doamnă membru al Comisiei, expresia celei mai înalte considerații.



Răzvan - Horațiu RADU  
Agentul Governamental al României  
pentru Curtea de Justiție a Uniunii Europene

**ROMÂNIA**  
**CURTEA DE APPEL BUCUREȘTI**  
**SECȚIA A VIII-A CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL**



**DOSAR NR. 3754/2/CAF/2015**

**ÎNCHEIERE**

Ședința publică din data de 11.02.2016

Curtea constituită din:

**PREȘEDINTE – judecător BOGDAN CRISTEA**

**GREFIER - CRISTINA MANOLACHE**

Pe rol, acțiunea în contencios administrativ și fiscal având ca obiect „anulare act administrativ”, formulată de **reclamantul COLEGIUL MEDICILOR VETERINARI DIN ROMÂNIA** în contradictoriu cu **pârâta AUTORITATEA NAȚIONALĂ SANITARĂ VETERINARA ȘI PENTRU SIGURANȚA ALIMENTELOR**, cu participarea **intervenientului voluntar accesoriu ASOCIAȚIA NAȚIONALĂ A DISTRIBUITORILOR DE PRODUSE DE UZ VETERINAR DIN ROMÂNIA**.

La apelul nominal făcut în ședință publică, în ordinea listei, răspunde pentru partea reclamantă, avocat Robert Ciocaniu cu împuternicire avocațială seria B 1986133/2015 la fila 3 dosar, pentru partea pârâtă, consilier juridic Cătălin Delcea cu delegație la dosar (fila 334), iar pentru intervenient, avocat Cătălin Valentin Toma cu împuternicire avocațială seria B 1091887/2015 la fila 174 dosar.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de ședință care învederează următoarele: termen de judecată acordat la solicitarea pârâtei și intervenientei pentru luare cunoștință înscrisuri.

Curtea, în măsura în care s-a luat cunoștință de înscrisurile depuse la termenul anterior de judecată, inclusiv de precizările reclamantei în cuprinsul cărora s-a identificat Monitorul Oficial în care apare publicată ultima variantă a Statului medicilor veterinari, respectiv M.Of. nr.676 din 16.09.2014, solicită părților a indica dacă sunt alte chestiuni de discutat, preliminar dezbaterii admisibilității sesizării CJUE.

Reprezentanții părților în proces nu supun atenției instanței alte chestiuni de discutat, cu o singură precizare venind din partea avocatului intervenientului în sensul că este necesară dezbaterea câtorva aspecte în legătură cu admisibilitatea și oportunitatea sesizării Curții de Justiție a Uniunii Europene.

Prealabil discutării acestor aspecte, în contextul sesizării în precedent a Curții Constituționalitate cu o excepție de neconstituționalitate, Curtea solicită punct de vedere cât privește oportunitatea suspendării judecării în cauză, prin acordul părților, până la momentul soluționării excepției, spre a se verifica dacă respectiva dispoziție legală contestată subzistă din perspectiva dreptului intern.

Avocatul reclamantului își manifestă opoziția față de suspendarea judecării în contextul menționat.

Curtea, dată fiind opoziția exprimată de partea reclamantă sub aspectul suspendării judecării prin acordul părților, pune în discuție admisibilitatea sesizării CJUE cu întrebările preliminare supuse dezbaterii în precedent, inclusiv cu cea de-a treia întrebare propusă de partea reclamantă prin concluziile depuse la un termen anterior de judecată.

Avocatul părții reclamante apreciază admisibilă și oportună sesizarea CJUE cu întrebările preliminare supuse dezbaterii în precedent, în raport de art.267 TFUE, având în vedere că se pune în discuție interpretarea unor dispoziții comunitare, respectiv dacă modul în care o formă de interpretare a principiului exclusivității sau principiul în sine încalcă sau nu directiva privind serviciile. De asemenea, consideră îndeplinite și celelalte două condiții impuse de art.267 TFUE, în sensul în care chestiunea sesizării este pusă în



discuție de o instanță națională cu ocazia soluționării unei cauze și există necesitatea obținerii de lămuriri cu privire la interpretarea unui tratat / a unei dispoziții dintr-un tratat comunitar. Referitor la această ultimă condiție, avocatul părții reclamante apreciază că o astfel de interpretare este necesară și utilă în contextul în care există o divergență de opinii între Uniunea Europeană reprezentată în raportul cu statele membre de Comisia Europeană, pe de o parte, și statul român reprezentat de Ministerul Afacerilor Externe, pe de altă parte, în sensul în care Uniunea Europeană emite o somație de întârziere împotriva statului român cu privire la o anumită problemă în interpretarea și aplicarea principiului exclusivității, iar statul român prin Agentul guvernamental al României la Curtea de Justiție a Uniunii Europene invocă faptul că principiul exclusivității se aplică și nici principiul în sine, nici modul său de aplicare în România nu încalcă vreo directivă europeană. În măsura în care există o astfel de divergență, singura entitate competentă să soluționeze divergența menționată în opinia părții reclamante este Curtea de Justiție a Uniunii Europene. Un alt argument invocat de reclamant vizează poziția echivocă a Comisiei Europene cât privește interpretarea principiului exclusivității și imposibilitatea instanței naționale de a se raporta în aceste condiții la un anumit punct de vedere pe care să îl și aplice în cauză. Pentru a evidenția acest fapt, avocatul părții reclamante solicită a se observa că după somarea României cât privește un mod de interpretare și aplicare a principiului exclusivității, Uniunea Europeană a transmis statului român o scrisoare (atașată la dosar) prin care se menționează posibilitatea aplicării principiului exclusivității la nivelul acționariatului societăților comerciale care dețin farmacii sau puncte farmaceutice veterinare, cu recomandarea de a nu fi aplicat în exclusivitate 100%, ci în majoritate de 50% + 1. În al treilea rând, avocatul părții reclamante arată că la dosar s-a atașat un regulament de aplicare a directivei servicii / un manual de aplicare a Directivei nr.2006/123/CE, în conținutul căruia s-au identificat paragrafe prin care se recunoaște în mod explicit situația în care statele membre pot avea la nivel național reglementări prin care să impună un astfel de principiu al exclusivității. Față de această împrejurare în care Uniunea Europeană recunoaște prin manualul de aplicare a directivei posibilitatea instituirii unui astfel de principiu al exclusivității, reclamantul consideră util a se lămuri dacă instituirea principiului încalcă sau nu directiva europeană. În ultimul rând, partea reclamantă solicită a se avea în vedere că la sesizarea Comisiei Europene, Curtea de Justiție a Uniunii Europene s-a pronunțat cât privește modul în care în unele state membre este reglementat un principiu similar celui analizat în cauza de față, reținând că nu există o problemă în condițiile în care există o minimă participare astfel cum este interpretată de statul român, majoritatea de 50% + 1, și nici în cazul în care există o exclusivitate de 100%. În acest sens, cu raportare la 3 hotărâri ale CJUE pronunțate în cauze împotriva Franței, Italiei și Germaniei, în cazul Germaniei și în cel al Italiei s-a reținut că dreptul de a administra o unitate în care sunt comercializate produse cu destinație specială sau rezervarea acestui drept unor persoane care dețin anumite diplome și calificări profesionale corespunzătoare, nu contravin directivei europene. Deși apreciază că nu există o contradicție între principiul exclusivității astfel cum este reglementat în dreptul intern și normele europene, în contextul în care instanțele naționale s-au pronunțat asupra chestiunii principiului exclusivității, partea reclamantă solicită sesizarea CJUE spre a fi lămurit acest aspect referitor la modul de interpretare și aplicare a principiului exclusivității, cu mențiunea că, este singura parte ce ar putea fi prejudiciată de întârzierea soluționării cauzei de față în condițiile în care nu s-a dispus suspendarea Ordinului nr.31/2015.

Referitor la întrebarea propusă de reclamant, avocatul acestei părți arată că este util și necesar a se lămuri de către CJUE dacă înregistrarea de către reclamantă a acestor puncte farmaceutice / farmacii contravine sau nu vreunei directive europene, în sensul de a se indica dacă reclamanta ca și organism profesional, care este autoritate competentă, poate să condiționeze o autorizare în acest domeniu de activitate.

Având cuvântul, reprezentantul părții pârâte apreciază că în legătură cu deținerea cotei de 100% de medicii veterinari, Comisia Europeană și-a exprimat punctul de vedere

în sensul în care a explicat că se încalcă art.14 din directiva serviciilor. În plus, cât privește această chestiune un punct de vedere a formulat și Consiliul Concurenței, în sensul eliminării anumitor prevederi referitoare la instituirea criteriului proprietății în cazul farmaciilor veterinare și a celor referitoare la avizarea de către Colegiul Medicilor Veterinari. Mai arată că urmare a notificării transmise de Comisia Europeană și preluate de Consiliul Concurenței, pârâta Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor a emis Ordinul nr.31/2015. În concluzie, reprezentantul părții pârâte apreciază că nu se impune sesizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene.

Avocatul intervenientului arată că înțelege să invoce 10 aspecte în legătură cu admisibilitatea și oportunitatea sesizării CJUE.

În primul rând, intervenientul consideră că soluția ce s-ar pronunța de CJUE nu are o înrăurire asupra modului de dezlegare a cauzei de față. Consideră că prin întrebarea preliminară se pune în discuție dacă legislația națională română este sau nu în dezacord cu normele europene. În ipoteza în care CJUE s-ar pronunța în sensul că există o incompatibilitate între dispozițiile legii române și legislația europeană, statutului român i-ar reveni obligația ca în viitor să modifice legislația constatată ca fiind incompatibilă cu normele europene, în caz de neconformare, respectiv în condițiile în care nu ar interveni o armonizare a legislației, prin TFUE specificându-se posibilitatea Comisiei Europene de a sesiza din nou CJUE, precum și aptitudinea CJUE de a supune statul român la plată.

Curtea solicită intervenientului să indice dacă apreciază că nu poate interveni o aplicare prioritara a dreptului european în materie, independent de atitudinea legiuitorului român.

Avocatul intervenientului opinează că în acest context intervine o problemă de drept. Astfel, în raport de obiectul concret al formulării se poate vorbi despre consecința aplicării sau nu a dreptului comunitar, respectiv despre aplicarea art.20 din Constituția României. În actuala formulare – dacă există sau nu divergențe între sistemul român și sistemul european – singura soluție este modificarea legislației. Pentru acest motiv, intervenientul susține că într-o astfel de speță, soluția CJUE ar avea efecte doar pentru viitor, iar în speță, acțiunea în cercetarea legalității emiterii unui act administrativ se circumscrie numai momentului emiterii actului, în sensul de a se stabili dacă în raport de legea în vigoare la respectivul moment, actul administrativ s-a emis cu încălcarea legii interne. Apreciază că analiza se poate realiza strict din perspectiva legislației interne, întrucât norma de aplicare a legii române este subsecventă legii române, iar nu celei europene. Opinează că ceea ce poate fi în acord cu legislația europeană este doar legea, iar nu norma de aplicare a acesteia.

Din acest considerent, arată avocatul intervenientului că s-a invocat cea de-a doua critică la adresa sesizării CJUE. Astfel, o eventuală incompatibilitate între legea română și legea europeană, în opinia sa, nu poate determina o anulare a actului administrativ subsecvent legii române, care constituie singurul criteriu în raport de care se poate analiza legalitatea actului administrativ.

Cea de-a treia critică, arată avocatul intervenientului că vizează modul de formulare al sesizării, pe care îl consideră străin cauzei în condițiile în care în speță prezintă relevanță legislația în vigoare la momentul emiterii actului administrativ litigios, respectiv Statutul medicilor veterinari care prevedea 100% capital social în favoarea medicilor veterinari. Mai arată că legalitatea unui act administrativ poate fi analizată strict prin raportare la dispozițiile legale în vigoare la acel moment. Apreciază că soluția CJUE asupra chestiunilor puse în discuție ar prezenta utilitate strict pentru soluționarea infringement-ului existent între Comisia Europeană și România.

O altă critică arată avocatul intervenientului rezidă în faptul că această sesizare constituie o încălcare a art. 20 alin. 2 din Constituția României, referitor la prioritatea dreptului internațional față de dreptul intern, aspect pus în discuție de altfel de instanță.

Curtea pune în discuție relevanța în cauză a disp. art.148 din Constituția României care afirmă aplicarea prioritara a dreptului Uniunii Europene în raport de dreptul intern.

Avocatul intervenientului consideră că principiul instituie prevalența dreptului european, cu excepția cazului în care Constituția României și legile române sunt mai favorabile. În situația în care dispoziția legii cu referire la exclusivitate în comercializare (art.4) se apreciază în raport de celelalte dispoziții ale legii, intervenientul opinează că se poate constata că exclusivitatea nu se poate extinde asupra unităților din care medicul veterinar face parte și care comercializează. Dacă dispoziția Legii nr.160/1998 se apreciază în raport de prevederile Codului civil, în considerarea principiului referitor la ierarhia legilor în raport de forța lor juridică, în condițiile în care legea privind exercitarea profesiei este o lege ordinară, iar Codul civil este o lege organică, trebuie să existe corelație între ele sub aspectul capacității unei persoane de a dobândi anumite drepturi și obligații. Fiind în discuție capacitatea de folosință a persoanei juridice, regula este stabilită de Codul civil în sensul în care capacitatea este regula și incapacitatea este excepția, care astfel trebuie să fie expres și limitativ prevăzută în lege. Câtă vreme, în cuprinsul Legii nr.160/1998 nu există o prevedere care să indice cum trebuie deținute societățile care comercializează produse medicinale, ci se pune problema exclusivității numai în legătură cu medicii, iar nu și cu unitățile, doar prin interpretare se poate ajunge la ideea unei extinderi a exclusivității. Prin urmare, o dispoziție expresă în lege, astfel cum impune Codul civil, arată avocatul intervenientului că nu există.

Dacă se face interpretarea legii în raport de art.53 din Constituția României, referitor la restrângerea drepturilor fundamentale care se poate face numai prin lege, doar pentru anumite situații și fără să afecteze substanța dreptului, este evident că interpretarea nu poate fi decât în sensul că nu există o restricție. În caz contrar, dacă ar exista o astfel de restricție, apreciază avocatul intervenientului că toate persoanele juridice care nu sunt deținute de medici veterinari sunt în incapacitate totală de folosință, respectiv de a desfășura o astfel de activitate.

În concluzie, avocatul intervenientului arată că se opune sesizării Curții de Justiție a Uniunii Europene, cu mențiunea că, în cazul în care soluția instanței va fi în sens contrar, solicită completarea și reformularea întrebărilor preliminare. În susținerea acestei solicitări, avocatul intervenientului arată că orice hotărâre CJUE prezintă o situație de fapt relatată de părți sau / și de instanță. De asemenea, există o dispoziție națională interpretată de instanță și în același timp se solicită CJUE ca în raport de anumite dispoziții legale naționale să facă cercetarea respectivă și să aprecieze dacă se opun sau nu dispozițiilor TFUE. Spre deosebire de Franța, Italia și Germania, state vizate de hotărârile CJUE atașate la dosar, avocatul intervenientului arată că și în prezent situația de fapt din România este distinctă în condițiile în care pot exista societăți comerciale care să dețină farmacii ce nu sunt deținute de medici veterinari. Potrivit legislației românești, medicul veterinar are intepedență profesională. În plus, mai mult de jumătate din statele europene au adoptat sistemul consacrat în România, iar nu sistemul restrictiv despre care se vorbește în hotărârile CJUE la care s-a făcut referire de către reclamant. Arată că trebuie identificat și ce articol din TFUE a fost încălcat sau care se dorește a fi interpretat. În acest sens, apreciază că modul de formulare al sesizării este difuz, existând posibilitatea de a se aprecia de CJUE ca fiind aplicabile dispoziții fără relevanță în cauză. Aducând la cunoștința instanței că va depune și note scrise referitoare la aspectele pe care le invocă în legătură cu chestiunea pusă în discuție, avocatul intervenientului invocă o necompetență a CJUE în raport de modul de formulare a sesizării „Dacă extinderea interdicției se aplică și unităților, atunci spuneți-mi dacă...”. În acest caz, arată că se solicită CJUE să interpreteze legea română, respectiv dacă poate opera o extindere a exclusivității, ceea ce este inadmisibil, CJUE având competență doar să aprecieze dacă o anumită interdicție este sau nu compatibilă cu dreptul european. Față de cele expuse, opinează că în raport de modul de formulare a sesizării, intervine și o problemă de interpretare a legii române, ce nu intră în atribuțiile CJUE.

Se depun note scrise de către avocatul intervenientului.

În replică referitor la susținerile părții pârâte în legătură cu punctul de vedere formulat de Consiliul Concurenței cât privește chestiunea exclusivității, avocatul

reclamantului atrage atenția asupra faptului că respectiva autoritate prin lege nu are competență a se pronunța referitor la chestiunea supusă dezbaterii în cauza de față. Apreciază că în speță prezintă relevanță strict punctul de vedere al Ministerului Afacerilor Externe, în calitatea sa de reprezentant legal al României în relația cu Uniunea Europeană. Prin apărările formulate de partea pârâtă, reclamantul apreciază că aceasta invocă pe de o parte încălcarea a 2 (două) articole din Constituției României, sens în care a fost sesizată Curtea Constituțională cu o excepție de neconstituționalitate, iar pe de altă parte încălcarea mai multor dispoziții ale Directivei Servicii, împrejurare în raport de care susține că este justificată abrogarea Ordinului nr.83/2014. În raport de aceste apărări, și date fiind argumentele părții reclamante, s-a pus în discuție sesizarea CJUE, context în care intervenientul susține lipsa de relevanță a directivei comunitare și inaplicabilitatea acesteia în speță. În al doilea rând, arată avocatul reclamantului că în afară de Statutul profesiei medicilor veterinari, unde se definește exclusivitatea de 100%, există art.4 din Legea nr.160/1998 care folosește noțiunea de exclusivitate fără alte precizări. În considerarea acestor aspecte, reclamantul apreciază că se impune sesizarea CJUE spre a se răspunde și cu privire la majoritatea de 50% + 1, în sensul de a se indica dacă a fost sau nu respectată exclusivitatea reglementată de art.4 din Legea nr.160/1998. Mai arată că diferența dintre sistemele implementate în diverse state, la care s-a făcut referire, nu prezintă relevanță în condițiile în care există prevederi europene care sunt aplicabile cu prioritate în raport de legislația română. În concluzie, apreciază neîntemeiate susținerile părților adverse.

Curtea rămâne în pronunțare pe chestiunea sesizării CJUE cu întrebări preliminare.

## CURTEA,

Având nevoie de timp pentru a delibera,

### DISPUNE

Amână pronunțarea la 25.02.2016.

Pronunțată în ședință publică, azi 11.02.2016.

PREȘEDINTE,  
BOGDAN CRISTEA

GREFIER,  
CRISTINA MANOLACHE

### ÎNCHEIERE

Ședința publică din data de 25.02.2016

## CURTEA

În aceeași compunere și pentru aceleași motive,

### DISPUNE

Amână pronunțarea la 01.03.2016.

Pronunțată în ședință publică, azi 25.02.2016.

PREȘEDINTE,  
BOGDAN CRISTEA

GREFIER,  
CRISTINA MANOLACHE

Red. Grefier C.M./2 ex+4 ex.

Comunicate 3 ex



**ROMÂNIA**  
**CURTEA DE APEL BUCUREȘTI**  
**SECȚIA A VIII-A CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL**



**DOSAR NR. 3754/2/CAF/2015**

**ÎNCHEIERE**

Ședința publică din data de 01.03.2016

Curtea constituită din:

**PREȘEDINTE – judecător BOGDAN CRISTEA**

**GREFIER - CRISTINA MANOLACHE**

Pe rol, acțiunea în contencios administrativ și fiscal având ca obiect „anulare act administrativ”, formulată de **reclamantul COLEGIUL MEDICILOR VETERINARI DIN ROMÂNIA** în contradictoriu cu **pârâta AUTORITATEA NAȚIONALĂ SANITARĂ VETERINARA ȘI PENTRU SIGURANȚA ALIMENTELOR**, cu participarea intervenientului **voluntar accesoriu ASOCIAȚIA NAȚIONALĂ A DISTRIBUITORILOR DE PRODUSE DE UZ VETERINAR DIN ROMÂNIA**.

Dezbaterile orale și susținerile părților au avut loc în ședința publică din 11.02.2016, fiind consemnate în încheierea de la acea dată, ce face parte integrantă din prezenta hotărâre, când instanța, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea succesiv până la data de 01.03.2016.

**CURTEA,**

(1) Prin *cererea* înregistrată pe rolul Curții de Apel București – Secția a VIII-a Contencios administrativ și fiscal, **partea reclamantă COLEGIUL MEDICILOR VETERINARI DIN ROMÂNIA** [CMVR, abrevierea noastră] a chemat-o în judecată pe pârâta **AUTORITATEA NAȚIONALĂ SANITARĂ VETERINARA ȘI PENTRU SIGURANȚA ALIMENTELOR** [ANSVSA, abrevierea noastră], solicitând instanței ca prin hotărârea ce va pronunța să dispună anularea Ordinului ANSVSA nr. 31/26.03.2015 publicat în Monitorul Oficial al României nr. 235/07.04.2015 privind modificarea și completarea Normei sanitare veterinare aprobate prin Ordinul ANSVSA nr. 83/2014; cu cheltuieli de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată, partea reclamantă a arătat că medicina veterinară este una dintre profesiile reglementate sectorial prin Directiva Parlamentului și a Consiliului European nr. 2005/36/CE, privind recunoașterea calificărilor profesionale. Medicii veterinari din sistemul de asistență medicală veterinară privată sunt prestatori de servicii (medicale veterinare), așa cum sunt definite acestea de art. 2 lit. b) din O.U.G. nr. 49/2009 privind libertatea de stabilire a prestatorilor de servicii și libertatea de a furniza servicii în România. Exercițarea profesiei de medic veterinar este reglementată prin Legea nr. 160/1998, același act normativ reglementând organizarea și funcționarea Colegiului Medicilor Veterinari din România, ca formă de organizare autonomă, neguvernamentală, apolitică și nonprofit, care reprezintă interesele și apără drepturile profesionale ale membrilor săi. Conform atribuțiilor menționate în Legea nr. 160/1998, Colegiul Medicilor Veterinari oferă aviz consultativ pentru proiectele de acte normative din domeniile specific veterinare.

În anul 2014, ANSVSA a adoptat Ordinul nr. 83 din 23.06.2014, prin care a aprobat Norma sanitară veterinară privind condițiile de organizare și funcționare a unităților farmaceutice veterinare, precum și procedura de înregistrare veterinară/autorizare sanitară

veterinară a unităților și activităților din domeniul farmaceutic veterinar, arătând reclamanta că interesează din perspectiva cererii de chemare în judecată dispozițiile din acest act normativ existente la art. 4 („farmaciile veterinare și punctele farmaceutice veterinare pot fi înființate doar cu respectarea condițiilor referitoare la domeniile de competență, prevăzute de legislația în vigoare”), art. 43 lit. j) („în vederea obținerii autorizației sanitare veterinare de funcționare pentru farmaciile veterinare, reprezentantul legal al unității trebuie să depună la autoritatea sanitară veterinară și pentru siguranța alimentelor competentă, un dosar care să conțină următoarele documente: [...] j) copia certificatului de înregistrare în registrul unic al cabinetelor medicale veterinare cu sau fără personalitate juridică”), respectiv art. 51 lit. g) („în vederea obținerii înregistrării sanitare veterinare pentru punctele farmaceutice veterinare, reprezentantul legal al unității trebuie să depună la autoritatea sanitară veterinară și pentru siguranța alimentelor competentă, un dosar care să conțină următoarele documente: [...] g) copia certificatului de înregistrare în registrul unic al cabinetelor medicale veterinare cu sau fără personalitate juridică”).

Partea reclamantă a mai afirmat că, la începutul anului 2015, în paralel cu publicarea spre dezbateră publică a unui proiect menit să modifice și să completeze Normele aprobate prin Ordinul nr. 83/2014, pârâta ANSVSA a modificat în concret acest act normativ prin emiterea Ordinului nr. 31/2015, publicat în Monitorul Oficial al României nr. 235 /07.04.2015, prin care au fost abrogate art. 43 lit. j) și art. 51 lit. g) din Normele aprobate prin Ordinul ANSVSA nr. 83/2014, aspect apreciat de CMVR ca fiind de natură a elimina pârghiile recunoscute legal în favoarea Colegiului pentru a asigura respectarea condițiilor de exclusivitate prevăzute de art. 4 lit. i) din Legea nr. 160/1998 și pentru a proteja astfel drepturile și interesele membrilor săi.

În motivarea cererii de anulare a Ordinului ANSVSA nr. 31/2015, partea reclamantă a invocat faptul că acest act administrativ unilateral cu caracter normativ a fost emis cu încălcarea Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, respectiv cu nesocotirea dispozițiilor privind participarea la elaborarea de acte normative, precum și faptul că actul litigios a fost emis cu încălcarea art. 9 alin. 1 lit. a) din Legea nr. 160/1998 și a art. 2 alin. 1 pct. 30 din H.G. nr. 8/2013, respectiv fără obținerea avizului consultativ al CMVR și a avizului obligatoriu al Ministrului Afacerilor Externe.

În sfârșit, printr-un ultim motiv de anulare a Ordinului nr. 31/2015, partea reclamantă a susținut că dispozițiile sale contestate încalcă prevederile Legii nr. 160/1998.

În acest din urmă sens, CMVR a invocat art. 4 lit. i) din Legea nr. 160/1998, text potrivit căruia „profesia de medic veterinar are exclusivitate în următoarele domenii de competență: [...] i) comercializarea cu amănuntul și utilizarea produselor biologice, antiparazitare de uz special și medicamentelor de uz veterinar”. În referire la acest aspect, invocând sentința civilă nr. 1137/07.04.2014 pronunțată de Curtea de Apel București – Secția a VIII-a Contencios administrativ și fiscal, partea reclamantă a arătat că norma menționată se traduce prin aceea că exclusivitatea reală în activitatea de comercializare cu amănuntul a medicamentelor de uz veterinar impune dreptul de decizie al medicului veterinar și nu se poate susține atunci când medicul veterinar are doar calitatea de asociat cu o cota minoră de participare. Astfel, referindu-se la societățile comerciale care înregistrează/autorizează farmacii și puncte farmaceutice veterinare, se vorbește așadar de un actionariat care trebuie format în exclusivitate sau, cel puțin, în majoritate reală, din medici veterinari de liberă practică.

Totodată, CMVR a mai arătat că a fost publicat în Monitorul Oficial nr. 676/16.09.2014 un Statut al medicului veterinar pe care l-a adoptat Colegiul, în care a fost reglementată cerința exclusivității la înregistrarea farmaciilor și a punctelor farmaceutice veterinare, iar în corelație cu art. 43 lit. j) și art. 51 lit. g) din Ordinul ANSVSA nr. 83/2015, în art. 1 lit. m) din Statut s-a menționat că în Registrul unic al cabinetelor medicale veterinare pot fi înregistrate doar farmaciile și punctele farmaceutice al căror actionariat este format în exclusivitate din medici veterinari. Pentru că reclamanta este cea care ține evidența și, astfel, cunoaște cel mai bine

situația medicilor veterinari din România, i s-au oferit pârghiile pentru a asigura respectarea condițiilor de exclusivitate prevăzute de art. 4 lit. i) din Legea nr. 160/1998.

Or, partea reclamantă susține că dispozițiile Ordinului nr. 31/2015 au acționat în sens opus, împiedicând Colegiul să realizeze o protecție efectivă a medicilor veterinari, minimalizând principiul exclusivității în comercializarea produselor de uz veterinar și ignorând obligațiile prevăzute în Statutul menționat. Deși cerința exclusivității a continuat să fie reglementată prin art. 4 lit. i) din Legea nr. 160/1998 și chiar prin art. 4 din Ordinul ANSVSA nr. 83/2014, ea nu a mai fost în concret respectată, autoritățile sanitare veterinare competente eliberând astfel de autorizații pentru societăți în care medicul veterinar nu doar că nu este exclusiv, dar nu este nici măcar majoritar.

(2) Prin *întâmpinarea* formulată în cauză, **pârâta AUTORITATEA NAȚIONALĂ SANITARĂ VETERINARA ȘI PENTRU SIGURANȚA ALIMENTELOR [ANSVSA]** a solicitat respingerea acțiunii formulate de COLEGIUL MEDICILOR VETERINARI DIN ROMÂNIA [CMVR] în anularea Ordinului ANSVSA nr. 31/2015, apreciind că acesta este legal.

În motivare, între altele, partea pârâtă a arătat că aspectele în discuție, reglementate prin Ordinului nr. 83/2014, cu privire la o posibilă restricționare a organizării și exercitării profesiei de medic veterinar au fost sesizate de Ministerul Afacerilor Externe, prin avizul cu nr. K1/701 din 23.04.2014, eliberat în procedura de emitere a Ordinului nr. 83/2014 în care menționează că „totuși, deși observațiile M.A.E. asupra formei inițiale au fost preluate la nivelul A.N.S.V.S.A., prin versiunea transmisă, pe cale electronică, în data de 23 iunie a.c, facem precizarea că proiectul de ordin nu poate fi compatibil cu Directiva Servicii întrucât reprezintă o normă inferioară legii și nu se poate interpreta și aplica decât în temeiul normei la nivel de lege, în speță Legea nr. 160/1998 pentru organizarea și funcționarea profesiei de medic veterinar. Așa cum vă este cunoscut, art. 4 din proiectul de Ordin se interpretează în sensul Legii nr. 160/1998 (art. 4 lit. i), iar cerința evocată (mai exact, cerința de 100% acționariat) contravine prevederilor Directivei Servicii și va trebui eliminată în cel mai scurt timp posibil, având în vedere dosarul EU Pilot 5723/13/MARK”.

Ulterior emiterii Ordinului nr. 83/2014, Consiliul Concurenței, prin adresa nr. 1566/18.02.2015, a informat A.N.S.V.S.A. că „a fost sesizat de către una din societățile comerciale din domeniul comercializării cu amănuntul a produselor veterinare cu privire la Ordinul Președintelui A.N.S.V.S.A. nr. 83/23.06.2014 (...) pentru a evita apariția unor situații de restricționare a concurenței pe piața comercializării cu amănuntul a produselor medicinale veterinare prin intermediul farmaciilor veterinare. Concret, aspectele vizate se referă la o posibilă restricționare a concurenței pe piața comercializării cu amănuntul a produselor veterinare prin intermediul farmaciilor veterinare, ca urmare a prevederilor art. 43 lit. j) din Norma 23 aprobată prin Ordinul Președintelui A.N.S.V.S.A. nr. 83/2014 referitoare la obținerea certificatului de înregistrare în registrul unic al cabinetelor medicale veterinare”.

Pârâta a mai afirmat că poziția Consiliului Concurenței și a Ministerului Afacerilor Externe, alături de contestatarii Ordinului nr. 83/2014, inclusiv o societate comercială în care figurează 180 de medici veterinari, au fost factori care au determinat decizia de modificare a ordinului menționat prin emiterea Ordinului nr. 31/2015, apreciind că exclusivitatea prevăzută de art. 4 lit. i) din Legea nr. 160/1998 se referă la activitatea medicului veterinar și nu la activitatea unității în care activează medicul, întrucât Legea nr. 160/1998 nu impune nicio interdicție agenților economici al căror acționariat nu este format numai din medici veterinari, deoarece un medic veterinar își poate exercita profesia, în condiții de legalitate, ca angajat într-o unitate care nu-i aparține, respectându-se, totodată, și prevederile art. 4 lit. i) cu privire la exclusivitatea activității de comercializare cu amănuntul și utilizarea produselor biologice, antiparazitare de uz special și medicamentelor de uz veterinar.

(3) În cauză a fost formulată de **Asociația Națională a Distribuitorilor de Produse de**

**Uz Veterinar din România** [ANDPUVR, abrevierea noastră] *cerere de intervenție voluntară accesorie* în favoarea părâtei ANSVSA, admisă în principiu de Curtea de Apel București prin încheierea din 12.11.2015.

Prin cererea de intervenție voluntară accesorie, ANDPUVR a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată, apreciind că restricția impusă de art. 43 lit. j) și art. 51 lit. g) din Ordinul ANSVSA nr. 83/2014 este nelegală, fiind făcută cu încălcarea Legii nr. 160/1998, a art. 44 alin. 1 și art. 45 din Constituția României, respectiv a legislației europene.

Între altele, intervenienta a susținut că în Registrul de evidență a farmaciilor veterinare ținut de Colegiul Medicilor Veterinari se înscriu numai formele de exercitare ale profesiei, nu și persoanele juridice deținute de persoane ce nu sunt medici veterinari. În acest mod, deși legea nu conține nicio restricție în desfășurarea activității, se ajunge ca prin reinterpretarea greșită a legii să se impună o restricție, prin reducerea sferei persoanelor ce pot desfășura activitate de comercializare a produselor și medicamentelor de uz veterinar, de la persoane juridice deținute de oricine, numai la persoane juridice deținute în proporție de 100% de medicii veterinari.

Astfel, intervenienta a apreciat că din conținutul art. 28 și art. 7 din Legea nr. 160/1998, medicul veterinar își poate exercita profesia într-o unitate care nu-i aparține. Exercițarea profesiei de către medicul veterinar în unitatea care nu-i aparține se realizează conform art. 4 din Legea nr. 160/1998, prin urmare unitatea în care funcționează medicul veterinar poate realiza, prin intermediul medicului veterinar, comercializarea medicamentelor de uz veterinar. Totodată, unitatea care nu aparține medicului veterinar nu este o formă de organizare a profesiei și prin urmare nu este prevăzută a fi înscrisă în Registrul Unic al cabinetelor medical-veterinare, ținut de Colegiul Medicilor Veterinari.

Cu privire la atingerea invocată de partea intervenientă ca fiind adusă prevederilor legislației europene, aceasta a arătat că prin instituirea unor drepturi exclusive se limitează condițiile de înființare și deținere a unităților medicale veterinare și condițiile de tranzacționare, comercializare a produselor veterinare.

Or, aceste limitări sunt o denaturare a concurenței, încălcând drepturi și libertăți fundamentale ale comercianților din TUE și TCE, respectiv drepturi ale consumatorilor: de achiziție și deținere a produselor medicale veterinare recunoscute de Directiva 82/2001 în favoarea publicului (art. 67); de achiziție, deținere, administrare a produselor medicale veterinare care au proprietăți anabolice, antiinfecțioase, antiparazitare, antiinflamatorii, hormonale sau psihotrope, recunoscute de Directiva 82/2001 în favoarea deținătorilor și proprietarilor de animale (art. 69).

De asemenea, intervenienta a apreciat că sunt încălcate: art. 1 din Primul protocol adițional la Convenție [Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950, n.n.] privind dreptul de proprietate, respectiv art. 1 din al 12-lea Protocol adițional la Convenție privind interzicerea discriminării; Carta drepturilor fundamentale ale cetățeanului UE, respectiv art. 16, art. 17, art. 10, art. 21, art. 52; Tratatul Uniunii Europene și de Funcționare a Uniunii Europene, art. 6 și art. 106; Directiva 123/2006 a Parlamentului European și a Consiliului UE, art. 15 alin. 3 și art. 25; Directiva nr. 82/2001, art. 67 și art. 69.

(4) În acest context, *Curtea de Apel București* apreciază util pentru soluționarea cauzei de față a se lămuri dacă « a) Se opune dreptul Uniunii Europene unei reglementări naționale prin care se instituie în beneficiul medicului veterinar o exclusivitate de comercializare cu amănuntul și utilizare a produselor biologice, antiparazitare de uz special și a medicamentelor de uz veterinar? b) În măsura în care o asemenea exclusivitate este în concordanță cu dreptul Uniunii Europene, se opune acesta [dreptul Uniunii Europene, n.n.] ca o asemenea



exclusivitate să privească inclusiv unitățile prin care intervine respectiva comercializare, în sensul ca acestea să fie deținute în procent majoritar sau exclusiv de medic veterinar / medici veterinari?».

În concret, art. 1 alin. 1 și alin. 3 din Legea nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar, republicată, prevede că în România „(1) *Profesiunea de medic veterinar este o profesie liberală și independentă, cu organizare autonomă reglementată. Este organizată și funcționează în baza principiului autonomiei, în cadrul forului profesional reprezentat de Colegiul Medicilor Veterinari. (...) (3) Medicina veterinară este o știință medicală care asigură confortul și protecția animalelor și contribuie la menținerea sănătății publice și la protecția mediului*”; totodată, potrivit art. 3 alin. 1 din același act normativ „*Profesiunea de medic veterinar are ca obiective apărarea sănătății animalelor, sănătății publice, protecția consumatorului și a mediului înconjurător, în scopul ameliorării efectivelor de animale, al asigurării securității alimentare a populației, al facilitării relațiilor comerciale și al păstrării echilibrului ecologic.*”.

Curtea mai reține că art. 2 din Legea nr. 160/1998, republicată, arată că „(1) *Profesiunea de medic veterinar se exercită în România de către orice persoană, cetățean român, care posedă diplomă de medic veterinar echivalentă potrivit legii, precum și de cetățenii statelor membre ale Uniunii Europene, ale Spațiului Economic European și de cetățenii Elveției, care posedă diplome de medic veterinar, certificate sau alte documente care atestă această calificare prevăzută de lege, eliberate de o instituție de învățământ din aceste state. (2) Pot exercita profesia de medic veterinar în România și cetățenii statelor membre ale Uniunii Europene, ale Spațiului Economic European și cetățenii Elveției, care posedă diplome, certificate sau alte documente ce atestă calificarea de medic veterinar, eliberate de instituții de învățământ superior veterinar din țări terțe, recunoscute într-un stat membru al Uniunii Europene. (3) Pot exercita profesia de medic veterinar în România și cetățenii statelor terțe, cetățenii statelor membre ale Uniunii Europene, ale Spațiului Economic European și cetățenii Elveției, care posedă diplome, certificate sau alte documente eliberate de instituții de învățământ veterinar din state terțe, care atestă această calificare, echivalente potrivit legii. (4) Recunoașterea profesională a diplomelor, certificatelor sau a altor documente, care atestă calitatea de medic veterinar, se realizează de către Colegiul Medicilor Veterinari. (5) Medicii veterinari, cetățeni români cu domiciliul în străinătate, precum și medicii veterinari cetățeni ai statelor membre ale Uniunii Europene, ale Spațiului Economic European și cetățenii Elveției, care exercită profesia de medic veterinar în România, au aceleași drepturi și obligații cu privire la exercitarea acesteia ca și medicii veterinari membri ai Colegiului Medicilor Veterinari.*”.

Art. 4 din Legea nr. 160/1998, republicată, prevede că „**Profesiunea de medic veterinar are exclusivitate în următoarele domenii de competență:** a) sănătatea animalelor; b) sănătatea publică veterinară și igiena produselor animaliere și de origine animală; c) inspecția și controalele veterinare de frontieră; d) supravegherea și diagnosticul de laborator veterinar; e) controlul igienei furajelor; f) coordonarea identificării și înregistrării animalelor, cu excepția ecvinelor; g) instruirea și educația veterinară continuă; h) testarea, înregistrarea și autorizarea producerii și comercializării produselor de uz veterinar și ale altor materii care pot influența starea de sănătate a animalelor; i) comercializarea cu amănuntul și utilizarea produselor biologice, antiparazitare de uz special și medicamentelor de uz veterinar; j) consultanță și audit veterinar.” [s.n.].

Curtea mai reține și următoarele norme juridice din conținutul Legii nr. 160/1998, rep.:

- art. 26 alin. 1: „**Activitățile efectuate prin liberă practică medical-veterinară sunt:** asistența medical-veterinară, însămânțările artificiale, diferitele servicii de specialitate și consultanță tehnică și legislativă sanitar-veterinară, **producerea și comercializarea**

*medicamentelor antiparazitare și de uz veterinar și a aparaturii și instrumentarului de uz veterinar. (...)* [s.n.];

- art. 27 alin. 1: „*Medicii veterinari cu drept de liberă practică își pot desfășura activitatea independent, atât ca persoane fizice autorizate, cât și ca persoane juridice. (...)*”;

- art. 28: „(1) **În exercitarea profesiei sale, medicul veterinar cu drept de liberă practică se organizează și funcționează în cadrul:** a) **cabinetului medical-veterinar**, în una dintre următoarele forme: 1. cabinet medical-veterinar; 2. cabinete medical-veterinare asociate; b) **societăților reglementate de Legea societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu obiect principal de activitate activitățile veterinare.** (2) *În formele de organizare a profesiei prevăzute la alin. (1) își exercită profesia medicii veterinari titulari sau asociați, care pot avea ca salariați ori colaboratori medici veterinari sau orice altă categorie de personal.*” [s.n.];

- art. 29: „(1) **Cabinetul medical-veterinar este unitatea fără personalitate juridică, furnizoare de servicii medical-veterinare.** (2) *În cabinetul medical-veterinar își exercită profesia medicul veterinar titular, care poate avea ca salariați ori colaboratori medici veterinari sau orice altă categorie de personal.* (3) *Cabinetele individuale se pot asocia formând cabinete medicale veterinare asociate, în scopul exercitării în comun a activității. Medicii veterinari titulari ai unor cabinete asociate își păstrează drepturile și responsabilitățile individuale prevăzute de lege.*” [s.n.];

- art. 30: „(1) **Cabinetele medical-veterinare asociate pot avea patrimoniu comun.** (2) *Medicul veterinar poate schimba oricând forma de organizare a profesiei, cu înștiințarea autorității care a aprobat înființarea și înregistrarea cabinetului medical-veterinar.*” [s.n.];

- art. 31: „**Unitățile medical-veterinare cu personalitate juridică, ce se înființează potrivit Legii nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, vor funcționa cu îndeplinirea următoarelor condiții:** a) **au ca obiect de activitate principal activitățile veterinare;** b) **sunt înregistrate în Registrul unic al cabinetelor medical-veterinare.**” [s.n.];

- art. 32: „(1) **Actul de înființare a cabinetelor medical-veterinare este certificatul de înregistrare în Registrul unic al cabinetelor medical-veterinare, cu sau fără personalitate juridică, ce se întocmește la consiliile județene, respectiv al municipiului București, după aprobarea sa de către Biroul executiv al Consiliului Național al Colegiului Medicilor Veterinari.** Certificatul de înregistrare este necesar pentru obținerea autorizației de funcționare a cabinetului, o copie a acestuia fiind înmănată titularului. (2) **Registrul unic al cabinetelor medical-veterinare se ține de către Colegiul Medicilor Veterinari.**” [s.n.];

- art. 37: „(1) **Medicamentele și produsele antiparazitare de uz veterinar se comercializează numai din depozite, puncte farmaceutice și farmacii veterinare autorizate legal.** (2) **Produsele biologice de uz veterinar se comercializează numai din depozite veterinare autorizate și se folosesc numai de către medicii veterinari, persoane fizice sau juridice autorizate, în cadrul actului medical-veterinar.**” [s.n.].

- art. 38: „**Medicii veterinari cu drept de liberă practică, pe bază de contract încheiat cu direcțiile sanitar-veterinare, efectuează acțiunile prevăzute în programul de supraveghere, profilaxie și combatere a bolilor la animale care sunt transmisibile la om, precum și alte activități care concură la supravegherea sanitar-veterinară a teritoriului.**”

- art. 39: „**Atribuțiile și competențele medicilor veterinari liber-profesioniști, precum și îndeplinirea unor îndatoriri publice se stabilesc printr-un regulament elaborat de Colegiul Medicilor Veterinari împreună cu Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor.**”

În ce privește situația legală a părții reclamate, art. 8 din Legea nr. 160/1998, republicată, arată că „(1) **Se înființează Colegiul Medicilor Veterinari, ca formă de organizare profesională autonomă, neguvernamentală, apolitică și nonprofit. Colegiul are personalitate**



juridică. (2) **Colegiul Medicilor Veterinari reprezintă interesele și apără drepturile profesionale ale membrilor săi.** (...)", iar potrivit art. 9 din același act normativ „(1) **Colegiul Medicilor Veterinari are următoarele atribuții:** a) **va da avizul consultativ pentru proiectele de acte normative, reglementările și normele de exercitare a profesiei în toate domeniile de activitate specific veterinar, conform legislației în vigoare;** b) **elaborează Codul de deontologie medical-veterinară, Regulamentul de organizare și funcționare a Colegiului Medicilor Veterinari, Statutul medicului veterinar, ale căror prevederi sunt obligatorii în exercitarea profesiei de medic veterinar;** (...)” [s.n.].

Prin Statutul medicului veterinar, adoptat de Colegiul Medicilor Veterinari prin Hotărârea nr. 3/2013, Anexa 2, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 676/16.11.2014, s-au prevăzut următoarele dispoziții relevante:

- art. 1: „În sensul prezentului statut, următorii termeni se definesc astfel: a) **medic veterinar** - **acea persoană de cetățenie română sau străină care posedă diplomă de medic veterinar, eliberată de o instituție de învățământ universitar din România ori din străinătate și recunoscută oficial în România de către autoritatea competentă;** b) **medic veterinar oficial** - **medicul veterinar angajat și retribuit de stat, desemnat de autoritatea veterinară pentru a realiza activități veterinar publice stabilite de aceasta, în condițiile legii;** c) **medic veterinar de liberă practică** - **medicul veterinar care efectuează activități veterinar de liberă practică, în condițiile legii;** d) **medic veterinar de liberă practică împuternicit** - **medicul veterinar de liberă practică împuternicit de autoritatea veterinară județeană, respectiv a municipiului București, pe bază de contract, să efectueze unele activități veterinar publice, în condițiile legii;** (...) m) **Registrul unic al cabinetelor medicale veterinar cu sau fără personalitate juridică** - **document oficial și public gestionat de Biroul executiv al Consiliului național al Colegiului Medicilor Veterinari, în care sunt înregistrate:** - **toate unitățile medicale veterinar de asistență, cu sau fără personalitate juridică, cu drept de funcționare în România;** - **farmaciile veterinar și punctele farmaceutice veterinar, dacă acționariatul este format exclusiv din medici veterinar sau este constituit altfel, ca urmare a modificărilor legislative ulterioare;** - **depozitele farmaceutice veterinar, opțional;** - **laboratoarele sanitar-veterinar, opțional;** (...) p) **unitate medicală veterinară** - **unitate care asigură una dintre următoarele activități din domeniul sanitar-veterinar: prestează servicii de asistență medicală veterinară, diferite servicii de specialitate și consultanță tehnică și legislativă sanitară veterinară, producerea, depozitarea și comercializarea produselor medicinale veterinar, diagnostic de laborator.**” [s.n.];

- art. 6: „**Libertatea și independența profesiei de medic veterinar sunt atribute exclusive ale persoanei care exercită această profesie, în temeiul legii și al prezentului statut.**”;

- art. 8: „(1) **Profesia de medic veterinar are ca obiective apărarea sănătății animalelor, a sănătății publice, protecția consumatorului și a mediului înconjurător, în scopul ameliorării efectivelor de animale, al facilitării relațiilor comerciale și al păstrării echilibrului ecologic.** (2) **Activitatea medicală veterinară este o problemă de stat și se realizează, după o concepție unitară, de către serviciile sanitar-veterinar de stat și serviciile medicale veterinar de liberă practică organizate în condițiile legii.**”;

- art. 12: „**Profesia de medic veterinar se exercită în cadrul următoarelor structuri profesionale:** a) **serviciile de stat - publice - sanitar-veterinar și pentru siguranța alimentelor;** b) **serviciile sanitar-veterinar de liberă practică, autorizate/inregistrate legal;** c) **instituțiile de învățământ veterinar autorizate și/sau acreditate sau autorizate să funcționeze provizoriu;** d) **alte instituții publice și private.**”;

- art. 21: „**Activitățile efectuate prin libera practică medicală veterinară sunt:** asistență medicală veterinară, **însămânțări artificiale, diferite servicii de specialitate și consultanță tehnică și legislativă sanitar-veterinară, producere și comercializare de medicamente antiparazitare și de uz veterinar și de aparatură și instrumentar de uz veterinar.**”;

- art. 24: „Medicii veterinari de liberă practică trebuie să se organizeze ca unități medicale veterinare fără personalitate juridică sub forma cabinetului medical veterinar individual, conform Legii nr. 160/1998, republicată, cu modificările ulterioare, sau ca unități medicale veterinare cu personalitate juridică conform Legii nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu respectarea Legii nr. 160/1998, republicată, cu modificările ulterioare.”;

- art. 25: „Medicul veterinar este liber să își schimbe în orice moment opțiunea pentru una dintre formele de exercitare a profesiei prevăzute de Legea nr. 160/1998, republicată, cu modificările ulterioare, și de prezentul statut.”;

- art. 26: „Întrucât profesia de medic veterinar este o profesie reglementată, în exercitarea ei, medicul veterinar cu drept de liberă practică se organizează și funcționează în cadrul formelor prevăzute la art. 28 din Legea nr. 160/1998, republicată, cu modificările ulterioare.”;

- art. 37: „(1) În cazul comercializării cu amănuntul a produselor medicinale veterinare, medicii veterinari de liberă practică se organizează exclusiv ca persoane juridice, cu respectarea condițiilor prevăzute în Legea nr. 160/1998, republicată, cu modificările ulterioare, și își desfășoară activitatea în următoarele unități medicale veterinare autorizate: a) puncte farmaceutice veterinare; b) farmacii veterinare. (2) În cazul producerii, depozitării și distribuției produselor medicinale veterinare, medicii veterinari de liberă practică se organizează exclusiv ca persoane juridice, cu respectarea condițiilor din Legea nr. 160/1998, republicată, cu modificările ulterioare, și își desfășoară activitatea în următoarele unități medicale veterinare autorizate: a) depozite farmaceutice veterinare; b) unități pentru producerea produselor medicinale veterinare. (3) Medicii veterinari cetățeni ai statelor membre ale Uniunii Europene, ale Spațiului Economic European și cetățenii Confederației Elvețiene care posedă diplome, certificate sau alte documente, eliberate de instituții de învățământ veterinar din aceste state sau din state terțe care atestă această calificare, echivalente potrivit legii, pot fi acționari ai unităților medicale veterinare fără a fi obligați să fie membri ai Colegiului Medicilor Veterinari și să dețină atestat de liberă practică. (...)” [s.n.];

- art. 38: „(1) Medicamentele și produsele antiparazitare de uz veterinar se comercializează în condițiile legii, numai din depozite, puncte farmaceutice și farmacii veterinare autorizate sanitar-veterinar. (2) Produsele biologice de uz veterinar se comercializează numai din depozite veterinare autorizate. (3) Medicamentele, produsele antiparazitare de uz veterinar, produsele biologice de uz veterinar se utilizează și se administrează numai de către medicii veterinari, titulari sau angajați ai unităților medicale veterinare de asistență sau de consultanță, pe bază de contract cu operatorii economici, care dețin atestat de liberă practică valid, în cadrul actului medical veterinar, exclusiv după consultarea animalului. (4) Prin derogare de la prevederile alin. (3), proprietarii de animale pot administra produse medicinale veterinare care sunt prescrise și recomandate de un medic veterinar care deține atestat de liberă practică valid, fiind însă excluse formele injectabile. (5) Personalul medical veterinar auxiliar angajat al unei unități medicale veterinare de asistență sau consultanță poate administra produsele menționate la alin. (3) exclusiv sub coordonarea medicului veterinar care deține atestat de liberă practică valid.” [s.n.];

- art. 39: „Atestatul de liberă practică medicală veterinară (...) este documentul eliberat de Biroul executiv al Consiliului județean, respectiv al municipiului București al Colegiului Medicilor Veterinari, la cererea medicilor veterinari, în vederea obținerii dreptului de liberă practică medicală veterinară în cadrul unităților de asistență medicală veterinară și al unităților farmaceutice veterinare care practică comerțul cu amănuntul al produselor medicinale veterinare.” [s.n.].

Prin Ordinul nr. 83/2014 emis de AUTORITATEA NAȚIONALĂ SANITARĂ VETERINARĂ ȘI PENTRU SIGURANȚA ALIMENTELOR [ANSVSA], publicat în Monitorul Oficial al României nr. 541bis/22.07.2014, s-a aprobat Norma sanitară veterinară privind condițiile de organizare și funcționare a unităților farmaceutice veterinare, precum și procedura de înregistrare sanitară veterinară/autorizare sanitară veterinară a unităților și activităților din domeniul farmaceutic veterinar, în al cărei conținut, între altele, se prevedea:

- art. 1: „Prezenta normă sanitară veterinară stabilește condițiile de organizare și funcționare a unităților farmaceutice veterinare, precum și procedura de înregistrare sanitară veterinară/autorizare sanitară veterinară a unităților și activităților din domeniul farmaceutic veterinar.”;

- art. 2: „Prezenta normă sanitară veterinară se aplică unităților farmaceutice veterinare, respectiv farmaciilor veterinare, punctelor farmaceutice veterinare, depozitelor farmaceutice veterinare, unităților care comercializează reagenți și seturi de diagnostic de uz veterinar, precum și unităților de fabricație/import al produselor medicinale veterinare.”;

- art. 3: „În sensul prezentei norme sanitare veterinare, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații: a) **farmacie veterinară** - unitatea farmaceutică veterinară care deține și comercializează, cu amănuntul, produse medicinale veterinare, hrană pentru animale, furaje medicamentate și alte produse de uz veterinar, instrumentar și aparatură medicală, dispozitive medicale și accesorii pentru animale, cu respectarea prevederilor legale în vigoare; (...) h) **punct farmaceutic veterinar** - unitate farmaceutică veterinară care are ca obiect de activitate comercializarea cu amănuntul numai a produselor medicinale veterinare ce se eliberează fără prescripție medicală (OTC), a altor produse de uz veterinar, instrumentar și aparatură medicală, dispozitive medicale, accesorii pentru animale, precum și a hranei pentru animale; i) **depozit farmaceutic veterinar** - unitate farmaceutică veterinară care are ca obiect de activitate depozitarea și comerțul cu ridicata a produselor medicinale veterinare, reagenților și seturilor de diagnostic de uz veterinar, a altor produse de uz veterinar, a hranei pentru animale și furajelor medicamentate, incluzând achiziția, păstrarea și distribuția acestor produse.”;

- art. 4: „Farmaciile veterinare și punctele farmaceutice veterinare pot fi înființate doar cu respectarea condițiilor referitoare la domeniile de competență, prevăzute în legislația în vigoare.” [s.n.];

- art. 11: „Personalul de specialitate al farmaciei veterinare se compune din: a) personal cu studii superioare de specialitate - medic veterinar; b) personal cu studii medii de specialitate - în domeniul medicinei veterinare, medicinei umane, farmaciei, chimiei, biologiei; c) personal administrativ.” [s.n.];

- art. 12: „(1) Încadrarea în farmacia veterinară a personalului cu studii medii de specialitate nu este obligatorie. (2) Farmacia veterinară poate funcționa numai în prezența unui medic veterinar care deține atestat de liberă practică emis de Colegiul Medicilor Veterinari. (3) Eliberarea produselor medicinale veterinare din farmacia veterinară se face, numai cu amănuntul, de către personalul prevăzut la art. 11 lit. a) și b).” [s.n.];

- art. 23: „(1) Personalul de specialitate al punctului farmaceutic veterinar se compune din: a) personal cu studii superioare de specialitate - medic veterinar; b) personal cu studii medii de specialitate - în domeniul medicinei veterinare, medicinei umane, farmaciei, chimiei, biologiei; c) personal administrativ. (2) Încadrarea în punctul farmaceutic veterinar a personalului cu studii medii de specialitate nu este obligatorie. (3) Punctul farmaceutic veterinar poate funcționa și numai în prezența personalului prevăzut la alin. (1) lit. b).”;

- art. 24: „În punctele farmaceutice veterinare se comercializează numai produse medicinale veterinare care se eliberează fără prescripție medicală, alte produse de uz veterinar, precum și hrană și accesorii pentru animale.”;

- art. 25: „În punctele farmaceutice veterinare este interzisă comercializarea produselor medicinale veterinare imunologice, a produselor medicinale veterinare care se eliberează pe bază de prescripție medicală veterinară, precum și a furajelor medicamentate.”;

- art. 43: „În vederea obținerii autorizației sanitare veterinare de funcționare pentru farmaciile veterinare, reprezentantul legal al unității, trebuie să depună la autoritatea sanitară veterinară și pentru siguranța alimentelor competentă, un dosar care să conțină următoarele documente: (...) j) copia certificatului de înregistrare în registrul unic al cabinetelor medicale veterinare cu sau fără personalitate juridică.” [s.n.];

- art. 51: În vederea obținerii înregistrării sanitare veterinare pentru punctele farmaceutice veterinare, reprezentantul legal al unității trebuie să depună la autoritatea sanitară veterinară și pentru siguranța alimentelor competentă un dosar care să conțină următoarele documente: (...) g) copia certificatului de înregistrare în registrul unic al cabinetelor medicale veterinare cu sau fără personalitate juridică.” [s.n.].

Prin Ordinul nr. 31/2015 emis de AUTORITATEA NAȚIONALĂ SANITARĂ VETERINARĂ ȘI PENTRU SIGURANȚA ALIMENTELOR [ANSVSA], publicat în Monitorul Oficial al României nr. 541bis/22.07.2014, pentru modificarea și completarea Normei sanitare veterinare privind condițiile de organizare și funcționare a unităților farmaceutice veterinare, precum și procedura de înregistrare sanitară veterinară/autorizare sanitară veterinară a unităților și activităților din domeniul farmaceutic veterinar, au fost abrogate disp. art. 43 lit. j) și ale art. 51 lit. g) din respectiva Normă, astfel cum textele normative au fost menționate mai sus.

În jurisprudența internă, respectiv sentința civilă nr. 1137/07.04.2014 pronunțată de Curtea de Apel București – Secția a VIII-a Contencios administrativ și fiscal în dosarul nr. 84/2/2013\*, irevocabilă prin respingerea recursului de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de contencios administrativ și fiscal, s-au reținut: «Astfel, este cert față de disp. art. 4 lit. i) din Legea nr. 160/1998 rep. că legiuitorul a recunoscut în beneficiul profesiei de medic veterinar o exclusivitate în comercializarea produselor menționate mai sus, care de altfel se găsesc într-o farmacie veterinară. (...) din interpretarea coroborată a disp. art. 4 lit. i) și a art. 28 și 31 din Legea nr. 160/1998 rep., se deduce că exclusivitatea reală în activitatea de comercializare cu amănuntul și utilizare a produselor biologice, antiparazitare de uz special și medicamentelor de uz veterinar implică și impune dreptul de decizie al medicului veterinar, care însă nu se poate susține atunci când respectivul medic veterinar are doar o calitate de asociat cu o cotă minoră de participare, lipsindu-i și calitatea de administrator al respectivei societăți, astfel încât trebuie să se supună deciziei unor terți în activitatea de comercializare medicamente desfășurată, fie că se are în vedere adunarea generală, fie administratorul/administratorii societății respective.».

Prin sentința civilă nr. 118/19.05.2015 pronunțată de Curtea de Apel Ploiești – Secția a II-a Civilă, de contencios administrativ și fiscal în dosarul nr. 16/42/2015, definitivă, s-a reținut: «Curtea apreciază că legiuitorul a înțeles să reglementeze această activitate, astfel încât sănătatea animalelor, siguranța alimentelor și sănătatea cetățenilor să fie protejate printr-o reglementare specială a acestui domeniu și prin a permite punerea în circulație a antiparazitarelor de uz special și a medicamentelor de uz veterinar, strict de o categorie profesională calificată. (...) reclamanta [societatea din acea cauză, S.C. A.Z. S.R.L., n.n.] nu are nicio legătură cu exercitarea profesiei de medic veterinar în condițiile legii, neavând în prezent nici măcar asociatul minoritar medic veterinar. (...) Susținerile reclamantei cu privire la faptul că i-ar fi fost îngăduit dreptul la libera asociere în vederea desfășurării unei activități economice, întrucât angajarea unui medic veterinar „pentru desfășurarea obiectului de activitate care să profeseze și să comercializeze produsele biologice, antiparazitare de uz special și medicamentele de uz veterinar” ar fi suficient pentru înființarea unei farmaciei veterinare sunt neîntemeiate, deoarece salariatul este un prepus al acelei societăți comerciale.



*în sensul că execută numai acele fapte și activități impuse sau date în sarcina sa de către aceasta.».*

Printr-o altă hotărâre judecătorească, respectiv sentința civilă nr. 1477/26.05.2015 pronunțată de Curtea de Apel București – Secția a VIII-a Contencios administrativ și fiscal în dosarul nr. 1477/2/2015, definitivă, s-a reținut că «(...) legea însăși instituie o exclusivitate în privința comercializării de medicamente cu caracter de uz veterinar doar în considerarea profesiei de medic veterinar, astfel că nu se poate concluziona că prevederea din Statut care stabilește obligativitatea acționariatului societății comerciale format doar din medici veterinari, ar adăuga la actul normativ ce reglementează profesia. (...) Așadar, prin constituirea unei societăți comerciale care să funcționeze ca farmacie veterinară și care să nu conțină în acționariat doar medici veterinari ar însemna ca prin acest artificiu să fie încălcate prevederile art. 4 din lege, ceea ce nu ar fi permis.».

Față de înscrisurile administrate în dosar de părțile din proces, Curtea constată că prin adresa 2014/4096 C(2014) 4886 final emisă de Comisia Europeană s-a atras atenția ministrului afacerilor externe al României asupra «unei eventuale încălcări a dreptului UE de către anumite acte cu putere de lege și acte administrative care reglementează farmaciile veterinare», fiind vizate, între altele, «cerințele privind deținerea capitalului farmaciilor veterinare», respectiv interpretarea în sensul că «medicii veterinari trebuie să dețină 100% din acțiuni în societățile care dețin astfel de farmacii veterinare situate pe teritoriul României».

Cu privire la această chestiune, România a susținut necesitatea și proporționalitatea cerinței de deținere a capitalului în proporție de 100%, arătând că vizează două obiective principale legate de motive imperative de interes general ce țin de protecția mediului (sănătatea animalelor), sănătatea publică și protecția consumatorilor, dat fiind că se asigură faptul că activitățile de preparare, de prescriere și de conservare a medicamentelor veterinare (desfășurate în farmacia veterinară, care sunt activități pur comerciale) sunt efectuate de medici veterinari, aceștia fiind singurele persoane calificate să le efectueze, respectiv se asigură faptul că medicii veterinari (persoane fizice calificate) care desfășoară activitățile respective le efectuează în mod independent, aceste obiective asigurând sănătatea animalelor și, de asemenea, în ceea ce privește alimentele de origine animală, sănătatea publică și protecția consumatorului. Comisia Europeană a considerat însă că cerința în cauză nu îndeplinește criteriul proporționalității, deoarece obiectivele menționate anterior ar putea fi realizate prin mijloace mai eficiente și mai puțin restrictive. Astfel, Comisia Europeană a afirmat că, exemplificativ, activitatea de preparare și prescriere a medicamentelor de uz veterinar ar putea fi rezervată medicilor veterinari, garantându-se astfel că numai persoanele calificate pot desfășura activitatea respectivă, iar pentru a oferi garanții suplimentare că preparatele și rețetele nu vor fi afectate în cursul actului de vânzare propriu-zisă, nici vândute după ce au expirat, o cerință suplimentară ca fiecare farmacie să aibă un medic veterinar în calitate de director tehnic ar putea fi proporțională, realizând totodată obiectivul de a asigura o protecție corespunzătoare a medicamentelor veterinare din farmacia în cauză. În ceea ce privește independența tehnică în prepararea, prescrierea sau conservarea medicamentelor veterinare, aceasta ar putea fi obținută printr-o obligație de independență tehnică impusă medicilor veterinari (persoane fizice calificate), asociată cu obligația impusă persoanelor care nu sunt medici veterinari de a respecta această independență în toate situațiile, nu numai atunci când aceste activități sunt desfășurate în cadrul unei societăți care deține o farmacie veterinară.

Cu privire la caracterul nediscriminatoriu al cerinței, România a susținut că cerința privind deținerea capitalului social în proporție de 100% nu este discriminatorie, nici direct, nici indirect, în funcție de cetățenie sau, în cazul societăților, în funcție de situarea sediului social. Comisia Europeană a afirmat că, având în vedere că România impune ca această cerință de deținere a capitalului să fie îndeplinită de medici veterinari – persoane fizice care exercită permanent activități veterinare în mod legal pe teritoriul României, acest fapt împiedică

societățile constituite în alte state membre să dețină o farmacie veterinară situată în România, chiar dacă aceste societăți sunt deținute în proporție de 100% de către medici veterinari calificați care pot presta acest servicii în țara lor de stabilire, astfel că o astfel de cerință este discriminatorie în mod indirect față de societățile din alte state membre, deoarece impunea stabilirea tuturor acționarilor săi pe teritoriul României.

În concluzie, prin adresa 2014/4096 C(2014) 4886 final, Comisia Europeană a considerat că România nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 11 alineatul (1), al articolului 15 alineatul (2) litera (c) coroborată cu alineatul (3) și al articolului 15 alineatul (2) litera (d) coroborată cu alineatul (3) din Directiva 2006/123/CE privind serviciile în cadrul pieței interne.

Din aceeași probă cu înscrisuri administrată în cauză de părțile din proces, Curtea mai constată că prin adresa 2014/4096 C(2015) 3352 final, transmisă ministrului afacerilor externe al României, Comisia Europeană a arătat că *«nicio justificare nu pare admisibilă pentru impunerea obligației ca toți partenerii unei societăți ce operează farmacii veterinare în România să fie persoane fizice, care dețin calificările necesare și sunt stabilite ca medici veterinari în conformitate cu legislația română»*.

Prin adresa nr. GROW/E1/AM/dp/Ares (2015)3536170 emisă de Comisia Europeană – Direcția Generală pentru Piața Internă, Industrie, Antreprenoriat și IMM-uri – Serviciul Consumatorului, adresă transmisă Asociației Naționale a Distribuitorilor de Produse de Uz Veterinar din România și Asociației Naționale a Producătorilor de Produse de Uz Veterinar din România, s-a comunicat: *«Conform cunoștințelor noastre, Articolul 4 (1) și 26 (1) din Legea română 160/1998 sunt aplicate în prezent companiilor care gestionează farmacii veterinare se află în situația în care solicită companiilor care au activitate farmacii veterinare situate pe teritoriul României să fie deținute 100% de către veterinari și acționarul să fie persoană fizică. În conformitate cu serviciile Comisiei, aceste două solicitări ar putea fi într-adevăr incompatibile cu Directiva 2006/123/CE, Art. 14 și 15. Pe acest fond, vă confirm faptul o procedură de încălcare (Infringement) a fost deschisă de Comisie împotriva României cu privire la solicitările care rezultă din aplicarea în acest mod a legislației române. (...) Comisia nu a susținut nici scăderea pragului de la 100% la 51%; acest nou prag pare pentru noi aplicarea în mod arbitrar a pragului pentru veterinarii care sunt proprietari de clinici veterinare în România»*.

Prin adresa nr. K2/2460/29.09.2015 transmisă Comisiei Europene, Ministerul Afacerilor Externe – Agentul Guvernamental pentru Curtea de Justiție a Uniunii Europene a arătat că *«autoritățile române consideră că legislația română nu contravine articolului 14 alin. (1) lit. a) și b) și alin. (3) din Directiva 2006/123/CE privind serviciile în cadrul pieței interne, întrucât nu condiționează accesul la activitatea de medic veterinar sau exercitarea acestei profesii pe teritoriul României prin impunerea de cerințe discriminatorii pe criteriul cetățeniei/naționalității, în condițiile în care art. 15 din Directiva 2006/123/CE privind serviciile în cadrul pieței interne prevede că cerințe, cum sunt acelea care privesc domeniile reglementate de Directiva 2005/36/CE, care rezervă accesul la activitatea de servicii în cauză pentru anumiți prestatori în temeiul specificului activității, sunt nediscriminatorii putând fi menținute de statele membre.»*

În conținutul acestei adrese, invocând și analizând art. 2 și art. 27 din Legea nr. 160/1998, republicată, Agentul Guvernamental pentru Curtea de Justiție a Uniunii Europene a afirmat că *«medicii veterinari, fără discriminare în funcție de cetățenie sau de alte criterii, pot alege să își exercite profesia ca persoane fizice sau ca persoane juridice. Contrar afirmațiilor Comisiei din punerea în întârziere suplimentară, legislația română nu împiedică ca părți sociale dintr-o societate constituită de medici veterinari să fie deținute de alte societăți deținute de medici veterinari. În consecință, legislația română nu prevede restricții privind accesul la activitatea de medic veterinar și nici cu privire la forma de exercitare a profesiei pe teritoriul României*





pentru persoanele care îndeplinesc cerințele de calificare obținute legale într-unul din statele membre UE. (...) calificările profesionale obținute în celelalte state membre, menționate în anexa V.4.2 a Directivei fiind recunoscute automat pe teritoriul României; în baza acestei recunoașteri, cetățenii statelor membre beneficiază, în ceea ce privește exercitarea profesiei, de aceleași drepturi ca și cetățenii care au dobândit calificarea pe teritoriul României (...).

(5) Curtea de Apel București mai reține că la art. 19 alin. 3 lit. (b) din Tratatul privind Uniunea Europeană se arată: „Curtea de Justiție a Uniunii Europene hotărăște în conformitate cu tratatele: (...) b) cu titlu preliminar, la solicitarea instanțelor judecătorești naționale, cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea actelor adoptate de instituții”, iar la art. 267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene s-a prevăzut: „Curtea de Justiție a Uniunii Europene este competentă să se pronunțe, cu titlu preliminar, cu privire la: (a) interpretarea tratatelor; (b) validitatea și interpretarea actelor adoptate de instituțiile, organele, oficiile sau agențiile Uniunii; În cazul în care o asemenea chestiune se invocă în fața unei instanțe dintr-un stat membru, această instanță poate, în cazul în care apreciază că o decizie în această privință îi este necesară pentru a pronunța o hotărâre, să ceară Curții să se pronunțe cu privire la această chestiune. În cazul în care o asemenea chestiune se invocă într-o cauză pendinte în fața unei instanțe naționale ale cărei decizii nu sunt supuse vreunei căi de atac în dreptul intern, această instanță este obligată să sesizeze Curtea. ...” [s.n.].

Relativ la jurisprudența instanței din Luxemburg, se impun a fi amintite, cu titlu exemplificativ, cauza *Van Gend & Loos*, hotărârea din 5 februarie 1963, unde Curtea de Justiție a Comunității Europene a judecat că „... faptul că tratatul, în articolele menționate anterior, permite Comisiei și statelor membre să sesizeze Curtea despre fapta unui stat care nu și-a îndeplinit obligațiile nu înseamnă că persoanele de drept privat nu pot invoca aceste obligații, după caz, în fața unei instanțe naționale ...”, sau hotărârea pronunțată la data de 9 martie 1978 în cauza *Amministrazione delle finanze dello stato c. Simmenthal S.p.a.*, prin care a afirmat că „[I]nstanța națională însărcinată cu aplicarea, în cadrul competenței sale, a dispozițiilor dreptului comunitar, are obligația de a asigura deplina aplicare a acestor norme, în cazul în care este necesar refuzând aplicarea, din oficiu, a oricărei dispoziții contrare din legislația națională, chiar ulterioară, fără a solicita sau a aștepta abrogarea prealabilă a acesteia pe cale legislativă sau prin orice alt procedeu constituțional” [s.n.].

De asemenea, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a arătat în hotărârea din 1 octombrie 2009 pronunțată în cauza *Arthur Gottwald împotriva Bezirkshauptmannschaft Bregenz*, C-103/08, că „(16). (...) în temeiul unei jurisprudențe constante, în cadrul cooperării dintre Curte și instanțele naționale, astfel cum este prevăzută la articolul 234 CE, numai instanțele naționale care sunt sesizate cu acțiunea principală și care trebuie să își asume responsabilitatea pentru hotărârea judecătorească ce urmează a fi pronunțată au competența să aprecieze, luând în considerare particularitățile fiecărei cauze, atât necesitatea unei hotărâri preliminare pentru a fi în măsură să pronunțe propria hotărâre, cât și relevanța întrebărilor pe care le adresează Curții. În consecință, dacă întrebările adresate au ca obiect interpretarea unei prevederi din dreptul comunitar, Curtea trebuie, în principiu, să se pronunțe (a se vedea în special Hotărârea din 13 martie 2001, *PreussenElektra*, C-379/98, Rec., p. I-2099, punctul 38, Hotărârea din 22 mai 2003, *Korhonen și alții*, C-18/01, Rec., p. I-5321, punctul 19, precum și Hotărârea din 19 aprilie 2007, *Asemfo*, C-295/05, Rep., p. I-2999, punctul 30). (17) Rezultă că prezumția de relevanță a întrebărilor adresate cu titlu preliminar de instanțele naționale nu poate fi înlăturată decât în cazuri excepționale, mai ales atunci când este evident că interpretarea solicitată a dispozițiilor dreptului comunitar vizate de aceste întrebări nu are nicio legătură cu realitatea ori cu obiectul acțiunii principale (a se vedea în special Hotărârea din 15 decembrie 1995, *Bosman*, C-415/93, Rec., p. I-4921, punctul 61, precum și Hotărârea din 1 aprilie 2008, *Gouvernement de la Communauté française și Gouvernement wallon*, C-212/06, Rep., p. I-1683, punctul 29).” [s.n.].

În procesul de față, partea reclamantă CMVR invocă în susținerea acțiunii sale îndreptate împotriva Ordinului ANSVSA nr. 31/2015 mai multe motive de anulare, prin ultimul dintre acestea arătând că dispozițiile normative contestate încalcă Legea nr. 160/1998, republicată, sens în care face referire expresă la disp. art. 4 lit. i) din legea menționată, text potrivit căruia profesia de medic veterinar are exclusivitate în domeniul de competență al comercializării cu amănuntul și utilizarea produselor biologice, antiparazitare de uz special și medicamentelor de uz veterinar, subliniind că, în raport de jurisprudența națională în materie, norma menționată se traduce prin aceea că exclusivitatea reală în activitatea de comercializare cu amănuntul a medicamentelor de uz veterinar impune dreptul de decizie al medicului veterinar și nu se poate susține atunci când medicul veterinar are doar calitatea de asociat cu o cota minoritară de participare și, referindu-se la societățile comerciale care înregistrează/autorizează farmacii și puncte farmaceutice veterinare, vorbește de un acționariat care trebuie format în exclusivitate sau, cel puțin, în majoritate reală, din medici veterinari de liberă practică. În legătură cu această chestiune, Colegiul Medicilor Veterinari din România a învederat că a adoptat Statutul medicului veterinar în care a reglementat cerința exclusivității la înregistrarea farmaciilor și a punctelor farmaceutice veterinare. În ce privește cerințele menționării în Registrul unic al cabinetelor medicale veterinare și depunerii certificatului de înregistrare la momentul solicitării autorizației de funcționare, CMVR a apreciat că astfel i-a fost asigurată aplicarea în concret a legii din perspectiva rolului său de protector al drepturilor și intereselor membrilor săi, oferindu-i-se posibilitatea de a asigura respectarea condițiilor de exclusivitate prevăzute la art. 4 lit. i) din Legea nr. 160/1998; or, Ordinul ANSVSA nr. 31/2015 a acționat în sens opus.

În acest condiții, Curtea apreciază că dreptul de exclusivitate al profesiei de medic veterinar în comercializarea cu amănuntul și utilizarea produselor biologice, antiparazitare de uz special și medicamentelor de uz veterinar constituie o premisă esențială a cauzei de anulare invocată de partea reclamantă în legătură cu Ordinul ANSVSA nr. 31/2015, la fel ca și modalitatea de aplicare efectivă a acestuia în legătură cu formele de exercitare a profesiei, atunci când medicul veterinar de liberă practică se organizează ca societate potrivit dispozițiilor Legii nr. 160/1998, republicată, raportat la dispozițiile Legii societăților nr. 31/1990, republicată.

Curtea mai subliniază că noțiunea de „comercializare” nu este definită în corpul Legii nr. 160/1998. În lipsa unei definiții legale a termenului folosit de legiuitor, devine aplicabil art. 48 alin. 3 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, text potrivit căruia „Dacă în cuprinsul unui articol se utilizează un termen sau o expresie care are în contextul actului normativ un alt înțeles decât cel obișnuit, înțelesul specific al acesteia trebuie definit în cadrul unui alineat subsecvent.”; astfel, în lipsa unei definiții legale exprese a cuvântului „comercializare” în Legea nr. 160/1998, acesta va avea înțelesul obișnuit, adică de «Acțiunea de a comercializa și rezultatul ei.» (potrivit Dicționarului explicativ al limbii române, ediția a II-a, 2009), prin a comercializa înțelegându-se „A pune o marfă, un bun etc. în comerț, a face să devină obiect de comerț” (potrivit Dicționarului explicativ al limbii române, ediția a II-a, 2009).

Lecturând apărările formulate prin întâmpinare de partea pârâtă ANSVSA, Curtea constată că aceasta a justificat emiterea ordinului litigios, în considerarea unui aviz ce i-a fost comunicat de Ministerul Afacerilor Externe în sensul posibilității încălcării Directivei Serviciilor prin cerința acționariatului de 100% medici veterinari în cazul farmaciilor veterinare, respectiv a unei poziții comunicate de Consiliul Concurenței care a învederat faptul sesizării sale de către un terț care a afirmat restricționarea concurenței pe piața comercializării cu amănuntul a produselor veterinare prin intermediul farmaciilor veterinare.

În plus, prin cererea de intervenție voluntară accesorie a ANDPUVR s-a afirmat de intervenient faptul că restricțiile sub aspectul asociațiilor / acționarilor societăților ce dețin farmacii veterinare încalcă dispozițiile art. 15 alin. 3 și art. 25 din Directiva nr. 2006/123/CE,

ale art. 67 și 69 din Directiva 2001/82/CE, ale art. 6 și 106 TUE și TFUE, respectiv ale art. 16, 17, 20, 21 și 52 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.

În aceste context, Curtea de Apel București apreciază necesar a se lămuri dacă existența în dreptul român a unei exclusivități de comercializare cu amănuntul și utilizare a produselor biologice, antiparazitare de uz special și a medicamentelor de uz veterinar în beneficiul medicului veterinar contravine dreptului Uniunii Europene relevant, iar, în cazul lipsei unei astfel de incompatibilități, dacă o formă de exercitare a profesiei de medic veterinar implicând deținerea în procent majoritar sau exclusiv de aceștia a unităților (societăți organizate în cond. Legii nr. 160/1998, rep., și ale Legii nr. 31/1990, rep.) prin care intervine respectiva comercializare încalcă dreptul Uniunii Europene.

Astfel, potrivit art. 1 pct. 2 din Directiva 2001/82/CE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI din 6 noiembrie 2001 de instituire a unui cod comunitar cu privire la produsele medicamentoase veterinare, prin *produs medicamentos veterinar* se înțelege „Orice substanță sau combinație de substanțe prezentată pentru tratarea sau prevenirea bolilor animalelor. Orice substanță sau combinație de substanțe care se poate administra animalelor, în vederea stabilirii unui diagnostic medical sau pentru refacerea, corectarea sau modificarea funcțiilor fiziologice la animale se consideră, de asemenea, produs medicamentos veterinar.”, art. 66 alin. 1 din aceeași Directivă arătând că „Statele membre iau toate măsurile necesare pentru a se asigura că vânzarea cu amănuntul a produselor medicamentoase veterinare este efectuată numai de către persoane autorizate să desfășoare asemenea activități prin legislația statului membru în cauză.” [s.n.].

Dincolo de normele menționate, partea intervenientă a făcut referire în cauză la dispozițiile Directivei 2001/82/CE în ceea ce privește art. 67, text potrivit căruia „Fără a aduce atingere normelor comunitare sau naționale mai severe cu privire la eliberarea de produse medicamentoase veterinare și pentru a proteja sănătatea oamenilor și a animalelor, pentru eliberarea către public a următoarelor produse medicamentoase veterinare este obligatorie o prescripție; (...)”, respectiv art. 69, text care arată că „Statele membre garantează că proprietarii sau crescătorii de animale folosite ca surse de alimente pot face dovada achiziționării, posesiei și administrării produselor medicamentoase veterinare care conțin substanțele prevăzute la articolul 68; statele membre pot extinde domeniul de aplicare al acestei obligații și la alte produse medicamentoase veterinare. (...)”.

Art. 38 alin. 3 din DIRECTIVA 2005/36/CE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI din 7 septembrie 2005 privind recunoașterea calificărilor profesionale prevede că „Formarea de medic veterinar garantează că persoana în cauză a dobândit următoarele cunoștințe și competențe: (a) cunoștințe corespunzătoare despre științele pe care se bazează activitățile de medic veterinar; (b) cunoștințe corespunzătoare despre structura și funcțiile animalelor sănătoase, creșterea lor, reproducerea lor, igiena lor în general, precum și alimentația lor, inclusiv tehnologia utilizată la fabricarea și conservarea alimentelor corespunzătoare nevoilor lor; (c) cunoștințe corespunzătoare în domeniul comportamentului și protecției animalelor; (d) cunoștințe corespunzătoare despre cauzele, natura, desfășurarea, efectele, diagnosticarea și tratamentul bolilor animale, indiferent dacă sunt tratate individual sau în grup; prinre acestea, o cunoaștere specială a bolilor transmisibile la om; (e) cunoștințe corespunzătoare despre medicina preventivă; (f) cunoștințe corespunzătoare despre igiena și tehnologia utilizată pentru obținerea, fabricarea și punerea în circulație a hranei pentru animale sau a alimentelor de origine animală destinate consumului uman; (g) cunoștințe corespunzătoare despre actele cu putere de lege și actele administrative privind domeniile menționate anterior; (h) experiență clinică și practică corespunzătoare, sub o supraveghere corespunzătoare.” [s.n.].

Prin DIRECTIVA 2006/123/CE din 12 decembrie 2006 a Parlamentului European și Consiliului Uniunii Europene privind serviciile în cadrul pieței interne, s-a prevăzut la recitalul

(31) că „Prezenta directivă este compatibilă cu Directiva 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 septembrie 2005 privind recunoașterea calificărilor profesionale și nu o afectează. Aceasta vizează alte aspecte decât cele legate de calificările profesionale, de exemplu asigurările de răspundere profesională, comunicațiile comerciale, activitățile multidisciplinare și simplificarea administrativă. În ceea ce privește prestarea temporară de servicii transfrontaliere, o derogare de la dispoziția cu privire la libertatea de a presta servicii prevăzută de prezenta directivă asigură că titlul II cu privire la libertatea de a presta servicii din Directiva 2005/36/CE nu este afectată. În consecință, niciuna dintre măsurile aplicabile în temeiul directivei menționate în statul membru în care se prestează serviciul nu este afectată de dispoziția referitoare la libertatea de a presta servicii.”, pentru ca la art. 3 alin. 1 să se arate că „În cazul în care dispozițiile prezentei directive sunt în conflict cu o dispoziție a unui alt act comunitar care reglementează aspecte specifice ale accesului la o activitate de servicii sau la exercitarea acesteia în sectoare specifice sau pentru profesii specifice, dispoziția celui alt act comunitar prevalează și se aplică acestor sectoare sau profesii specifice. Acestea includ: (...) (d) Directiva 2005/36/CE.”.

Art. 14 din Directiva 2006/123/CE arată că „Statele membre nu condiționează accesul la o activitate de servicii sau exercitarea acesteia pe teritoriul lor de oricare din următoarele cerințe: 1. cerințe discriminatorii bazate direct sau indirect pe cetățenie, sau, în cazul societăților, pe situarea sediului social, incluzând, în special: (a) cerința de cetățenie pentru prestator, personalul acestuia, persoanele care dețin capital social sau membrii organelor de administrare sau de supraveghere ale prestatorului; (b) cerința ca prestatorul, personalul acestuia, persoanele care dețin capital social sau membrii organelor de administrare sau de supraveghere ale prestatorului să aibă reședința pe teritoriul respectiv; (...) 3. restricții la libertatea unui prestator de a alege între a se stabili cu titlu principal sau secundar, în special obligația prestatorului de a se stabili cu titlu principal pe teritoriul acestora, sau restricții la libertatea de a alege între stabilirea sub formă de agenție, de sucursală sau de filială; (...) 6. intervenția directă sau indirectă a operatorilor concurenți, inclusiv în cadrul organismelor consultative, în acordarea autorizațiilor sau în adoptarea altor decizii ale autorităților competente, cu excepția ordinelor și asociațiilor profesionale sau a altor organizații în calitate de autoritate competentă; această interdicție nu vizează consultarea organizațiilor precum camere de comerț sau parteneri sociali în alte aspecte decât cererile individuale de autorizare, sau o consultare a publicului larg; (...) 8. obligația de a fi înscris în prealabil, pentru o anumită perioadă, în registrele ținute pe teritoriul acestora sau de a fi exercitat în prealabil acea activitate pentru o anumită perioadă pe teritoriul acestora.”.

Art. 15 din Directiva 2006/123/CE, având denumirea Cerințe care trebuie evaluate, prevede că „(1) Statele membre examinează dacă în cadrul sistemului lor juridic se impune oricare dintre cerințele menționate la alineatul (2) și se asigură că oricare astfel de cerințe sunt compatibile cu condițiile stabilite la alineatul (3). Statele membre își adaptează actele cu putere de lege și actele administrative în așa fel încât acestea să fie compatibile cu aceste condiții. (2) Statele membre examinează dacă sistemul lor juridic condiționează accesul la o activitate de servicii sau exercitarea acesteia de oricare dintre următoarele cerințe nediscriminatorii: (...) (b) obligația unui prestator de a adopta o formă juridică specifică; (c) cerințe referitoare la deținerea capitalului unei societăți; (d) altele cerințe decât cele care privesc domeniul reglementat de Directiva 2005/36/CE sau prevăzute în alte instrumente comunitare, care rezervă accesul la activitatea de servicii în cauză pentru anumiți prestatori în temeiul specificului activității; (3) Statele membre verifică dacă cerințele menționate la alineatul (2) îndeplinesc următoarele condiții: (a) nediscriminare: cerințele nu trebuie să fie direct sau indirect discriminatorii în funcție de cetățenie sau naționalitate sau, în ceea ce privește societățile, în funcție de situarea sediului social; (b) necesitate: cerințele trebuie să fie justificate printr-un motiv imperativ de interes general; (c) proporționalitate: cerințele trebuie



să fie adecvate pentru a garanta îndeplinirea obiectivului urmărit; acestea nu trebuie să depășească ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului urmărit și nu trebuie să fie posibilă înlocuirea acestor cerințe cu alte măsuri mai puțin restrictive care permit atingerea aceluiași rezultat. (4) Alineatele (1), (2) și (3) se aplică legislației în domeniul serviciilor de interes economic general doar în măsura în care aplicarea acestor alineate nu împiedică, în drept sau în fapt, îndeplinirea misiunii speciale care le-a fost încredințată. (...) (6) Începând cu 28 decembrie 2006, statele membre nu introduc nici o cerință nouă de tipul celor menționate la alineatul (2), cu excepția cazului în care cerința respectivă îndeplinește condițiile stabilite la alineatul (3). (7) Comisiei îi sunt notificate de statele membre orice noi acte cu putere de lege și acte administrative care stabilesc cerințe dintre cele menționate la alineatul (6), împreună cu motivele legate de acele cerințe. (...)”.

Curtea mai reține și art. 25 din directiva menționată, text potrivit căruia „(1) Statele membre asigură că prestatorii nu sunt supuși unor cerințe care îi obligă să exercite o anumită activitate specifică în mod exclusiv, sau care limitează exercitarea în comun sau în parteneriate de activități diferite. Cu toate acestea, următorii prestatori pot fi supuși unor astfel de cerințe: (a) profesiile reglementate, în măsura în care este justificat pentru a garanta respectarea normelor care reglementează etica și conduita profesională, care variază în funcție de specificul fiecărei profesii, și în măsura în care este necesar pentru a asigura independența și imparțialitatea acestora; (...)”.

Potrivit art. 49 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene (ex-articolul 43 TCE), „În conformitate cu dispozițiile care urmează, sunt interzise restricțiile privind libertatea de stabilire a resortisanților unui stat membru pe teritoriul altui stat membru. Această interdicție vizează și restricțiile privind înființarea de agenții, sucursale sau filiale de către resortisanții unui stat membru stabiliți pe teritoriul altui stat membru. Libertatea de stabilire presupune accesul la activități independente și exercitarea acestora, precum și constituirea și administrarea întreprinderilor și, în special, a societăților în înțelesul articolului 54 al doilea paragraf, în condițiile definite pentru resortisanții proprii de legislația țării de stabilire, sub rezerva dispozițiilor capitolului privind capitalurile.”, iar potrivit art. 54 (ex-articolul 48 TCE) și 55 (ex-articolul 294 TCE) din același Tratat „Societățile constituite în conformitate cu legislația unui stat membru și având sediul social, administrația centrală sau locul principal de desfășurare a activității în cadrul Uniunii sunt asimilate, în aplicarea prezentei subsecțiunii, persoanelor fizice resortisante ale statelor membre. Prin societăți se înțeleg societățile constituite în conformitate cu dispozițiile legislației civile sau comerciale, inclusiv societățile cooperative și alte persoane juridice de drept public sau privat, cu excepția celor fără scop lucrativ.”, respectiv „Statele membre acordă resortisanților celorlalte state membre același tratament ca și propriilor resortisanți în ceea ce privește participarea la constituirea capitalului societăților în înțelesul articolului 54, fără a aduce atingere aplicării celorlalte dispoziții din prezentul tratat.”.

Dincolo de normele menționate, partea intervenientă a făcut referire la disp. art. 16, 17, 20, 21 și 52 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, respectiv art. 106 TFUE.

În jurisprudența instanței din Luxemburg, în hotărârea pronunțată la 19 mai 2009 în cauza *Comisia Comunităților Europene împotriva Italia*, C-531/06, s-a afirmat că „(55) (...) trebuie subliniat caracterul cu totul special al medicamentelor, efectele terapeutice ale acestora distingându-le în mod substanțial de celelalte mărfuri (a se vedea în acest sens Hotărârea din 21 martie 1991, *Delattre*, C-369/88, *Rec.*, p. I-1487, punctul 54). (...) (90) (...) spre deosebire de produsele de optică, medicamentele prescrise sau utilizate în scopuri terapeutice pot totuși să dăuneze grav sănătății dacă sunt consumate fără a fi necesar sau în mod incorect, fără ca persoana care le consumă să fie în măsură să își dea seama de aceasta în momentul administrării lor. În plus, o vânzare de medicamente nejustificată din punct de vedere medical

determină o pierdere a resurselor financiare publice care nu este comparabilă cu cea care rezultă din vânzări nejustificate de produse de optică”.

De asemenea, în hotărârea pronunțată la data de 16 decembrie 2010 în cauza Comisia Europeană împotriva Republicii Franceze, C-89/09, CJUE a arătat că: „(42). (...) sănătatea și viața persoanelor ocupă primul loc între bunurile și interesele protejate de Tratatul CE și statele membre sunt cele care decid cu privire la nivelul la care înțeleg să asigure protecția sănătății publice, precum și cu privire la modul în care acest nivel trebuie atins. Întrucât nivelul menționat poate varia de la un stat membru la altul, este necesar să se recunoască statelor membre o marjă de apreciere (a se vedea în acest sens Hotărârea din 11 septembrie 2008, Comisia/Germania, C-141/07, Rep., p. I-6935, punctul 51, Hotărârea Apothekerkammer des Saarlandes și alții, citată anterior, punctul 19, precum și Hotărârea Blanco Pérez și Chao Gómez, citată anterior, punctul 44). (...) (52) (...) astfel cum a admis Curtea, protecția sănătății publice se numără printre motivele care pot să justifice restricții privind libertățile de circulație garantate de tratat, cum ar fi libertatea de stabilire (a se vedea în acest sens în special Hotărârea Hartlauer, citată anterior, punctul 46, precum și Hotărârea 19 mai 2009, Comisia/Italia, citată anterior, punctul 51). (53) În acest context, rezultă din jurisprudență că obiectivul care constă în menținerea calității serviciilor medicale poate intra sub incidența uneia dintre derogările prevăzute la articolul 46 CE, în măsura în care contribuie la realizarea unui nivel ridicat de protecție a sănătății (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 mai 2003, Müller-Fauré și van Riet, C-385/99, Rec., p. I-4509, punctul 67, precum și Hotărârea din 11 martie 2004, Comisia/Franța, C-496/01, Rec., p. I-2351, punctul 66). (54) În al doilea rând, trebuie de asemenea ca acestea să fie de natură să asigure realizarea unui astfel de obiectiv. (55) În această privință, trebuie amintit că, în cazul în care persistă unele incertitudini cu privire la existența sau la importanța unor riscuri pentru sănătatea umană, este necesar ca statul membru să poată lua măsuri de protecție fără a trebui să aștepte demonstrarea deplină a caracterului real al acestor riscuri. În plus, statul membru poate adopta măsuri care să diminueze, cât mai mult posibil, riscul pentru sănătatea publică (a se vedea în acest sens Hotărârea din 5 iunie 2007, Rosengren și alții, C-170/04, Rep., p. I-4071, punctul 49, Hotărârea din 19 mai 2009, Comisia/Italia, citată anterior, punctul 54, precum și Hotărârea Blanco Pérez și Chao Gómez, citată anterior, punctul 74). (...) (65) având în vedere, pe de o parte, similitudinile existente, din perspectiva riscurilor pentru sănătatea publică, între sectorul farmaceutic și cel al analizelor de biologie medicală și, pe de altă parte, faptul că, spre deosebire de cele susținute de Comisie, aceste două sectoare nu pot fi deosebite în realitate unul de celălalt din punctul de vedere al constatărilor efectuate în materie de prescripții medicale sau al necesității de finanțare, în prezenta cauză sunt pe deplin aplicabile principiile referitoare la restricțiile privind deținerea capitalului farmaciilor enunțate în Hotărârea din 19 mai 2009, Comisia/Italia, citată anterior, și în Hotărârea Apothekerkammer des Saarlandes și alții, citată anterior. (66) Astfel, având în vedere posibilitatea recunoscută statelor membre de a stabili nivelul de protecție a sănătății publice pe care doresc să îl asigure, este necesar să se admită că acestea pot impune ca analizele de biologie medicală să fie efectuate de biologi care se bucură de o independență profesională reală. Statele membre au de asemenea posibilitatea de a adopta măsuri susceptibile să elimine sau să reducă riscul de a aduce atingere acestei independențe, în măsura în care o astfel de atingere ar fi de natură să afecteze sănătatea publică și calitatea serviciilor medicale (a se vedea în acest sens Hotărârea din 19 mai 2009, Comisia/Italia, citată anterior, punctul 59, și Hotărârea Apothekerkammer des Saarlandes și alții, citată anterior, punctul 35). (67) Persoanele fără specializare în biologie nu au, prin definiție, o formare, o experiență și o răspundere echivalente cu cele ale biologilor. În aceste condiții, trebuie să se constate că aceștia nu prezintă aceleași garanții precum cele oferite de biologi (a se vedea în acest sens Hotărârea din 19 mai 2009, Comisia/Italia, citată anterior, punctul 62, și Hotărârea Apothekerkammer

des Saarlandes și alții, citată anterior, punctul 38). (68) În consecință, un stat membru poate aprecia, în cadrul marjei de apreciere evocate la punctul 42 din prezenta hotărâre, că deținerea a peste 25 % din părțile sociale și din drepturile de vot ale unei astfel de societăți de către persoane fără specializare în biologie poate reprezenta un risc pentru sănătatea publică, în special pentru calitatea serviciilor medicale. (...)”.

În sens similar instanța identifică și considerentele hotărârii pronunțate de Marea Cameră a Curții de Justiție a Uniunii Europene la data de 19 mai 2009 în cauzele conexe C-171/07 și C-172/07 *Apothekerkammer des Saarlandes, Marion Schneider, Michael Holzapfel, Fritz Trennheuser, Deutscher Apothekerverband eV (C-171/07), Helga Neumann-Seiwert (C-172/07) împotriva Saarland, Ministerium für Justiz, Gesundheit und Soziales, cu participarea: DocMorris NV*, vizând materia farmaciilor umane.

În acest context, Curtea de Apel București apreciază că îi este necesară o interpretare din partea Curții de Justiție a Uniunii Europene în materia dreptului european relevant în sensul celor consemnate cu privire la situația medicilor veterinari. Deși în practica judiciară a instanței din Luxemburg se identifică principii stabilite în legătură cu profesii și activități ce prezintă unele asemănări cu profesia medicilor veterinari, respectiv cu activitatea de comercializare și utilizare a produselor medicamentoase veterinare, totuși situația medicilor veterinari, în raport și de domeniul de competență ce le este rezervat, în condițiile în care activitatea desfășurată poate avea un impact indirect asupra sănătății oamenilor prin prisma alimentației animale consumate, dar în egală măsură poate fi independentă de aceasta în anumite situații, anume atunci când medicamentația comercializată privește, de exemplu, animalele de companie sau cele de la o grădiniță zoologică, determină existența unor particularități care nu permit aplicarea *tale quale* a jurisprudenței deja existente în a lămuri libertatea de stabilire instituită prin Tratat.

După cum rezultă din reglementarea art. 19 TUE și a art. 267 TFUE, astfel cum au fost interpretate în jurisprudența CJUE, în cadrul cooperării dintre Curte și instanțele naționale, revine acestuia din urmă, sesizată fiind cu acțiunea principală și în considerarea asumării responsabilității pentru hotărârea judecătorească ce urmează a fi pronunțată, să aprecieze, luând în considerare particularitățile fiecărei cauze, atât necesitatea unei hotărâri preliminare pentru a fi în măsură să pronunțe propria hotărâre, cât și pertinenta întrebărilor pe care le adresează Curții.

În consecință, în cauza de față, în raport de premisa de esență a unuia dintre motivele de anulare invocate de partea reclamantă cu privire la un act administrativ cu caracter normativ intern, respectiv principiul exclusivității menționat mai sus, inclusiv modalitatea concretă de manifestare a acestuia sub aspectul proprietății unităților (societăți) prin care intervine comercializarea, chestiuni de natură a aduce în discuție libertatea de stabilire, astfel cum își găsește aceasta reglementarea atât în Tratat, cât și în acte cu caracter secundar adoptate la nivelul Uniunii Europene, curtea de apel apreciază că se impune sesizarea instanței din Luxemburg cu o trimitere preliminară în sensul acestei încheieri.

Cum competența de a aprecia asupra oportunității sesizării și a întrebărilor formulate aparține instanței naționale, iar competența de interpretare a dreptului Uniunii Europene revine CJUE, este lipsită de consistență critica făcută de partea intervenientă ANDPUVR în legătură cu această sesizare.

În plus, după cum reiese din formularea întrebărilor adresate CJUE, respectiv din motivarea încheierii de față, acestea nu vizează vreo interpretare a dreptului intern care să fie solicitată instanței din Luxemburg, ci a dreptului european relevant în materie, invitând-o pe aceasta din urmă să analizeze dacă dreptul Uniunii Europene se opune unei exclusivități de comercializare a unor bunuri acordată profesiei de medic veterinar, respectiv dacă acesta se opune ca modalitatea de exercitare în concret a profesiei, sub forma societății, să fie deținută în procent majoritar sau exclusiv de medicul veterinar / medici veterinari, identificându-se în planul dreptului intern o reglementare infralegislativă (Statul medicului veterinar) care

vorbește despre exclusivitate de acționariat, respectiv abordări jurisprudențiale care asociază exclusivitatea de comercializare în discuție cel puțin unei majorități reale deținute de medicul veterinar / medicii veterinari în cadrul unor astfel de societăți.

În ce privește efectul util al unei hotărâri preliminare pronunțate de Curtea de Justiție în legătură cu dreptul european, acesta rezultă din considerentele jurisprudențiale expuse în precedent și, implicând o interpretare judiciară a instanței având competența generală în materie, va fi aplicabilă în legătură cu apărările formulate de părțile din cauză sub aspectul motivului de anulare indicat anterior în considerente.

În plus, art. 148 din Constituția României dispune: „(2) *Ca urmare a aderării, prevederile tratatelor constitutive ale Uniunii Europene, precum și celelalte reglementări comunitare cu caracter obligatoriu, au prioritate față de dispozițiile contrare din legile interne, cu respectarea prevederilor actului de aderare.* (3) *Prevederile alineatelor (1) și (2) se aplică, în mod corespunzător, și pentru aderarea la actele de revizuire a tratatelor constitutive ale Uniunii Europene.* (4) *Parlamentul, Președintele României, Guvernul și autoritatea judecătorească garantează aducerea la îndeplinire a obligațiilor rezultate din actul aderării și din prevederile alineatului (2).*” [s.n.].

Cât despre existența unor poziții exprimate de Comisia Europeană sau Consiliul Concurenței din România, instanța reamintește disp. art. 19 TUE și 267 TFUE, care acordă Curții de Justiție a Uniunii Europene competența de a se pronunța, cu titlu preliminar, la solicitarea instanțelor judecătorești naționale, cu privire la interpretarea dreptului Uniunii, independent de existența unor opinii ale altor autorități existente la nivel european sau național.

Curtea de apel apreciază că aspectele puse în discuția CJUE au legătură cu chestiuniile litigioase din proces, după cum s-a demonstrat anterior, și nu se poate constata că interpretarea dreptului Uniunii Europene de mai sus conduce cu puterea evidenței la o anumită soluție. De altfel, în acest din urmă sens, Curtea observă că abordarea din precedent a autorităților române nu este concordantă celei a Comisiei Europene, astfel că acea claritate a dreptului european la care se refera intervenienta ANDPURV nu se confirmă.

Astfel, prin hotărârea pronunțată în cauza 283/81, *Srl CILFIT și Lanificio di Gavardo SpA c. Ministerul Sănătății*, Curtea de Justiție din Luxemburg a arătat că : „ 13. (...) *dacă art. 177, alineatul ultim [actualul art. 267 TFUE], obligă fără nicio restricție organele jurisdicționale de drept intern ale căror decizii nu pot face obiectul unei căi de atac în dreptul intern să supună Curții de Justiție orice chestiune de interpretare formulată în fața lor, autoritatea de interpretare dată de aceasta în baza art. 177 poate totuși să priveze această obligație de cauza sa și să o golească de conținut; că se întâmplă așa în special atunci când chestiunea ridicată este identică din punct de vedere material cu o chestiune care a făcut deja obiectul unei decizii preliminare într-o cauză similară.* 14. *Același efect, în ceea ce privește limitele obligației formulate de art. 177 alin. 3, poate rezulta dintr-o jurisprudență stabilită a Curții care a rezolvat problema de drept respectivă, indiferent care ar fi natura procedurilor care au dus la jurisprudența respectivă, chiar și atunci când cele două chestiuni în litigiu nu sunt perfect identice.* (...) 16. *În final, aplicarea corectă a dreptului comunitar se poate impune în mod atât de evident încât să nu lase loc de nicio îndoială rezonabilă privind modul de rezolvare a problemei puse. Înainte de a conchide cu privire la existența unei astfel de situații, instanța națională trebuie să fie convinsă că aceeași evidență s-ar impune în egală măsură organelor de jurisdicție ale celorlalte state membre și Curții de Justiție. Numai dacă sunt îndeplinite aceste condiții organul jurisdicțional de drept intern poate să se abțină de a mai supune această chestiune Curții de Justiție și să o rezolve sub propria sa răspundere.* (...) » [s.n.].

Pe cale de consecință, dacă problema pusă în discuție de una dintre părți relativ la interpretarea dreptului Uniunii Europene este pertinentă pentru cauza respectivă, instanța trebuie să parcurgă mai multe etape logice în analiza necesității investirii CJUE în condițiile



art. 267 TFUE. Astfel, față de jurisprudența Curții din Luxemburg, instanța nu este obligată să trimită întrebarea în următoarele ipoteze: (1) dacă întrebarea formulată este identică unei alte întrebări deja formulate într-o altă cauză, identică sau similară, căreia Curtea i-a răspuns deja; (2) dacă întrebarea nu este perfect identică întrebărilor deja formulate în alte cauze, dar există o jurisprudență stabilită a Curții privind soluționarea problemei respective; (3) dacă modul de aplicare a normei comunitare este foarte clar, neexistând loc de îndoială.

Nu se identifică însă existența vreunei hotărâri a Curții de Justiție prin care aceasta să fi răspuns întrebărilor din cauza de față și care să fi fost formulate într-o cauză similară sau identică, după cum, nici jurisprudența deja stabilită nu reiese că ar putea fi aplicată *mutatis mutandis* în acest proces în raport de particularitatea comercializării produselor medicamentoase veterinare și a efectelor acestora, de natură a genera diferențe în raport de situațiile de fapt și de drept deja analizate de instanța din Luxemburg.

Referirea părții interveniente la disp. art. 20 alin. 2 din Constituția României nu este de natură a împiedica sesizarea Curții de Justiție, textul menționat constituind o reglementare de drept intern cu privire la raportul existent între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și legile interne; or, ceea ce se dorește în cauză este o interpretare a dreptului european.

În aceste condiții, Curtea de Apel București apreciază că se impune, în temeiul art. 267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene rap. la art. 19 alin. 3 lit. b) din Tratatul privind Uniunea Europeană, sesizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene spre a se pronunța, cu titlu preliminar, în sensul de a lămuri dacă: »a) Se opune dreptul Uniunii Europene unei reglementări naționale prin care se instituie în beneficiul medicului veterinar o exclusivitate de comercializare cu amănuntul și utilizare a produselor biologice, antiparazitare de uz special și a medicamentelor de uz veterinar? b) În măsura în care o asemenea exclusivitate este în concordanță cu dreptul Uniunii Europene, se opune acesta ca o asemenea exclusivitate să privească inclusiv unitățile prin care intervine respectiva comercializare, în sensul ca acestea să fie deținute în procent majoritar sau exclusiv de medic veterinar / medici veterinari?».

În ceea ce privește întrebarea propusă de partea reclamantă, respectiv «măsura în care s-ar opune dreptul Uniunii Europene cerinței ca farmaciile veterinare să fie înregistrate de către Colegiul Medicilor Veterinari, organism profesional cu rol de autoritate competentă pentru exercitarea profesiei de medic veterinar», observând și considerentele de mai sus sub aspectul aplicării art. 19 TUE și a art. 267 TFUE, Curtea apreciază că **nu** se impune adresarea acesteia către CJUE, din moment ce controversa în procesul de față vizează chestiunea sub aspectul exclusivității de comercializare și a proprietății unității prin care poate interveni comercializarea, iar nu aspectul atribuțiilor CMVR, aspect ce poate fi lămurit de instanța de fond în raport de cadrul normativ existent în materia relevantă.

**PENTRU ACESTE MOTIVE,  
ÎN NUMELE LEGII,  
DISPUNE:**

În temeiul art. 267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene rap. la art. 19 alin. 3 lit. b) din Tratatul privind Uniunea Europeană, dispune sesizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene spre a se pronunța, cu titlu preliminar, în sensul de a lămuri dacă:

« a) Se opune dreptul Uniunii Europene unei reglementări naționale prin care se instituie în beneficiul medicului veterinar o exclusivitate de comercializare cu amănuntul și utilizare a produselor biologice, antiparazitare de uz special și a medicamentelor de uz veterinar?

b) În măsura în care o asemenea exclusivitate este în concordanță cu dreptul Uniunii Europene, se opune acesta ca o asemenea exclusivitate să privească inclusiv unitățile prin care

intervine respectiva comercializare, în sensul ca acestea să fie deținute în procent majoritar sau exclusiv de medic veterinar / medici veterinari?».

Dispune înaintarea încheierii și a unei fotocopii certificate a dosarului către Curtea de Justiție a Uniunii Europene.

În temeiul art. 267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și art. 412 alin. 1 pct. 7 NCPC [Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată], suspendă judecata cauzei privind pe **reclamantul COLEGIUL MEDICILOR VETERINARI DIN ROMÂNIA**, cu sediul în București, Splaiul Independenței nr.105, sector 5 și sediul procesual ales pentru comunicarea actelor de procedură în București, str. Theodor Aman nr.27, Corp A, ap.1, sector 1, în contradictoriu cu **pârâta AUTORITATEA NAȚIONALĂ SANITARĂ VETERINARA ȘI PENTRU SIGURANȚA ALIMENTELOR**, cu sediul în București, Piața Presei Libere nr.1, corp DI, sector 1, și cu participarea **intervenientului voluntar accesoriu ASOCIAȚIA NAȚIONALĂ A DISTRIBUITORILOR DE PRODUSE DE UZ VETERINAR DIN ROMÂNIA**, cu sediul în București, calea Giulești nr.333, clădirea nr.1, sector 6.

Cu recurs pe durata suspendării în ce privește suspendarea judecării.

Respinge cererea de sesizare a CJUE cu întrebarea propusă de partea reclamantă.

Pronunțată în ședință publică, azi 01.03.2016.

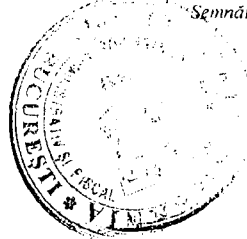
PREȘEDINTE,  
BOGDAN CRISTEA

GREFIER,  
CRISTINA MANOLACHE

Red./Tehnored. Judecător B.C.  
2 ex. + 4 ex./2016

Comunicate 3 ex + 1 ex /

16.05.2016 a  
Semnătură



[s.n.] = sublinierea noastră  
[n.n.] = nota noastră



ANEXA 6



COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 14 septembrie 2016  
sj:a(2016)5772224

*Acte de procedură*

**DOMNULUI PREȘEDINTE ȘI MEMBRILOR CURȚII DE JUSTIȚIE  
A UNIUNII EUROPENE**

**OBSERVAȚII SCRISE**

Prezentate, în temeiul articolului 23 alineatul (2) din Protocolul privind Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, de către

**COMISIA EUROPEANĂ,**

reprezentată de către doamna Helene TSEREPALACOMBE, consilier juridic, și de către doamna Luminița NICOLAE și domnul Luigi Malferrari, membri ai Serviciului Juridic, în calitate de agenți, cu adresă de serviciu la biroul Serviciului Juridic din strada A. Weicker nr. 11, L-2721 Luxembourg, acceptând comunicarea prin intermediul e-Curia a tuturor înscrisurilor,

**în cauza C-297/16**

**între**

**COLEGIUL MEDICILOR VETERINARI DIN ROMÂNIA**

**și**

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ SANITARĂ VETERINARĂ ȘI PENTRU  
SIGURANȚA ALIMENTELOR**

având ca obiect o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată, în temeiul articolului 267 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene (TFUE), de către Curtea de Apel București (România) privind interpretarea Directivei 2006/123/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind serviciile în cadrul pieței interne<sup>1</sup> și a articolului 63 TFUE.

<sup>1</sup> JO L 376, 27.12.2006, p.36, ed. specială în lb. română cap. 13, vol. 058, p. 50.

Comisia Europeană are onoarea să prezinte Curții următoarele observații:

## **I. CADRUL JURIDIC**

### **a. Dreptul Uniunii Europene**

#### **1. Directiva 2006/123/CE**

Articolul 15 – Cerințe care trebuie evaluate

*(1) Statele membre examinează dacă în cadrul sistemului lor juridic se impune oricare dintre cerințele menționate la alineatul (2) și se asigură că oricare astfel de cerințe sunt compatibile cu condițiile stabilite la alineatul (3). Statele membre își adaptează actele cu putere de lege și actele administrative în așa fel încât acestea să fie compatibile cu aceste condiții.*

*(2) Statele membre examinează dacă sistemul lor juridic condiționează accesul la o activitate de servicii sau exercitarea acesteia de oricare dintre următoarele cerințe nediscriminatorii:*

*[...]*

*(b) obligația unui prestator de a adopta o formă juridică specifică;*

*(c) cerințe referitoare la deținerea capitalului unei societăți;*

*(d) altele cerințe decât cele care privesc domenii reglementate de Directiva 2005/36/CE sau prevăzute în alte instrumente comunitare, care rezervă accesul la activitatea de servicii în cauză pentru anumiți prestatori în temeiul specificului activității;*

*[...]*

*(3) Statele membre verifică dacă cerințele menționate la alineatul (2) îndeplinesc următoarele condiții:*

*(a) nediscriminare: cerințele nu trebuie să fie direct sau indirect discriminatorii în funcție de cetățenie sau naționalitate sau, în ceea ce privește societățile, în funcție de situarea sediului social;*

*(b) necesitate: cerințele trebuie să fie justificate printr-un motiv imperativ de interes general;*

*(c) proporționalitate: cerințele trebuie să fie adecvate pentru a garanta îndeplinirea obiectivului urmărit; acestea nu trebuie să depășească ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului urmărit și nu trebuie să fie posibilă înlocuirea acestor cerințe cu alte măsuri mai puțin restrictive care permit atingerea aceluiași rezultat.*

2. Directiva 2001/82/CE a Parlamentului European și a Consiliului de instituire a unui cod comunitar cu privire la produsele medicamentoase veterinare<sup>2</sup>

#### Articolul 1

##### 2. "medicament veterinar":

*(a) orice substanță sau combinație de substanțe prezentată ca având proprietăți de tratare sau de prevenire a bolilor animale sau*

*(b) orice substanță sau combinație de substanțe care poate fi folosită sau administrată animalelor fie pentru restabilirea, corectarea sau modificarea funcțiilor fiziologice prin exercitarea unei acțiuni farmacologice, imunologice sau metabolice, fie pentru stabilirea unui diagnostic medical.*

#### Articolul 66

*(1) Statele membre iau toate măsurile necesare pentru a se asigura că vânzarea cu amănuntul a produselor medicamentoase veterinare este efectuată numai de către persoane autorizate să desfășoare asemenea activități prin legislația statului membru în cauză.*

3. Articolul 63 TFUE

*(1) În temeiul dispozițiilor prezentului capitol, sunt interzise orice restricții privind circulația capitalurilor între statele membre, precum și între statele membre și țările terțe.*

<sup>2</sup> JO L 311, 28.11.2001, p. 1, ed. specială în lb. română cap. 13, vol. 031, p. 200.

**b. Dreptul național**

4. Legea nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar prevede:

Articolul 2

*(1) Profesiunea de medic veterinar se exercită în România de către orice persoană, cetățean român, care posedă diplomă de medic veterinar echivalată potrivit legii, precum și de cetățenii statelor membre ale Uniunii Europene, ale Spațiului Economic European și de cetățenii Elveției, care posedă diplome de medic veterinar, certificate sau alte documente care atestă această calificare prevăzută de lege, eliberate de o instituție de învățământ din aceste state.*

*(2) Pot exercita profesia de medic veterinar în România și cetățenii statelor membre ale Uniunii Europene, ale Spațiului Economic European și cetățenii Elveției, care posedă diplome, certificate sau alte documente ce atestă calificarea de medic veterinar, eliberate de instituții de învățământ superior veterinar din țări terțe, recunoscute într-un stat membru al Uniunii Europene.*

*(3) Pot exercita profesia de medic veterinar în România și cetățenii statelor terțe, cetățenii statelor membre ale Uniunii Europene, ale Spațiului Economic European și cetățenii Elveției, care posedă diplome, certificate sau alte documente eliberate de instituții de învățământ veterinar din state terțe, care atestă această calificare, echivalate potrivit legii.*

*(4) Recunoașterea profesională a diplomelor, certificatelor sau a altor documente, care atestă calitatea de medic veterinar, se realizează de către Colegiul Medicilor Veterinari.*

*(5) Medicii veterinari, cetățeni români cu domiciliul în străinătate, precum și medicii veterinari cetățeni ai statelor membre ale Uniunii Europene, ale Spațiului Economic European și cetățenii Elveției, care exercită profesia de medic veterinar în România, au aceleași drepturi și obligații cu privire la exercitarea acesteia ca și medicii veterinari membri ai Colegiului Medicilor Veterinari."*

#### Articolul 4

*Profesiunea de medic veterinar are exclusivitate în următoarele domenii de competență:*

*[...]*

*i) comercializarea cu amănuntul și utilizarea produselor biologice, antiparazitare de uz special și medicamentelor de uz veterinar; "*

#### Articolul 16

*(1) Calitatea de membru al Colegiului Medicilor Veterinari se dobândește de orice medic veterinar, cetățean român sau al statelor membre ale Uniunii Europene, ale Spațiului Economic European ori cetățean elvețian, indiferent de convingerile politice, religioase, culturale, de origine etnică, care îndeplinește următoarele condiții:*

- a) exercită în mod legal profesiunea de medic veterinar în România, în conformitate cu dispozițiile art. 2;*
- b) nu se află în cazurile de nedemnitate prevăzute de legislația în vigoare;*
- c) este apt din punct de vedere medical pentru exercitarea profesiei de medic veterinar.*

*(2) Calitatea de membru al Colegiului Medicilor Veterinari este obligatorie pentru exercitarea profesiei de medic veterinar.*

#### Articolul 17

*(1) Prevederile art. 16 nu se aplică în cazul exercitării profesiei de către cetățenii statelor membre ale Uniunii Europene, ale Spațiului Economic European și de către cetățenii elvețieni sub formă de prestări de servicii.*

*(2) În situația prevăzută la alin. (1), cetățenii statelor menționate se înregistrează în registrul ținut de Colegiul Medicilor Veterinari în acest scop, fără a dobândi calitatea de membri.*



*(3) Pentru prestarea de servicii persoanele prevăzute la alin. (1) au obligația de a face o declarație referitoare la serviciile prestate, care se depune la Colegiul Medicilor Veterinari, în condițiile legii.*

*(4) În exercitarea profesiei în forma prestării de servicii, aceste persoane se supun normelor de deontologie profesională.*

#### Articolul 27

*(1) Medicii veterinari cu drept de liberă practică își pot desfășura activitatea independent, atât ca persoane fizice autorizate, cât și ca persoane juridice.*

[...]

#### Articolul 28

*(1) În exercitarea profesiei sale, medicul veterinar cu drept de liberă practică se organizează și funcționează în cadrul:*

*a) cabinetului medical-veterinar, în una dintre următoarele forme:*

- 1. cabinet medical-veterinar;*
- 2. cabinete medical-veterinare asociate;*

*b) societăților reglementate de Legea societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu obiect principal de activitate activitățile veterinare.*

*(2) În formele de organizare a profesiei prevăzute la alin. (1) își exercită profesia medicii veterinari titulari sau asociați, care pot avea ca salariați ori colaboratori medici veterinari sau orice altă categorie de personal.*

5. Statutul medicului veterinar, adoptat de Colegiul Medicilor Veterinari prin Hotărârea nr. 3/2013 stabilește:

#### Articolul 1

*"m) Registrul unic al cabinetelor medicale veterinare cu sau fără personalitate juridică - document oficial și public gestionat de Biroul executiv al Consiliului național al Colegiului Medicilor Veterinari, în care sunt înregistrate:*

- toate unitățile medicale veterinare de asistență, cu sau fără personalitate juridică, cu drept de funcționare în România;
- farmaciile veterinare și punctele farmaceutice veterinare, dacă acționariatul este format exclusiv din medici veterinari sau este constituit altfel, ca urmare a modificărilor legislative ulterioare;
- depozitele farmaceutice veterinare, opțional;
- laboratoarele sanitar-veterinare, opțional;"

#### Articolul 37

(1) În cazul comercializării cu amănuntul a produselor medicinale veterinare, medicii veterinari de liberă practică se organizează exclusiv ca persoane juridice, cu respectarea condițiilor prevăzute în Legea nr. 160/1998, republicată, cu modificările ulterioare, și își desfășoară activitatea în următoarele unități medicale veterinare autorizate:

- a) puncte farmaceutice veterinare;
- b) farmacii veterinare.

(2) În cazul producerii, depozitării și distribuției produselor medicinale veterinare, medicii veterinari de liberă practică se organizează exclusiv ca persoane juridice, cu respectarea condițiilor din Legea nr. 160/1998, republicată, cu modificările ulterioare, și își desfășoară activitatea în următoarele unități medicale veterinare autorizate:

- a) depozite farmaceutice veterinare;
- b) unități pentru producerea produselor medicinale veterinare.

(3) Medicii veterinari cetățeni ai statelor membre ale Uniunii Europene, ale Spațiului Economic European și cetățenii Confederației Elvețiene care posedă diplome, certificate sau alte documente, eliberate de instituții de învățământ veterinar din aceste state sau din state terțe care atestă această calificare, echivalate potrivit legii, pot fi acționari ai unităților medicale veterinare fără a fi

*obligați să fie membri ai Colegiului Medicilor Veterinari și să dețină atestat de liberă practică.*

*(4) Colegiul Medicilor Veterinari poate verifica documentele care au stat la baza recunoașterii calificării de medic veterinar în cazul medicilor veterinari cetățeni ai statelor membre ale Uniunii Europene, ale Spațiului Economic European și cetățenii Confederației Elvețiene, care sunt acționari sau își exercită profesia în cadrul unităților medicale veterinare pe teritoriul României.*

6. Norma sanitară veterinară privind condițiile de organizare și funcționare a unităților farmaceutice veterinare, precum și procedura de înregistrare sanitară veterinară/autorizare sanitară veterinară a unităților și activităților din domeniul farmaceutic veterinar, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 83/2014 prevede:

#### Articolul 43

*În vederea obținerii autorizației sanitare veterinare de funcționare pentru farmaciile veterinare, reprezentantul legal al unității, trebuie să depună la autoritatea sanitară veterinară și pentru siguranța alimentelor competentă, un dosar care să conțină următoarele documente:*

*[...]*

- j) copia certificatului de înregistrare în registrul unic al cabinetelor medicale veterinare cu sau fără personalitate juridică.*

#### Articolul 51

*În vederea obținerii înregistrării sanitare veterinare pentru punctele farmaceutice veterinare, reprezentantul legal al unității trebuie să depună la autoritatea sanitară veterinară și pentru siguranța alimentelor competentă un dosar care să conțină următoarele documente:*

*[...]*

- g) copia certificatului de înregistrare în registrul unic al cabinetelor medicale veterinare cu sau fără personalitate juridică.*

7. Dispozițiile articolului 43 lit. j) și ale articolului 51 lit. g) din Norma sanitară veterinară privind condițiile de organizare și funcționare a unităților farmaceutice veterinare, precum și procedura de înregistrare sanitară veterinară/autorizare sanitară veterinară a unităților și activităților din domeniul farmaceutic veterinar au fost abrogate prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 31/2015.

## **II. SITUAȚIA DE FAPT, ACȚIUNEA PRINCIPALĂ ȘI ÎNTREBĂRILE PRELIMINARE**

8. În anul 2014, Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor (în continuare ANSVA), a aprobat, prin Ordinul nr. 83/2014, Norma sanitară privind condițiile de organizare și funcționare a unităților farmaceutice veterinare, precum și procedura de înregistrare veterinară/autorizare sanitară veterinară a unităților și activităților din domeniul farmaceutic veterinar, care prevedea, în vederea înființării farmaciilor veterinare și punctelor farmaceutice veterinare, obligația prezentării unei copii a certificatului de înregistrare în registrul unic al cabinetelor medicale cu sau fără personalitate juridică.
9. Prin Ordinul ANSVA nr. 31/2015 aceste obligații au fost eliminate.
10. Colegiul Medicilor Veterinari din România (în continuare CMVR) a solicitat anularea acestui ordin considerând că a fost adoptat cu nerespectarea regulilor privind transparența decizională în administrația publică și fără obținerea avizului consultativ al CMVR. În plus, CMVR a invocat încălcarea art. 4 lit. i) din Legea nr. 160/1998 care se referă la exclusivitatea profesiei de medic veterinar în comercializarea cu amănuntul și utilizarea produselor biologice, antiparazitare de uz special și a medicamentelor de uz veterinar. În opinia CMVR, exclusivitatea reală în activitatea de comercializare cu amănuntul a medicamentelor de uz veterinar impune dreptul de decizie al medicului veterinar și nu se poate susține atunci când medicul veterinar are doar calitatea de asociat cu o cotă minoră de participare. Astfel, CMVR consideră că acționariatul farmaciilor și punctelor farmaceutice veterinare trebuie format în exclusivitate sau, cel puțin, în majoritate reală din medicii veterinari de liberă practică.
11. CMVR arată că această exclusivitate este implementată prin Statutul medicului veterinar care prevede că în Registrul unic al cabinetelor medicale veterinare puteau fi înregistrate doar farmaciile sau punctele farmaceutice al căror acționariat era

format în exclusivitate din medici veterinari. Prin eliminarea obligației prezentării înscrierii în Registru, prin Ordinul ANSVA nr. 31/2015, această cerință nu mai poate fi implementată.

12. Pe de altă parte, ANSVA susține că abrogarea dispozițiilor relevante a fost necesară în urma solicitării Ministerului Afacerilor Externe care a semnalat faptul că acestea nu sunt conforme Directivei 2006/123/CE. Prin urmare, ANSVA susține că exclusivitatea prevăzută la art. 4 lit. i ) din Legea nr. 160/1998 se referă doar la activitatea medicului veterinar și nu la activitatea unității în care își desfășoară activitatea acesta, deoarece un medic veterinar își poate desfășura activitatea ca angajat într-o unitate care nu îi aparține sau al cărei acționariat nu este format în exclusivitate din medici veterinari.
13. În sprijinul ANSVA, a intervenit Asociația Națională a Distribuitorilor de Produse de Uz Veterinar din România care consideră că prin interpretarea Legii nr. 160/1998 se impune o restricție, prin reducerea sferei persoanelor care pot desfășura activitatea de comercializare a produselor și medicamentelor de uz veterinar, de la persoane juridice deținute de oricine, numai la persoane juridice deținute în proporție de 100% de medici veterinari.
14. Curtea de Apel București face trimitere la procedura privind încălcarea obligațiilor 2014/4096 deschisă de Comisia Europeană împotriva României cu privire la conformitatea cadrului legal care se aplică farmaciilor veterinare, inclusiv cerințele privind deținerea capitalului, cu anumite dispoziții din Directiva 2006/123/CE.
15. În acest sens, instanța de trimitere observă că deși în jurisprudența Curții de Justiție se identifică principii stabilite în legătură cu profesii și activități ce prezintă asemănări cu profesia medicilor veterinari, respectiv cu activitatea de comercializare și utilizare a produselor medicamentoase veterinare (spre exemplu vizând materia farmaciilor umane), situația medicilor veterinari, având în vedere că activitatea acestora poate avea un efect indirect asupra sănătății umane prin prisma alimentației animale consumate, dar poate fi și independentă de acesta, spre exemplu când medicația privește animalele de companie sau animalele din grădinile zoologice, are anumite particularități care nu permit aplicarea *tale quale* a jurisprudenței amintite.
16. În consecință, Curtea de Apel București a decis să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții de Justiție următoarele întrebări preliminare:

"1. Se opune dreptul Uniunii Europene unei reglementări naționale prin care se instituie în beneficiul medicului veterinar o exclusivitate de comercializare cu amănuntul și utilizare a produselor biologice, antiparazitare de uz special și a medicamentelor de uz veterinar?"

2. În măsura în care o asemenea exclusivitate este în concordanță cu dreptul Uniunii Europene, se opune acesta [dreptul Uniunii Europene n.n.] ca o asemenea exclusivitate să privească inclusiv unitățile prin care intervine respectiva comercializare, în sensul că acestea să fie deținute în procent majoritar sau exclusiv de medic veterinar/medici veterinari?"

### III. ANALIZĂ JURIDICĂ

#### *Observații preliminare*

##### *a) Cu privire la prezența unui element transfrontalier*

17. Comisia observă că în cauza de față se ridică chestiunea aplicării unor libertăți fundamentale, în principal a libertății de stabilire, cu privire la utilizarea și comercializarea cu amănuntul a unor produse de uz veterinar.
18. Cu toate acestea, ca atare, litigiul național nu pare să aibă un aspect transfrontalier, ci se desfășoară între CMVR, organizația profesională a medicilor veterinari din România, și o autoritate națională cu atribuții în domeniul sanitar-veterinar, cu privire la anumite drepturi exclusive acordate medicilor veterinari în România.
19. Normele naționale care stau la baza litigiului în fața instanței de trimitere ar putea intra sub incidența libertăților fundamentale prevăzute de tratat dacă s-ar aplica unor situații care au legătură cu schimburile transfrontaliere și nu unor situații pur interne. Curtea a considerat că o asemenea situație există atunci când toate elementele relevante ale unei activități se limitează la interiorul unui singur stat membru și situația nu are legătură cu schimburile comerciale dintre statele membre<sup>3</sup>.

<sup>3</sup> A se vedea spre exemplu hotărârea în cauza C-111/12 Ordine degli Ingegneri di Verona e Provincia, EU:C:2013:100, punctul 22; în cauza C-577/11 DKV Belgium, EU:C:2013:146, punctul 33; în cauza C-292/12, Ragn-Sells, EU:C:2013:820, punctul 70; în cauza C-186/12, Impacto Azul, EU:C:2013:412, punctul 19; în cauza C-327/11 SOA, EU:C:2013:827, punctele 46-49; în cauza C-367/12, Sokoll-Seebacher, EU:C:2014:68, punctele 10 și 11; în cauzele conexe C-197/11 și C-203/11, Libert, EU:C:2013:288, punctele 32 și 33 sau Opinia Avocatului General Sharpston în cauza C-34/09 Ruiz Zambrano, EU:C:2010:560, punctele 43 și 93-94.

20. Comisia consideră totuși că dispozițiile naționale în discuție pot afecta accesul pe piața de comercializare a medicamentelor de uz veterinar din România al prestatorilor din alte state membre. Astfel, aceștia vor trebui să ia în considerare că anumite produse de uz veterinar nu pot fi comercializate cu amănuntul decât de medici veterinari, iar unitățile prin intermediul cărora aceștia și-ar putea desfășura activitatea trebuie să aibă un acționariat compus în exclusivitate din medici veterinari. Astfel, chiar dacă dispozițiile naționale par să se aplice în același mod și resortisanților români și celor din alte state membre, nu poate fi exclus că resortisanții din alte state membre sunt interesați să exploateze farmacii veterinare sau puncte farmaceutice veterinare în România<sup>4</sup>.
21. În cazul în care Curtea va considera totuși că aceasta este o situație pur internă. Comisia consideră că, oricum, dispozițiile capitolului III din Directiva 2006/123 care se referă la libertatea de stabilire se aplică și în situații pur interne<sup>56</sup>.
22. Astfel, în primul rând, dispozițiile capitolului III din această directivă nu conțin vreo indicație că aplicarea ar fi condiționată de faptul ca toate elementele pertinente ale situației trebuie să nu se limiteze doar la teritoriul unui stat membru și, astfel, că nu trebuie să fie vorba despre o situație pur internă. Dimpotrivă, articolul 9 alineatul (1) se referă la o "activitate de servicii", fără a delimita sau defini înainte această noțiune, iar "serviciu" înseamnă orice activitate economică independentă, prestată în mod obișnuit în schimbul unei remunerații, menționată la articolul 50 din tratat. Aceste elemente indică o sferă de aplicare foarte largă, fără a se referi la faptul că elementele pertinente ale activității exercitate sunt legate doar de teritoriul unui stat membru.
23. În al doilea rând, o condiție care ar impune să se constate în prealabil, de la caz la caz, că totalitatea elementelor pertinente ale activităților respective se limitează, sau nu, la teritoriul unui singur stat membru nu ar fi compatibilă, în opinia Comisiei, cu obiectivul acestei directive, acela de a stabili un cadru legal general care să elimine barierele din calea libertății de stabilire a prestatorilor în statele membre și din calea

---

<sup>4</sup> A se vedea în mod similar hotărârea în cauza C-367/12 Sokoll-Seebacher, EU:C:2014:68, punctele 10 și 11.

<sup>5</sup> Această chestiune a mai fost ridicată, fără a fi analizată pe fond, deoarece Curtea a considerat că litigiul național nu intra în sfera situațiilor pur interne în cauzele conexe C-340/14 și C-341/14 Trijber, EU:C:2015:641. De asemenea, Comisia a mai prezentat aceste argumente în cauza C-360/15 Gemeente Amersfoort/X și în cauza C-31/16 Visser Vastgoed pendinte la data redactării prezentelor observații.

liberei circulații a serviciilor între statele membre care să contribuie la existența unei autentice piețe interne de servicii libere și concurențiale. Așa cum subliniază considerentul (5) din directivă, este esențial să se garanteze beneficiarilor și prestatorilor securitatea juridică necesară exercitării efective a acestor două libertăți fundamentale.

24. În al treilea rând, trebuie să se țină seama de ansamblul directivei. Astfel, Comisia constată că articolul 2 care reglementează domeniul de aplicare al directivei nu conține vreo dispoziție care să impună ca toate elementele pertinente ale activităților vizate să nu se limiteze doar la teritoriul unui stat membru. Alineatul (1) stabilește că directiva se aplică serviciilor furnizate de prestatorii stabiliți într-un stat membru, în timp ce alineatele (2) și (3) exclud anumite activități. Prin urmare, câmpul de aplicare al directivei este delimitat de alte două criterii, nu de existența sau nu a unei situații pur interne: a) locul de stabilire al prestatorului (situat sau nu într-un stat membru); și b) natura activităților vizate (excluse în mod expres sau nu). Acest câmp de aplicare al directivei nu este limitat sau restrâns în vreun fel în capitolul III, cum este cazul capitolului IV al directivei. Astfel, prima dispoziție a acestui capitol, articolul 16 alineatul (1) se referă la "dreptul prestatorilor de a furniza servicii într-un stat membru altul decât cel în care sunt stabiliți". Absența unei astfel de condiții în cuprinsul capitolului III (în special al articolului 9) arată că aceasta nu se aplică în ceea ce privește dispozițiile referitoare la libertatea de stabilire din Directiva 2006/123.

25. Prin urmare, Comisia consideră că răspunsurile la întrebările preliminare sunt relevante din punctul de vedere al schimburilor transfrontaliere.

*b) Scopul ratione materiae al Directivei 2006/123/CE*

26. În trimiterea preliminară, atât părțile din cauza națională, cât și instanța națională, fac referire la aplicarea anumitor dispoziții din Directiva 2006/123/CE cu privire la utilizarea și comercializarea medicamentelor veterinare.

27. Comisia observă că Directiva 2006/123/CE, după cum rezultă din articolul 1 coroborat cu considerentele (2) și (5) ale acesteia, stabilește dispoziții generale prin care se urmărește eliminarea restricțiilor privind libertatea de stabilire a prestatorilor

---

<sup>6</sup> A se vedea, în același sens, Opinia Avocatului General Szpunar în cauzele conexe C-340/14 și C-341/14 Trjiber, EU:C:2015:505, punctele 44-57.



în statele membre și a restricțiilor privind libera circulație a serviciilor între acestea din urmă, pentru a contribui la realizarea unei piețe interne libere și concurențiale<sup>7</sup>. Conform articolului 2 alineatul (1) și articolului 4 din directivă, aceasta se aplică oricărei activități economice independente, prestată în mod obișnuit în schimbul unei remunerații, de un prestator stabilit într-un stat membru, indiferent dacă acesta este sau nu este stabilit în mod durabil și continuu în statul membru de destinație, cu excepția activităților excluse în mod expres, printre care figurează cele privind „serviciile de îngrijire a sănătății”, menționate la articolul 2 alineatul (2) litera (f).

28. Curtea a interpretat conceptul de "servicii de îngrijire a sănătății" ca incluzând serviciile privind sănătatea umană, indiferent dacă acestea sunt sau nu sunt asigurate în cadrul unor unități de îngrijire și independent de modul în care sunt organizate și finanțate la nivel național sau de natura lor publică ori privată. În același sens, așa cum prevede considerentul (22) din această directivă, excluderea serviciilor de îngrijire a sănătății din domeniul de aplicare al acestei directive vizează acoperirea tuturor serviciilor de îngrijire a sănătății și a serviciilor farmaceutice prestate pacienților de către profesioniști în domeniul îngrijirii sănătății „în vederea evaluării, menținerii sau restabilirii/redobândirii stării de sănătate a acestora”, cu condiția ca aceste activități să fie „rezervate unei profesii reglementate în domeniul sănătății în statul membru în care se prestează serviciile”.<sup>8</sup>
29. Astfel, excepția prevăzută la articolul 2 alineatul (2) litera (f) din Directiva 2006/123 se aplică serviciilor privind sănătatea umană. În cauza de față, serviciile de îngrijire a sănătății și serviciile farmaceutice vizează sănătatea animalelor în cadrul activității prestate de medicii veterinari.
30. În ciuda legăturilor existente între sănătatea umană și sănătatea animalelor, așa cum vom arăta în prezentele observații, Comisia consideră că scopul excepției prevăzute de Directiva 2006/123 nu poate fi extinsă până la a se aplica și în domeniul sănătății animalelor. Chiar dacă Curtea a interpretat în sens larg noțiunea de servicii de îngrijire a sănătății, aceasta s-a limitat la serviciile legate de sănătatea umană. În același sens, considerentul (22) al directivei se referă la "pacienți", în sensul de "persoane".

<sup>7</sup> A se vedea în acest sens hotărârea în cauza C-57/12 Fédération des maisons de repos privées de Belgique, EU:C:2013:517, punctul 31.

<sup>8</sup> A se vedea hotărârea în cauza Fédération des maisons de repos privées de Belgique, EU:C:2013:517, punctele 35 și 36.

31. În concluzie, Comisia consideră că Directiva 2006/123 se aplică serviciilor privind sănătatea animalelor, inclusiv serviciilor de îngrijire a sănătății acestora și serviciilor farmaceutice veterinare.

*Prima întrebare*

32. Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere dorește în esență să afle dacă dreptul Uniunii Europene se opune instituirii unui drept exclusiv al medicului veterinar de comercializare cu amănuntul și de utilizare a produselor biologice, produselor antiparazitare de uz special și a medicamentelor de uz veterinar. În cele ce urmează, Comisia va trata această întrebare ca referindu-se la activitatea medicului veterinar, și nu la activitatea unităților în care acesta își desfășoară activitatea.
33. În opinia Comisiei, reglementarea care exclude alte categorii profesionale decât medicii veterinari de la utilizarea și comercializarea cu amănuntul a produselor biologice, produselor antiparazitare de uz special și a medicamentelor de uz veterinar constituie o restricție privind libertatea de stabilire, deoarece împiedică alte persoane decât cele care au calitatea de medici veterinari să desfășoare astfel de activități.
34. Potrivit articolului 15 alineatele (2) și (3) din Directiva 2006/123, statele membre trebuie să examineze anumite categorii de cerințe și să se asigure că acestea îndeplinesc anumite condiții. O cerință care rezervă medicilor veterinari comercializarea cu amănuntul a anumitor categorii de produse se încadrează în scopul alineatului (2) litera d) a acestui articol care se referă la cerințe care rezervă accesul la activitatea de servicii în cauză pentru anumiți prestatori în temeiul specificului activității, altele decât cele care privesc domeniile reglementate de Directiva 2005/36/CE sau prevăzute în alte instrumente comunitare.
35. Astfel, Directiva 2005/36/CE stabilește normele conform cărora un stat membru care condiționează accesul la o profesie reglementată sau exercitarea acesteia, pe teritoriul său, de posesia anumitor calificări profesionale recunoaște, pentru accesul la această profesie și exercitarea acesteia, calificările profesionale obținute în unul sau mai multe dintre celelalte state membre și care permit titularului respectivelor calificări să exercite aceeași profesie în respectivul sau respectivele state membre. Cu toate acestea, această directivă nu instituie vreun drept exclusiv în favoarea unei

profesii sau alteia<sup>9</sup>. Mai mult, articolul 59 alineatul (9) din această directivă obligă statele membre să examineze dacă cerințele din cadrul sistemului lor juridic care restricționează accesul la o profesie sau exercitarea acesteia pentru titularii unei anumite calificări profesionale, inclusiv utilizarea titlurilor profesionale și activitățile profesionale permise în temeiul acestor titluri, sunt justificate prin motive imperative de interes general și sunt compatibile cu principiile nediscriminării și proporționalității. Aceste condiții sunt foarte similare cu cele prevăzute la articolul 15 alineatul (3) din Directiva 2006/123.

36. Prin urmare, Comisia consideră că dreptul exclusiv acordat medicilor veterinari de a comercializa cu amănuntul anumite categorii de produse trebuie să respecte condițiile prevăzute la articolul 15 alineatul (3) din Directiva 2006/123.
37. În primul rând, în ceea ce privește nediscriminarea, Comisia observă că normele naționale citate de instanța de trimitere par să se aplice fără discriminare pe motiv de cetățenie sau naționalitate.
38. În al doilea rând, cu privire la necesitatea acestei restricții, există posibilitatea invocării unor motive imperative de interes general în vederea justificării acesteia. Astfel, statele membre pot invoca în principiu motive legate de protecția și sănătatea animalelor, protecția mediului și protecția consumatorului pentru a justifica dreptul exclusiv acordat anumitor profesii cu privire la comercializarea unor produse utilizate în medicina veterinară. De asemenea, trebuie menționat că protecția sănătății publice se numără printre motivele care pot să justifice restricții privind libertățile de circulație garantate de tratat, precum libertatea de stabilire<sup>10</sup>. În plus, statele membre au o marjă de apreciere în ceea ce privește nivelul la care înțeleg să asigure protecția sănătății publice<sup>11</sup>.
39. În cauza de față, legislația română acordă un drept exclusiv medicilor veterinari cu privire la comercializarea cu amănuntul și utilizarea produselor biologice, produselor antiparazitare de uz special și a medicamentelor de uz veterinar.

---

<sup>9</sup> A se vedea în mod similar hotărârea Curții în cauzele conexe C-171/07 și C-172/07 Apothekerkammer, EU:C:2009:316, punctul 20.

<sup>10</sup> A se vedea în acest sens hotărârea în cauza C-89/09, Comisia/Republica Franceză, EU:C:2010:772, punctul 52.

<sup>11</sup> A se vedea hotărârea în cauza Comisia/Republica Franceză, , EU:C:2010:772, punctul 42 și jurisprudența citată la acest punct.

40. În acest sens, potrivit articolului 66 alineatul (1) din Directiva 2001/82/CE, statele membre trebuie să ia măsurile necesare pentru a se asigura că vânzarea cu amănuntul a produselor medicamentoase veterinare este efectuată numai de către persoane autorizate să desfășoare asemenea activități prin legislația statului membru în cauză. În opinia Comisiei, această dispoziție asigură statelor membre o marjă de apreciere în ceea ce privește comercializarea cu amănuntul a produselor medicamentoase veterinare, astfel cum acestea sunt definite în această directivă.
41. În ceea ce privește produsele biologice de uz veterinar, deși această noțiune nu este explicată în trimiterea preliminară, Comisia presupune că aceasta se poate referi la vaccinuri, seruri terapeutice sau seturi de diagnostic de uz veterinar. De asemenea, noțiunea de "produse antiparazitare de uz special" poate include produse folosite în combaterea ectoparaziților animalelor injectabile sau cu administrare internă care se administrează doar pe bază de prescripție medicală.
42. Din această perspectivă, Comisia notează că din jurisprudența Curții rezultă că medicamentele au un caracter special, efectele terapeutice ale acestora distingându-le în mod substanțial de celelalte mărfuri<sup>12</sup>. Astfel, Curtea a considerat că dacă sunt consumate fără a fi necesar sau în mod incorect, medicamentele pot dăuna grav sănătății. Deși jurisprudența Curții se referă la efectele medicamentelor asupra sănătății umane, este probabil că astfel de efecte pot apărea și în cazul animalelor. În plus, așa cum rezultă din Directiva 2001/82/CE, medicamentele de uz veterinar pot determina efecte adverse la oameni, ca urmare a expunerii la astfel de produse.
43. În ceea ce privește celelalte două categorii de produse, deși la acest moment Comisia nu poate determina cu certitudine scopul excepțiilor, există anumite indicii că acestea pot avea efecte similare cu medicamentele de uz veterinar. Cu toate acestea, este pentru instanța națională să determine, pe baza tuturor elementelor de fapt și de drept la dispoziția sa dacă aceleași considerente privind sănătatea publică, protecția consumatorului și protecția animalelor se pot aplica și cu privire la aceste produse, ținând seama de efectele terapeutice potențiale pe care acestea le pot avea.
44. Având în vedere aceste riscuri, statele membre pot impune anumite cerințe stricte persoanelor însărcinate cu comercializarea cu amănuntul și utilizarea acestor produse, inclusiv pot rezerva vânzarea cu amănuntul anumitor categorii determinate

de persoane, în considerarea garanțiilor pe care aceste persoane trebuie să le prezinte și a informațiilor pe care acestea trebuie să le furnizeze<sup>13</sup>. Cu toate acestea, cerințele impuse trebuie să respecte principiul proporționalității adică trebuie să fie adecvate pentru a garanta îndeplinirea obiectivului urmărit, nu trebuie să depășească ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului urmărit și nu trebuie să fie posibilă înlocuirea acestor cerințe cu alte măsuri mai puțin restrictive care permit atingerea aceluiași rezultat<sup>14</sup>, în conformitate cu dispozițiile articolului 15 alineatul (3) lit. c) din Directiva 2006/123.

45. În consecință, Comisia consideră că statele membre pot decide în principiu să rezerve medicilor veterinari vânzarea cu amănuntul a medicamentelor de uz veterinar și a altor categorii de produse cu efecte similare. Ținând seama de calificarea profesională a acestora, medicii veterinari pot utiliza și comercializa cu amănuntul aceste produse oferind garanțiile și informațiile necesare pentru a preveni riscurile pentru sănătatea publică și a asigura protecția animalelor și protecția consumatorilor.
46. Cu toate acestea, Comisia se întreabă dacă cu privire la comercializarea cu amănuntul a acestor produse aceste cerințe nu pot fi îndeplinite și de alte categorii profesionale, având o experiență, calificare și răspundere echivalente, precum farmaciștii. Astfel, Comisia consideră că instanța națională trebuie să analizeze dacă rezervarea dreptului de comercializare a acestor produse doar medicilor veterinari nu depășește ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivelor de interes general urmărite. Dacă ar exista și alte categorii de persoane care ar putea oferi aceleași garanții și informații, fără a afecta aceste obiective, dreptul exclusiv ar trebui extins pentru a include și aceste persoane, în vederea respectării principiului proporționalității.
47. În concluzie, Comisia consideră că, în principiu, dreptul Uniunii nu se opune unei reglementări naționale prin care se instituie în beneficiul medicului veterinar o

---

<sup>12</sup> A se vedea prin analogie hotărârea Curții în cauzele conexe Apothekerkammer, EU:C:2009:316, punctul 31 și jurisprudența citată la acest punct.

<sup>13</sup> A se vedea prin analogie hotărârea Curții în cauzele conexe Apothekerkammer, EU:C:2009:316, punctul 34 și jurisprudența citată la acest punct.

<sup>14</sup> A se vedea cu privire la principiul proporționalității spre exemplu hotărârea Curții în cauza C-380/03, Germania/Parlamentul European și Consiliul, EU:C:2006:772, punctul 144; în cauza C-463/00, Comisia/Regatul Spaniei, EU:C:2003:272, punctul 80; în cauzele conexe C-369/96 și C-376/96, Arblade, EU:C:1999:575, punctul 35; în cauza C-9/02, Hughes de Lasteyrie du Saillant, EU:C:2004:138, punctul 49; în cauza C-169/07 Hartlauer, EU:C:2009:141, punctul 55 și jurisprudența citată la acest punct.

exclusivitate de comercializare cu amănuntul și utilizare a produselor biologice, antiparazitare de uz special și a medicamentelor de uz veterinar, dacă aceste categorii de produse prezintă riscuri și efecte similare în lumina motivelor imperative de interes general urmărite și dacă aceste măsuri respectă principiul proporționalității, situație care trebuie determinată de instanța națională.

#### *A doua întrebare*

48. Prin intermediul celei de-a doua întrebări, instanța de trimitere dorește în esență să afle dacă dreptul Uniunii Europene se opune ca exclusivitatea identificată în cadrul primei întrebări să poată privi inclusiv unitățile prin care intervine respectiva comercializare, în sensul că acestea să fie deținute în procent majoritar sau exclusiv de medici veterinari. Comisia va trata această întrebare ca referindu-se la activitatea unităților în care își desfășoară activitatea medicul veterinar care are dreptul exclusiv de a utiliza și comercializa cu amănuntul anumite produse de uz veterinar, astfel cum am prezentat în răspunsul la prima întrebare.
49. Comisia a identificat în cuprinsul dispozițiilor naționale citate de instanța de trimitere două categorii de cerințe care ar putea ridica probleme de compatibilitate cu libertățile fundamentale: cerința ca farmaciile veterinare și punctele farmaceutice veterinare să fie organizate doar ca persoane juridice și cerința privind deținerea capitalului în exclusivitate de către medici veterinari.

#### *a) Cerința privind organizarea farmaciilor veterinare și punctelor veterinare doar ca persoane juridice*

50. Cerința ca farmaciile veterinare și punctele farmaceutice veterinare să fie organizate doar ca persoane juridice nu permite persoanelor fizice să dețină farmacii sau puncte farmaceutice veterinare în România și reprezintă o barieră în calea desfășurării acestei activități deoarece înființarea unei persoane juridice implică costuri și formalități suplimentare. O astfel de restricție este cu atât mai semnificativă în ceea ce privește persoanele din alte state membre, deoarece acestea ar fi obligate să își schimbe forma legală sau structura, pentru a-și desfășura activitatea prin intermediul unei persoane juridice.
51. În opinia Comisiei o astfel de cerință constituie o restricție privind libertatea de stabilire, fiind inclusă în scopul articolului 15 alineatul (2) litera b) din Directiva

2006/123 privind obligația unui prestator de a adopta o formă juridică specifică și care trebuie să îndeplinească în mod cumulativ condițiile prevăzute la articolul 15 alineatul (3).

52. În acest sens, în primul rând, restricția privind obligația de a înființa persoane juridice pare că se aplică fără discriminare pe motiv de cetățenie sau naționalitate.
53. În ceea ce privește existența unui motiv imperativ de interes general, obiectivele referitoare la sănătatea publică, protecția animalelor și protecția consumatorului, la care ne-am referit la punctul 38 din prezentele observații, ar putea servi pentru a justifica o astfel de cerință.
54. În al treilea rând, trebuie să se determine dacă o astfel de cerință este aptă să garanteze astfel de obiective. În acest sens, Comisia nu a putut identifica în ce mod o astfel de cerință ar putea servi la atingerea unor obiective precum cele enumerate la punctul 53. În fapt, chiar presupunând că această cerință ar fi cumva legată de întinderea răspunderii persoanelor fizice sau juridice care dețin farmacia veterinară sau punctul farmaceutic veterinar, nu este clar în ce mod interdicția impusă persoanelor fizice de a deține astfel de unități ar servi la o mai bună gestionare a activității sau la asigurarea unei răspunderi mai stricte.
55. Mai mult, această cerință pare să depășească ceea ce este necesar pentru atingerea acestui obiectiv, deoarece alte măsuri mai puțin restrictive ar permite atingerea aceluiași rezultat. Astfel, din punctul de vedere al răspunderii, Curtea a stabilit că există cerințe mai puțin restrictive care să asigure protecția creditorilor, precum stabilirea unei garanții sau obligația de a încheia o asigurare<sup>15</sup>.
56. În același timp, rezultă din jurisprudența Curții că o legislație națională nu poate garanta realizarea obiectivului invocat decât în cazul în care răspunde cu adevărat preocupării de a atinge obiectivul respectiv într-un mod coerent și sistematic<sup>16</sup>.
57. În acest context, Comisia observă că obligativitatea înființării de persoane juridice se aplică doar farmaciilor veterinară și punctelor farmaceutice veterinară, fără a exista o obligație similară pentru unitățile medicale veterinară de asistență, care se

<sup>15</sup> A se vedea hotărârea Curții în cauza C-171/02 Comisia/Republica Portugheză, EU:C:2004:270, punctul 43.

<sup>16</sup> A se vedea hotărârea Curții în cauza C-531/06, Comisia/Republica Italiană, EU:C:2009:315, punctul 66 și jurisprudența citată la acest punct.

pot organiza și ca unități fără personalitate juridică (ex. cabinetele medicale veterinare individuale). Astfel, pare că reglementarea națională nu tratează în același mod diversele activități legate de asigurarea sănătății animalelor.

58. În concluzie, Comisia consideră că libertatea de stabilire, în special principiul proporționalității așa cum este definit la articolul 15 alineatul (3) din Directiva 2006/123, se opune unei cerințe prin care se instituie obligativitatea organizării ca persoane juridice a farmaciilor veterinare și punctelor farmaceutice veterinare.

*b) Cerința privind deținerea capitalului farmaciilor veterinare și punctelor farmaceutice veterinare*

59. Comisia nu a identificat în cuprinsul legislației naționale citate de instanța de trimitere cerințe care să prevadă deținerea în procent majoritar de către medicii veterinari a farmaciilor veterinare sau a punctelor farmaceutice veterinare. Astfel, pe de o parte, Legea nr. 160/1998 se referă la dreptul exclusiv al medicilor veterinari de a utiliza și comercializa cu amănuntul anumite produse de uz veterinar, iar, pe de altă parte, Statutul medicului veterinar se referă la unități la care acționariatul este format exclusiv din medici veterinari sau este constituit altfel, ca urmare a modificărilor legislative, fără însă a identifica aceste prevederi. Prin urmare, *de lege lata*, reglementarea națională impune cerința ca medicii veterinari să dețină în exclusivitate capitalul unei farmacii veterinare și unui punct farmaceutic veterinar.
60. În acest sens, o reglementare națională care rezervă doar medicilor veterinari dreptul de a participa la constituirea capitalului unor societăți, excluzând alte categorii de persoane care nu au calitatea de medici veterinari, poate constitui o restricție atât privind libertatea de stabilire, cât și privind libera circulație a capitalurilor.
61. Cerința ca acționariatul unei farmacii veterinare și a unui punct farmaceutic veterinar să fie compus în exclusivitate din medici veterinari constituie o restricție privind libertatea de stabilire deoarece rezervă exercitarea unei activități doar unei categorii de persoane care îndeplinește cerințe prestabilite care descurajează sau chiar împiedică operatorii economici din alte state membre să își exercite activitățile în statul membru gazdă<sup>17</sup>. O astfel de restricție este prevăzută la articolul 15 alineatul (2) litera c) din Directiva 2006/123 privind cerințele referitoare la deținerea

<sup>17</sup> A se vedea în acest sens hotărârea Curții în cauzele conexe Apothekerkammer, punctul 23, EU:C:2009:316.



capitalului unei societăți și trebuie să îndeplinească condițiile prevăzute la alineatul (3) al aceluiași articol pentru a putea fi menținută.

62. În același timp, Curtea a stabilit că dacă reglementarea națională nu este aplicabilă numai participațiilor care permit să se exercite o influență certă asupra deciziilor unei societăți și să se stabilească activitățile acesteia, reglementarea respectivă trebuie examinată atât în raport cu libertatea de stabilire, cât și în raport cu libera circulație a capitalurilor, prevăzută la articolul 63 TFUE<sup>18</sup>. Astfel, trebuie calificate ca restricții în sensul alineatului (1) al acestui articol măsurile naționale care pot împiedica sau limita dobândirea de participații în întreprinderile vizate sau care pot descuraja investitorii din alte state membre să investească în capitalul acestora<sup>19</sup>.
63. În cauza de față, reglementarea națională prevede că acționarii din farmaciile veterinare și punctele farmaceutice veterinare pot fi doar medici veterinari ceea ce constituie o restricție și în sensul articolului 63 TFUE.
64. În ceea ce privește justificarea restricțiilor privind libertatea de stabilire și libera circulație a capitalurilor, acestea trebuie să fie aplicate fără discriminare pe motiv de cetățenie sau naționalitate, să fie justificate de motive imperioase de interes general și să fie proporționale. Aceste condiții identificate în jurisprudența Curții<sup>20</sup> sunt codificate prin intermediul condițiilor ce trebuie verificate în conformitate cu dispozițiile articolului 15 alineatul (3) din Directiva 2006/123. Astfel, analiza justificării restricțiilor privind cele două libertăți urmează aceleași principii.
65. În primul rând, dispozițiile naționale relevante în prezenta cauză par să se aplice fără discriminare pe motiv de cetățenie sau naționalitate.
66. În al doilea rând, așa cum am precizat la punctul 53 din prezentele observații, sănătatea publică poate constitui un motiv imperativ de interes general care poate justifica restricții privind libertățile de circulație, precum libertatea de stabilire și libera circulație a capitalurilor. În particular, Curtea a considerat că o astfel de

<sup>18</sup> A se vedea hotărârea Curții în cauza Comisia/Republica Italiană, EU:C:2009:315, punctul 40 și jurisprudența citată la acest punct.

<sup>19</sup> A se vedea hotărârea Curții în cauza Comisia/Republica Italiană, EU:C:2009:315, punctul 46 și jurisprudența citată la acest punct.

<sup>20</sup> A se vedea spre exemplu hotărârea Curții în cauza C-140/03 Comisia/Republica Elenă, EU:C:2005:242, punctul 27; hotărârea Curții în cauza Comisia/Republica Italiană, EU:C:2009:315, punctul 49; hotărârea Curții în cauza C-167/07 Hartlauer, EU:C:2009:141, punctul 44 și hotărârea Curții în cauza C-539/11 Ottica New Line, EU:C:2013:591, punctul 33.

restricție poate fi justificată prin obiectivul referitor la asigurarea unei aprovizionări sigure și de calitate cu medicamente. În cauza de față, așa cum am precizat în răspunsul la prima întrebare, în opinia Comisei, o cerință care rezervă anumitor categorii de persoane, în principiu medici veterinari, vânzarea cu amănuntul a medicamentelor de uz veterinar și unor produse similare, poate fi justificată, având în vedere interacțiunile existente între sănătatea umană și sănătatea animalelor și garanțiilor pe care aceste persoane trebuie să le prezinte și informațiilor pe care trebuie să le furnizeze.

67. În al treilea rând, trebuie să se analizeze dacă aceste cerințe respectă principiul proporționalității.
68. În acest sens, așa cum rezultă din jurisprudența citată la punctul 56 din prezentele observații, legislația națională nu poate garanta realizarea obiectivului invocat decât dacă răspunde cu adevărat preocupării de a atinge obiectivul respectiv într-un mod coerent și sistematic.
69. Comisia observă că cerința privind deținerea capitalului farmaciilor veterinare și punctelor farmaceutice veterinare în exclusivitate de către medicii veterinari nu pare să se aplice cu privire la unitățile medicale veterinare prin intermediul cărora aceștia oferă asistență medicală, deși articolul 4 din Legea nr. 160/1998 identifică și sănătatea animalelor printre domeniile în care profesiunea de medic veterinar are exclusivitate. În acest sens, medicii veterinari își pot desfășura activitatea atât în forme individuale de exercitare a profesiei, dar și prin intermediul unor societăți comerciale, cu privire la care nu există vreo cerință în ceea ce privește formarea capitalului sau acționariatul.
70. Prin urmare, Comisia consideră că obiectivul privind sănătatea publică trebuie urmărit în mod coerent, și o astfel de cerință ar fi trebuit implementată în primul rând în ceea ce privește serviciile directe de îngrijire a sănătății animalelor, care determină în fapt prescrierea anumitor medicamente sau utilizarea unor produse similare, dacă ar fi fost cu adevărat considerată necesară pentru atingerea acestui obiectiv.
71. În același sens, în vederea garantării protejării sănătății umane, conform jurisprudenței Curții, statele membre au posibilitatea de a adopta măsuri susceptibile să elimine sau să reducă riscul de a prejudicia independența profesională reală a

persoanelor însărcinate cu distribuirea cu amănuntul a medicamentelor, în principiu farmaciști<sup>21</sup>, în măsura în care această atingere este de natură să afecteze această independență, care constituie și argumentul principal al CMVR în cauza națională. Astfel, Curtea a considerat că normele de excludere a nefarmaciștilor de la deținerea și administrarea farmaciilor sunt conforme libertății de stabilire și libertății de circulație a capitalurilor<sup>22</sup>. Curtea a considerat, de asemenea, că aceleași considerente se pot aplica cu privire la domeniul analizelor de biologie medicală<sup>23</sup>.

72. În toate aceste cazuri, Curtea a argumentat că sănătatea și viața persoanelor ocupă primul loc printre bunurile și interesele protejate de tratat și că statele membre pot decide cu privire la nivelul la care intenționează să asigure protecția sănătății publice<sup>24</sup>. De asemenea, Curtea a considerat că statele membre au o marjă de apreciere cu privire la măsurile ce trebuie implementate pentru a diminua riscul pentru sănătatea publică și pentru a asigura echilibrul financiar al sistemelor de securitate socială<sup>25</sup>.
73. Fără a minimiza importanța obiectivului privind asigurarea sănătății animalelor din perspectiva sănătății publice, Comisia consideră totuși că această jurisprudență a Curții nu ar trebui să se aplice în același mod cu privire la măsurile legate de comercializarea medicamentelor de uz veterinar și produselor similare.
74. Comisia consideră că măsurile care pot fi luate de statele membre cu privire la sănătatea animalelor trebuie să fie proporționale cu importanța obiectivului care trebuie astfel urmărit. În consecință, marja de apreciere a statelor membre ar trebui să fie mai restrânsă în ceea ce privește sănătatea animalelor, având în vedere că aceasta nu are efecte directe asupra sănătății umane, ca valoarea cea mai importantă ce trebuie asigurată. Astfel, doar în mod indirect sănătatea animalelor poate afecta sănătatea umană, fie din perspectiva consumului produselor de origine animală, fie, spre exemplu, în urma contactului cu animalele de companie sau cu animalele din

---

<sup>21</sup> A se vedea în acest sens hotărârea Curții în cauzele conexe Apothekerkammer, EU:C:2009:316, hotărârea Curții în cauza Comisia/Republica Italiană, EU:C:2009:315.

<sup>22</sup> A se vedea în acest sens hotărârea Curții în cauza Comisia/Republica Italiană, EU:C:2009:315, punctele 63 și 64 și hotărârea Curții în cauzele conexe Apothekerkammer, EU:C:2009:316, punctele 39 și 40.

<sup>23</sup> A se vedea în acest sens hotărârea Curții în cauza Comisia/Republica Franceză, EU:C:2010:772, punctele 66-68.

<sup>24</sup> A se vedea în acest sens hotărârea Curții în cauza Comisia/Republica Franceză, EU:C:2010:772, punctul 42; hotărârea Curții în cauzele conexe Apothekerkammer, EU:C:2009:316, punctul 19; hotărârea Curții în cauza Comisia/Republica Italiană, punctul 36; EU:C:2009:315.

<sup>25</sup> A se vedea hotărârea Curții în cauzele conexe Apothekerkammer, EU:C:2009:316, punctele 30 și 34 și hotărârea Curții în cauza Comisia/Republica Italiană, EU:C:2009:315, punctele 54 și 58.

grădinile zoologice. Prin urmare, nevoia de protecție în ceea ce privește sănătatea animalelor este mai puțin acută decât în ceea ce privește sănătatea umană<sup>26</sup>.

75. De asemenea, deși nu se poate nega că medicamentele de uz veterinar au efecte terapeutice similare cu medicamentele de uz uman, aceste efecte terapeutice vizează în primul rând animalele, iar utilizarea lor incorectă sau fără a fi necesară afectează sănătatea acestora, iar nu în mod direct sănătatea umană. În plus, din perspectiva resurselor financiare alocate, în cazul medicamentelor de uz veterinar, efectul asupra sistemelor de securitate socială nu poate fi decât indirect, ținând seama că costul medicamentelor de uz veterinar nu este suportat direct prin intermediul asigurărilor de sănătate.
76. Prin urmare, Comisia consideră că statele membre pot decide că este necesară asigurarea unei independențe profesionale reale a persoanelor care se ocupă cu vânzarea cu amănuntul a medicamentelor de uz veterinar. Statele membre pot avea în vedere că o persoană care nu deține cunoștințele necesare poate să prezinte riscuri pentru sănătatea publică deoarece obținerea unui profit nu este moderată de experiența profesională și răspunderea care îi revine, având în vedere că o eventuală încălcare a normelor legale poate avea efecte atât asupra investiției sale, cât și a propriei existențe profesionale<sup>27</sup>. Prin urmare, statele membre pot lua măsuri astfel încât să se asigure că deciziile adoptate la nivelul farmaciilor veterinare și punctelor farmaceutice veterinare nu sunt motivate mai curând de considerații de ordin economic decât de considerații de sănătate publică<sup>28</sup>.
77. Cu toate acestea, având în vedere importanța obiectivului urmărit și marja de apreciere a statelor membre, aceste măsuri nu ar trebui să vizeze deținerea exclusivă a capitalului unor societăți de către medici veterinari, având în vedere că o astfel de măsură nu este necesară pentru asigurarea independenței profesionale reale a acestor persoane. În fapt, atâta timp cât controlul asupra unei farmacii veterinare sau unui punct farmaceutic veterinar este deținut de persoane care au calitatea de medic veterinar, impunerea unei cerințe de exclusivitate de deținere a capitalului nu este

<sup>26</sup> A se vedea pentru o comparație între produsele de optică și medicamente hotărârea Curții în cauza *Ottica New Line*, punctul 43, EU:C:2013:591.

<sup>27</sup> A se vedea în mod similar hotărârea Curții în cauzele conexe *Apothekerkammer*, punctele 37 și 39, EU:C:2009:316.

<sup>28</sup> A se vedea în mod similar hotărârea Curții în cauza *Comisia/Republica Franceză*, punctul 31, EU:C:2010:772.

adecvată pentru atingerea acestui obiectiv și depășește ceea ce este necesar pentru atingerea acestuia.

78. În fapt, controlul ar putea rezulta, spre exemplu, din exercitarea drepturilor de vot sau de măsuri privind pozițiile de management ale farmaciilor veterinare sau punctelor farmaceutice veterinare, sau din măsuri privind componența organelor de decizie, fără a fi necesare condiții minime privind deținerea capitalului acestora. Astfel de limitări ar permite o mai mare flexibilitate în ceea ce privește modelul de finanțare al acestor unități, permițând în același timp unor categorii identificate de persoane să aibă o influență decisivă în ceea ce privește calitatea serviciilor sau să evite anumite influențe din partea unor terțe persoane.
79. De asemenea, statele membre pot stabili ca administrarea farmaciilor veterinare sau punctelor farmaceutice veterinare să fie încredințată, în principiu, unor medici veterinari, astfel încât să se asigure independența profesională a medicilor veterinari care își desfășoară activitatea în aceste unități.
80. În aceste condiții, Comisia consideră că cerința privind deținerea în exclusivitate a capitalului unor farmacii veterinare sau puncte farmaceutice veterinare de către medici veterinari nu este adecvată pentru atingerea obiectivului urmărit, depășește ceea ce este necesar și este posibilă înlocuirea acestei cerințe cu alte măsuri mai puțin restrictive.
81. În concluzie, Comisia consideră că libertatea de stabilire, în special articolul 15 din Directiva 2006/123, și libertatea de circulație a capitalurilor, în special principiul proporționalității, se opun unei cerințe prevăzute de reglementarea națională privind deținerea în exclusivitate a capitalului farmaciilor veterinare sau punctelor farmaceutice veterinare de către medici veterinari.

#### IV. CONCLUZII

Având în vedere cele de mai sus, Comisia propune Curții să răspundă la întrebările preliminare după cum urmează:

*1. În principiu, dreptul Uniunii, în special articolul 15 din Directiva 2006/123, nu se opune unei reglementări naționale prin care se instituie în beneficiul medicului veterinar o exclusivitate de comercializare cu amănuntul și utilizare a produselor biologice, antiparazitare de uz special și a medicamentelor de uz veterinar, dacă aceste categorii de produse prezintă riscuri și efecte similare în lumina obiectivului de sănătate publică urmărit și dacă aceste măsuri respectă principiul proporționalității, în special dacă nu există măsuri mai puțin restrictive pentru atingerea obiectivelor urmărite, situație care trebuie determinată de instanța națională.*

*2. Articolul 15 din Directiva 2006/123, în special principiul proporționalității, se opune unei cerințe prin care se instituie obligativitatea organizării ca persoane juridice a farmaciilor veterinare și punctelor farmaceutice veterinare. De asemenea, libertatea de stabilire, în special articolul 15 din Directiva 2006/123, și libertatea de circulație a capitalurilor, în special principiul proporționalității, se opun unei cerințe prevăzute de reglementarea națională privind deținerea în exclusivitate a capitalului farmaciilor veterinare sau punctelor farmaceutice veterinare de către medici veterinari.*

Helene TSEREPÀ-LACOMBE      Luigi MALFERRARI      Luminița NICOLAE

*Agenți ai Comisiei*



ROMANIA  
MINISTERUL JUSTIȚIEI

Agentul Governmental pentru Curtea de Justiție a Uniunii Europene

K2/2513

21 septembrie 2016

**ÎN ATENȚIA DOMNULUI PREȘEDINTE ȘI A MEMBRILOR  
CURȚII DE JUSTIȚIE A UNIUNII EUROPENE****OBSERVAȚII SCRISE**

formulate, în temeiul articolului 23 al doilea paragraf din Protocolul nr. 3 privind Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, de România, reprezentată de domnul Răzvan-Horațiu RADU, în calitate de agent, precum și de doamnele Anelize WEILMAN și Laura LIȚU, în calitate de consilieri,

în cauza C-297/16, CMVRO,

având ca obiect o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată, potrivit articolului 267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene<sup>1</sup>, de Curtea de Apel București<sup>2</sup>, în legătură cu interpretarea dreptului Uniunii Europene (n.n. în materia libertății de stabilire și a libertății de prestare de servicii), în contextul activității de comercializare cu amănuntul a produselor medicamentoase veterinare.

<sup>1</sup> Denumit în continuare „TFUE”.

<sup>2</sup> Denumită în continuare „instanța de trimitere”.



România supune atenției Curții de Justiție a Uniunii Europene<sup>3</sup> următoarele observații scrise:

**Cuprins:**

<b>I. Cadrul juridic aplicabil</b>	<b>pag. 3</b>
<b>A. Dreptul intern</b>	<b>pag. 3</b>
<b>B. Dreptul Uniunii</b>	<b>pag. 4</b>
<b>II. Considerații preliminare</b>	<b>pag. 6</b>
<b>III. Analiza juridică</b>	<b>pag. 9</b>
<b>A. Prima întrebare preliminară</b>	<b>pag. 9</b>
<b>B. A doua întrebare preliminară</b>	<b>pag. 11</b>
<b>IV. Concluzii</b>	<b>pag. 14</b>

<sup>3</sup> Denumită în continuare „CJUE” sau „Curtea”.

## I. Cadrul juridic aplicabil

### A. Dreptul intern

Ordinul A.N.S.V.S.A. nr. 83/2014<sup>4</sup> pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind condițiile de organizare și funcționare a unităților farmaceutice veterinare, precum și procedura de înregistrare sanitară veterinară/autorizare sanitară veterinară a unităților și activităților din domeniul farmaceutic veterinar

#### Articolul 11

1. *„Personalul de specialitate al farmaciei veterinare se compune din:
  - a) personal cu studii superioare de specialitate - medic veterinar;
  - b) personal cu studii medii de specialitate - în domeniul medicinei veterinare, medicinei umane, farmaciei, chimiei, biologiei;
  - c) personal administrativ.”*

#### Articolul 12

2. *„1) Încadrarea în farmacia veterinară a personalului cu studii medii de specialitate nu este obligatorie.  
2) Farmacia veterinară poate funcționa numai în prezența unui medic veterinar care detine atestat de liberă practică emis de Colegiul Medicilor Veterinari.  
3) Eliberarea produselor medicinale veterinare din farmacia veterinară se face numai cu amănuntul, de către personalul prevăzut la art. 11 lit. a) și b).”*

#### Articolul 14

3. *„Personalul prevăzut la art. 11 lit. b) își desfășoară activitatea în farmacia veterinară numai în prezența și sub îndrumarea medicului veterinar și trebuie să cunoască legislația sanitară veterinară în vigoare.”*

#### Articolul 43 litera j)

4. *„În vederea obținerii autorizației sanitare veterinare de funcționare pentru farmaciile veterinare, reprezentantul legal al unității, trebuie să depună la autoritatea sanitară veterinară și pentru siguranța alimentelor competență, un dosar care să conțină următoarele documente:*

<sup>4</sup> Publicat în Monitorul Oficial al României nr. 541 din 22 iulie 2014.

[...] j) copia certificatului de înregistrare în registrul unic al cabinetelor medicale veterinare cu sau fără personalitate juridică”.

Ordinul nr. 31 din 26 martie 2015<sup>5</sup> pentru modificarea și completarea Normei sanitare veterinare privind condițiile de organizare și funcționare a unităților farmaceutice veterinare, precum și procedura de înregistrare sanitară veterinară/autorizare sanitară veterinară a unităților și activităților din domeniul farmaceutic veterinar, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 83/2014

#### Articolul I

5. „Norma sanitară veterinară privind condițiile de organizare și funcționare a unităților farmaceutice veterinare, precum și procedura de înregistrare sanitară veterinară/autorizare sanitară veterinară a unităților și activităților din domeniul farmaceutic veterinar, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 83/2014, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 541 și 541 bis din 22 iulie 2014, se modifică și se completează după cum urmează:
- La articolul 43, litera j) se abrogă.”

#### B. Dreptul Uniunii

##### Art. 49 TFUE

6. „În conformitate cu dispozițiile care urmează, sunt interzise restricțiile privind libertatea de stabilire a resortisanților unui stat membru pe teritoriul altui stat membru. Această interdicție vizează și restricțiile privind înființarea de agenții, sucursale sau filiale de către resortisanții unui stat membru stabiliți pe teritoriul altui stat membru. Libertatea de stabilire presupune accesul la activități independente și exercitarea acestora, precum și constituirea și administrarea întreprinderilor și, în special, a societăților în înțelesul articolului 54 al doilea paragraf, în condițiile definite pentru resortisanții proprii de legislația țării de stabilire, sub rezerva dispozițiilor capitolului privind capitalurile.”

<sup>5</sup> Publicat în Monitorul Oficial al României nr. 235 din 7 aprilie 2015.

**Art. 56 TFUE alineatul 1) TFUE**

7 „În conformitate cu dispozițiile ce urmează, sunt interzise restricțiile privind libera prestare a serviciilor în cadrul Uniunii cu privire la resortisanții statelor membre stabiliți într-un alt stat membru decât cel al beneficiarului serviciilor.”

**Directiva 2006/123/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind serviciile în cadrul pieței interne****Articolul 14, Cerințe interzise**

8 „Statele membre nu condiționează accesul la o activitate de servicii sau exercitarea acesteia pe teritoriul lor de oricare din următoarele cerințe:

1. cerințe discriminatorii bazate direct sau indirect pe cetățenie, sau, în cazul societăților, pe situarea sediului social, incluzând, în special:

a) cerința de cetățenie pentru prestator, personalul acestuia, persoanele care dețin capital social sau membrii organelor de administrare sau de supraveghere ale prestatorului;

b) cerința ca prestatorul, personalul acestuia, persoanele care dețin capital social sau membrii organelor de administrare sau de supraveghere ale prestatorului să aibă reședința pe teritoriul respectiv;

(...)

3. restricții la libertatea unui prestator de a alege între a se stabili cu titlu principal sau secundar, în special obligația prestatorului de a se stabili cu titlu principal pe teritoriul acestora, sau restricții la libertatea de a alege între stabilirea sub formă de agenție, de sucursală sau de filială.”

**Art. 15 alineatul 2 litera c)**

9. „Statele membre examinează dacă sistemul lor juridic condiționează accesul la o activitate de servicii sau exercitarea acesteia de oricare dintre următoarele cerințe nediscriminatorii: cerințe referitoare la deținerea capitalului unei societăți;”

**Articolul 15 alineatul 3), Cerințe care trebuie evaluate**

10. „(3) Statele membre verifică dacă cerințele menționate la alineatul (2) îndeplinesc următoarele condiții:

(a) nediscriminare: cerințele nu trebuie să fie direct sau indirect discriminatorii în funcție de cetățenie sau naționalitate sau, în ceea ce privește societățile, în funcție de situarea sediului social;

(b) necesitate: cerințele trebuie să fie justificate printr-un motiv imperativ de interes general,  
 (c) proporționalitate: cerințele trebuie să fie adecvate pentru a garanta îndeplinirea obiectivului urmărit; acestea nu trebuie să depășească ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului urmărit și nu trebuie să fie posibilă înlocuirea acestor cerințe cu alte măsuri mai puțin restrictive care permit atingerea aceluiași rezultat.”

### **Articolul 16 alineatele (1)-(3)**

11. „ 1) Statele membre respectă dreptul prestatorilor de a furniza servicii într-un stat membru altul decât cel în care sunt stabiliți.

Statele membre în care este prestat serviciul asigură accesul liber la o activitate de servicii și libera exercitare a acesteia pe teritoriul lor.

Statele membre nu pot condiționa accesul la o activitate de servicii sau exercitarea acesteia pe teritoriul lor de îndeplinirea oricăror cerințe care nu respectă următoarele principii:

a) nediscriminare: cerințele nu trebuie să fie, direct sau indirect, discriminatorii pe motiv de cetățenie sau, în ceea ce privește persoanele juridice, pe motivul privind statul membru în care sunt stabilite;

b) necesitate: cerințele trebuie să fie justificate prin motive de ordine publică, de siguranță publică, de sănătate publică sau de protecție a mediului;

c) proporționalitate: cerințele trebuie să fie adecvate pentru a garanta îndeplinirea obiectivului urmărit și nu trebuie să depășească ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului urmărit.

2) Statele membre nu pot să restrângă libertatea de a presta servicii în cazul unui prestator stabilit într-un alt stat membru impunând una dintre cerințele următoare: a) obligația prestatorului de a fi stabilit pe teritoriul lor; (...)

3) Prezentele dispoziții nu împiedică statul membru în care se deplasează prestatorul să impună cerințe în ceea ce privește o activitate de servicii în cazul în care acestea sunt justificate din motive de ordine publică, siguranță publică, sănătate publică sau protecția mediului, în conformitate cu alineatul (1). De asemenea, statul membru în cauză nu este împiedicat să aplice, în conformitate cu dreptul comunitar, propriile norme în ceea ce privește condițiile de angajare, inclusiv cele stabilite în convențiile colective.

## **II. Considerații preliminare**

12. Suplimentar față de elementele de fapt reținute de instanța de trimitere în cererea de decizie preliminară, Guvernul României dorește să realizeze câteva precizări referitoare la părțile din litigiul principal (din perspectiva atribuțiilor acestora), precum și la evoluția reglementării

condițiilor de autorizare a unităților prin care se realizează comercializarea medicamentelor de uz veterinar.

13. Părțile din litigiul de pe rolul instanței de trimitere sunt Colegiul Medicilor Veterinari din România<sup>6</sup> și Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor<sup>7</sup>.
14. CMVRO este organizația profesională neguvernamentală a medicilor veterinari din România<sup>8</sup>, a cărei lege de organizare și funcționare este Legea nr. 160/1998, adoptată de Parlamentul României.
15. ANSVSA este autoritatea în domeniul sanitar-veterinar și pentru siguranța alimentelor, autoritate publică în subordinea Guvernului<sup>9</sup>, care reglementează, printre altele, domeniul comercializării medicamentelor de uz veterinar.
16. Guvernul României precizează că ANSVSA este singura autoritate din România cu rol de reglementare și control în domeniul medical veterinar.
17. ANSVSA reglementează, prin Ordine emise de președintele său, regimul de autorizare al unităților farmaceutice veterinare prin care se comercializează medicamente de uz veterinar și acordă aceste autorizații.
18. Ordinul nr. 83/2014 reglementează condițiile de organizare și funcționare a unităților farmaceutice veterinare, precum și procedura de înregistrare sanitară veterinară/autorizare sanitară veterinară a unităților și activităților din domeniul farmaceutic veterinar.
19. Potrivit articolului 43 litera j) din Ordinul nr. 83/2014, documentația pentru autorizarea farmaciilor veterinare și punctelor farmaceutice veterinare trebuia să conțină obligatoriu dovada înregistrării acestora în Registrul Unic al Cabinetelor Medicale Veterinare gestionat de către Colegiul Medicilor Veterinari din România.
20. Prin Ordinul nr. 31/2015, care a modificat Ordinul nr. 83/2014, ANSVSA a decis să elimine această cerință de autorizare prevăzută la articolul 43 litera j) din Ordinul nr. 83/2014.
21. Prin urmare, până la modificarea adusă de Ordinul nr. 31/2015, farmaciile/punctele farmaceutice veterinare trebuiau înregistrate în Registrul Unic al Cabinetelor Medicale Veterinare în vederea obținerii autorizației sanitare veterinare de funcționare. Statutul Medicilor

<sup>6</sup> Denumită în continuare „CMVRO” sau „reclamanta”.

<sup>7</sup> Denumită în continuare „ANSVSA” sau „pârâta”.

<sup>8</sup> CMVRO este o „formă de organizare profesională autonomă, neguvernamentală, apolitică și nonprofit”, care are personalitate juridică și „reprezintă interesele și apără drepturile profesionale ale membrilor săi”, potrivit articolului 8 alineatele (1) și (2) din Legea nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar, denumită în continuare „Legea 160/1998”, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 289 din 06.08.1998.

<sup>9</sup> Conform articolului 1 alineatul (1) din Hotărârea de Guvern nr. 1415/2009 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor și a unităților din subordinea acesteia, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 834 din 03.12.2009.

Veterinari<sup>10</sup>, de asemenea, prevedea că nu se pot elibera certificate de înregistrare decât farmaciilor a căror structură de proprietate o formează exclusiv medicii veterinari.

22. Până la modificarea adusă de Ordinul nr. 31/2015, faptul că numai unitățile deținute în exclusivitate de veterinari puteau comercializa produse medicamentoase veterinare era consecința interpretării sistematice a dispozițiilor Ordinului nr. 83/2014 cu cele ale art. 4 litera i) din Legea nr. 160/1998 și a Statutului Medicilor Veterinari.
23. Conform art. 12 alineatul (2) din Ordinul nr. 83/2014, farmacia veterinară poate funcționa numai în prezența unui medic veterinar care deține atestat de liberă practică emis de Colegiul Medicilor Veterinari.
24. Această cerință presupune concret ca la autorizarea unității farmaceutice veterinare să se facă dovada existenței unui medic veterinar în cadrul farmaciei veterinare, având în vedere prevederile art. 14 din Ordinul nr. 83/2014, potrivit cărora personalul își desfășoară activitatea în farmacia veterinară numai în prezența și sub îndrumarea medicului veterinar și trebuie să cunoască legislația sanitară veterinară în vigoare.
25. Cu toate acestea, CMVRO a solicitat, în cadrul litigiului național, anularea Ordinului nr. 31/2015, pe motiv că eliminarea obligativității înregistrării unității în Registrul Unic al Cabinetelor Medicale Veterinare gestionat de către Colegiul Medicilor Veterinari din România ar încălca articolul 4 litera i) din Legea 160/1998, care prevede că medicii veterinari au exclusivitate în ceea ce privește comercializarea de produse medicamentoase veterinare.
26. Instanța de trimitere, chemată să soluționeze litigiul cu privire la legalitatea eliminării acestei cerințe și la efectele sale, a decis să suspende judecata litigiului principal și să adreseze CJUE următoarele întrebări preliminare:
- 1) „Se opune dreptul Uniunii Europene unei reglementări naționale prin care se instituie în beneficiul medicului veterinar o exclusivitate de comercializare cu amănuntul și utilizare a produselor biologice, antiparazitare de uz special și a medicamentelor de uz veterinar?”
  - 2) „În măsura în care o asemenea exclusivitate este în concordanță cu dreptul Uniunii Europene, se opune acesta ca o asemenea exclusivitate să privească inclusiv unitățile prin care intervine respectiva comercializare, în sensul ca acestea să fie deținute în procent majoritar sau exclusiv de medic veterinar / medici veterinari?”
27. Deși instanța de trimitere nu a indicat prevederile din dreptul Uniunii a căror interpretare o dorește, Guvernul României consideră că problema de interpretare pe care o ridică ambele

<sup>10</sup> Adoptat de CMVRO prin Hotărârea nr. 3/2013, Anexa 2, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 676 din 16 noiembrie 2014.

întrebări preliminare - raportat la prevederile naționale ce rezervă activitatea de comercializare a medicamentelor doar persoanelor având calificare de medic veterinar și care impun cerințe speciale de acționariat al farmaciilor veterinare - privește, în esență, principiul libertății de stabilire consacrat de art. 49 TFUE și libera prestare a serviciilor, completate de cerințele impuse de Directiva 2006/123/CE privind serviciile în cadrul Pieței Interne.

## II. Analiza juridică

### A. Prima întrebare preliminară

28. Prin această întrebare, instanța de trimitere urmărește, în esență, să se stabilească dacă dispozițiile naționale, prin care le este rezervată medicilor veterinari activitatea de comercializare și utilizare a produselor biologice, antiparazitare de uz special și a medicamentelor de uz veterinar, încalcă accesul unui prestator de servicii la exercitarea unei activități pe teritoriul unui stat membru, în sensul stabilit de articolul 49 TFUE.
29. Potrivit jurisprudenței Curții, normele referitoare la libertăți nu sunt, în principiu, aplicabile unei activități dacă toate elementele acesteia se limitează la interiorul unui singur stat membru<sup>11</sup>. Cu toate acestea, Curtea a arătat, chiar și în situații în care împrejurările de fapt ale litigiului principal erau limitate la interiorul unui singur stat membru, că nu puteau fi excluse anumite efecte transfrontaliere ale reglementării naționale contestate<sup>12</sup>.
30. Prin urmare, considerăm că, în prezenta cauză, sunt aplicabile dispozițiile de drept european care consacră libertățile de circulație, invocate de instanța de trimitere, având în vedere că activitatea de comercializare a produselor medicamentoase veterinare poate avea caracter transfrontalier.
31. În acest context, Guvernul României va arăta că, deși rezervarea acestei activități pentru medicii veterinari poate fi considerată o măsură restrictivă, aceasta este justificată.
32. Astfel, faptul de a rezerva categoriei profesionale a medicilor veterinari o activitate precum cea descrisă poate fi de natură să facă mai puțin atractive activitățile prestatorului stabilit în alt stat membru, unde acesta furnizează în mod legal servicii similare.
33. Însă o restricție care nu este discriminatorie pe criterii de cetățenie/naționalitate poate fi justificată de motive imperative de interes general, dacă este de natură să asigure realizarea

<sup>11</sup> Hotărârea din 22 decembrie 2010, Omalet, C-245/09, EU:C:2010:808, punctul 12.

<sup>12</sup> Concluziile avocatului general Nils Wahl prezentate la 5 septembrie 2013 în cauzele conexe Venturini, Gramigna și Muzzio, C-159/12, C-160/12 și C-161/12, EU:C:2013:791, punctul 33, cu referire la Hotărârile în cauza Oosthoek, C-286/81, EU:C:1982:438, respectiv în cauzele conexe Blanco Pérez și Chao Gómez, C-570/07 și C-571/07, EU:C:2008:138.



obiectivului urmărit și nu depășește ceea ce este necesar pentru atingerea acestuia<sup>13</sup>. În continuare, vom analiza dacă sunt respectate aceste patru condiții.

34. Subliniem, în primul rând, că rezervarea pentru medicii veterinari a comercializării produselor medicamentoase veterinare nu discriminează pe baza criteriului cetățeniei/naționalității. De exclusivitatea competențelor rezervate medicilor veterinari în România beneficiază nu numai cei calificați în România, ci și aceia care au dobândit respectiva calificare într-un alt stat membru, cărora li se recunosc automat calificările profesionale<sup>14</sup> pe teritoriul României și care, astfel, își pot exercita profesia - ca persoană fizică sau ca persoană juridică<sup>15</sup>.
35. Din moment ce respectă această cerință, cadrul normativ actual este în conformitate și cu articolul 14 din Directiva 2006/123/CE privind serviciile în cadrul Pieței Interne.
36. În al doilea rând, obiectivul esențial al normelor ce reglementează producția și distribuția produselor medicamentoase veterinare trebuie să fie protecția sănătății publice<sup>16</sup> - recunoscută în jurisprudența constantă ca fiind un motiv imperativ ce justifică măsuri restrictive<sup>17</sup>.
37. Trebuie, în acest context, subliniat caracterul special al produselor medicamentoase veterinare. O administrare incorectă a acestora poate avea drept efect nu numai afectarea sănătății animalelor, ci și a oamenilor din preajma lor sau care consumă produse animale.
38. Statelor membre le este recunoscută o marjă de apreciere în deciziile cu privire la nivelul de protecție a sănătății publice<sup>18</sup>. În această marjă considerăm că ele pot decide că persoanele care vând medicamente de uz veterinar și produse similare sunt profesioniști care au experiență specifică și acordă în permanență prioritate protecției sănătății animalelor și, implicit, a celei publice (în detrimentul intereselor economice). Aceasta ar reprezenta o garanție a respectării legislației sanitar-veterinare privind comercializarea cu amănuntul a produselor medicamentoase, dar și a eticii profesionale.

<sup>13</sup> Hotărârea din 25 ianuarie 2007, Ferstensen, C-370/05, EU :C :2007 :59, punctul 26, în ceea ce privește libertatea de stabilire și libera circulație a capitalurilor, astfel cum au fost consacrate prin articolele 43 și 56 TCE (49 și 63 TFUE). De altfel, aceleași condiții sunt consacrate și prin prevederile articolului 15 alineatele (2) și (3) și ale articolului 16 alineatul (1) din Directiva 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind serviciile în cadrul pieței interne (aplicabilă în cazul libertății de stabilire și al liberei prestări de servicii), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L nr. 376 din 27 decembrie 2006, p. 36-68, ediție specială în limba română capitol 13, volum 058, p. 50 - 82, denumită în continuare „directiva privind serviciile”.

<sup>14</sup> Articolul 2 din Legea nr. 160/1998.

<sup>15</sup> Articolul 27 din Legea nr. 160/1998.

<sup>16</sup> Al doilea considerent al Directivei 2001/82/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 6 noiembrie 2001 de instituire a unui cod comunitar cu privire la produsele medicamentoase veterinare, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L 311 din 28 noiembrie 2001, p. 1-66, ediție specială în limba română capitol 13 volum 031 p. 200 - 265, denumită în continuare „Directiva de instituire a unui cod comunitar cu privire la produsele medicamentoase veterinare”.

<sup>17</sup> Hotărârea Curții din data de 10 martie 2009, Hartlauer, C-169/07, EU : C:2009:141, punctul 46.

<sup>18</sup> Hotărârea din 19 mai 2009, Apothekerkammer des Saarlandes și alții, cauzele conexe C-171/07 și C-172/07, EU. C:2009:316, punctul 35.

39. În acest sens, articolul 12 alineatul (3) din Ordinul nr. 83/2014 prevede că eliberarea produselor medicinale veterinare din farmacia veterinară se face numai cu amănuntul, de către personalul cu studii superioare de specialitate - medic veterinar sau personalul cu studii medii de specialitate - în domeniul medicinei veterinare, medicinei umane, farmaciei, chimiei, biologiei.
40. Pentru acest motiv, în al treilea rând, acordarea exclusivității de comercializare cu amănuntul a acestor produse este de natură să asigure realizarea obiectivului urmărit, în sensul că răspunde cu adevărat preocupării de a atinge obiectivul protecției sănătății publice, într-un mod coerent și sistematic: interdicția exercitării acestei activități de către persoane care nu au această pregătire este absolută.
41. În al patrulea rând, reglementarea menționată nu depășește ceea ce este necesar pentru a atinge obiectivul urmărit, neexistând măsuri mai puțin restrictive care ar permite obținerea aceluiași rezultat într-un mod la fel de eficient.
42. În acest sens, facem trimitere chiar la articolul 66 alineatul (1) din Directiva de instituire a unui cod comunitar cu privire la produsele medicamentoase veterinare, care prevede că statele membre iau toate măsurile necesare pentru a se asigura că vânzarea cu amănuntul a produselor medicamentoase veterinare este efectuată numai de către persoane autorizate, prin legislația respectivelor state, să desfășoare asemenea activități.
43. În concluzie, considerăm că răspunsul la prima întrebare preliminară ar trebui să fie că dreptul Uniunii Europene nu se opune unei reglementări naționale prin care se instituie în beneficiul medicului veterinar o exclusivitate de comercializare cu amănuntul și de utilizare a produselor biologice, antiparazitare de uz special și a medicamentelor de uz veterinar.

#### **B. A doua întrebare preliminară**

44. Prin cea de a doua întrebare preliminară, instanța de trimitere urmărește să afle dacă dreptul Uniunii se opune ca legislația națională să prevadă cerințe de acționariat exclusiv sau majoritar pentru unitățile prin care se comercializează produse medicamentoase veterinare, în sensul că doar medicii veterinari pot să dețină integral sau majoritar acționariatul acestor unități organizate ca societăți comerciale.
45. Guvernul României face trimitere la jurisprudența Curții în care aceasta a statuat în mod constant că articolul 49 TFUE se opune măsurilor naționale care, deși sunt aplicate fără

discriminare pe motiv de cetățenie sau de naționalitate, sunt susceptibile să îngreuneze ori să facă mai puțin atractivă exercitarea libertății de stabilire<sup>19</sup>.

46. În acest sens, s-a decis că reprezintă o restricție o reglementare care condiționează stabilirea într-un stat membru a unui operator economic din alt stat membru de acordarea unei autorizații prealabile și care rezervă exercitarea unei activități independente anumitor operatori economici, care îndeplinesc anumite cerințe prestabilite<sup>20</sup>.
47. De asemenea, Curtea s-a pronunțat în repetate rânduri asupra posibilității statelor de a justifica restricțiile impuse în materia libertății de stabilire prin prisma structurii acționariatului unor tipuri de societăți.
48. CJUE a realizat, însă, o analiză de la caz la caz. Spre exemplu, Curtea a statuat că era justificată o măsură care nu permitea deținerea și administrarea farmaciilor umane decât de către persoanele abilitate să exercite profesia de farmacist<sup>21</sup>. De asemenea, instanța europeană a arătat că, în cadrul marjei de apreciere de care beneficiază, statele membre pot stabili că deținerea a peste 25% din părțile sociale și din drepturile de vot ale unei societăți de analize biologice de către persoanele fără specializare în biologie reprezintă un risc pentru sănătatea publică<sup>22</sup>.
49. În același timp, Curtea a considerat că nu este justificată de motive ce privesc sănătatea publică o legislație națională care interzice vânzarea produselor de optică în spații comerciale ce nu sunt conduse ori gestionate de persoane care îndeplinesc condițiile necesare pentru exercitarea profesiei de optician cu drept de a elibera rețete<sup>23</sup>.
50. În circumstanțele prezentei spețe, Guvernul României consideră că domeniul comercializării de medicamente de uz veterinar veterinar este indubitabil unul special, care ar trebui să se bucure de aceeași protecție precum cea recunoscută de Curte în privința medicamentelor de uz uman, având în vedere impactul similar pe care activitatea de comercializare a medicamentelor de uz veterinar îl are asupra sănătății publice.
51. De aceea, considerăm că eventuale măsuri restrictive cu privire la acționariat pot fi justificate din motive imperative, cum este protecția sănătății animalelor și, implicit, a sănătății oamenilor.

<sup>19</sup> Hotărârea din 14 octombrie 2004, Comisia împotriva Țărilor de Jos, C-299/02, EU: C:2004:620, punctul 15.

<sup>20</sup> Hotărârea din 19 mai 2009, Comisia Comunităților Europene împotriva Republicii Italiene, C-531/06, EU:C:2009:315, punctul 44.

<sup>21</sup> De exemplu, Hotărârea în cauza Comisia Comunităților Europene împotriva Republicii Italiene, Hotărârea în cauza Apothekerkammer des Saarlandes și alții.

<sup>22</sup> Hotărârea din 16 decembrie 2010, Comisia Europeană împotriva Republicii Franceze, C-89/09, EU:, punctul 68; la punctul 89, Curtea a precizat că dispozițiile respective nu depășesc ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului urmărit și, deci, pot fi justificate.

<sup>23</sup> Hotărârea din data de 21 aprilie 2005, Comisia Comunităților Europene împotriva Republicii Elene, C-140/03, EU: C:2005:242.

52. Raportat la respectarea proporționalității măsurii, Guvernul României consideră că exclusivitatea medicilor veterinari în privința activității de prescriere și eliberare a produselor medicamentoase veterinare, așa cum este ea reglementată prin articolul 12 alineatul (3) din Ordinul nr. 83/2014, iar nu al exclusivității/majorității deținerii acționariatului, este măsura cea mai puțin restrictivă prin care se poate garanta atingerea obiectivului protecției sănătății publice.
53. În concluzie, considerăm că răspunsul la a doua întrebare preliminară ar trebui să fie în sensul că dreptul Uniunii Europene nu se opune unei reglementări naționale care impune ca unitățile prin care intervine comercializarea de produse medicamentoase veterinare să fie deținute în procent majoritar sau exclusiv de medicii veterinari, dacă aceasta este justificată printr-un motiv imperativ și de natură a garanta realizarea obiectivului invocat, cu condiția să nu existe o măsură mai puțin restrictivă care să asigure în egală măsură atingerea obiectivului legitim urmărit.

#### IV. Concluzii

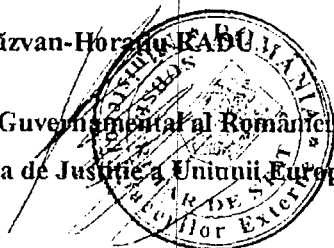
54. Având în vedere prezentele observații scrise, Guvernul României propune Curții următoarele răspunsuri la întrebările preliminare:

*1. Dreptul Uniunii Europene nu se opune unei reglementări naționale prin care se instituie în beneficiul medicului veterinar o exclusivitate de comercializare cu amănuntul și de utilizare a produselor biologice, antiparazitare de uz special și a medicamentelor de uz veterinar.*

*2. Dreptul Uniunii Europene nu se opune unei reglementări naționale care impune ca unitățile prin care intervine comercializarea de produse medicamentose veterinare să fie deținute în procent majoritar sau exclusiv de medicii veterinari, dacă aceasta este justificată printr-un motiv imperativ și de natură a garanta realizarea obiectivului invocat, cu condiția să nu existe o măsură mai puțin restrictivă care să asigure în egală măsură atingerea obiectivului legitim urmărit.*

Răzvan-Horatiu RABU

Agentul Guvernamental al României  
pentru Curtea de Justiție a Uniunii Europene



Anelize WELLMÁN

Consilier

Laura LITU

Consilier



COLEGIUL MEDICILOR VETERINARI  
BIROUL EXECUTIV

ANSA 8

Splaiul Independenței 105, sector 5, Cod 050097, BUCUREȘTI

Telefon 021/319.45.04; Fax 021/319.45.05 [www.cmvro.ro](http://www.cmvro.ro)

E-mail: [office@cmvro.ro](mailto:office@cmvro.ro)

Operator de date cu caracter personal nr. 21554/2011

Nr. 25823/03.2017

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ SANITARĂ VETERINARĂ ȘI PENTRU  
SIGURANȚA ALIMENTELOR**

**Domnului Președinte Dr. Geronimo BRĂNESCU – Secretar de Stat**

Referitor la adresele dumneavoastră nr.26094/04.05.2017, respectiv nr. 26094/16.05.2017 prin care solicitați avizul consultativ pentru *Proiectului de Ordonanță de Urgență a Guvernului pentru modificarea și completarea Legii nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar* (în continuare "Proiectul"), vă precizăm, de la început, că acest proiect nu a fost elaborat cu consultarea Colegiului Medicilor Veterinari, așa cum menționați în Secțiunea a 6-a a notei de fundamentare.

**Situația în fapt.**

1. Comisia Europeană (CE) a adoptat, în anul 2013 Directiva 55/2013 pentru modificarea și completarea Directivei 36/2005, care trebuia transpusă în legislația națională până la data de 18 ianuarie 2016.
2. Prevederile Directivei 55/2013 ce urmau să fie transpuse în domeniul medical veterinar au fost incluse în proiectul de lege pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar, depus de către un grup de parlamentari în martie 2015. Proiectul de lege a fost respins și transpunerea prevederilor Directivei 55/2013 nu au mai fost realizată.
3. La data de 23 martie 2016 CE a declanșat procedura de infringement împotriva României (Cauza 2016/0228) și a transmis Guvernului României scrisoarea de somație și punere în întârziere C(2016)2500/23 pe motiv că nu s-au transpus în legislație națională prevederile Directivei 55/2013, în domeniul medical veterinar.
4. Termenul de transpunere și publicare în Monitorul Oficial conform Procedurii de contencios administrativ a fost 23 mai 2016.
5. În data de 14 aprilie 2016, ANSVSA a transmis prin e-mail, CMVRO, spre știință *Proiectului de Ordonanță de Urgență a Guvernului pentru modificarea și completarea Legii nr. 160/1998, pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar*.
6. În data de 18 mai 2016 ANSVSA a transmis tot prin e-mail CMVRO spre știință, o nouă formă, cu modificarea *Proiectului de Ordonanță de Urgență a Guvernului pentru modificarea și completarea Legii nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar*.
7. În data de 30 mai 2016 ANSVSA a postat pe site, o altă formă modificată a *Proiectului de Ordonanță de Urgență a Guvernului pentru modificarea și completarea Legii nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar* fără informarea CMVRO.

8. În data de 17 iunie 2016 ANSVSA a postat pe site o nouă formă modificată a *Proiectului de Ordonanță de Urgență a Guvernului pentru modificarea și completarea Legii nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar fără informarea CMVRO*

9. În data de 21 iunie 2016 Secretariatul General al Guvernului a postat pe site forma din 17 iunie 2016 inițiată de ANSVSA a *Proiectului de Ordonanță de Urgență a Guvernului pentru modificarea și completarea Legii nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar*.

10. În luna iunie 2016 CF transmite Guvernului României avizul motivat, fapt ce corespunde cu încheierea primei faze a procedurii de înfrângement, urmând să fie sesizată Curtea de Justiție a Uniunii Europene și să se solicite obligarea României la adoptarea în domeniul medical veterinar al prevederilor Directivei 55/2013, precum și la plata unei sume forfetare în valoare de 1.855.000 de euro.

11. În data de 14 septembrie 2016 ANSVSA a postat pe site și a transmis CMVRO spre știință, prin email o nouă formă modificată a *Proiectului de Ordonanță de Urgență a Guvernului pentru modificarea și completarea Legii nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar*.

12. În data de 30 noiembrie 2016 ANSVSA a transmis CMVRO spre știință, prin email o nouă formă modificată a *Proiectului de Ordonanță de Urgență a Guvernului pentru modificarea și completarea Legii nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar*.

13. În data de 4 mai 2017 ANSVSA a transmis CMVRO pentru aviz consultativ, o nouă formă modificată a *Proiectului de Ordonanță de Urgență a Guvernului pentru modificarea și completarea Legii nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar* și postând pe site acest proiect în data de 5 mai 2017.

**De remarcat faptul că noua formă, spre deosebire de formele inițiate în 2016 care transpunea exclusiv prevederi ale Directivei 55/2013, propune și modificarea/completarea art.37 al Legii 160/1998.**

14. În data de 16 mai 2017, ANSVSA a transmis CMVRO, pentru aviz consultativ, o nouă formă modificată a *Proiectului de Ordonanță de Urgență a Guvernului pentru modificarea și completarea Legii nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar* și a postat pe site acest proiect în data de 16 mai 2017.

**De remarcat faptul că această nouă formă, spre deosebire de formele inițiate în 2016, care transpunea exclusiv prevederile Directivei 55/2013, propune modificarea/completarea art.4 litera i) și art.37 din Legea nr. 160/1998, republicată.**

Biroul Executiv al Consiliului Național al Colegiului Medicilor Veterinari întrunit în sesiunea din data de 23 mai 2017 și în temeiul art.9 alin.(1) lit.a) din Legea 160/1998 și a art.26 lit.a) din Regulamentul de organizare și funcționare al Colegiului medicilor Veterinari a decis următoarele:

- a) să acorde aviz consultativ favorabil pentru punctele 1,2 și 5 din forma actualizată a *Proiectului de Ordonanță de Urgență a Guvernului pentru modificarea și completarea Legii nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de*

*medic veterinar* transmisă prin adresa nr.26094/16.05.2017 și înregistrată la CMVRO cu nr.2176/16.05.2017.

**Motivare:** adoptarea prevederilor menționate în punctele 1,2 și 5 din Proiectul de Ordonanță de Urgență, trebuie să fie adoptate pentru a evita o Decizie a CJUE pentru sancționarea României la plata sumei forfetare în valoare de 1.855.000 euro. **Prevederile punctelor 1,2 și 5 sunt preluări ale Directivei 55/2013 care trebuiau transpuse în legislația națională până la data de 18 ianuarie 2016.**

- b) să acorde **aviz consultativ nefavorabil pentru punctele 3 și 4 și solicită eliminarea acestora din forma actualizată a Proiectului de Ordonanță de Urgență a Guvernului pentru modificarea și completarea Legii nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar** transmisă prin adresa nr.26094/16.05.2017 și înregistrată la CMVRO cu nr.2176/16.05.2017.

**Motivare:**

1. Modificarea și completarea a art.4 lita și a art. 37 din Legea 160/1998 nu poate fi considerată o **"situație extraordinară a carei reglementare nu poate fi amânată"** așa cum prevede art.114 alin.(4) din Constituția României.

2. Motivările din Nota de fundamentare a proiectului **"sunt forțări"** din dorința de a modifica cât mai repede cele două articole din Legea 160/1998 și de a se profita astfel de urgența modificării favorabile și completării prin transpunerea prevederilor Directivei 55/2013 și pentru a rezolva anumite doleanțe care nu aparțin profesiei de medic veterinar.

3. Prevederile de la punctele 3 și 4 din Proiectul Ordonanței de Urgență fac obiectul Dosarului 3754/2/2015 aflat pe rol la Curtea de apel București; procesul este suspendat până la pronunțarea Curții de Justiție a UE (CJUE)

4. Prevederile de la punctul 3 din Proiectul Ordonanței de Urgență fac obiectul Dosarului 1733AD/2015 aflat pe rol la Curtea Constituțională a României.

5. Prevederile de la punctele 3 și 4 din Proiectul Ordonanței de Urgență fac obiectul Cauzei C297/16 a Curții de Justiție a Uniunii Europene.

6. Prevederile de la punctele 3 și 4 din Proiectul Ordonanței de Urgență fac obiectul Cauzei 2014/4096 a CJUE aflată încă în prima fază a contenciosului administrativ și pentru care se așteaptă Decizia CJUE în Cauza C297/16.

7. Invocarea în nota de fundamentare a adreselor transmise ANSVSA de către Consiliul Concurenței sunt irelevante deoarece cele precizate contravin prevederilor legislației europene în vigoare. Precizăm faptul că, în urma sesizării pe care o anumită companie care deține farmacii veterinare a făcut-o, Consiliul Concurenței trebuia să emită o decizie, conform Legii 21/1996, iar acest lucru nu s-a întâmplat, ceea ce demonstrează faptul că nu există încăleări ale legislației privind concurența.

8. În răspunsul K2/3119 din 10 noiembrie 2014 la scrisoarea de somație a Comisiei Europene nr. C(2015) 3352 final, reprezentând punerea în întâziere în Cauza 2014/4096, Guvernul României precizează: "Autoritățile române consideră că propunerile privind acționariatul farmaciilor/punctelor farmaceutice veterinare sunt în concordanță și răspund obiectivelor urmărite de prevederile alin.(8) din preambulul Directivei 2005/36/CE, privind recunoașterea calificărilor profesionale, potrivit căror: **(8) Prestatorul de servicii trebuie să facă obiectul**



*aplicării normelor disciplinare ale statului gazdă, care au o legătură directă și specifică cu calificările profesionale, precum deținerea profesilor, sfera activităților acoperite sau rezervate unei profesii, utilizarea calificărilor și erorilor profesionale grave care au o legătură directă și specifică cu protecția și siguranța consumatorilor”.*

9. În răspunsul K2:2460 din 29 septembrie 2015 la scrisoarea de somație suplimentară a Comisiei Europene nr. C(2015) 3352 final, reprezentând punerea în întârziere în Cauza 2014/4096, Guvernul României precizează: *”Referitor la menținerea exclusivității comercializării cu amănuntul a produselor medicinale veterinare în cadrul unităților de asistență medical-veterinară, autoritățile române consideră că aspectul relevant care trebuie reținut este că exclusivitatea competențelor rezervate medicilor veterinari în România se aplică fără discriminare, de ea beneficiind atât medicii veterinari calificați în România, cât și medicii veterinari care au dobândit această calificare într-un stat membru UE, care beneficiază de recunoașterea calificărilor profesionale pe teritoriul României și își pot exercita profesia de medic veterinar într-una din formele de exercitare a profesiei ca persoană fizică sau juridică.*

*Având în vedere clarificările de mai sus, autoritățile române consideră că legislația română nu contravine articolului 14 alin. (1) lit. a) și lit. b) și alin. (3) din Directiva 2006/123/CE privind serviciile în cadrul pieței interne, întrucât nu condiționează accesul la activitatea de medic veterinar sau exercitarea acestei profesii pe teritoriul României prin impunerea de cerințe discriminatorii pe criteriul cetățeniei naționalității, în condițiile în care art. 15 din Directiva 2006/123/CE privind serviciile în cadrul pieței interne prevede că cerințe, cum sunt acelea care privesc domeniile reglementate de Directiva 2005/36/CE, care rezervă accesul la activitatea de servicii în cauză pentru anumiți prestatori în în temeiul specificului activității sunt nediscriminatorii putând fi menținute de statele membre”.*

10. Din data de 29 septembrie 2015 CE nu a mai întreprins nimic în Cauza 2014/4096, întrucât se așteaptă decizia CJUE.

11. Exclusivitatea reglementată de Art. 4 lit. i) din Legea 160/1998, ca activitate care prezintă interes pentru societate, este firească și necesară, în vederea stabilirii competenței, a mijloacelor și a modului în care se poate exercita profesia de medic veterinar, precum și a limitelor dincolo de care s-ar încălca drepturile profesionistilor.

12. Exclusivitatea reprezintă opțiunea clară a legiuitorului de a organiza exercitarea în acest mod a profesiei de medic veterinar și a activităților specifice acesteia, cu scopul de a apăra profesia în fața concurenței din partea neprofesionistilor și pe beneficiarii serviciilor profesionale, din perspectiva asistentei calificate la care au dreptul.

13. Principiul exclusivității în comercializarea și utilizarea produselor biologice, antiparazitare de uz special și medicamentelor de uz veterinar nu reprezintă un element de noutate, reglementarea fiind suficient de veche, bine conturată și implementată pentru a exclude orice *speranță ilegitimă* a neprofesionistilor de a obține venituri prin desfășurarea unor activități specifice profesiei de medic veterinar.

14. Raportat la jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene aplicabilă, *mutatis mutandis* profesiei de medic veterinar, trebuie subliniate o serie de aspecte deosebit de importante, precum caracterul cu totul special al medicamentelor veterinare și al celorlalte produse reglementate prin Art. 4 lit. i) din Legea nr. 160/1998 (a se vedea Hotărârea din 05.06.2007, Rosengren și alții, C-170/04, rep. P I-4071, punctul 49).

15. Având în vedere riscurile pentru sănătatea publică și echilibrul financiar care trebuie păstrate pentru asigurarea asistenței sanitare veterinare, statele membre ale Uniunii Europene pot impune cerințe stricte persoanelor însărcinate cu distribuția cu amănuntul a produselor sanitare

veterinare, în special în ceea ce privește modalitățile de comercializare. Mai precis, se poate rezerva vânzarea cu amănuntul a medicamentelor veterinare în favoarea exclusivă a medicilor veterinari, în considerarea garanțiilor profesionale pe care le prezintă aceștia.

16. În acest sens, trebuie subliniat faptul că singura variantă în care se garantează realizarea scopului de apărare a sănătății prin realizarea unui control strict și efectiv al comercializării produselor biologice, antiparazitare de uz special și medicamentelor de uz veterinar, este aceea în care asociații și administratorii societății care realizează această activitate, dețin titlul de calificare profesională de medic veterinar, titlu care garantează faptul că profesionistul în cauză deține competențele și aptitudinile prevăzute la Art.38 „alin.3” „litera.f” din Directiva 2005/36/CE privind calificările profesionale.

*(f) cunoștințele, abilitățile și competențele necesare pentru utilizarea responsabilă și judicioasă a medicamentelor de uz veterinar pentru tratarea animalelor și pentru asigurarea siguranței în lanțul alimentar și a protecției mediului*

17. Spre deosebire de medicii veterinari, cei care nu dețin această calificare profesională nu au, prin definiție, o formare, o experiență și o răspundere echivalentă respectiv, a specialiștilor. În aceste condiții, subordonarea și respectiv, condiționarea față de neprofioniști, fie prin prisma calitatii medicilor veterinari de salariați în cadrul societății, fie din prisma calitatii acestora de asociați minoritari sau de asociați neexclusivi, nu prezintă garanțiile necesare atingerii scopului vizat de legiuitor.

18. Potrivit hotărârii pronunțate de Curtea de Justiție în cauza 34/73, Variola, principiul supremației este un principiu fundamental al ordinii juridice comunitare (în prezent, a Uniunii Europene). Acest principiu se bazează pe faptul că ordinea juridică a Uniunii Europene este superioară, în ansamblul său, ordinilor juridice naționale. De supremație se bucură toate normele de drept ale Uniunii Europene, primare sau derivate, înzestrate sau nu cu efect direct. Suprematia se impune tuturor normelor ce alcătuiesc ordinea juridică națională: administrative, legislative, jurisdicționale, fie ele și de natură constituțională. Curtea de Justiție afirmă de altfel că dispozițiile constituționale interne nu pot fi utilizate pentru a împiedica aplicarea dreptului Uniunii Europene, o astfel de acțiune fiind contrară ordinii publice comunitare (Hotărârea pronunțată în Cauza 9/65, San Michele).

19. Suprematia se impune așadar în raport cu drepturile fundamentale astfel cum sunt formulate de constituția națională cât și în raport cu principiile unei structuri constituționale naționale. Potrivit Hotărârii pronunțată în Cauza 11/70, Internationale Handelsgesellschaft, „*Invocarea atingerilor aduse, fie drepturilor fundamentale astfel cum sunt acestea formulate de constituția unui stat membru, fie principiilor structurii constituționale naționale, nu este susceptibilă să afecteze validitatea unui act al Comunității sau efectul său pe teritoriul aceluia stat*”.

20. Dacă admitem că pentru soluționarea problemelor de față, prezintă relevanță legislația și jurisprudența comunitară în domeniul strict, precis și neechivoc reglementat al distribuției și vânzării produselor medicamentoase veterinare, este necesar să se stabilească două aspecte esențiale:

(a) în ce măsură se opune dreptul Uniunii Europene unei reglementări naționale prin care să se instituie în beneficiul medicului veterinar o exclusivitate de comercializare cu amănuntul și de utilizare a produselor biologice, antiparazitare de uz special și a medicamentelor de uz veterinar respectiv,

(b) se opune dreptul Uniunii Europene cu exclusivitatea să privească inclusiv unitățile prin care intervine respectivă comercializare, în sensul că acestea să fie deținute în procent exclusiv de medic veterinar/medici veterinari.

21. Întrucât în dosarul 3754/2/CAF/2015 al Curții de Apel București, aceasta din urmă a sesizat deja Curtea de Justiție a Uniunii Europene în dosarul C-297/16, cu cele două întrebări preliminare menționate la punctul 20, menite să lămurească ambele chestiuni puse în discuție, se dovedește în mod evident mai util să se aștepte soluționarea cauzei deja formate, decât să se inițieze modificarea și completarea Legii 160/1998.

22. Art. 168 alin. (1) din Tratatul de Funcționare a Uniunii Europene, potrivit căruia: *“(1) În definiția și punerea în aplicare a tuturor politicilor și acțiunilor Uniunii se asigură un nivel ridicat de protecție a sănătății umane. Acțiunea Uniunii, care completează politicile naționale, are în vedere îmbunătățirea sănătății publice și prevenirea bolilor și afecțiunilor umane, precum și a cauzelor de pericol pentru sănătatea fizică și mentală [...]”*

23. Considerentul (2) la Directiva 2001/82/CE în care se menționează scopul pe care trebuie să-l aibă în vedere normele care reglementează distribuția produselor medicamentoase veterinare: *„obiectivul esențial al normelor ce reglementează producția și distribuția produselor medicamentoase veterinare trebuie să fie protecția sănătății publice”*

24. Art. 66 alineatul (1) din Directiva 2001/82/CE, potrivit căruia *„statele membre iau toate măsurile necesare pentru a se asigura că vânzarea cu amănuntul a produselor medicamentoase veterinare este efectuată numai de către persoane autorizate să desfășoare asemenea activități prin legislația statului membru în cauză”, și Art. 67 din aceeași Directivă, potrivit căruia *„fără să aducă atingere reglementărilor comunitare sau interne mai restrictive referitoare la eliberarea medicamentelor veterinare și având rolul de a proteja sănătatea umană și animală, o rețetă veterinară este necesară pentru eliberarea către public a următoarelor medicamente veterinare : (a) acele produse medicamentoase care fac obiectul unor restricții oficiale cu privire la furnizare sau utilizare, [...] (b) acele produse medicamentoase cu privire la care veterinarul trebuie să urmeze precauții speciale [...] (c) acele produse destinate tratamentelor sau proceselor patologice care necesită un diagnostic prealabil precis sau a căror utilizare poate avea efecte care să împiedice sau să interfereze cu măsurile ulterioare de diagnostic sau terapeutice”**

25. Art. 68 alineatul (1) din Directiva 2001/82/CE, potrivit căruia *„Statele membre iau toate măsurile necesare pentru a garanta că numai persoanele abilitate în temeiul legislației lor naționale în vigoare posedă sau au în controlul lor produse medicamentoase veterinare sau substanțe care pot fi utilizate ca produse medicamentoase veterinare, care au proprietăți anabolice, antiinfecțioase, antiparazitare, antiinflamatorii, hormonale sau psihotrope [...]”*

26. Considerentul (8) din Directiva 2005/36/CE<sup>1</sup>, potrivit căruia *„Prestatorul de servicii trebuie să facă obiectul aplicării normelor disciplinare din statul membru gazdă care au o legătură directă și specifică cu calificările profesionale, precum definiția profesiilor, domeniul de aplicare a activităților pe care le implică o profesie sau care îi sunt rezervate utilizarea titlurilor și abaterile profesionale grave care au o legătură directă și specifică cu protecția și siguranța consumatorilor”.*

27. Considerentul (31) din Directiva 2006/123/CE, potrivit căruia *„Prezentă directivă este compatibilă cu Directiva 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 septembrie 2005 privind recunoașterea calificărilor profesionale și nu o afectează. Aceasta vizează alte aspecte decât cele legate de calificările profesionale [...] În consecință nici una dintre măsurile aplicabile în temeiul directivei menționate în statul membru în care se prestează serviciul nu este afectată de dispoziția referitoare la libertatea de a presta servicii” și Considerentul (73) din aceeași Directivă, potrivit căruia *„Cerințele care trebuie examinate includ normele naționale care, din alte motive decât cele legate de calificările profesionale, rezervă accesul la anumite activități anumitor prestatori. [...]”**

28. Articolul 25 din Directiva 2006/123/CE, potrivit căruia *„(1) Statele membre asigură că prestatorii nu sînt supuși unor cerințe care îi obligă să exercite o anumită activitate specifică în mod exclusiv, sau care limitează exercitarea în comun sau în parteneriate de activități diferite. Cu toate acestea, următorii prestatori pot fi supuși unor astfel de cerințe: - profesiile reglementate, în măsura în care este justificat pentru a garanta respectarea normelor care reglementează etica și conduita profesională, care variază în funcție de specificul fiecărei profesii, și în măsura în care este necesar pentru a asigura independența și imparțialitatea acestora; [...] (2) În cazul în care sînt autorizate activități multidisciplinare între prestatorii menționați la alineatul (1) literele (a) și (b), statele membre asigură următoarele: - prevenirea conflictelor de interese și a incompatibilităților între anumite activități; - garantarea independenței și a imparțialității cerute de anumite activități; - normele care reglementează etica și conduita profesională pentru diferite activități sunt compatibile între ele, în special în ceea ce privește secretul profesional.” [...]*

29. Punctul 6.2.6. din Manualul de punere în aplicare a Directivei 2006/123/CE, potrivit căruia *„articolul 14 punctul 6 nu interzice organismelor și asociațiilor profesionale sau altor organisme să ia decizii cu privire la cererile individuale, dacă respectivele organisme profesionale acționează ele însele ca și autoritate competentă, după cum se întâmplă câteodată în cazul organismelor profesionale ale profesiilor reglementate” și Art. 6.3.3. din același Manual*, potrivit căruia *„[...] în ceea ce privește anumite servicii prestate de membrii unei profesii reglementate și desfășurate în cadrul unei societăți, statele membre impun câteodată ca întreg capitalul sau o parte semnificativă din acesta să fie deținut direct de membri ai profesiei respective”.*

30. Cerințele legale privind organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar diferă în funcție de statul membru. Profesia de medic veterinar este o profesie reglementată, iar pentru obținerea titlului de medic veterinar sunt necesare studii universitare cu durată minimă de 5 ani în toate statele membre. În România durata acestor studii este de 6 ani. Accesul în statele membre la profesia de medic veterinar este condiționată de deținerea unei calificări determinate, care reprezintă garanția că persoana în cauză a urmat studii care îndeplinesc condițiile minime stabilite de directiva privind calificările profesionale.

31. Luând în considerare prevederile Art. 38 alin. (3) litera (1) din Directiva 2005/36/CE, medicul veterinar este profesionistul care, datorită cunoștințelor profesionale dobândite prin studiu, trebuie să fie garantul utilizării responsabile și judicioase a medicamentelor de uz veterinar pentru tratarea animalelor și pentru asigurarea siguranței în lanțul alimentară și a protecției mediului. *Ca urmare, medicul veterinar, în calitate de prestator de servicii, conform Considerentului (8) din directiva menționată, trebuie să facă obiectul aplicării normelor disciplinare care au o legătură directă și specifică cu calificările profesionale, precum definirea profesiilor, sfera activităților acoperite sau rezervate unei profesii, utilizarea calificărilor și erorile profesionale grave care au o legătură directă și specifică cu protecția și siguranța consumatorilor.* Ținând cont de aceste prevederi, constatăm că cerința ca farmaciile veterinare să fie deținute exclusiv de către medicii veterinari este o *cerință necesară și proporțională*. Totodată, trebuie luat în considerare și faptul că, în cazul profesiilor reglementate, verificarea, îndrumarea, controlul și sancționarea disciplinară a prestatorilor de servicii sunt atributul organismului profesional (în speță al Colegiului Medicilor Veterinari), însă un ordin profesional nu poate aplica sancțiuni oricăror entități juridice ci doar membrilor săi. În aceste condiții, pentru a face obiectul aplicării normelor disciplinare, medicul veterinar trebuie să dețină puterea de decizie în ceea ce privește activitatea desfășurată de farmacia veterinară și trebuie să fie reprezentantul legal al acesteia.

32. Art. 25 din Directiva 2006/123/CE prevede că, prestatorii profesiilor reglementate *pot fi supuși cerinței de a exercita o anumită activitate specifică în mod exclusiv, în măsura în*

*care este justificat pentru a garanta respectarea normelor care reglementează etica și conduita profesională și în măsura în care este necesar pentru a asigura independența și imparțialitatea acestora. Profesia de medic veterinar face parte din categoria profesiilor reglementate sectorial la nivel european și deci medicii veterinari pot fi supuși acestei cerințe.*

33. Conform Directivei 2001/82/CE, statele membre au obligația de a lua toate măsurile necesare pentru a se asigura că vânzarea cu amănuntul a produselor medicinale veterinare și utilizarea acestora este strict reglementată și controlată, în vederea protecției sănătății publice. Totodată, Art. 67 și Art. 68 din Directivă prevăd restricții oficiale de vânzare cu amănuntul și de utilizare pentru marea majoritate a produselor medicinale veterinare, iar Art. 72 stipulează faptul că statele membre pot impune cerințe specifice veterinarilor și altor profesii din domeniul ocrotirii sănătății, cu privire la raportarea reacțiilor adverse umane. De asemenea la Art.70 din Directiva menționată este reglementată strict utilizarea produselor medicinale veterinare de către medicii veterinari care prestează servicii într-un alt stat membru. *Din coroborarea acestor prevederi rezultă faptul că statele membre trebuie să dețină pârghii pentru un control strict al circulației și utilizării produselor medicinale veterinare.*

34. Cerința ca acționariatul societăților comerciale care dețin farmacii veterinare să aparțină exclusiv medicilor veterinari nu contravine Art. 14 alin. (1) lit. a) și lit. b) și alin. (3) din Directiva 2006/123/CE privind serviciile în cadrul pieței interne, întrucât nu condiționează accesul la activitatea de medic veterinar sau exercitarea acestei profesii pe teritoriul României prin impunerea de cerințe discriminatorii pe criteriul cetățeniei naționalității, în condițiile în care Art. 15 din Directiva 2006/123/CE prevede că cerințe, cum sunt acelea care privesc domeniile reglementate de Directiva 2005/36/CE, care rezervă accesul la activitatea de servicii în cauză pentru anumiți prestatori în temeiul specificului activității, sunt nediscriminatorii.

35. În contextul celor prezentate anterior, precizăm că în corespondența purtată de Ministerul Afacerilor Externe din România cu Comisia Europeană, aceasta din urmă a precizat: *„În implementarea articolului 66 alineatul (1) din Directiva 2001/82/CE, statele membre pot impune ca vânzarea cu amănuntul să fie realizată de medici veterinari.”*

36. Jurisprudența constantă a Curții de Justiție a Uniunii Europene a statuat faptul că sănătatea și viața persoanelor ocupă primul loc printre bunurile și interesele protejate de tratatele UE și că revine statelor membre sarcina de a decide cu privire la nivelul la care intenționează să asigure protecția sănătății publice și la modul în care acest nivel trebuie atins. *Întrucât nivelul menționat poate varia de la un stat membru la altul, este necesar să se recunoască statelor membre o marjă de apreciere.*

37. Curtea de Justiție a recunoscut caracterul special al medicamentelor, precum și piața acestora, având în vedere că medicamentele prescrise și utilizate în scopuri terapeutice pot să dăuneze grav sănătății. În acest sens, Curtea a admis că statele membre pot impune ca medicamentele să fie distribuite de persoane calificate care se bucură de o *independență profesională reală* și că statele membre au de asemenea posibilitatea de a adopta măsuri susceptibile să elimine sau să reducă riscul de a prejudicia această independență.

38. În hotărârea preliminară a Curții Europene de Justiție (Marea Cameră) din 1 iunie 2010 în cauzele conexe C-570/07 și C-571/07, se precizează:

*„În temeiul considerentului (26) al Directivei 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 septembrie 2005 privind recunoașterea calificărilor profesionale (JO L 255, p. 22, Ediție specială, 05/vol. 8, p. 3), care preia, în esență, considerentul (2) al Directivei 85/432/CEE a Consiliului din 16 septembrie 1985 privind coordonarea actelor cu putere de lege și actelor administrative referitoare la anumite activități din domeniul farmaciei (JO L 253, p. 34, Ediție specială, 06/vol. 1, p. 128):*

*(...) Prezenta directivă nu aduce atingere actelor cu putere de lege și actelor administrative ale statelor membre care interzic societăților comerciale exercitarea anumitor activități de farmacist sau condiționează exercitarea activităților respective.”*

.....

„...trebuie să se țină seama de faptul că sănătatea și viața persoanelor ocupă primul loc printre bunurile și interesele protejate de tratat și că revine statelor membre sarcina de a decide cu privire la nivelul la care intenționează să asigure protecția sănătății publice, precum și cu privire la modul în care acest nivel trebuie atins. Întrucât nivelul menționat poate varia de la un stat membru la altul, este necesar să se recunoască statelor membre o marjă de apreciere (a se vedea în acest sens Hotărârea din 11 septembrie 2008, Comisia/Germania, C-141/07, Rep., p. I-6935, punctul 51, precum și Hotărârea Apothekerkammer des Saarlandes și alții, citata anterior, punctul 19).”

„În această privință, trebuie să se arate în primul rând că, ținând seama de marja de apreciere amintită la punctul 44 din prezenta hotărâre, faptul că un stat membru impune norme mai stricte în domeniul protecției sănătății publice decât cele impuse de un alt stat membru nu poate să implică faptul că aceste norme sunt incompatibile cu dispozițiile tratatului referitoare la libertățile fundamentale (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 februarie 2009, Comisia/Italia, C-110/05, Rep., p. I-519, punctul 65 și jurisprudența citată).”

În concluziile avocatului general M. Poiares Maduro prezentate la 30 septembrie 2009 în cauzele conexe C-570 și C-571/07 (cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulate de Tribunalul Superior de Justicia de Asturias (Spania), acesta menționează la lit.B punctul 8:

„Dreptul comunitar nu aduce atingere competenței statelor membre de organizare a sistemelor lor de sănătate (inclusiv întrucât și siguranța alimentelor). Deși farmaciile sunt întreprinderi comerciale, acestea fac parte de asemenea din sistemul de sănătate. Prin urmare, în cadrul competenței lor de a organiza astfel de sisteme, statele membre pot adopta dispoziții menite să reglementeze organizarea farmaciilor, precum și a altor servicii de sănătate.

**HOTĂRÂREA CURȚII (Marea Cameră) în cauzele conexe C-171/07 și C-172/07,** menționează: *„Pentru aceste motive, Curtea (Marea Cameră) declară: **Articolele 43 CE și 48 CE nu se opun unei reglementări naționale, precum cea în cauză în acțiunea principală, care împiedică persoane care nu au calitatea de farmaciști să dețină și să administreze farmacii.**”*

**39.** De asemenea, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a statuat că, atunci când există incertitudini cu privire la existența sau importanța unor riscuri pentru sănătatea publică, statul membru poate adopta măsuri de protecție care să diminueze cât mai mult posibil riscul pentru sănătatea publică, fără să fie necesar să aștepte ca realitatea acestor riscuri să fie pe deplin demonstrată. ***Cu urmare, statul membru poate să decidă că acționariatul farmaciilor veterinare trebuie să fie deținut exclusiv de către medicii veterinari, dacă o astfel de decizie se impune pentru siguranța alimentelor de origine animală și, implicit, pentru protecția sănătății publice și protejarea mediului.***

**40.** CJUE a realizat, însă, o analiză de la caz la caz. Spre exemplu, Curtea a statuat că era justificată o măsură care nu permitea deținerea și administrarea farmaciilor umane decât de către persoanele abilitate să exerce profesia de farmacist. De asemenea, instanța europeană a arătat că, în cadrul marjei de apreciere de care beneficiază, statele membre pot stabili că deținerea a peste 25% din părțile sociale și din drepturile de vot ale unei societăți de analize biologice de către persoanele fără specializare în biologie reprezintă un risc pentru sănătatea publică”.

41. Guvernul României luând în considerare circumstanțele spețelor prezentate anterior în observațiile scrise, transmise CJUE a menționat faptul că *"domeniul comercializării de medicamente de uz veterinar este indubitabil unul special, care ar trebui să se bucure de aceeași protecție precum cea recunoscută de Curte în privința medicamentelor de uz uman, având în vedere impactul similar pe care activitatea de comercializare a medicamentelor de uz veterinar îl are asupra sănătății publice"*

42. De aceea, Guvernul României în observațiile scrise a menționat faptul că eventualele măsuri restrictive cu privire la acționariat sunt justificate din motive imperative, cum este protecția sănătății animalelor și, implicit a sănătății oamenilor.

43. În observațiile scrise și transmise de către **Guvernul României, Curții de Justiție a Uniunii Europene, menționate la pct 42, acesta a propus următoarele răspunsuri la întrebările preliminare, formulate de către Curtea de Apel București:**

1. *Dreptul Uniunii Europene nu se opune unei reglementări naționale prin care se instituie în beneficiul medicului veterinar o exclusivitate de comercializare cu amănuntul și de utilizare a produselor biologice, antiparazitare de uz special și a medicamentelor de uz veterinar*

2. *Dreptul Uniunii Europene nu se opune unei reglementări naționale care impune ca unitățile prin care intervine comercializarea de produse medicamentose veterinare să fie deținute în procent majoritar sau exclusiv de medicii veterinari, dacă aceasta este justificată printr-un motiv imperativ și de natură a garanta realizarea obiectivului invocat, cu condiția să nu existe o măsură mai puțin restrictivă care să asigure în egală măsură atingerea obiectivului legitim urmărit.*

44. În observațiile scrise și formulate, **Comisia Europeană a propus Curții de Justiție a Uniunii Europene** să răspundă la întrebările preliminare după cum urmează:

1. *În principiu, dreptul Uniunii, în special articolul 15 din Directiva 2006/123, nu se opune unei reglementări naționale prin care se instituie în beneficiul medicului veterinar o exclusivitate de comercializare cu amănuntul și utilizare a produselor biologice, antiparazitare de uz special și a medicamentelor de uz veterinar, dacă aceste categorii de produse prezintă riscuri și efecte similare în lumina obiectivului de sănătate publică urmărit și dacă aceste măsuri respectă principiul proporționalității, în special dacă nu există măsuri mai puțin restrictive pentru atingerea obiectivelor urmărite, situație care trebuie determinată de instanța națională."*

Stimate domnule președinte, singura profesie din România care deține competențe obținute în urma studiilor de a examina un animal, de a pune un diagnostic, de a prescrie și utiliza produsele medicinale veterinare este cea de medic veterinar. Prin urmare toate aceste drepturi sunt rezervate profesiei de medic veterinar și tocmai din aceste considerente inclusiv comercializarea produselor medicinale veterinare trebuie să aparțină exclusiv acestei profesii.

Cu speranța că am reușit să vă prezentăm cele mai importante argumente care să justifice renunțarea la intenția de a modifica și completa art.4 și art.37 din Legea 160/1998 vă asigurăm de întreaga noastră considerație.

Cu stima,

**BIROUL EXECUTIV AL CONSILIULUI NAȚIONAL AL COLEGIULUI  
MEDICILOR VETERINARI**

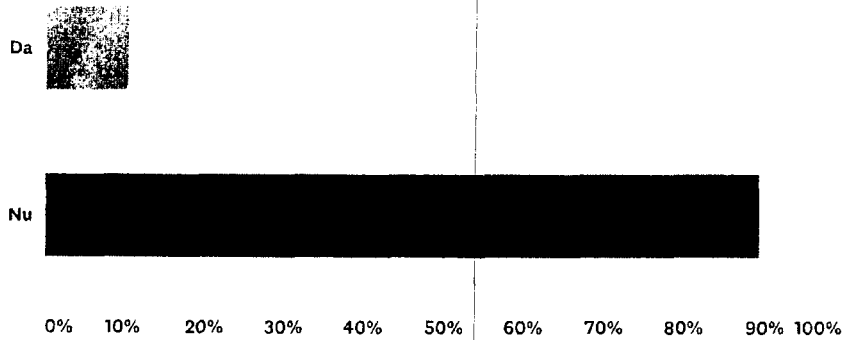
**PREȘEDINTE,**

**Conf. Univ. Dr. Viorel ANDRONIE**



Q1 Prin noul act normativ s-a eliminat dreptul exclusiv al medicului veterinar pentru "comercializarea cu amănuntul și utilizarea produselor biologice, antiparazitare de uz special și medicamentelor de uz veterinar". Considerați că pierderea acestor drepturi exclusive ale medicului veterinar este utilă și benefică exercitării profesiei de medic veterinar?

Answered: 1,658 Skipped: 12



**ANSWER CHOICES**

Da

Nu

TOTAL

**RESPONSES**

10.37%

172

89.63%

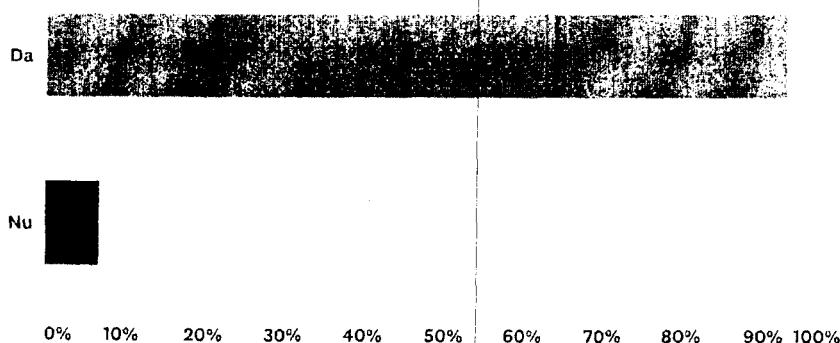
1,486

1,658



Q2 Prin noul act normativ farmaciile veterinare și punctele farmaceutice veterinare dacă se înființează în baza Legii societăților nr. 31/1990, o cotă din capitalul social poate fi deținută de un medic veterinar, indiferent de mărimea acestei cote. Prin urmare ele pot fi înființate de orice persoană indiferent de profesia deținută. Considerați că dacă farmaciile veterinare și punctele farmaceutice veterinare vor fi înființate de către orice persoană indiferent de profesie va avea impact negativ asupra exercitării profesiei de medic veterinar?

Answered: 1,655 Skipped: 15



**ANSWER CHOICES**

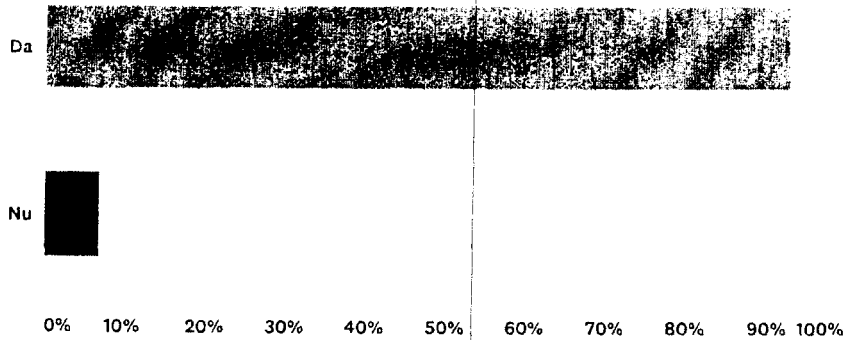
Da  
Nu  
TOTAL

**RESPONSES**

93.17%	1,542
6.83%	113
	1,655

Q3 Prin noul act normativ activitatea din cadrul farmaciilor veterinare și al punctelor farmaceutice veterinare este coordonată de medici veterinari cu drept de liberă practică. Prin urmare nu mai este obligatorie prezența medicului veterinar în farmaciile și punctele farmaceutice veterinare. Considerați că lipsa medicilor veterinari din farmacii și puncte farmaceutice va afecta piața muncii a acestora și că proprietarii de animale vor fi lipsiți de informații suplimentare?

Answered: 1,659 Skipped: 11



**ANSWER CHOICES**

Da

Nu

TOTAL

**RESPONSES**

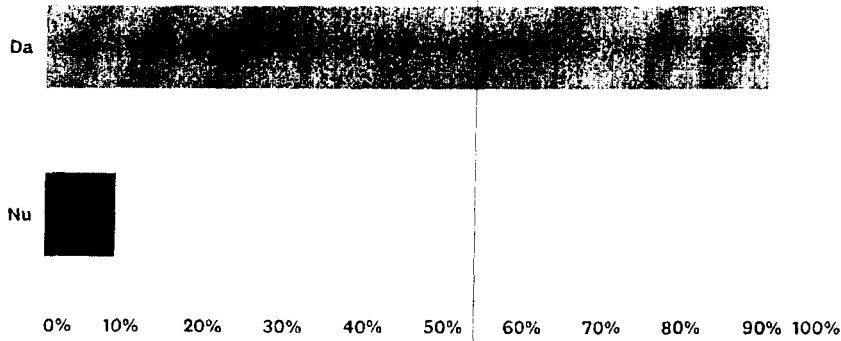
93.13% 1,545

6.87% 114

1,659

**Q4 Prin noul act normativ produsele biologice de uz veterinar se comercializează prin orice entitate autorizată sanitar veterinar. Considerați că posibilitatea comercializării cu amănuntul a produselor biologice prin orice unitate autorizată sanitar veterinar va avea impact negativ asupra exercitării profesiei de medic veterinar?**

Answered: 1,657 Skipped: 13



**ANSWER CHOICES**

Da

Nu

TOTAL

**RESPONSES**

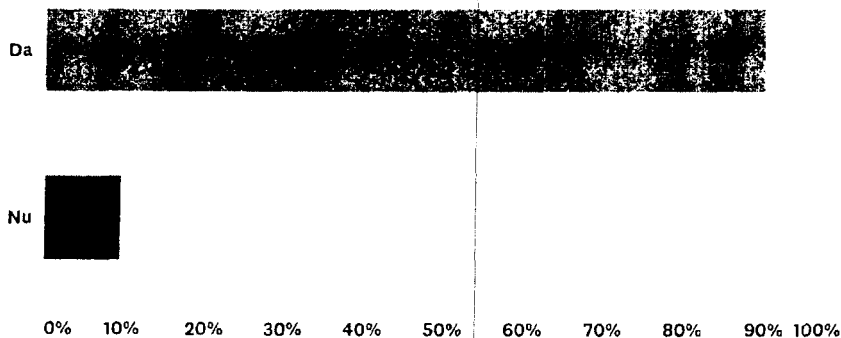
90.95% 1,507

9.05% 150

1,657

**Q5 Prin noul act normativ proprietarii ori deținătorii de animale pot deține și administra produse medicinale veterinare sub supravegherea medicului veterinar. Considerați că deținerea și administrarea produselor medicinale veterinare de către proprietarii animalelor va avea un impact negativ asupra exercitării profesiei de medic veterinar?**

Answered: 1,662 Skipped: 8



**ANSWER CHOICES**

Da

Nu

TOTAL

**RESPONSES**

90.37% 1,502

9.63% 160

1,662



ANEXA 81

1

București - România

31 August 2016

Către:  
CURTEA DE JUSTIȚIE A UNIUNII EUROPENE  
-Grefa -  
L – 2925 Luxemburg

**DOMNULUI PREȘEDINTE ȘI MEMBRILOR CURȚII DE JUSTIȚIE  
A UNIUNII EUROPENE**

**OBSERVAȚII SCRISE**

formulate, în temeiul articolului 23, alineatul 2, din Statutul Curții de Justiție,  
de către **COLEGIUL MEDICILOR VETERINARI din ROMÂNIA**  
reprezentat de avocat **Robert Ionuț Ciocaniu**  
(conform Împuternicirii avocațiale)

**ÎN CAUZA C-297/16**

având ca obiect o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare în temeiul Art. 267 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene, formulată de către Curtea de Apel București – Secția a VIII-a Contencios Administrativ și Fiscal în cauza care se judecă la această instanță sub nr. 3754/CAF/2015, între următoarele părți :

**Colegiul Medicilor Veterinari**

- reclamant

**Autoritatea Națională Sanitară Veterinară  
și pentru Siguranța Alimentelor**

- pârâtă -

**Asociația Națională a Distribuitorilor  
de Produse de Uz Veterinar**

- intervenient voluntar accesoriu  
în favoarea pârâtei -

prin care Curtea de Justiție a Uniunii Europene a fost investită să se pronunțe cu privire<sup>2</sup> la următoarele aspecte:

*(a) Se opune dreptul Uniunii Europene unei reglementări naționale prin care să se instituie în beneficiul medicului veterinar o exclusivitate de comercializare cu amănuntul și de utilizare a produselor biologice, antiparazitare de uz special și a medicamentelor de uz veterinar ?*

*(b) În măsura în care o asemenea exclusivitate este în concordanță cu dreptul Uniunii Europene, se opune aceasta ca o asemenea exclusivitate să privească inclusiv unitățile prin care intervine respectiva comercializare, în sensul că acestea să fie deținute în procent majoritar sau exclusiv de medic veterinar/medici veterinari ?*

**Colegiul Medicilor Veterinari din România supune atenției Curții de Justiție a Uniunii Europene (denumită în continuare Curtea) următoarele observații scrise:**

**Cuprins:**

<b>I. Cadrul juridic aplicabil</b>	<b>pag. 3</b>
A. Dispozițiile din dreptul Uniunii Europene relevante în cauza de față	<b>pag. 3</b>
B. Legislația națională relevantă	<b>pag. 9</b>
C. Hotărâri ale Instanțelor naționale în dosare care au avut ca obiect prevederile din legislația națională referitoare la acționariatul farmaciilor veterinare.	<b>pag.13</b>
<b>II. Situația de fapt</b>	<b>pag.16</b>
<b>III. Analiza juridică</b>	<b>pag.18</b>
(a) Aspecte privind legislația în vigoare	<b>pag.18</b>
(b) Aspecte privind impactul medicamentelor veterinare asupra sănătății animalelor, siguranței alimentelor, sănătății publice și protecției mediului care impun necesitatea reglementării stricte a vânzării cu amănuntul a acestora în România	<b>pag.20</b>
<b>IV. Concluzii</b>	<b>pag.25</b>

## I. CADRUL JURIDIC APLICABIL

### A. Dispozițiile din dreptul Uniunii Europene relevante în cauza de față

#### Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene

1. Potrivit articolului 168 alin. (1) din TFUE, "*(1) În definiția și punerea în aplicare a tuturor politicilor și acțiunilor Uniunii se asigură un nivel ridicat de protecție a sănătății umane. Acțiunea Uniunii, care completează politicile naționale, are în vedere îmbunătățirea sănătății publice și prevenirea bolilor și afecțiunilor umane, precum și a cauzelor de pericol pentru sănătatea fizică și mentală.[...]*"

#### Directiva 2001/82/CE<sup>1</sup>

2. La Considerentul (2) din Directiva 2001/82/CE, se menționează scopul pe care trebuie să-l aibă în vedere normele care reglementează distribuția produselor medicamentoase veterinare:  
*„(2) Obiectivul esențial al normelor ce reglementează producția și distribuția produselor medicamentoase veterinare trebuie să fie protecția sănătății publice.”*
3. De asemenea, Art. 66 alineatul (1) din aceeași directivă, stipulează că:  
*„Art. 66 (1) Statele membre iau toate măsurile necesare pentru a se asigura că vânzarea cu amănuntul a produselor medicamentoase veterinare este efectuată numai de către persoane autorizate să desfășoare asemenea activități prin legislația statului membru în cauză.”*
4. La articolele 67, 68, 69 și 70 din directiva menționată anterior, sunt prevăzute restricțiile pe care autoritățile competente din statele membre trebuie să le impună, în scopul de a proteja sănătatea umană și animală.
5. Astfel, articolele menționate anterior au următorul cuprins:

<sup>1</sup> Directiva 2001/82/CE a Parlamentului European și a Consiliului de instituire a unui cod comunitar cu privire la produsele medicamentoase veterinare, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 311, 28.11.2001, p. 1-66



„Art.67. - Fără să aducă atingere reglementărilor comunitare sau interne mai restrictive referitoare la eliberarea medicamentelor veterinare și având rolul de a proteja sănătatea umană și animală, o rețetă veterinară este necesară pentru eliberarea către public a următoarelor medicamente veterinare:

(a) acele produse medicamentoase care fac obiectul unor restricții oficiale cu privire la furnizare sau utilizare, cum ar fi:

— restricții care decurg din aplicarea convențiilor relevante ale Națiunilor Unite cu privire la substanțele narcotice și psihotrope;

— restricții privind utilizarea produselor medicamentoase veterinare care decurg din dreptul comunitar;

(aa) produse medicamentoase veterinare pentru animale de la care se obțin produse alimentare.

[.....]

(b) acele produse medicamentoase cu privire la care veterinarul trebuie să urmeze precauții speciale pentru a evita orice riscuri inutile pentru:

— specia țintă;

— persoana care administrează produsele medicamentoase animalului;

— mediu;

(c) acele produse destinate tratamentelor sau proceselor patologice care necesită un diagnostic prealabil precis sau a căror utilizare poate avea efecte care să împiedice sau să interfereze cu măsurile ulterioare de diagnostic sau terapeutice;

(d) rețeta oficială, în înțelesul articolului 3 alineatul (2) litera (b), destinată animalelor folosite ca sursă de alimente.

Statele membre iau toate măsurile necesare pentru a se asigura că, în cazul medicamentelor furnizate numai pe bază de rețetă, cantitatea prescrisă și furnizată este restricționată la cantitatea minimă necesară pentru tratamentul sau terapia în cauză.

De asemenea, este necesară o rețetă pentru noile medicamente veterinare ce conțin o substanță activă care este autorizată pentru folosire într-un medicament veterinar de mai puțin de cinci ani."

Art.68. - (1) Statele membre iau toate măsurile necesare pentru a garanta că numai persoanele abilitate în temeiul legislației lor naționale în vigoare posedă sau au în controlul lor produse medicamentoase veterinare sau substanțe care pot fi utilizate ca produse medicamentoase veterinare, care au proprietăți anabolice, antiinfecțioase, antiparazitare, antiinflamatorii, hormonale sau psihotrope[....]."

Art.69 - Statele membre se asigură că proprietarii sau crescătorii de animale folosite ca sursă de alimente pot oferi dovezi despre achiziționarea, posesia și administrarea de medicamente veterinare acestor animale timp de cinci ani de la administrare, inclusiv atunci când animalul este sacrificat în această perioadă de cinci ani.

În special, statele membre pot solicita păstrarea unei evidențe în care să figureze cel puțin următoarele informații:

(a) data;

(b) denumirea produsului medicamentos veterinar;

(c) cantitatea;

(d) numele și adresa furnizorului produsului medicamentos;

(e) identificarea animalelor tratate."

Art. 70 - Prin derogare de la articolul 9 și fără să aducă atingere articolului 67, statele membre se asigură că medicii veterinari care prestează servicii într-un alt stat membru pot lua cu ei și administra animalelor mici cantități de medicamente veterinare care să nu depășească necesarul zilnic, altele decât medicamentele veterinare imunologice care nu sunt autorizate pentru folosire în statul membru în care se prestează serviciile (denumit în continuare „statul membru gazdă”), în cazul în care sunt îndeplinite următoarele condiții:

(a) autorizația de introducere pe piață prevăzută la articolele 5, 7 și 8 a fost emisă de autoritățile competente ale statului membru în care veterinarul este stabilit;

(b) produsele medicamentoase veterinare sunt transportate de veterinar în<sup>6</sup> ambalajul original al producătorului;

(c) produsele medicamentoase veterinare destinate administrării la animale folosite ca surse de alimente au aceeași compoziție calitativă și cantitativă în ceea ce privește substanțele active ca și produsele medicamentoase autorizate în conformitate cu articolele 5, 7 și 8 în statul membru gazdă;

(d) veterinarul care prestează servicii într-un alt stat membru se familiarizează cu bunele practici veterinare aplicate în statul membru respectiv și garantează respectarea perioadei de așteptare specificate pe eticheta produsului medicamentos veterinar în cauză, exceptând cazurile în care acesta poate presupune în mod rezonabil că ar trebui specificată o perioadă de așteptare mai lungă pentru a respecta aceste bune practici veterinare;

(e) veterinarul nu furnizează nici un produs medicamentos veterinar proprietarului sau crescătorului animalelor tratate în statul membru gazdă, decât dacă acest lucru este permis pe baza normelor statului membru gazdă; în acest caz, cu toate acestea, acesta furnizează produsul medicamentos veterinar numai pentru animalele aflate în grija sa și numai în cantitățile minime necesare pentru completarea tratamentului animalelor în cauză;

(f) veterinarul trebuie să păstreze o evidență detaliată a animalelor tratate, a diagnosticului, a produselor medicamentoase veterinare administrate, a dozelor administrate, a duratei tratamentului și a perioadei de așteptare aplicate. Această evidență este pusă la dispoziția autorităților competente din statul membru gazdă în vederea inspectării pe o perioadă de cel puțin trei ani;

(g) gama și cantitatea totală a produselor medicamentoase veterinare transportate de veterinar nu le depășesc pe cele necesare în general pentru necesitățile zilnice ale bunei practici veterinare."

6. Art. 72 din Directiva 2001/82/CE, prevede măsurile pe care trebuie să le implementeze statele membre în vederea diminuării, cât mai mult posibil, a riscului pe care-l reprezintă,

prin reacțiile adverse, medicamentele veterinare pentru sănătatea animalelor, dar mai ales<sup>7</sup> pentru sănătatea oamenilor.

„ Art. 72 - (1) Statele membre iau toate măsurile corespunzătoare pentru a încuraja raportarea la autoritățile competente a reacțiilor adverse presupuse la produsele medicamentoase veterinare.

(2) Statele membre pot impune cerințe specifice medicilor veterinari și altor specialiști din domeniul sănătății referitoare la raportarea prezumatelor reacții adverse grave sau neașteptate și a reacțiilor adverse apărute la oameni. ”

#### Directiva 2005/36/CE<sup>2</sup>

7. Directiva 2005/36/CE stipulează la Considerentul (8), următoarele:

„(8) Prestatorul de servicii trebuie să facă obiectul aplicării normelor disciplinare din statul membru gazdă care au o legătură directă și specifică cu calificările profesionale, precum definirea profesiilor, domeniul de aplicare a activităților pe care le implică o profesie sau care îi sunt rezervate, utilizarea titlurilor și abaterile profesionale grave care au o legătură directă și specifică cu protecția și siguranța consumatorilor.”

8. Art. 38 alin. (3) din directiva menționată, prevede: „Formarea de medic veterinar garantează că profesionistul în cauză a dobândit următoarele cunoștințe și aptitudini: a) cunoștințe corespunzătoare despre științele pe care se bazează activitățile de medic veterinar și despre dreptul Uniunii referitor la activitățile respective; [...] (f) cunoștințele, abilitățile și competențele necesare pentru utilizarea responsabilă și judicioasă a medicamentelor de uz veterinar pentru tratarea animalelor și pentru asigurarea siguranței în cadrul lanțului alimentar și a protecției mediului.”

#### Directiva 2006/123/CE<sup>3</sup>

9. În Considerentul (31) din Directiva 2006/123/CE, se precizează:

„(31) Prezenta directivă este compatibilă cu Directiva 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 septembrie 2005 privind recunoașterea calificărilor profesionale și nu o afectează. Aceasta vizează alte aspecte decât cele legate de calificările profesionale[...]. În consecință, nici una dintre măsurile aplicabile în temeiul directivei

<sup>2</sup> Directiva 2005/36/CE, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 255, 30.09.2005, p. 22-142

<sup>3</sup> Directiva 2006/123/CE, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 376, 27.12.2006, p. 36-68

menționate în statul membru în care se prestează serviciul nu este afectată de dispoziția<sup>8</sup> referitoare la libertatea de a presta servicii.”

10. De asemenea, în Considerentul (73) din directiva menționată, se precizează:

„(73) Cerințele care trebuie examinate includ normele naționale care, din alte motive decât cele legate de calificările profesionale, rezervă accesul la anumite activități anumitor prestatori. [...]”

11. Articolul 25 din aceeași directivă, prevede:

„Art.25 (1) Statele membre asigură că prestatorii nu sunt supuși unor cerințe care îi obligă să exercite o anumită activitate specifică în mod exclusiv, sau care limitează exercitarea în comun sau în parteneriate de activități diferite. Cu toate acestea, următorii prestatori pot fi supuși unor astfel de cerințe:

- profesiile reglementate, în măsura în care este justificat pentru a garanta respectarea normelor care reglementează etica și conduita profesională, care variază în funcție de specificul fiecărei profesii, și în măsura în care este necesar pentru a asigura independența și imparțialitatea acestora; [...]

(2) În cazul în care sunt autorizate activități multidisciplinare între prestatorii menționați la alineatul (1) literele (a) și (b), statele membre asigură următoarele:

- prevenirea conflictelor de interese și a incompatibilităților între anumite activități;  
- garantarea independenței și a imparțialității cerute de anumite activități;  
- normele care reglementează etica și conduita profesională pentru diferite activități sunt compatibile între ele, în special în ceea ce privește secretul profesional. ” [...]

12. Manualul<sup>4</sup> de punere în aplicare a Directivei 2006/123/CE privind serviciile în cadrul pieței interne, emis de Comisia Europeană, menționează la punctul 6.2.6. și la punctul 6.3.3 următoarele:

“6.2.6 [...] articolul 14 punctul 6 nu interzice organismelor și asociațiilor profesionale sau altor organisme să ia decizii cu privire la cererile individuale, dacă respectivele organisme

<sup>4</sup> [http://ec.europa.eu/internal\\_market/services/docs/services-dir/guides/handbook\\_ro.pdf](http://ec.europa.eu/internal_market/services/docs/services-dir/guides/handbook_ro.pdf)

profesionale acționează ele însele ca și autoritate competentă, după cum se întâmplă<sup>9</sup> câteodată în cazul organismelor profesionale ale profesiilor reglementate”.

[...]

“6.3.3. [...] în ceea ce privește anumite servicii prestate de membrii unei profesii reglementate și desfășurate în cadrul unei societăți, statele membre impun câteodată ca întreg capitalul sau o parte semnificativă din acesta să fie deținut direct de membri ai profesiei respective”.

## B. Legislația națională relevantă

Legea nr.160/1998<sup>5</sup>

13. Legea nr.160/1998, la articolul 2, prevede:

„ Art. 2. - (1) *Profesiunea de medic veterinar se exercită în România de către orice persoană, cetățean român, care posedă diplomă de medic veterinar echivalată potrivit legii, precum și de cetățenii statelor membre ale Uniunii Europene, ale Spațiului Economic European și de cetățenii Elveției, care posedă diplome de medic veterinar, certificate sau alte documente care atestă această calificare prevăzută de lege, eliberate de o instituție de învățământ din aceste state.*

(2) *Pot exercita profesia de medic veterinar în România și cetățenii statelor membre ale Uniunii Europene, ale Spațiului Economic European și cetățenii Elveției, care posedă diplome, certificate sau alte documente ce atestă calificarea de medic veterinar, eliberate de instituții de învățământ superior veterinar din țări terțe, recunoscute într-un stat membru al Uniunii Europene.*

(3) *Pot exercita profesia de medic veterinar în România și cetățenii statelor terțe, cetățenii statelor membre ale Uniunii Europene, ale Spațiului Economic European și cetățenii Elveției, care posedă diplome, certificate sau alte documente eliberate de instituții de învățământ veterinar din state terțe, care atestă această calificare, echivalate potrivit legii.*

(4) *Recunoașterea profesională a diplomelor, certificatelor sau a altor documente, care atestă calitatea de medic veterinar, se realizează de către Colegiul Medicilor Veterinari.*

<sup>5</sup> Legea nr. 160/1998 pentru exercitarea profesiei de medic veterinar, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 433 din 23 mai 2005 și republicată în Monitorul Oficial al României nr. 209/24.03.2014

(5) *Medicii veterinari, cetățeni români cu domiciliul în străinătate, precum și medicii<sup>10</sup> veterinari cetățeni ai statelor membre ale Uniunii Europene, ale Spațiului Economic European și cetățenii Elveției, care exercită profesia de medic veterinar în România, au aceleași drepturi și obligații cu privire la exercitarea acesteia ca și medicii veterinari membri ai Colegiului Medicilor Veterinari.*"

14. La articolul 3 alineatul (1) din legea menționată, se prevede:

*„Art.3. - (1) Profesiunea de medic veterinar are ca obiective apărarea sănătății animalelor, sănătății publice, protecția consumatorului și a mediului înconjurător, în scopul ameliorării efectivelor de animale, al asigurării securității alimentare a populației, al facilitării relațiilor comerciale și al păstrării echilibrului ecologic.”*

15. La articolul 4 din aceeași lege, se menționează:

*„Art. 4.- Profesiunea de medic veterinar are exclusivitate în următoarele domenii de competență:*

*a) sănătatea animalelor;*

*b) sănătatea publică veterinară și igiena produselor animaliere și de origine animală;*

*[...]*

*i) comercializarea cu amănuntul și utilizarea produselor biologice, antiparazitare de uz special și medicamentelor de uz veterinar; ” [...]*

16. Articolele 27, 28 și 31 din legea menționată conțin prevederi care reglementează modul de organizare și exercitare a profesiei de medic veterinar.

17. Astfel, conform acestor dispoziții ale Legii nr. 160/1998.

*„Art.27.- (1) Medicii veterinari cu drept de liberă practică își pot desfășura activitatea independent, atât ca persoane fizice autorizate, cât și ca persoane juridice. [...]*

*Art. 28. - (1) În exercitarea profesiei sale, medicul veterinar cu drept de liberă practică se organizează și funcționează în cadrul:*

*a) cabinetului medical-veterinar, în una dintre următoarele forme: 1.cabinet medical-veterinar; 2.cabinete medical-veterinare asociate;*

b) societăților comerciale cu obiect principal de activitate activitățile<sup>11</sup> veterinare.

(2) În formele de organizare a profesiei prevăzute la alin. (1) își exercită profesia medicii veterinari titulari sau asociați, care pot avea ca salariați ori colaboratori medici veterinari sau orice altă categorie de personal. "

[...]

Art.31- Unitățile medical-veterinare cu personalitate juridică, ce se înființează potrivit Legii nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată, vor funcționa cu îndeplinirea următoarelor condiții: a) au ca obiect de activitate principal activitățile veterinare; b) sunt înregistrate în Registrul unic al cabinetelor medical-veterinare. "

#### Statutul medicului veterinar<sup>6</sup>

18. Art.1 lit. m) din Statutul medicului veterinar, prevede:

„Registrul unic al cabinetelor medicale veterinare cu sau fără personalitate juridică - document oficial și public gestionat de Biroul executiv al Consiliului național al Colegiului Medicilor Veterinari, în care sunt înregistrate: [...] farmaciile veterinare și punctele farmaceutice veterinare, dacă acționariatul este format exclusiv din medici veterinari [...]"

#### Legea nr. 31/1990<sup>7</sup>

19. Articolele 191, 192, 193 și 197 din Legea nr. 31/1990 reglementează modul în care se iau deciziile în cadrul societăților comerciale:

20. Astfel, articolele menționate anterior, prevăd:

„Art. 191 - (1) Hotărârile asociațiilor se iau în adunarea generală.

[...]

Art. 192 - (1) Adunarea generală decide prin votul reprezentând majoritatea absolută a asociațiilor și a părților sociale, în afară de cazul când în actul constitutiv se prevede altfel.

(2) Pentru hotărârile având ca obiect modificarea actului constitutiv este

<sup>6</sup> Publicat în Monitorul Oficial nr. 676 din 16.09.2014

<sup>7</sup> Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată în Monitorul Oficial al României nr. 33 din 29 ianuarie 1998, cu modificările și completările ulterioare



necesar votul tuturor asociațiilor, în afară de cazul când legea sau actul constitutiv<sup>12</sup> prevede altfel.

*Art. 193 - (1) Fiecare parte socială dă dreptul la un vot [...]*"

[...]

*Art. 197 - (1) Societatea este administrată de unul sau mai mulți administratori asociați sau neasociați, numiți prin actul constitutiv sau de adunarea generală. [...]"*

#### Ordonanța Guvernului nr. 42/2004<sup>8</sup>

21. La articolul 13 din Ordonanța Guvernului nr. 42/2004, se menționează:

*„Art. 13 - În exercitarea profesiei, medicii veterinari au următoarele obligații:*

[...]

*d) să dispună respectarea perioadelor de așteptare și întrerupere, referitoare la eliminarea sau prezența de reziduuri la animale vii, în produse ori subproduse de origine animală destinate consumului uman;*

*e) să înregistreze și să păstreze, pentru o perioadă stabilită de Autoritate, un registru cu activitatea desfășurată și evidența modului de prescriere, distribuire și utilizare a produselor medicinale veterinare, a aditivilor furajeri și a furajelor medicamentate [...]"*

#### Ordinul nr. 83/2014<sup>9</sup>

22. La articolul 4 din Ordinul nr. 83/2014, se prevede:

*„Art. 4. - Farmaciile veterinare și punctele farmaceutice veterinare pot fi înființate doar cu respectarea condițiilor referitoare la domeniile de competență, prevăzute în legislația în vigoare.”*

<sup>8</sup> Ordonanța Guvernului nr. 42/2004 privind organizarea activității sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor, cu modificările și completările ulterioare, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 94 din 31 ianuarie 2004

<sup>9</sup> Ordinul nr. 83/2014 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind condițiile de organizare și funcționare a unităților farmaceutice veterinare, precum și procedura de înregistrare sanitară veterinară /autorizare sanitară veterinară a unităților și activităților din domeniul farmaceutic veterinar, cu modificările și completările ulterioare, publicat în Monitorul Oficial al României nr. 541 din 22 iulie 2014

**C. Hotărâri ale Instanțelor naționale în dosare care au avut ca obiect prevederile din legislația națională referitoare la acționariatul farmaciilor veterinare.**

23. Sentința civilă nr. 1137 din data de 07.04.2014 a Curții de Apel București - Secția a VIII-a Contencios Administrativ și Fiscal, pronunțată în dosarul nr. 84/2/CAF/2013 (rejudecare dosar nr. 84/2/2013)<sup>10</sup> și având ca obiect refuzul Colegiului Medicilor Veterinari de a înregistra în Registrul unic al cabinetelor medicale veterinare cu sau fără personalitate juridică, o farmacie veterinară ce aparține unei societăți comerciale al cărei acționariat nu este deținut exclusiv de medici veterinari.

La pagina opt, la paragraful patru, Curtea de Apel București precizează: *„Astfel, este cert față de dispozițiile art. 4 lit.i) din Legea nr. 160/1998 republicată, că legiuitorul a recunoscut în beneficiul profesiei de medic veterinar o exclusivitate în comercializarea produselor menționate mai sus (nr: produse medicinale veterinare), care de altfel se găsesc într-o farmacie veterinară.”* De asemenea, la pagina 9, la paragraful al treilea, Curtea de Apel București menționează: *“Deși legea nu exclude posibilitatea medicului veterinar de a se organiza și funcționa în exercitarea profesiei într-o societate comercială, totuși din interpretarea coroborată a dispozițiilor art.4 lit.i) și a art.28 și 31 din Legea nr.160/1998 republicată, se deduce că exclusivitatea reală în activitatea de comercializare cu amănuntul și utilizarea produselor biologice, antiparazitare de uz special și medicamentelor de uz veterinar implică și impune dreptul de decizie al medicului veterinar, care însă nu se poate susține atunci când respectivul medic veterinar are doar o calitate de asociat cu o cotă minoră de participare, lipsindu-i și calitatea de administrator al respectivei societăți, astfel încât trebuie să se supună unor terți în activitatea de comercializare medicamente desfășurată, fie că se are în vedere adunarea generală, fie administratorul/administratorii societății respective.”*

24. Sentința civilă nr. 1477 din data de 26.05.2015, a Curții de Apel București - Secția a VIII-a Contencios Administrativ și Fiscal, pronunțată în dosarul nr. 1477/2/2015, ce a avut ca obiect anularea parțială a Statutului medicului veterinar, în sensul anulării condiției ca acționariatul farmaciilor veterinare și punctelor farmaceutice veterinare să fie format

<sup>10</sup> Recursul declarat de SC Vet Planet SRL la această sentință a fost judecat de Inalta Curte de Casație și Justiție care l-a respins ca nefondat prin Decizia nr. 1630/21.04.2015 - Irevocabilă.

exclusiv din medici veterinari, condiție prevăzută la litera m) a articolului 1 din Statut.

Referitor la argumentul reclamantului din această cauză, potrivit căruia Statutul contestat ar încălca prevederile Directivei 2006/123/CE, Curtea de Apel București a precizat că *"Actul comunitar de bază în ceea ce privește produsele medicinale veterinare este Directiva 2001/82/CE [...]. În conformitate cu alin. (2) din Preambulul Directivei 2001/82/CE <Obiectivul esențial al normelor ce reglementează producția și distribuția produselor medicamentoase veterinare trebuie să fie protecția sănătății publice>. Art. 66 (1) din Directiva 2001/82/CE prevede: Statele membre iau toate măsurile necesare pentru a se asigura că vânzarea cu amănuntul a produselor medicamentoase veterinare este efectuată numai de către persoane autorizate să desfășoare asemenea activități prin legislația statului membru în cauză. Foarte multe produse medicinale veterinare fac obiectul unor restricții oficiale cu privire la furnizare și utilizare (Art.67-68 din directivă). Actul comunitar prevede obligația tuturor statelor membre de a lua toate măsurile necesare pentru a se asigura că vânzarea cu amănuntul a produselor medicinale veterinare și utilizarea acestora este strict reglementată și controlată. Totodată, art. 72 din aceeași directivă statuează că: „(2) Statele membre pot impune cerințe specifice veterinarilor și altor profesioniști din domeniul ocrotirii sănătății, cu privire la raportarea reacțiilor adverse sau neașteptate presupuse sau reacțiilor adverse umane presupuse [...]. Raportat la aceste prevederi comunitare, Curtea observă că la nivelul Uniunii Europene, comercializarea de produse farmaceutice veterinare este reglementată în mod strict, astfel că nu se poate raporta actul administrativ normativ la o reglementare comunitară cu caracter de principiu, respectiv cea referitoare la serviciile în cadrul pieței interne, în condițiile în care există un act normativ cu caracter special ale cărui reglementări comunitare prevăd posibilitatea ca Statul Membru să instituie anumite cerințe specifice, iar pe de altă parte, stabilește că vânzarea cu amănuntul a produselor medicamentoase veterinare este efectuată numai de către persoane autorizate. Prin urmare, încălcarea de către actul administrativ contestat a prevederilor Directivei 2006/123/CE [...], în sensul instituirii unei discriminări, nu se justifică. Ca atare, Curtea constată că prevederea din statut care condiționează înregistrarea în Registrul unic (și deci funcționarea legală a farmaciei veterinare) de deținerea capitalului social exclusiv de către medici veterinari, nu*

este de natură să încalce legislația comunitară în domeniu, nu poate fi interpretată ca o<sup>15</sup> cerință restrictivă și nu are natură discriminatorie, așa cum a susținut reclamanta.”

25. Sentința nr. 118 din data de 19 mai 2015 a Curții de Apel Ploiești, Secția a II-Civilă, de Contencios Administrativ și Fiscal, având ca obiect eliminarea cerinței ca farmaciile veterinare să dețină acționariat compus exclusiv din medici veterinari.

În pagina 11, începând cu paragraful opt, precum și în pagina 12, Curtea de Apel Ploiești precizează: „Prin urmare, medicul veterinar exercită o profesie reglementată și căreia îi sunt aplicabile reguli, în limita domeniilor de competență stabilite de art.4 și 5 din Legea nr. 160/1998 republicată.[...] La art. 4 din Legea nr. 160/1998 republicată se delimitează domeniile de competență exclusive ale profesiei de medic veterinar, respectiv la lit.i)-comercializarea cu amănuntul și utilizarea produselor biologice, antiparazitare de uz veterinar special și medicamentelor de uz veterinar, activitate profesională a medicului veterinar, care se desfășoară în cadrul unităților farmaceutice veterinare. [...] Curtea preciază că legiuitorul a înțeles să reglementeze această activitate, astfel încât sănătatea animalelor, siguranța alimentelor și sănătatea cetățenilor să fie protejate printr-o reglementare specială a acestui domeniu și prin a permite punerea în circulație a antiparazitarelor de uz special și a medicamentelor de uz veterinar, strict de o categorie profesională calificată. În plus, se reține că această categorie profesională, cea a medicilor veterinari, este supusă regulilor de conduită și de deontologie profesională (conform art.65 din Statutul medicului veterinar). [...]”

26. De asemenea, la pagina 13 a Sentinței nr.118, începând de la paragraful trei, Curtea de Apel Ploiești menționează: ”Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor stabilește norme în ceea ce privește autorizarea farmaciilor veterinare, dar aceste norme sunt corelate cu dreptul de exercitare a unei profesii reglementate, respectiv cea de medic veterinar. [...] Susținerile reclamantei cu privire la faptul că i-ar fi fost îngădit dreptul la libera asociere în vederea desfășurării unei activități economice, întrucât angajarea unui medic veterinar pentru desfășurarea obiectului de activitate, care să profeseze și să comercializeze produsele biologice, antiparazitare de uz special și medicamentele de uz veterinar, ar fi suficient pentru înființarea unei farmacii veterinare sunt neîntemeiate, deoarece salariatul este un prepus al acelei societăți comerciale, în

sensul că execută numai acele fapte și activități impuse sau date în sarcina sa de către aceasta.” 16

27. Totodată, în paragraful al doilea de la pagina 14, a sentinței menționate anterior, Curtea de Apel Ploiești afirmă: „*Mai mult decât atât, Curtea reține și prevederile Directivei 2006/123/CE [...], al cărei art. 15 alin. 2 precizează că <statele membre examinează dacă sistemul lor juridic condiționează accesul la o activitate de servicii sau exercitarea acesteia de oricare dintre următoarele cerințe nediscriminatorii, or la examinarea acestor cerințe s-au avut în vedere și excepțiile menționate la art. 15 alin. 2 lit. d, potrivit cărora decât cele care privesc domenii reglementate de Directiva 2005/36/CE sau în alte instrumente comunitare care rezervă accesul la activitatea de servicii în cauză pentru următorii prestatori în temeiul specificului activității>. În acest sens, ținând cont de faptul că activitățile desfășurate de medicul veterinar fac parte din categoria domeniilor reglementate de Directiva 2005/36/CE, la alin. 8 din Preambului Directivei 2005/36/CE privind recunoașterea calificărilor profesionale, se prevede că <(8) Prestatorul de servicii trebuie să facă obiectul aplicării normelor disciplinare ale statului membru gazdă care au o legătură directă și specifică cu calificările profesionale, precum definirea profesiilor, sfera activităților acoperite sau rezervate unei profesii, utilizarea calificărilor și erorile profesionale grave care au o legătură directă și specifică cu protecția și siguranța consumatorilor>. Colegiul Medicilor Veterinari deține calitatea de autoritate competentă în acord cu prevederile art. 4 pct. 9 din Directiva 2006/123/CE, conform cărora <autoritatea competentă înseamnă orice organism sau autoritate dintr-un stat membru cu rol de control sau de reglementare în ceea ce privește activitățile de servicii, [...], incluzând ordinele profesionale și asociațiile profesionale sau alte organisme profesionale care, în exercitarea autonomiei lor juridice, reglementează în mod colectiv accesul la activitățile de servicii sau exercitarea acestora.>*”

## II. SITUAȚIA DE FAPT

28. Legea nr. 160/1998 prevede faptul că farmaciile veterinare pot să fie înființate doar de către societățile comerciale care îndeplinesc cumulativ două condiții: dețin acționariat constituit exclusiv din medici veterinari și care au obiect principal de activitate Cod CAEN 7500 - activități veterinare.

La emiterea acestei norme legale, legiuitorul a ținut cont de faptul că în România, medicii<sup>17</sup> veterinari sunt singura profesie care are competențe și, implicit, responsabilități profesionale în ceea ce privește siguranța lanțului alimentar și sănătatea publică (asigurând protecția consumatorului de alimente de origine animală), precum și în ceea ce privește protecția mediului de contaminarea cu reziduuri de produse medicinale veterinare.

Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor a emis Ordinul nr. 31/2015<sup>11</sup> prin care a modificat Ordinul nr. 83/2014, în sensul abrogării art. 43 lit. j), articol care prevedea cerința ca societățile comerciale care dețin farmacii veterinare să depună la dosarul de autorizare copia Certificatului de înregistrare a farmaciei veterinare în Registrul unic al cabinetelor medicale veterinare cu sau fără personalitate juridică, emis de către Colegiul Medicilor Veterinari. În aceste condiții, deși art. 4 din Ordinul nr. 83/2014 prevede faptul că *„Farmaciile veterinare și punctele farmaceutice veterinare pot fi înființate doar cu respectarea condițiilor referitoare la domeniile de competență, prevăzute în legislația în vigoare”*, după eliminarea cerinței privind depunerea Certificatului de înregistrare, au fost emise de către autoritatea veterinară autorizații pentru funcționarea unor farmacii veterinare care nu îndeplinesc cerința legală privind structura acționariatului și care nu sunt înregistrate în Registrul unic al cabinetelor medicale veterinare cu sau fără personalitate juridică ținut de Colegiul Medicilor Veterinari.

În aceste condiții, Colegiul Medicilor Veterinari a solicitat Curții de Apel București să anuleze Ordinul nr. 31/2015 emis de către Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor cu încălcarea atât a prevederilor legale privind transparența decizională, cât și ale Legii nr. 160/1998.

Menționăm faptul că, firmele distribuitoare angro de medicamente veterinare se numără printre beneficiarii autorizațiilor de funcționare a farmaciilor veterinare emise după intrarea în vigoare a Ordinului 31/2015 și cu încălcarea legislației în vigoare privind deținerea exclusivă a acționariatului de către medicii veterinari. Ele s-au constituit în Asociația Națională a Distribuitorilor de Medicamente de Uz Veterinar și au calitatea de intervenient

---

<sup>11</sup> Ordinul nr. 31/2015 pentru modificarea și completarea Normei sanitare veterinare privind condițiile de organizare și funcționare a unităților farmaceutice veterinare, precum și procedura de înregistrare sanitară veterinară/autorizare sanitară veterinară a unităților și activităților din domeniul farmaceutic veterinar, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr.83/2014, publicat în Monitorul Oficial al României nr.235 din 07.04.2015.

voluntar accesoriu în favoarea Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor, în cadrul procesului aflat pe rolul instanței naționale.<sup>18</sup>

### III. ANALIZA JURIDICĂ

#### (a) Aspecte privind legislația în vigoare

29. Cerințele legale privind organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar diferă în funcție de statul membru<sup>12</sup>.
30. Profesia de medic veterinar este o profesie reglementată<sup>13</sup>, iar pentru obținerea titlului de medic veterinar sunt necesare studii universitare cu durată minimă de 5 ani în toate statele membre. În România durata acestor studii este de 6 ani. Accesul în statele membre la profesia de medic veterinar este condiționată de deținerea unei calificări determinate, care reprezintă garanția că persoana în cauză a urmat studii care îndeplinesc condițiile minime stabilite de directiva privind calificările profesionale.<sup>14</sup>
31. Luând în considerare prevederile art. 38 alin. (3) litera (f) din Directiva 2005/36/CE, medicul veterinar este profesionistul care, datorită cunoștințelor profesionale dobândite prin studiu, trebuie să fie garantul utilizării responsabile și judicioase a medicamentelor de uz veterinar pentru tratarea animalelor și pentru asigurarea siguranței în lanțul alimentară și a protecției mediului. Ca urmare, medicul veterinar, în calitate de prestator de servicii, conform Considerentului (8) din directiva menționată, trebuie să facă obiectul aplicării normelor disciplinare care au o legătură directă și specifică cu calificările profesionale, precum definirea profesiilor, sfera activităților acoperite sau rezervate unei profesii, utilizarea calificărilor și

<sup>12</sup> COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT on the outcome of the peer review on the legal form, shareholding and tariff requirements under the Services Directive accompanying the document "Communication from the Commission to the European Parliament, the Council and the European Economic and Social Committee on the Evaluating national regulation on the acces to professions"- SWD(2013) 402 final, Brussels, 2.10.2013

<sup>13</sup> Art.3 alin. (1) lit (a) din Directiva 2005/36/CE definește „profesie reglementată”: o activitate sau un ansamblu de activități profesionale al căror acces, exercitare sau una dintre modalitățile de exercitare este condiționată, direct sau indirect, în temeiul unor acte cu putere de lege și acte administrative, de posesia anumitor calificări profesionale; utilizarea unui titlu profesional limitată prin acte cu putere de lege și acte administrative la titularii unei anumite calificări profesionale constituie în special o modalitate de exercitare. [...];

<sup>14</sup> Considerentul (19), Directiva 2005/36/CE

erorile profesionale grave care au o legătură directă și specifică cu protecția și siguranța consumatorilor. 19  
Ținând cont de aceste prevederi, constatăm că cerința ca farmaciile veterinare să fie deținute exclusiv de către medicii veterinari este o cerință necesară și proporțională. Totodată, trebuie luat în considerare și faptul că, în cazul profesiilor reglementate, verificarea, îndrumarea, controlul și sancționarea disciplinară a prestatorilor de servicii sunt atributul organismului profesional (în speță al Colegiului Medicilor Veterinari), însă un ordin profesional nu poate aplica sancțiuni oricăror entități juridice ci doar membrilor săi. În aceste condiții, pentru a face obiectul aplicării normelor disciplinare, medicul veterinar trebuie să dețină puterea de decizie în ceea ce privește activitatea desfășurată de farmacia veterinară și trebuie să fie reprezentantul legal al acesteia.

32. Art. 25 din Directiva 2006/123/CE prevede că, prestatorii profesiilor reglementate pot fi supuși cerinței de a exercita o anumită activitate specifică în mod exclusiv, în măsura în care este justificat pentru a garanta respectarea normelor care reglementează etica și conduita profesională și în măsura în care este necesar pentru a asigura independența și imparțialitatea acestora. Profesia de medic veterinar face parte din categoria profesiilor reglementate și deci medicii veterinari pot fi supuși acestei cerințe.
33. Precizăm faptul că, cerința ca acționariatul unei societăți comerciale care deține farmacii veterinare să aparțină exclusiv medicilor veterinari este nediscriminatorie, întrucât nu interzice nici unei persoane care are cunoștințele și pregătirea profesională necesară, dreptul de a înființa/deține o farmacie veterinară<sup>15</sup>. Astfel, orice medic veterinar stabilit în alt stat membru poate, în urma recunoașterii calificării profesionale, să presteze servicii în domeniul comercializării cu amănuntul a medicamentelor veterinare, atât în calitate de proprietar cât și de angajat la o farmacie veterinară.
34. Conform Directivei 2001/82/CE, statele membre au obligația de a lua toate măsurile necesare pentru a se asigura că vânzarea cu amănuntul a produselor medicinale veterinare și utilizarea acestora este strict reglementată și controlată, în vederea protecției sănătății publice. Totodată, art. 67 și art. 68 din Directivă prevăd restricții oficiale de vânzare cu

<sup>15</sup> Art.2 din Legea nr.160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar, republicată în Monitorul Oficial al României nr.209/24.03.2014



amănuntul și de utilizare pentru marea majoritate a produselor medicinale veterinare, iar<sup>20</sup> art. 72 stipulează faptul că statele membre pot impune cerințe specifice veterinarilor și altor profesii din domeniul ocrotirii sănătății, cu privire la raportarea reacțiilor adverse umane. De asemenea la art.70 din Directiva menționată este reglementată strict utilizarea produselor medicinale veterinare de către medicii veterinari care prestează servicii într-un alt stat membru. Din coroborarea acestor prevederi rezultă faptul că statele membre trebuie să dețină pârghii pentru un control strict al circulației și utilizării produselor medicinale veterinare.

35. În contextul celor prezentate anterior, precizăm că în corespondența purtată de Ministerul Afacerilor Externe din România cu Comisia Europeană<sup>16</sup>, aceasta din urmă a precizat: *„În implementarea articolului 66 alineatul (1) din Directiva 2001/82/CE, statele membre pot impune ca vânzarea cu amănuntul să fie realizată de medici veterinari.”*
36. Analizând sentințele date de instanțele din România, constatăm că, în mod corect acestea au sesizat faptul că simpla calitate de asociat minoritar sau angajat al farmaciei veterinare nu este suficientă pentru a garanta independența profesională reală a medicului veterinar.

**(b) Aspecte privind impactul medicamentelor veterinare asupra sănătății animalelor, siguranței alimentelor, sănătății publice și protecției mediului care impun necesitatea reglementării stricte a vânzării cu amănuntul a acestora în România.**

37. Este cunoscut faptul că, atât prin contactul direct cu animalele bolnave și/sau cu mediul în care acestea trăiesc, cât și prin consumul de produse alimentare de origine animală, se pot transmite o serie de boli extrem de grave de la animale la om (zoonoze). În acest context, medicului veterinar îi revine un rol esențial atât în ceea privește asigurarea sănătății animalelor, cât și în protecția sănătății oamenilor. Produsele alimentare de origine animală pot pune în pericol sănătatea oamenilor atunci când provin de la animale bolnave sau purtătoare de bacterii rezistente la antibiotice, precum și atunci când conțin reziduuri ale

---

<sup>16</sup> Scrisoarea de somare suplimentară a Comisiei Europene nr.C(2015) 3352 final, din data de 29.05.2015-Incălcare nr. 2014/4096, pagina 12, paragraful 2.

medicamentelor utilizate la tratarea animalelor. Din acest considerent, Louis Pasteur a<sup>21</sup> afirmat: "*Medicul uman salvează omul, medicul veterinar salvează omenirea!*"

38. Antibioticele utilizate pentru a trata și preveni infecțiile la animale țin de aceleași grupuri chimice ca și cele utilizate în medicina umană. Animalele pot să fie purtătoare de bacterii rezistente la antibiotice utilizate pentru tratarea infecțiilor în medicina umană. De asemenea, consumul de alimente de origine animală contaminate cu reziduuri de antibiotice determină antibioretistență la om.
39. Conform statisticilor oficiale, în fiecare an, la nivelul Uniunii Europene, peste 25.000 de oameni mor urmare a infecțiilor cauzate de bacterii rezistente la antibiotice, iar în realitate situația ar putea fi mult mai gravă decât este ilustrată de statistici. Acesta este motivul pentru care, antibioretistența (RAM) generează o îngrijorare semnificativă pentru sistemul de sănătate și constituie o problemă pentru siguranța alimentelor la nivel mondial. De altfel, chiar în cadrul Parlamentului European au fost manifestate îngrijorări privind efectele grave pe care le are creșterea semnificativă a antibioretistenței, atât la animale cât și la om, datorită faptului că, la ora actuală, este dificil de controlat utilizarea antibioticelor la animale, proprietarii de animale putând să achiziționeze, relativ ușor, antibiotice de la farmacii<sup>17</sup>. În acest context, încă din 2011, Parlamentul European a adoptat o rezoluție fără caracter legislativ privind rezistența la antibiotice, în care subliniază faptul că RAM a devenit o problemă extrem de mare în ultimii ani și, în prezent, reprezintă o amenințare uriașă la adresa sănătății la nivel mondial.
40. Ca urmare a pericolului pe care-l reprezintă RAM, Comisia Europeană a elaborat un plan de acțiune în care sunt incluse șapte domenii în cazul cărora adoptarea de măsuri este absolut necesară. În ceea ce privește domeniul medical veterinar, s-a pus accentul îndeosebi pe monitorizarea RAM zoonotice (rezistența transmisibilă între animale și oameni), precum și pe utilizarea substanțelor antimicrobiene la animale. Practic, se dorește atenuarea riscului dezvoltării RAM la oameni în urma utilizării de antimicrobiene atât la oameni, cât și la animale, prin asigurarea utilizării eficiente a acestora pe întreg teritoriul Uniunii Europene și

---

<sup>17</sup> Opinion of the Committee on Agriculture and Rural Development for the Committee on the Environment, Public Health and Food Safety on the Microbial Challenge - Rising threats from Antimicrobial Resistance (2012/2041(INI));

prin promovarea diagnosticului microbiologic ca metodă de stabilire, în măsura în care este posibil, a nevoii de antimicrobiene.

41. Din considerentele prezentate și în acord cu dispozițiile Directivei 2001/82/CE, pentru protejarea sănătății publice este necesar ca, în domeniul medical veterinar, tratamentul cu antibiotice să fie aplicat doar atunci când este absolut necesar, pe o durată de timp optimă și în doze corect stabilite pentru obținerea rezultatului terapeutic așteptat. Totodată, trebuie să fie respectată o perioadă minimă de așteptare, respectiv perioadă minimă de timp, care este necesar să treacă între ultima administrare sau aplicare a tratamentului în condițiile normale la animale și momentul abatorizării animalului sau obținerii de produse alimentare de la acestea (lapte, ouă, etc). Respectarea perioadei de așteptare garantează faptul că reziduurile conținute în aliment se încadrează în limita maximă admisă a reziduurilor respective.
42. Întrucât, în România există un număr semnificativ de cazuri de antibioretistență la om, iar o cauză importantă pare să o reprezinte consumul alimentelor de origine animală provenite de la animalele contaminate cu bacterii zoonotice rezistente la antimicrobiene sau care conțin reziduuri de antibiotice<sup>18</sup>, medicilor veterinari le revine responsabilitatea de a se asigura că medicamentele sunt administrate terapeutic corect tuturor animalelor (numai când este absolut necesar și în doze adecvate) și că alimentele de origine animală provenite de la acestea nu conțin reziduuri de medicamente sau bacterii rezistente la antibiotice care pot afecta sănătatea consumatorilor. Precizăm faptul că, bacteriile zoonotice rezistente la antimicrobiene sunt extrem de periculoase pentru sănătatea oamenilor întrucât pot compromite efectul tratamentelor antiinfecțioase aplicate oamenilor. Or, nu pot să fie atinse aceste obiective fără a exista un control strict asupra circulației produselor medicinale veterinare și asupra persoanelor care intră în posesia lor și le administrează animalelor. Ca urmare, este necesar ca toate tratamentele la animale să fie efectuate sub controlul strict al medicilor veterinari, singurii în măsură să decidă dacă produsele alimentare provenite de la acestea sunt sigure pentru consumul uman. Din aceste considerente, activitatea de

---

<sup>18</sup> The European Union summary report on antimicrobial resistance in zoonotic and indicator bacteria from humans, animals and food 2014; European Food Safety Authority, European Centre for Disease Prevention and Control, published 11 febr. 2016, amended 11 march 2016).

comercializare a produselor medicinale veterinare în cadrul farmaciilor veterinare trebuie<sup>23</sup> înțeleasă și privită ca o activitate medicală veterinară și nu ca o activitate pur comercială.

43. Trebuie, de asemenea, precizat faptul că, în timp ce vânzarea unui antibiotic de uz uman fără prescripție afectează doar sănătatea persoanei în cauză, în cazul antibioticelor de uz veterinar, vânzarea sau utilizarea fără prescripție a acestora afectează sănătatea tuturor persoanelor care consumă produsele contaminate cu reziduuri de antibiotice de la animalul tratat (lapte, ouă, carne). Mai grav este faptul că, aceste persoane nici nu știu că produsele alimentare de origine animală consumate conțin astfel de reziduuri care le pot afecta sănătatea.
44. Flacoanele de medicamente utilizate, în care au rămas reziduuri din produsul medicinal veterinar, precum și flacoanele de produse medicinale veterinare expirate, sunt considerate deșeuri periculoase pentru mediu. Din acest considerent, ele trebuie predate unor firme specializate în colectarea acestor deșeuri și nu pot fi lăsate la dispoziția proprietarilor de animale. Medicii veterinari sunt obligați să încheie contracte cu firmele de colectare a acestor deșeuri.
45. În România, animalele sunt crescute atât în ferme comerciale cât și în ferme de subzistență. În prezent, există peste 1.200.000 de ferme de subzistență (gospodării ale populației) în care sunt crescute cca 2/3 din efectivele de animale din România, iar produsele provenite de la aceste animale sunt utilizate atât pentru consum propriu al familiilor care le cresc, cât și pentru vânzarea directă către populație, în piețele agroalimentare.
46. Serviciile de asistență medicală veterinară pentru animalele de rentă sunt asigurate în România de un număr de 2431 medici veterinari care lucrează în cadrul cabinetelor medicale veterinare din mediul rural.
47. În prezent, în România funcționează peste 1500 de farmacii veterinare. Acestea au fost înființate, în ultimii 10-15 de ani, ca o formă de exercitare a profesiei de medic veterinar, cu scopul de a asigura, în localitățile în care investițiile într-un cabinet medical veterinar nu se justifică datorită numărului mic de animale din localitate, accesul facil al crescătorilor de

animale (fără a fi necesar să se deplaseze în alte localități) la medicamentele necesare tratării animalelor, pe baza prescripției medicului veterinar.

48. La această dată, firmele producătoare de medicamente veterinare din România dețin un număr 84 de depozite angro (din totalul de 179 de depozite autorizate) și un număr de 155 farmacii veterinare.
49. Multidisciplinaritatea în structura acționariatului societăților comerciale care dețin farmacii veterinare (majoritatea farmaciilor veterinare autorizate în România până în anul 2012 sunt în această situație), s-a dovedit, în decursul timpului, că afectează independența profesiei de medic veterinar și calitatea activității medicale veterinare. O dovadă în acest sens o constituie situația controalelor privind respectarea prevederilor legale în vigoare referitoare la eliberarea pe bază de prescripție medicală veterinară a produselor medicinale veterinare de către farmaciile veterinare. În anul 2014, Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor a efectuat controale în 543 de farmacii veterinare, iar la un număr de 112 dintre acestea a aplicat sancțiuni contravenționale pentru vânzarea medicamentelor veterinare fără prescripție medicală veterinară. Colegiul Medicilor Veterinari nu a fost sesizat în vederea aplicării de sancțiuni disciplinare, în niciunul din aceste cazuri.
50. Ținând cont de aspectele prezentate, Colegiului Medicilor Veterinari din România, în calitate de autoritate competentă, în acord cu prevederile art. 4 pct. 9 din Directiva 2006/123/CE consideră că, pentru a atinge obiectivele de protecție a sănătății publice, recunoscute și consacrate prin reglementările în materia comercializării medicamentelor veterinare europene, dar și prin jurisprudența constantă a CJUE privind medicamentele, este necesar ca acționariatul farmaciilor veterinare din România să fie constituit exclusiv din medici veterinari.

## IV. CONCLUZII

51. Colegiul Medicilor Veterinari are onoarea să propună Curții următoarele răspunsuri la întrebările preliminare formulate de Curtea de Apel București – Secția a VIII-a Contencios Administrativ și Fiscal în cauza care se judecă sub nr. 3754/CAF/2015:
52. Referitor la prima întrebare: *Se opune dreptul Uniunii Europene unei reglementări naționale prin care să se instituie în beneficiul medicului veterinar o exclusivitate de comercializare cu amănuntul și de utilizare a produselor biologice, antiparazitare de uz special și a medicamentelor de uz veterinar ?*

Răspunsul propus este următorul:

„ Profesia de medic veterinar este o profesie reglementată.

Pentru exercitarea profesiei de medic veterinar, Directiva 2005/36/CE prevede la Art. 21 alin. (6): *“fiecare stat condiționează accesul la activitățile profesionale [...] de medic veterinar [...], precum și exercitarea acestora de posesia unui titlu de calificare prevăzut în anexa V punctele [...], 5.4.2, [...] care atestă că profesionistul în cauză a dobândit, în decursul perioadei de formare, după caz, cunoștințele, abilitățile și competențele prevăzute la articolul, [...], 38 alin.(3), [...]”.*

De asemenea, la Art. 38 alin (3) lit. (c) și lit. (f) din aceeași directivă menționează faptul că formarea de medic veterinar garantează că profesionistul în cauză a dobândit: *“(c) abilitățile și competențele clinice, epidemiologice și analitice necesare pentru prevenirea, diagnosticarea și tratamentul bolilor animalelor, [...], inclusiv cunoștințe specifice despre bolile transmisibile la oameni. [...]; (f) dețin cunoștințele, abilitățile și competențele necesare pentru utilizarea responsabilă și judicioasă a medicamentelor de uz veterinar pentru tratarea animalelor și pentru asigurarea siguranței în lanțul alimentar și a protecției mediului. [...]”;*

Directiva 2001/82/CE prevede la art. 66 alin. (1) obligația tuturor statelor membre de a lua toate măsurile necesare pentru a se asigura că vânzarea cu amănuntul a produselor medicinale veterinare este efectuată doar de către persoane autorizate să efectueze această activitate conform legislației naționale. De asemenea, în directivă se menționează faptul că

utilizarea și comercializarea medicamentelor veterinare trebuie să fie strict reglementată<sup>26</sup> și controlată de statele membre, având în vedere faptul că *obiectivul esențial al normelor ce reglemenează producția și distribuția produselor medicamentoase veterinare trebuie să fie protecția sănătății publice*, stabilind totodată, prin articolele 67, 68, 70 și 72, o serie de reguli și restricții de utilizare și comercializare cu amănuntul a acestora.

Prin urmare, decizia unui stat membru de a permite doar medicilor veterinari să vândă cu amănuntul și să utilizeze produse medicinale veterinare nu încalcă prevederile legislației comunitare ci, dimpotrivă, este în deplină concordanță cu aceasta.”

53. Referitor la a doua întrebare: *În măsura în care o asemenea exclusivitate este în concordanță cu dreptul Uniunii Europene, se opune aceasta ca o asemenea exclusivitate să privească inclusiv unitățile prin care intervine respectiva comercializare, în sensul că acestea să fie deținute în procent majoritar sau exclusiv de medic veterinar/medici veterinari ?*

Răspunsul propus este următorul:

„ Jurisprudența constantă a Curții de Justiție a Uniunii Europene a statuat faptul că sănătatea și viața persoanelor ocupă primul loc printre bunurile și interesele protejate de tratatele UE și că revine statelor membre sarcina de a decide cu privire la nivelul la care intenționează să asigure protecția sănătății publice și la modul în care acest nivel trebuie atins<sup>19</sup>. Întrucât nivelul menționat poate varia de la un stat membru la altul, este necesar să se recunoască statelor membre o marjă de apreciere<sup>20</sup>.

Curtea<sup>21</sup> a recunoscut caracterul special al medicamentelor, precum și piața acestora, având în vedere că medicamentele prescrise și utilizate în scopuri terapeutice pot să dăuneze grav sănătății. În acest sens, Curtea a admis că statele membre pot impune ca medicamentele să

<sup>19</sup> Hotărârea Curții (Marea Cameră) din 19 mai 2009 în cauzele conexate C-171/07 și C-172/07, punctul 19.

<sup>20</sup> Hotărârea din 11 decembrie 2003, *Deutscher Apothekerverband*, C-322/01, Rec., p. I-14887, punctul 103, Hotărârea din 11 septembrie 2008, *Comisia/Germania*, C-141/07, Rep., p. I-6935, punctul 51, și Hotărârea *Hartlauer*, citată anterior, punctul 30

<sup>21</sup> Hotărârea pronunțată la 19 mai 2009 în cauza C-531/06, *Comisia împotriva Italia*, pct. 55 și pct.90 și Hotărârea din 21 martie 1991, *Delattre*, cauza C-369/88, Rec., p. I-1487, punctul 54

fie distribuite de persoane calificate care se bucură de o *independență profesională reală*<sup>27</sup> și că *statele membre au de asemenea posibilitatea de a adopta măsuri susceptibile să elimine sau să reducă riscul de a prejudicia această independență.*

Legislația română care prevede cerința ca acționariatul societăților comerciale care dețin farmacii veterinare să aparțină exclusiv medicilor veterinari nu contravine articolului 14 alin. (1) lit. a) și lit. b) și alin. (3) din Directiva 2006/123/CE privind serviciile în cadrul pieței interne, întrucât nu condiționează accesul la activitatea de medic veterinar sau exercitarea acestei profesii pe teritoriul României prin impunerea de cerințe discriminatorii pe criteriul cetățeniei/naționalității, în condițiile în care art. 15 din Directiva 2006/123/CE prevede că cerințe, cum sunt acelea care privesc domeniile reglementate de Directiva 2005/36/CE, care rezervă accesul la activitatea de servicii în cauză pentru anumiți prestatori în temeiul specificului activității, sunt nediscriminatorii putând fi menținute de statele membre.

Mai mult decât atât, o astfel de cerință pentru acționariatul farmaciilor veterinare poate fi impusă de statele membre, în scopul implementării Art. 66 alin. (1) din Directiva 2001/82/CE.

De asemenea, Curtea a statuat că, atunci când există incertitudini cu privire la existența sau importanța unor riscuri pentru sănătatea publică, statul membru poate adopta măsuri de protecție care să diminueze cât mai mult posibil riscul pentru sănătatea publică, fără să fie necesar să aștepte ca realitatea acestor riscuri să fie pe deplin demonstrată<sup>22</sup>.

Ca urmare, statul membru poate să decidă că acționariatul farmaciilor veterinare trebuie să fie deținut exclusiv de către medicii veterinari, dacă o astfel de decizie se impune pentru siguranța alimentelor de origine animală și, implicit, pentru protecția sănătății publice și protejarea mediului.”

COLEGIUL MEDICILOR VETERINARI din ROMÂNIA

Cu considerațiune,

**Prin Av. Robert Ionuț Ciocaniu**

---

<sup>22</sup> Cauza C-170/04, Rosengren și alții, Rep. P.I-4071, pct. 49



**OPIS AL ANEXELOR**  
**DEPUSE ÎMPREUNĂ CU OBSERVAȚIILE SCRISE**  
**de către COLEGIUL MEDICILOR VETERINARI din ROMÂNIA**  
**reprezentat de avocat Robert Ionut Ciocaniu**  
(conform Imputernicirii avocațiale)

- Anexa nr. 1** Sentința civilă nr. 1137 din data de 07.04.2014, pronunțată de Curtea de Apel București - Secția a VIII-a Contencios Administrativ și Fiscal, în dosarul nr. 84/2/CAF/2013\* (rejudecare dosar nr. 84/2/2013) și Certificatul de grefă eliberat de Înalta Curte de Casație și Justiție a României în legătură cu soluția de respingere a recursului declarat împotriva acestei hotărâri. Actele depuse prin intermediul Anexei nr. 1 au fost invocate la pagina 13 din Observațiile Scrise. Ele prezintă o relevanță deosebită, făcând parte din hotărârile pronunțate la nivel național cu privire la dreptul Colegiului Medicilor Veterinari de a înregistra în Registrul unic al cabinetelor medicale veterinare cu sau fără personalitate juridică doar farmaciile veterinare care aparțin societăților comerciale al căror acționariat este deținut exclusiv de către medicii veterinari.
- Anexa nr. 2** Extras din Sentința civilă nr. 1477 din data de 26.05.2015, pronunțată de Curtea de Apel București - Secția a VIII-a Contencios Administrativ și Fiscal, în dosarul nr. 1477/2/2015. Documentul depus prin intermediul Anexei nr. 2 a fost invocat la paginile 13 și 14 din Observațiile Scrise. El prezintă o relevanță deosebită, făcând parte din hotărârile pronunțate la nivel național cu privire la dreptul Colegiului Medicilor Veterinari de a înregistra în Registrul unic al cabinetelor medicale veterinare cu sau fără personalitate juridică doar farmaciile veterinare care aparțin societăților comerciale al căror acționariat este deținut exclusiv de către medicii veterinari.
- Anexa nr. 3** Sentința nr. 118 din data de 19 mai 2015, pronunțată de Curtea de Apel Ploiești - Secția a II-Civilă, de Contencios Administrativ și Fiscal, în dosarul nr. 16/42/2015.

Documentul depus prin intermediul Anexei nr. 3 a fost invocat la paginile 15 și 16<sup>29</sup> din Observațiile Scrise. El prezintă o relevanță deosebită, făcând parte din hotărârile pronunțate la nivel național cu privire al dreptul Colegiului Medicilor Veterinari de a înregistra în Registrul unic la cabinetelor medicale veterinare cu sau fără personalitate juridică doar farmaciile veterinare care aparțin societăților comerciale al căror acționariat este deținut exclusiv de către medicii veterinari.

**Anexa nr. 4** Extras Scrisoarea de somare suplimentară a Comisiei Europene nr.C(2015) 3352 final, din data de 29.05.2015-Incălcare nr. 2014/4096, pagina 12, paragraful 2.

Documentul depus prin intermediul Anexei nr. 4 a fost invocat la pagina 20, punctul 35 din Observațiile Scrise. El prezintă opinia Comisiei Europene în legătura cu modul de implementare a Art. 66 alineatul (1) din Directiva 2001/82/CE, sub aspectul posibilității statelor membre de a impune ca vânzarea cu amănuntul să fie realizată de medici veterinari.

Pentru

COLEGIUL MEDICILOR VETERINARI din ROMÂNIA

Cu considerațiune,

**Av. Robert Ionuț Ciocaniu**

(conform Imputernicirii avocațiale)





MINISTERUL JUSTIȚIEI

*Handwritten notes:*  
- Adm. Serviciu Gen. 9  
H. Ciurba  
Nr. 167212/09.04.2017  
1/10/2017

Către: Domnul Geronimo Răducu BRĂNESCU  
Președinte al Autorității Naționale Sanitar- Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor

Referitor la: proiectul de ordonanță de urgență a Guvernului pentru modificarea și completarea legii nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar

Stimată doamnă ministru,

Vă restituim alăturat, proiectul de Ordonanță de Urgență a Guvernului menționat mai sus, neavizat pentru următoarele considerente:

1. Este necesară obținerea avizului Ministerului pentru Relația cu Parlamentul, conform prevederilor art. 31 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 561/2009.

Potrivit art. 115 alin. (4) din Constituție "Guvernul poate adopta ordonanțe de urgență numai în situații extraordinare a căror reglementare nu poate fi amânată, având obligația de a motiva urgența în cuprinsul acestora."

Așadar, potrivit dispozițiilor constituționale menționate, pentru emiterea unei ordonanțe de urgență este necesară îndeplinirea cumulativă a trei condiții: adoptarea acesteia doar în situații extraordinare; existența urgenței reglementării; motivarea urgenței reglementării în cuprinsul ordonanței.

Cu privire la prima dintre condițiile menționate, respectiv „existența unei situații extraordinare”, Curtea Constituțională a statuat că se referă la o stare de fapt obiectivă, cuantificabilă, independentă de voința Guvernului, care pune în pericol un interes public (a se vedea, de exemplu, Decizia nr.14 din 18 ianuarie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.266 din 15 aprilie 2011). De esența acesteia este caracterul obiectiv, „în sensul că existența sa nu depinde de voința Guvernului care, în asemenea împrejurări, este constrâns să reacționeze prompt pentru apărarea unui interes public pe carea ordonanței de urgență” (a se vedea mutatis mutandis și Decizia nr.83 din 19 mai 1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.211 din 8 iunie 1998). Cât



Str. Apolodor nr. 17, sector 5, 050741 București, România  
Tel. +4 037 204 1999  
www.just.ro

Pagina 1 din 3

COD: FS-01-03-ver.2

*Handwritten notes at the bottom:*  
10  
678  
2017  
Mănușă  
26261  
1-17

## MINISTERUL JUSTIȚIEI

privește **urgența**, Curtea a statuat, între altele, că **nu poate fi acreditată sau motivată de utilitatea reglementării** (a se vedea, de exemplu, Decizia nr.255 din 11 mai 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.511 din 16 iunie 2005), **de oportunitatea sau rațiunea acesteia** (a se vedea, de exemplu, Decizia nr.109 din 9 februarie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.175 din 18 martie 2010).

Toate aceste elemente trebuie să se regăsească, amply și clar descrise, în cuprinsul **Notei de fundamentare**, dar și în **preambulul proiectului**, în caz contrar, ar putea fi nesocotite prevederile art. 115 alin.(4) din Constituție României, republicată.

2. Referitor la instrumentul de motivare și prezentare, precizăm că din conținut trebuie să mai rezulte informații referitoare la consultarea Colegiului Medicilor Veterinari.

3. Având în vedere impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii, ar trebui completată corespunzător a Secțiunii a 3 a din Nota de Fundamentare în ceea ce privește efectuare Testului IMM. De asemenea, Ministerul pentru Mediu de Afaceri, Comerț și Antreprenoriat, Ministerul Economiei și Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale ar trebui să aibă calitatea de avizatori.

4. În raport de dispozițiile art. 2<sup>1</sup> alin.(6) potrivit căroră "titlul de *medic veterinar* este protejat prin lege", considerăm necesară obținerea unui punct de vedere al Oficiului de Stat pentru Inventii și Mărci.

5. Ca observație cu caracter general, apreciem că reglementarea propusă este neclară și ambiguă, prezentând, prin urmare, vicii de neclaritate și imprecizie<sup>1</sup>, ceea ce poate conduce la încălcarea dispozițiilor art. 1 alin. (5) din Constituție. Potrivit jurisprudenței Curții Constituționale actul normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se și previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de precis și clar pentru a putea fi aplicat.

6. În măsura în care există situații juridice în curs de desfășurare, ale căror efecte nu s-au epuizat este necesară analizarea de către inițiator a posibilității introducerii unor norme tranzitorii.

7. Cu privire la nivelul de reglementare ales, ordonanță de urgență a Guvernului, reamintim pe această cale că ordonanțele de urgență intră în vigoare numai după depunerea spre dezbateră în procedură de urgență la Camera competentă să fie sesizată și după publicarea în Monitorul Oficial al României. "Camerale, dacă nu se află în sesiune, se convoacă în mod

<sup>1</sup> Cu titlu de exemplu arătăm: La art.37 alin.(2) *o cotă poate fi deținută de un medic veterinar*, la alin.(9) *produse cu timpi de așteptare.etc.*



MINISTERUL JUSTIȚIEI

obligatoriu, în 5 zile de la depunere sau, după caz, de la trimitere." (art. 115 alin. (5) din Constituție).

Cu deosebită considerație,

Prof. univ. dr. Tudorel TOADER,

Ministrul Justiției





**DECIZIA Nr.511**  
din 4 iulie 2017

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.4 lit.i) din Legea nr.160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar**

Publicată în Monitorul Oficial nr.788 din 04.10.2017

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Valentina Bărbățeanu	— magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art.4 lit.i) din Legea nr.160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar, ridicată de Asociația Națională a Distribuitorilor de Produse de Uz Veterinar din România în Dosarul nr.3.754/2/CAF/2015 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal, excepție care constituie obiectul Dosarului nr.1.733D/2015 al Curții Constituționale.

2. Dezbaterile au avut loc în ședință publică din 30 mai 2017, în prezența apărătorului ales al autorului excepției și a celui al Colegiului Medicilor Veterinari din România, precum și cu participarea reprezentantului Ministerului Public, fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, când Curtea, în temeiul prevederilor art.57 și art.58 alin.(3) din Legea nr.47/1992, pentru o mai bună studiere a problemelor ce au format obiectul dezbaterii, a amânat pronunțarea pentru data de 15 iunie 2017. La acea dată, Curtea, constatând că nu sunt prezenți toți judecătorii care au participat la dezbateri, potrivit art.58 alin.(1) teza întâi din Legea nr.47/1992, a amânat pronunțarea pentru 4 iulie 2017, dată la care a pronunțat prezenta decizie.

**CURTEA,**

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

3. Prin încheierea din 12 noiembrie 2015, pronunțată în Dosarul nr.3.754/2/CAF/2015, Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.4 lit.i) din Legea nr.160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar, excepție ridicată de Asociația Națională a Distribuitorilor de Produse de Uz Veterinar din România într-o cauză având ca obiect soluționarea cererii de anulare a Ordinului președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr.31/2015 pentru modificarea și completarea Normei sanitare veterinare privind condițiile de organizare și funcționare a unităților farmaceutice veterinare, precum și procedura de înregistrare sanitară veterinară/autorizare sanitară veterinară a unităților și activităților din domeniul farmaceutic veterinar, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr.83/2014.

4. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul acesteia susține că textul de lege criticat contravine prevederilor art.45 din Constituție, în măsura în care activitatea de comercializare cu amănuntul și utilizare a produselor biologice, antiparazitare de uz special, precum și a medicamentelor de uz veterinar poate fi desfășurată numai de medici veterinari, iar nu și de către societăți cu obiect de activitate activități veterinare în cadrul cărora își exercită profesia medici veterinari, fără ca acționariatul societății să aparțină exclusiv medicilor veterinari. Persoanelor care dețin astfel de unități le este afectată capacitatea civilă de folosință prin imposibilitatea realizării obiectului de activitate specific. Astfel, se limitează libertatea economică cu efect asupra liberei concurențe, fără a se justifica tratamentul juridic restrictiv, în condițiile în care libertatea economică presupune și exercitarea activităților într-un mediu concurențial nedistorsionat de bariere legale discriminatorii și practici neloiale. Arată că acest drept fundamental trebuie interpretat în corelație cu art.135 alin.(2) lit.a) din Constituție, potrivit căruia statul trebuie să asigure libertatea comerțului și protecția concurenței loiale. Precizează, totodată, că unii membri ai asociației s-au adresat Consiliului Concurenței cu o sesizare cu privire la efectele ordinului asupra libertății comerțului și a concurenței pe piața produselor farmaceutice veterinare, acesta reținând că cerința prevăzută de art.43 lit.j) din norma sanitară veterinară aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr.83/2014 (în continuare, ANSVSA), care stabilește că, în vederea obținerii autorizației sanitare veterinare de funcționare pentru farmaciile veterinare, este necesară depunerea copieii certificatului de înregistrare în registrul unic al



cabinetelor medicale veterinare, este susceptibilă de a restrânge concurența pe piață. Acest demers a fost urmat de recunoașterea de către ANSVSA a caracterului nelegal al art.43 lit.j) din Ordinul președintelui ANSVSA nr.83/2014, în situația existenței unor farmacii veterinare a căror structură nu este formată exclusiv din medici veterinari, aceasta considerând justificată eliminarea condiției cuprinse în articolul menționat, pentru a evita apariția unor situații de restricționare a concurenței pe piața comercializării cu amănuntul a produselor medicinale veterinare prin intermediul farmaciilor veterinare. Susține autorul excepției că, în acest context, ANSVSA s-a angajat să abroge prevederea din actul administrativ atacat în cauza în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate și să inițieze un proiect de ordin pentru abrogarea textului menționat. De asemenea arată că, prin restricționarea activității de comercializare a produselor de uz veterinar numai în favoarea persoanelor juridice deținute de medici veterinari, se înlătură dreptul celorlalte persoane de a desfășura o astfel de activitate economică, încălcându-se art.53 din Constituție. Mai susține că se încalcă și dreptul de proprietate privată, fiind evidentă lezarea drepturilor și intereselor patrimoniale ale persoanelor ce dețin farmacii veterinare pe întreg teritoriul României, care activează de zeci de ani în domeniu și care, deși au făcut investiții financiare și umane considerabile, nu își mai pot desfășura activitatea specifică. Precizează, totodată, că, prin impunerea restricției în discuție, o societate deja înființată ajunge să nu mai poată funcționa ca urmare a imposibilității obținerii autorizației de funcționare. Consecința este că restricția blochează exercitarea activității economice pentru care societățile ce dețin farmacii veterinare au fost înființate, iar acționarii sunt constrânși ca, la un moment dat, să înstrăineze participațiile ori să procedeze la lichidarea societății, fiind în mod vădit afectat dreptul de proprietate privată.

5. **Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal** nu și-a exprimat opinia cu privire la constituționalitatea textului de lege criticat.

6. Potrivit prevederilor art.30 alin.(1) din Legea nr.47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

7. **Guvernul** consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, arătând că textul de lege supus controlului de constituționalitate enumeră într-o manieră exhaustivă domeniile de competență ale profesiei de medic veterinar și nu se poate susține că ar aduce atingere drepturilor și intereselor patrimoniale ale persoanelor care dețin farmacii.

8. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

#### CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, notele, concluziile scrise și celelalte documente depuse la dosar, susținerile reprezentanților părților prezente în ședința publică, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr.47/1992, reține următoarele:

9. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art.146 lit.d) din Constituție, precum și ale art.1 alin.(2), ale art.2, 3, 10 și 29 din Legea nr.47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

10. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl reprezintă prevederile art.4 lit.i) din Legea nr.160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.209 din 24 martie 2014, potrivit căroră „Profesiunea de medic veterinar are exclusivitate în următoarele domenii de competență: (...) i) comercializarea cu amănuntul și utilizarea produselor biologice, antiparazitare de uz special și medicamentelor de uz veterinar;”.

11. În opinia autorului excepției de neconstituționalitate, textul de lege criticat contravine dispozițiilor din Constituție cuprinse la art.44 alin.(1), care stabilesc că dreptul de proprietate, precum și creanțele asupra statului sunt garantate, iar conținutul și limitele acestor drepturi sunt stabilite de lege, art.45, care garantează accesul liber al persoanei la o activitate economică, liberă inițiativă și exercitarea acestora în condițiile legii și art.53 referitor la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți. De asemenea susține că sunt încălcate și prevederile art.1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, privind dreptul de proprietate și ale art.1 din Protocolul nr.12 adițional la aceeași convenție, referitor la interzicerea discriminării. Afirmă că sunt nesocotite prevederile din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene cuprinse la art.10 privind egalitatea în fața legii, art.16 privind libertatea de a desfășura o activitate comercială, art.17 privind dreptul de proprietate, art.21 privind nediscriminarea și art.52 privind restrângerea drepturilor și libertăților, art.6 din Tratatul privind Uniunea Europeană care recunoaște drepturile din Carta drepturilor fundamentale, art.106 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene referitoare la întreprinderile publice și întreprinderile cărora statele membre le acordă drepturi speciale sau exclusive, prevederile din Directiva 123/2006 a Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene cuprinse la art.15 alin.(3) privind îndeplinirea condițiilor pentru cerințele nediscriminatorii și la art.25 privind obligația statelor de a nu adopta cerințe care să limiteze desfășurarea activităților multidisciplinare, precum și prevederile din Directiva 82/2001 cuprinse la art.67 privind dreptul de achiziție și deținere a produselor medicale veterinare recunoscut în favoarea publicului și la art.69 privind dreptul de achiziție, deținere, administrare a produselor medicale veterinare care au proprietăți anabolice, antiinfecțioase, antiparazitare, antiinflamatorii, hormonale sau psihotrope recunoscut în favoarea deținătorilor și proprietarilor de animale.

12. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că, în esență, autorul excepției, Asociația Națională a Distribuitorilor de Produse de Uz Veterinar din România susține că art.4 lit.i) din Legea nr.160/1998, care prevede că profesia de medic veterinar are exclusivitate în domeniul

comercializării cu amănuntul și al utilizării produselor biologice, antiparazitare de uz special și medicamentelor de uz veterinar, este neconstituțional, întrucât limitează libertatea economică și libera concurență și, în același timp, lezează drepturile și interesele patrimoniale ale persoanelor ce dețin deja farmaciile veterinare.

13. Față de aceste critici, Curtea reține că nici dreptul de proprietate privată, nici libertatea economică nu sunt drepturi absolute, ci pot fi limitate, prin impunerea de către legiuitor a anumitor condiții de formă și de fond pentru exercitarea acestora, concluzie ce rezultă din dispozițiile constituționale care garantează aceste drepturi.

Astfel, potrivit art.44 alin.(1) din Legea fundamentală, conținutul și limitele dreptului de proprietate privată „sunt stabilite de lege”, iar art.45 statuează că accesul liber al persoanei la o activitate economică, precum și libera inițiativă și exercitarea acestora se desfășoară „în condițiile legii”.

14. Exclusivitatea conferită medicilor veterinari de art.4 lit.i) din Legea nr.160/1998, cu eliminarea implicită a posibilității oricărei persoane care nu are calitatea de medic veterinar de a comercializa tipurile de produse enumerate de textul de lege criticat, este o expresie a prevederilor art.35 alin.(1) și (2) din Constituție, potrivit cărora statul recunoaște dreptul oricărei persoane la un mediu înconjurător sănătos și echilibrat ecologic și, în acest scop, trebuie să asigure cadrul legislativ pentru exercitarea acestui drept. Animalele pot fi privite ca o parte constitutivă a unui mediu înconjurător durabil și echilibrat ecologic, protecția acestora fiind încorporată în cadrul mai larg al asigurării condițiilor pentru menținerea unei naturi sănătoase, de care să beneficieze atât generațiile prezente, cât și cele viitoare.

15. Totodată, mediul înconjurător de calitate implică și o faună sănătoasă, problemele animalelor putând afecta, în același timp, sănătatea și siguranța oamenilor. Grijă pentru sănătatea animalelor apare, așadar, ca o reflexie a dreptului oamenilor la ocrotirea sănătății, garantat la nivel constituțional prin prevederile art.34, care instituie în sarcina statului obligația de a lua măsuri pentru asigurarea igienei și a sănătății publice. Tratarea necorespunzătoare a unor boli ale animalelor transmisibile oamenilor sau potențialele probleme de sănătate ale populației pe care consumul de produse provenind din animale bolnave ori cărora li s-au administrat în mod irațional anumite medicamente sunt doar câteva dintre riscurile pe care comercializarea cu amănuntul doar de către medicii veterinari a produselor menționate în textul de lege criticat le poate evita.

16. Activitățile pe care legiuitorul le dă în competența exclusivă a medicilor veterinari prezintă o importanță deosebită, având un impact direct asupra sănătății animalelor și indirect asupra celei a oamenilor. În considerarea acestor valori ce se urmărește a fi protejate, desfășurarea activităților date de lege în competența medicilor veterinari — inclusiv cea asupra căreia poartă critica de neconstituționalitate în cauza de față — necesită o pregătire teoretică și practică specială, pe care doar persoanele care au obținut diplomă de medic veterinar eliberată de o instituție de învățământ superior o pot dovedi. Absolvirea studiilor academice de medicină veterinară (învățământ universitar desfășurat pe parcursul a 6 ani) reprezintă o garanție pentru dobândirea cunoștințelor de specialitate care conturează un profesionist autentic, apt să acționeze cu responsabilitate și competență pentru prevenirea, combaterea și vindecarea bolilor animalelor. Stabilindu-se prin lege exclusivitatea medicului veterinar în domeniul comercializării și utilizării produselor biologice, antiparazitare de uz special și medicamentelor de uz veterinar, se conferă profesionalism actului medical-veterinar și se evită riscul ca o persoană lipsită de pregătire de specialitate să exercite competențe proprii unei profesii strict specializate, cu consecința periculoasă a posibilei comiteri a unor greșeli care să afecteze negativ sănătatea animalelor și, consecutiv, pe cea a oamenilor.

17. Exclusivitatea stipulată prin textul de lege criticat este justificată cu atât mai mult cu cât în domeniul veterinar nu există profesia de farmacist veterinar, calificat prin studii superioare de specialitate, așa cum există în domeniul farmaciei umane. O altă formă de specializare în domeniul veterinar, în afară de Facultatea de Medicină Veterinară, o reprezintă colegiile postliceale cu învățământ de scurtă durată (3 ani), dar absolvenții acestora obțin diplomă de asistent veterinar sau tehnician veterinar.

18. Prin urmare, doar medicul veterinar deține competențele necesare pentru desfășurarea activităților specifice prin care se asigură sănătatea și bunăstarea animalelor, și, implicit, calitatea mediului înconjurător, de care beneficiază deopotrivă oamenii și animalele. Așa cum se statuează în art.1 alin.(3) din Legea nr.160/1998, „Medicina veterinară este o știință medicală care asigură confortul și protecția animalelor și contribuie la menținerea sănătății publice și la protecția mediului”. Totodată, art.3 alin.(1) din Legea nr.160/1998 prevede că „Profesiunea de medic veterinar are ca obiective apărarea sănătății animalelor, sănătății publice, protecția consumatorului și a mediului înconjurător, în scopul ameliorării efectivelor de animale, al asigurării securității alimentare a populației, al facilitării relațiilor comerciale și al păstrării echilibrului ecologic”.

19. În consecință, ținând seama de cele mai sus arătate, Curtea apreciază că este justificat ca medicul veterinar să fie cel care să comercializeze produsele biologice, antiparazitare de uz special și medicamentele de uz veterinar conștientizând responsabilitatea exercițiului actului medical specific, cunoscând necesitatea respectării anumitor scheme de tratament și importanța aprecierii corecte cu privire la compatibilitatea substanțelor active existente în anumite medicamente în cazul asocierilor de tratamente și având permanent în vedere prevenirea riscului accidentelor medicamentoase, în scopul asigurării deopotrivă a sănătății animalelor și a sănătății oamenilor.

20. Din această perspectivă, prevederile art.4 lit.i) din Legea nr.160/1998, care formează obiectul prezentei excepții, nu contravin dispozițiilor art.45 din Constituție, care garantează accesul liber al persoanei la o activitate economică, precum și libera inițiativă, dar care, în același timp, condiționează exercitarea de respectarea exigențelor stabilite prin lege. Or, în acest caz, ținând cont de importanța domeniului vizat, legiuitorul a înțeles să permită doar medicilor veterinari să desfășoare

activitățile enumerate în textul de lege criticat, măsura fiind de natură să asigure un just echilibru între cerințele de interes general referitoare la sănătatea publică și limitarea instituită prin prevederile de lege supuse controlului de constituționalitate și înfrunzind, totodată, și exigențele referitoare la caracterul adecvat și necesar, așa cum rezultă din cele mai sus prezentate.

21. Totodată, prevederile de lege supuse controlului nu sunt de natură ca, prin ele însele, să nesocotească nici dreptul de proprietate privată. Dacă, în speță, din modul de transpunere la nivelul legislației secundare a dispozițiilor legislației primare rezultă atingeri aduse acestui drept fundamental, nu poate fi pusă în discuție constituționalitatea textului din lege supus controlului, deficitare sau defectuoase sub acest aspect fiind, eventual, reglementările subsecvente emise în baza acestuia.

22. Curtea observă că autorul excepției critică textul supus controlului de constituționalitate în special prin prisma modului de organizare a unităților prin intermediul cărora se realizează comercializarea cu amănuntul a produselor biologice, antiparazitare de uz special și a medicamentelor de uz veterinar.

23. Astfel, autorul excepției susține că prevederile art.4 lit.i) din Legea nr.160/1998 contravin prevederilor art.44 și 45 din Constituție în măsura în care activitatea de comercializare cu amănuntul a produselor menționate poate fi desfășurată numai de medici veterinari, iar nu și de către societăți cu obiect de activitate activități veterinare în cadrul cărora să își exercite profesia medici veterinari, fără ca acționariatul societății să aparțină exclusiv medicilor veterinari.

24. Sub acest aspect, Curtea reține că litigiul de contencios administrativ în cursul soluționării căruia a fost ridicată prezenta excepție de neconstituționalitate vizează anularea Ordinului președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr.31/2015 pentru modificarea și completarea Normei sanitare veterinare privind condițiile de organizare și funcționare a unităților farmaceutice veterinare, precum și procedura de înregistrare sanitară veterinară/ autorizare sanitară veterinară a unităților și activităților din domeniul farmaceutic veterinar, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr.83/2014, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.235 din 7 aprilie 2015. Prin acest ordin au fost abrogate prevederile art.43 lit.j) din Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr.83/2014, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.541 și 541 bis din 22 iulie 2014, potrivit cărora, în vederea obținerii autorizației sanitare veterinare de funcționare pentru farmaciile veterinare, reprezentantul legal al unității trebuie să depună la autoritatea sanitară veterinară și pentru siguranța alimentelor competentă un dosar care să conțină, printre altele documente, copia certificatului de înregistrare în registrul unic al cabinetelor medicale veterinare cu sau fără personalitate juridică.

25. Situația litigioasă a fost generată de faptul că, în art.1 lit. m) din Statutul medicului veterinar, adoptat prin Hotărârea Congresului Național al Medicilor Veterinari nr.3/2013, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.676 din 16 septembrie 2014, se precizează în mod expres faptul că în Registrul unic al cabinetelor medicale veterinare cu sau fără personalitate juridică, gestionat de Biroul executiv al Consiliului național al Colegiului Medicilor Veterinari, sunt înregistrate toate unitățile medicale veterinare de asistență, cu sau fără personalitate juridică, cu drept de funcționare în România, precum și farmaciile veterinare și punctele farmaceutice veterinare, „dacă acționariatul este format exclusiv din medici veterinari sau este constituit altfel, ca urmare a modificărilor legislative ulterioare”.

26. Curtea mai observă că textul de lege criticat în cauza de față are aceeași redactare din anul 1998, de la momentul intrării în vigoare a Legii nr.160/1998 acesta nesuferind nicio modificare până în prezent. În schimb, pe parcursul anilor, au fost elaborate norme cu forță juridică inferioară, care au reglementat înființarea și autorizarea funcționării farmaciilor veterinare. Astfel, au fost emise succesiv de către președintele Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor o serie de ordine pentru aprobarea și apoi pentru modificarea și completarea Normei sanitare veterinare privind condițiile de organizare și funcționare a unităților farmaceutice veterinare, precum și procedura de înregistrare sanitară veterinară/autorizare sanitară veterinară a unităților și activităților din domeniul farmaceutic veterinar (Ordinul nr.185/2006, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.713 din 21 august 2006, Ordinul nr.16/2008, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.176 din 7 martie 2008, Ordinul nr. 4/2012, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.77 din 31 ianuarie 2012, Ordinul nr.83/2014, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.541 și 541 bis din 22 iulie 2014). În cuprinsul acestora, printre condițiile pentru înființarea și funcționarea legală a farmaciilor veterinare, a fost menționată și cerința care a generat procesul în cursul judecării căruia a fost ridicată excepția de față, referitoare la necesitatea obținerii certificatului de înregistrare a farmaciei veterinare în registrul unic al cabinetelor veterinare, lucru care, în prezent, este posibil doar dacă acționariatul acesteia este format exclusiv din medici veterinari, după cum prevede art.1 lit.m) din Statutul medicului veterinar, mai sus citat.

27. Curtea reține că formele de exercitare a profesiei de medic veterinar sunt reglementate în art.28 din Legea nr. 160/1998. Potrivit acestor prevederi legale, medicii veterinari de liberă practică își pot desfășura activitatea fie în cabinete medicale veterinare, fie în societăți reglementate de Legea societăților nr.31/1990, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1.066 din 17 noiembrie 2004, al căror obiect principal de activitate îl reprezintă activitățile veterinare. Totodată, prin art.31 din Legea nr.160/1998 se stabilește că unitățile medical-veterinare cu personalitate juridică ce se înființează potrivit Legii nr.31/1990 vor putea funcționa dacă au ca obiect de activitate principală activitățile veterinare și dacă sunt înregistrate în Registrul unic al cabinetelor medical-veterinare. Așadar, cerința înregistrării în Registrul unic al cabinetelor medicale veterinare este stipulată chiar prin Legea nr.160/1998.

28. Curtea constată că, din perspectiva învederată în motivarea criticii de neconstituționalitate, a încălcării libertății economice și a dreptului de proprietate, autorul excepției pune problema modului de înființare, organizare și funcționare a farmaciilor veterinare. Așadar, constituționalitatea textului de lege

criticat, prin raportare la art.44 și 45 din Legea fundamentală, se cere a fi analizată prin prisma necesității obținerii, în vederea autorizării farmaciilor veterinare, a certificatului de înregistrare în registrul unic al cabinetelor veterinare, ceea ce ar impune, de fapt, examinarea modului în care este alcătuit acționariatul unităților farmaceutice veterinare organizate potrivit Legii nr.31/1990 și clarificarea aspectului dacă acesta trebuie să aparțină în totalitate medicilor veterinari sau poate fi partajat, în proporții variabile, cu persoane care nu au calitatea de medic veterinar. Această abordare denotă însă faptul că autorul excepției, pornind de la dispozițiile art.4 lit.i) din Legea nr.160/1998 translatează, în realitate, critica de neconstituționalitate asupra art.28 coroborat cu art.31 din Legea nr.160/1998. Or, aceste din urmă prevederi de lege nu formează obiectul excepției de neconstituționalitate în cauza de față, astfel cum rezultă din încheierea de sesizare a Curții Constituționale.

29. Din perspectiva verificării constituționalității prevederilor art.4 lit.i) din Legea nr.160/1998 nu prezintă interes dacă pentru autorizarea farmaciilor veterinare este necesar certificatul de înregistrare în Registrul unic al cabinetelor veterinare și nici dacă, în același scop, acționariatul acestora trebuie să aparțină în totalitate medicilor veterinari sau poate fi partajat, în proporții variabile, cu persoane care nu au calitatea de medic veterinar, acestea fiind aspecte a căror legalitate instanțele judecătorești vor trebui să le aprecieze în funcție de circumstanțele specifice cauzei, în considerarea dispozițiilor art.31 din Legea nr.160/1998, care impun obținerea acestuia în vederea autorizării funcționării unităților medical-veterinare cu personalitate juridică, ce se înființează potrivit Legii nr.31/1990. Așadar, problema constituționalității art.4 lit.i) din Legea nr.160/1998 prin raportare la art.44 și 45 din Legea fundamentală nu poate fi analizată prin prisma necesității obținerii, în vederea autorizării farmaciilor veterinare, a certificatului de înregistrare în registrul unic al cabinetelor veterinare.

30. Cu alte cuvinte, modul în care autoritățile administrative cu atribuții în domeniul reglementării activităților specifice medicinei veterinare înțeleg să transpună în legislația secundară exigențele legislației primare poate fi verificat și, eventual, sancționat pe calea contenciosului administrativ, în condițiile în care, așa cum s-a arătat mai sus, prevederile art.4 lit.i) din Legea nr.160/1998 nu fac referire la această problematică, limitându-se la a statua exclusivitatea medicilor veterinari în ce privește comercializarea și utilizarea produselor biologice, antiparazitare de uz special și medicamentelor de uz veterinar, dar fără să antameze modul de organizare a unităților prin care această activitate se desfășoară.

31. Importanță prezintă exclusivitatea medicului veterinar în ce privește comercializarea și utilizarea produselor biologice, antiparazitare de uz special și medicamentelor de uz veterinar, care, așa cum s-a arătat mai sus, își găsește o justificare rezonabilă prin prisma prevederilor constituționale ale art.34 și 35 din Constituție care consacră dreptul la ocrotirea sănătății, respectiv dreptul la un mediu sănătos.

32. Față de toate aceste considerații, Curtea constată că prevederile art.4 lit.i) din Legea nr.160/1998 nu contravin dispozițiilor art.44 și 45 din Constituție, întrucât consacrarea legală a exclusivității medicilor veterinari în ce privește comercializarea cu amănuntul și utilizarea produselor biologice, antiparazitare de uz special și a medicamentelor de uz veterinar se justifică din perspectiva importanței valorilor apărute prin intermediul acestei prevederi și a gravității consecințelor ce pot apărea în cazul unei soluții legislative diferite.

33. În fine, Curtea reține că, odată cu sesizarea sa cu soluționarea prezentei excepții de neconstituționalitate, instanța a procedat și la sesizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene spre a se pronunța, cu titlu preliminar, și a lămuri dacă dreptul Uniunii Europene se opune unei reglementări naționale prin care se instituie în beneficiul medicului veterinar o exclusivitate de comercializare cu amănuntul și utilizare a produselor biologice, antiparazitare de uz special și a medicamentelor de uz veterinar, iar în măsura în care constată că o asemenea exclusivitate este în concordanță cu dreptul Uniunii Europene, dacă dreptul Uniunii Europene se opune ca o asemenea exclusivitate să privească inclusiv unitățile prin care intervine respectiva comercializare, în sensul ca acestea să fie deținute în procent majoritar sau exclusiv de medic veterinar/medici veterinari. Cauza se află în curs de soluționare.

34. Având în vedere această împrejurare, Curtea Constituțională apreciază că, în ceea ce privește invocarea, în motivarea excepției, a anumitor prevederi de drept al Uniunii Europene, în condițiile în care instanța investită cu soluționarea fondului litigiului a sesizat Curtea de Justiție a Uniunii Europene în vederea pronunțării unei hotărâri preliminare referitoare chiar la concordanța dintre prevederea din Legea nr.160/1998 criticată în cauza de față și norme de drept european, Curtea Constituțională trebuie să își limiteze controlul exclusiv la conformitatea textului de lege ce formează obiectul excepției de neconstituționalitate cu dispozițiile din Constituția României prin raportare la care a fost formulată critica, respectând, astfel, competența exclusivă în materie a Curții de Justiție a Uniunii Europene.

35. De altfel, în ceea ce privește invocarea legislației Uniunii Europene, prin prisma art.148 alin.(2) și (4) din Constituție, în jurisprudența sa, Curtea Constituțională a arătat, într-o primă fază, că nu este de competența sa să analizeze conformitatea unei dispoziții de drept național cu textul Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene, această competență aparținând instanței de judecată, care, pentru a ajunge la o concluzie corectă și legală, din oficiu sau la cererea părții, poate formula o întrebare preliminară, în sensul art.267 din Tratat, la Curtea de Justiție a Uniunii Europene, situație care se și regăsește, în concret, în cauza de față. Curtea a precizat că sarcina aplicării cu prioritate a reglementărilor dreptului european obligatorii în raport cu prevederile legislației naționale revine instanței de judecată, fiind o chestiune de aplicare a legii, și nu de constituționalitate (a se vedea, în acest sens, Decizia nr.1.249 din 7 octombrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.764 din 16 noiembrie 2010, sau Decizia nr.750 din 4 noiembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.18 din 11 ianuarie 2016).

36. Ulterior, Curtea a mai observat că folosirea unei norme de drept al Uniunii Europene în cadrul controlului de constituționalitate ca normă interpusă celei de referință implică, în temeiul art.148 alin.(2)

și (4) din Constituție, o condiționalitate cumulativă: pe de o parte, această normă să fie suficient de clară, precisă și neechivocă prin ea însăși sau înțelesul acesteia să fi fost stabilit în mod clar, precis și neechivoc de Curtea de Justiție a Uniunii Europene și, pe de altă parte, norma trebuie să se circumscrie unui anumit nivel de relevanță constituțională, astfel încât conținutul său normativ să susțină posibila încălcare de către legea națională a Constituției — unica normă directă de referință în cadrul controlului de constituționalitate. Într-o atare ipoteză, demersul Curții Constituționale este distinct de simpla aplicare și interpretare a legii, competență ce aparține instanțelor judecătorești și autorităților administrative, sau de eventualele chestiuni ce țin de politica legislativă promovată de Parlament ori Guvern, după caz (a se vedea Decizia nr.668 din 18 mai 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.487 din 8 iulie 2011).

37. Așadar, este competența exclusivă a Curții de Justiție a Uniunii Europene de a stabili interpretarea actelor Uniunii Europene, Curtea Constituțională neputându-le atribui o interpretare proprie pentru a clarifica și stabili conținutul acestora (a se vedea, în acest sens, Decizia nr.383 din 23 martie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.281 din 21 aprilie 2011). Astfel, prin prisma dublei condiționalități mai sus menționate, Curtea constată neîndeplinirea în cauza de față a celei dintâi — adică înțelesul normei de drept al Uniunii Europene să fi fost stabilit în mod clar, precis și neechivoc de Curtea de Justiție a Uniunii Europene —, motiv pentru care nu poate analiza dacă clauza de conformare cuprinsă în art.148 din Constituție a fost sau nu respectată (a se vedea, în acest sens, Decizia nr.64 din 24 februarie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.286 din 28 aprilie 2015). În consecință, revine instanței de judecată să stabilească, în funcție de hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene, modul de aplicare a legislației naționale în raport cu cea a Uniunii Europene.

38. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art.146 lit.d) și al art.147 alin.(4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art.11 alin.(1) lit.A.d) și al art.29 din Legea nr.47/1992, cu unanimitate de voturi,

**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ**  
în numele legii

**DECIDE:**

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Asociația Națională a Distribuitorilor de Produse de Uz Veterinar din România în Dosarul nr.3.754/2/CAF/2015 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și constată că dispozițiile art.4 lit.i) din Legea nr.160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 4 iulie 2017.